

በመጽሐፍ ቅዱስ ያልተጻፈውን የሚያትቱ የማደናገሪያና የፈጠራ ጽሑፎች

14.1 የባሃኡላህ ጥሪ ፓምፍሌትና «ባሃኡላህና አዲሱ ዘመን» የሚል መጽሐፍ ይዘት

«ባሃኡላህና አዲሱ ዘመን» በሚል መጽሐፍ ገጽ 51 ላይ ዕርገት በሚል ርዕስ ስር ህዳር 12 ቀን 1817 ዓ.ም በኢራን አገር፣ በቴህራን ከተማ የተወለደው በቀድሞ ስሙ ሚርዛ ሁሴን ዓሊ የተባለው ባሃኡላህ ግንቦት 29/1892 ዓ.ም በድንገተኛ ህመም በሰባ አምስት ዓመቱ ከዚህ ዓለም በሞት መለየቱን ይገልጻል። ቀጥሎም በገጽ 70 ላይ ከዚህ ዓለም በሞት ተለየ በማለት ፈንታ ዐረገ ይለዋል።

የባሃኡላህ ጥሪ የሚል ፓምፍሌት ጽሑፍ «ኢየሱስ እኔ ብሄድ ይሻላችኋል እኔ ባልሄድ አጽናኙ ወደ እናንተ አይመጣምና እኔ ብሄድ ግን እርሱን አልክላችኋለሁ ብሎ በዮሐንስ ወንጌል 16፥7 የተናገረው ባሃኡላህን ማለቱ ነው» ይላል። «ይኸውም በሁሉም ቅዱሳት መጻሕፍት ቃል የተገባለት ሁሉንም ጥበብ ይገልጽ ዘንድ መጥቶአል።» (ወርልድ አርደር አፍ ባሃኡላህ 104/5 «ግን እርሱ የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል» ብሎ በዮሐንስ ወንጌል 16፥13 ኢየሱስ ያስተማረው ስለ ባሃኡላህ ነው ይላል። (ታብሌት አፍ ባሃኡላህ 12 ...) «በእውነቱ እርሱ የእውነት መንፈስ ወደ ሁሉም እውነት ሊመራችሁ መጥቶአል። እርሱ የሚናገረው በራሱ ፍላጎት ሳይሆን ሁሉን አዋቂው፣ የሁሉም ጠቢብ በሆነው በእርሱ ትዕዛዝ ነው» ይላል።

ነገር ግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ባሃኡላህ የተናገረው አንዳችም ነገር የለም። እርሱ ግን የእውነት መንፈስ በመጣ ጊዜ ወደ እውነት ሁሉ ይመራችኋል። ያለው ስለ መንፈስ ቅዱስ እንጂ በአንድ ወቅት ታይቶ ስለሚጠፋና ስለሚሞት ሥጋ ለባሽ አይደለም። ያም ሆነ ይህ ሰውየው ሥጋ ለባሽ ስለሆነ መሞቱ የታወቀ ነው። ስለሆነም ጌታ ኢየሱስ በዮሐ

14፥16 ስለ መንፈስ ቅዱስ ሲናገር «... ለዘላለም ከእናንተ ጋር የሚኖር ...» አለ እንጂ ሟች ነው አላለም። የሞተ ሰው በህይወት ያለውን ሊያጽናና ሊደግፍና ሊረዳው በጭራሽ አይችልም። ስለዚህ ከእንዲህ ዓይነት ግልጽ ስህተት መመለስና የእውነትን መንገድ መያዝ ትልቅ ጥበብና በእግዚአብሔር ዘንድም የተወደደ ነው።

«ፈሪሳውያን ያለ ምንም ማስረጃ ኢየሱስን እንደተከራከሩት እናንተም ባሃኡላህን እንዳትከራከሩ ተጠንቀቁ! ምክንያቱም በዮሐንስ ወንጌል 16፥4 ኢየሱስ እርሱ ያከብረኛል ያለው ባሃኡላህን ነውና» ይላል። መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁምና ትስታላችሁ። (ማቴ. 22፥29) ተብሎ የተጻፈውን ቃል ቢያጤኑ ኖሮ ስለ መንፈስ ቅዱስ የተጠቀሰውን ስለ አንድ ግለሰብ የተጻፈ ነው ባሉም ነበር።

«የልባችሁን በሮች ክፈቱአቸው እርሱ መንፈስ (ክርስቶስ) በፊታችሁ ቆሞአልና። ... ክርስቶስ በመጀመሪያ ጊዜ ከመጣበት እርሱ በእውነት ከመንግሥተ ሰማያት ዳግመኛ መጣ» (ታብሌት አፍ ባሃኡላህ 11)። በ1 ዮሐ. 4፥1-3 ላይ ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ እንደ መጣ የማይታመን መንፈስ ከእግዚአብሔር አይደለም። ይላልና! ይህ የባሃኡላህ ትምህርት ግን ኢየሱስ ክርስቶስ መንፈስ ነው የሚል ስለሆነ በቃሉ አንፃር ሲመዘን ከእግዚአብሔር እንዳልሆነና እንዲያውም የክርስቶስ ተቃዋሚ መንፈስ ነው ብሎ መጽሐፍ ቅዱስ ይገልጻልናል።

«መንፈስ (ክርስቶስ) በመጣ ጊዜ እነርሱ እንዴት እንዳስወገዱት አስተውሉ። ... ዛሬ ሥልጣንና የበላይነት ያለው ሰው ክርስቲያን በሚለው ስሙ ራሱን ያከራራል ...» ይላል።

በተጨማሪም የክርስትናን ሃይማኖት መሪዎችና ተከታዮች ሲያጥላላና የራሱን እምነት ከፍ ከፍ ሲያደርግ እንደሚከተለው በማቅረብ ወደ እርሱ እምነት እንዲፈልሱ ፈልጎ ከ1ኛ እስከ 10ኛ ባለው ክፍል የተጠቀሰውን ጥሪ ያቀርባል፤

1ኛ) ሠራዊተ ቀላውስት! «ደወሎቼን አሳርፋለሁና ከቤተ ክርስቲያኖቻችሁ ወደ እኔ ኑ። በዛሬ ቀን ፍጹም ታላቁን ስም በአገሮች ሁሉ እንዲታወጁ ታዘክልና። ... ወደ እርሱ የሚጣደፈው ሰው የታደለ ነው» ይላል። (ዘ ፕሮግራም ደይ ካም 105)

2ኛ) ነገሥተ ክርስቲያን ሆይ! «የአምላክ መንፈስ የሆነው ኢየሱስ የተናገረውን አልሰማችሁምን? ይመጣል የተባለው ወደ ሁሉ

እውነት የሚመራችሁ የእውነት መንፈስ ሲመጣችሁ ፈታችሁን ወደ እርሱ ለመመለስ እንዴት እንደ ተሳናችሁ ተመልከቱ። ... በራሳችሁ ድክመት የአምላክን ትንፋሽ በላያችሁ ላይ እንዳይነፍስ ጋረዳችሁ» ይላል። (በሃይ ዎርልድ ፌዝ 38)

3ኛ) የወንጌል ሕዝቦች ሆይ! «በዛሬ ቀን እናንተ በበሩ ስታዘግሙ እነዚያ በመንግሥቱ ውስጥ ያልነበሩ አሁን ገብተውበታል» ... ይላል።

4ኛ) የወልድ ተከታዮች! «ተጠንቀቁ ቃሌን በስተጀርባችሁ እንዳትጥሉ ፈጥናችሁ አጥብቃችሁ ያዙት። ይህ ከማንኛውም ከያዛችሁት ይበልጥባችኋልና። ... ከምድር ሕዝቦች ሁሉ ዕውቀትና ከምርጥ መላዕክት የደበቅነው ያ ሰዓት አለፈ» ይላል። (ዘ ታብሌት አፍ ባሃኡላህ)

5ኛ) የእግዚአብሔር ሕዝብ ሆይ! «... ከሁሉም ሃይማኖት ተከታዮች ጋር በወዳጅነት መንፈስ ተቀላቀሉ» (ግሊ. 43)»

6ኛ) ሕዝብ ሆይ! «እግዚአብሔር ምስክራ ነው እነሆ የአምላክ እስትንፋስ በላዩ ላይ ነፍሶ ከእንቅልፌ እስከቀሰቀሰኝ ድረስ በአልጋዬ ላይ አንቀላፋ ነበር። ቀስቃሽ መንፈሱ ነፍስ ዘራብኝ ጥሪውን እንድሰማ ምላሴን አፍታታው። በእግዚአብሔር ላይ ሕግ ተላልፈሃል ብላችሁ አትክሰሱኝ በራሳችሁ አይን ሳይሆን በራሴ ተመልከቱኝ» ይላል። (ጥሪው የማን እንደሆነ ባይታወቅም ጥሪውን እንዲሰማ የተፍታታው ጀርድ ሳይሆን ምላሱ መሆኑን ልብ በሉ።)

7ኛ) እናንተ የዓለም ሕዝቦች ሆይ! «ያልታሰበ መዓት እየተከተላችሁ መሆኑንና አስፈሪ ቅጣትም እንደሚጠብቃችሁ በእርግጥ ዕወቁ የፈጸማችኋቸው ተግባራት በእኔ ዘንድ የተረሱ እንዳይመስላችሁ (ግሊ. 103)» እንግዲህ እንዲህ ዓይነቱ ማስፈራሪያ ከቅዱስ መንፈስ ነው ወይስ ከእርኩስ መንፈስ?

8ኛ) እናንተ በምድር የምትኖሩ ሆይ! «ይህን ልዑል ራዕይ ከሌሎች ተለይቶ እንዲታወቅ የሚያደርገው ታላቁ ጠባዩ በአንድ በኩል በሰው ልጆች መካከል ሁከትን ተንኮልንና ብጥብጥን ያመጣ የነበረውን ማናቸውንም ነገር ከአምላክ ቅዱስ መጽሐፍ ማስወገዳችን ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ ለስምምነት ለመግባባት ለተሟላና ለዘላቂ አንድነት በቅድሚያ የሚያስፈልጉትን መዘርጋታችን ነው ...» (ግሊ. 43) ይላል። ከመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ካሉት ቃላት አንዳች ማጉደል ወይም መጨመር የመጨረሻ ቅጣት የሚያስከትል ለመሆኑ በራዕይ 22፡18-19 የተጻፈውን ቢያነብብ አይሻለውም?

9ኛ) እናንተ ትክክለኞች ነን ባዮች! ለትንሽ ጊዜ አሰላስሉ። ከዚያም የአሁኑ ሁኔታ እናንተ እንዲኖረው ከምታስቡት ደረጃ ወሰን በሌለው እጅግ የበለጠ እንደሆነ ትረዳላችሁ። የሃይማኖት መሪዎች የሃይማኖት ምሁሮች ጠቢባንና ሊቃውንቶች ያላቸው ነገር ሁሉ ፈጽሞ ከሌለበት ቤት ውስጥ እምነቱ ይገለጽ ዘንድ የጋያሉ አምላክ ፈቃድ ወስናታል። (ግሊ. 45) ይላል።

10ኛ) ሕዝቦች ሆይ! እነዚህን ጥቅሶች ከካዳችሁ በምን ማስረጃ በአምላክ አመናችሁ? እናንተ የወሸት መንጋዎች ሆይ ማስረጃችሁን አቅርቡ ...። ምንም እንኳ ፍጹም ግልጽ ማስረጃዎቹ የእምነቱን እውነት ቢያረጋግጡም ምንም እንኳ የባሃኡላህ ትንቢቶች ቢፈጸሙም ይህ ትውልድ የርሱን ሥልጣን እንዴት እንደጠላና በእርሱም እንዳመጸ ተመልከቱ። በአትኩሮት እይታና በአንጻባራቂ ልብ ያለፉትንና አሁንም በመሆን ላይ ያሉትን ማየት ትችሉ ዘንድ እንዲሁም በልባቸው ውስጥ በማሰላሰል በዚህ ቀን አብዛኛዎቹ ሰዎች ማየት የተሳናቸው ለማየት አምላክ ያግዛቸው። (ግሊ. 58) ይላል።

በተጨማሪም «ባሃኡላህና አዲሱ ዘመን» በሚል መጽሐፍ ምዕራፍ አንድ የምስራች ቃል በሚል ርዕስ ሥር «ለዓለም ሕዝቦች ሁሉ የተሰጠው ተስፋ ተገለጸ። የዓለም ሕዝቦችና ማህበሮች ሁሉ የእግዚአብሔርን መገለጽ ይጠበቁ ነበር። እነሆ እርሱ ባሃኡላህ የሰው ልጅ ሁሉ ቀዳማዊ መምህርና መሪ ነው» (አብዱል ባሃ ...) ይላል።

የባሃኡላህ መልዕክት በሚል ሥር፡ «ባሃኡላህ ከጥንት ጀምሮ እንዲመጣ ይጠበቅ የነበረው የሰዎች መሪ መምህርና ከእርሱ በፊት ከነበሩት ሁሉ የላቀ ያንድ ግሩም ጸጋ መታያ ነው»። (ገጽ 7)

በመጽሐፉ ላይ እንደተጠቀሰው ለባሃኡላህ መንገድ ጠራጊ የሆነው ባብ በቀድሞ ስሙ ሰዲድ (የነቢዩ መሐመድ ዘር ማለት ነው) የተወለደው በኢራን ጥቅምት 20 ቀን 1819 ዓ.ም ሲሆን ነቢይ ነኝ ብሎ መነሳቱን 18 ደቀመዛሙርት (ሕያዋን ቃላት) ብሎ ማስከተሉንና በ1850 ዓ.ም. በተቃዋሚዎች መገደሉን ይገልጻል። ቀጥሎም ባሃኡላህ መነሳቱንና የባብ ተከታይ የነበሩትን ባቢዎች ጥቂት ጊዜ እንዳስተማረ ከዚያም «በሃኢ» የሚል ሃይማኖት እንዳቋቋመና እንደ ሞተ ከእርሱ በኋላም ልጁ አብዱል ባሃ የአባቱን ፈለግ ተከትሎ የሃይማኖት መሪያቸው እንደሆነ ይገልጻል።

ይህንንም ፓምፕሌትና መጽሐፍ ለምሳሌ የጠቀስነው አንዳንድ ሰዎች ከመጽሐፍ ቅዱስ ውጪ አውቀውም ሆነ ሳያውቁ የሰይጣንን ተልዕኮ ለማሳካት መጠቀሚያው ሊሆኑ እንደሚችሉ ለማስገንዘብ ነው።

ማንኛቸውም በሃይማኖት ስም የሚጻፉ ድርሰቶች በቃሉ (በመጽሐፍ ቅዱስ) ሊመዘኑ እንደሚገባ መታወቅ አለበት። ይህ ካልሆነ ባለማጠኑ ስህተት ውስጥ ከገቡ በኋላ ከዚያ መውጣቱ ቀላል አይሆንም።

14.2 «ቅዱስ ማርቆስ ኢትዮጵያዊ ነው» የሚል መጽሐፍ ይዘት

በዓለም ላይ ትክክለኛውን የታሪክና የእምነት ገጽታ የሚተነትኑ ጽሑፎች በብዙ ጥናትና ድካም መጻሕፍት ጽፈው ለትውልድ የማበርከታቸውን ያህል አንዳንድ ጽሑፎች ደግሞ ከታሪክና ከእውነት ውጪ የሆኑ የማደናገሪያ መጻሕፍት አውቀውም ሆነ ሳያውቁ ጽፈው በማስገባብ ላይ ይገኛሉ።

የጽሑፊውን ማንነት እንደ መስተዋት ቁልጭ አድርጎ የሚያሳየው በጽሑፍ ያሰፈረው የእውነት ወይም የውሸት ሃሳብ ነው። ጽሑፊው አንድን ጽሑፍ ሲያዘጋጅ የጽሑፉ አንባቢ የተለያየ እንደመሆኑ መጠን እያንዳንዱ ሰው ስለ ጽሑፉ የራሱ የሆነ የሃሳብ፣ የአስተያየትና፣ የአመለካከት ዳኝነት ለመስጠት የሚችል መሆኑን ከግምት ውስጥ ማስገባት ይኖርበታል። ምናልባት ፀሐፊው ሰው ሁሉ በእኔ ጭንቅላት ያስባል፤ በእኔ ጆሮ ይሰማል፤ በእኔ ዓይን ያያል፤ እንደገደል ማሟቶ እኔ ያልኩትን ይላል ብሎ የሚጠብቅና እንደፈረሰ ጋሪ ወደራሱ ሊጎትት የሚሞክር ከሆነ በአንባቢው ዘንድ ሚዛናዊነት የሌለው ጽሑፍ እንደሆነ ያስገምተዋል።

«ቅዱስ ማርቆስ ኢትዮጵያዊ ነው፤

የተዋህዶ አንበሣም መድሃኔዓለም

ኢየሱስ ክርስቶስ ነው» በሚል ርዕስ አባ ሰይፈ ሥላሴ ሞገስ የተባሉት ሰው በ1988 ዓ.ም ባሳተሙት መጽሐፍ ጥናቱን ያቀረቡበትን ምክንያት በገጽ 19 ላይ ሲገልጹ «... እኔም ኢትዮጵስ በሚል ርዕስ በ1985 ዓ.ም የቤተ ክርስቲያናችንን ታሪክ ለሚያጉድፍ ለሐሰተኛው ግርማ ዘውዴና ለሌሎችም መሰል ከሐዲዎች በቂ የሆነ መልስ የሚሆን ይህን አጭር ጥናት አቅርቤአለሁ ...» ይላሉ።

ይሁን እንጂ በኢትዮጵስ መጽሐፍ ከተጻፉት ርዕሶች ጠቅሰው ለጽሑፊውም ሆነ ለአንባቢ ትምህርት እንዲሆን ወይም እንዲመራመሩ

መንገድ እንዲከፍት የጻፉትና የተቃወሙት አንዳችም ነገር የለም። ይህም የሆነበት ምናልባት ኢትዮጵስ መጽሐፍ የተዘጋጀው በድርሰት ወይም በተረት መልክ ሰውን ለማሳመን ታስቦ ሳይሆን ከብዙ የዓለምና የቤተ ክርስቲያን ታሪክ መጻሕፍት ተጨምቆ ከነመረጃው የቀረበ ጥናት በመሆኑ ስህተት አለበት እንኳን ቢሉ ከእውነት ሽሽቶ ማምለጥ እንደማይቻል ስለተረዱ ይመስላል። አንድን ሰው ጥፋተኛ ስህተተኛ ወይም ወንጀለኛና ሀሰተኛ የሚያሰኘው ድርጊቱ ወይም ተግባሩ እንደተባለው ሆኖ ለመገኘቱ በበቂ መረጃ ሲረጋገጥ ብቻ ነው። ይህ ካልሆነ ግን ያለአግባብ በጽሑፉም ሆነ በቃል ስም ማጥፋት በመንፈሳዊ መንገድ ከእግዚአብሔር ቃል ውጪ ሲሆን በሕግ አኳያም ተሳታፊውን በወንጀል የሚያስጠይቅ ከሚሆን በስተቀር ሌላ ፋይዳ የለውም።

ተጠቃሹ ጸሐፊ ኢትዮጵስ የተባለውን መጽሐፍ ለመቃወም አዘጋጀሁ ባሉት በዚህ መጽሐፋቸው ፍሬ ነገር ነው ብለው በብዙ ገጾች የጻፉአቸውን ሀተታዎች ከዚህ ቀጥሎ ለማስገባብ እንሞክራለን። ይህንንም የምናደርገው አንባቢው ጉዳዩን አገናዝቦ የህሊና ዳኝነት እንዲሰጥ እንጂ የመልስ ጽሑፍ ብቻ ለማዘጋጀት ታስቦ እንዳልሆነ በትህትና ለመግለጽ እንወዳለን።

በመጽሐፉ በተለያዩ ክፍሎች ሐዋርያትና ነቢያት ኢትዮጵያውያን ናቸው ከማለታቸውም በላይ በገጽ 5 ላይ ቅድስት እምቅዱሳን ጌጽሕት እምጌሐንን እመ እምላክ ድንግል ማርያም የኢትዮጵያ እናት ናት ብለው በገጽ 30 ላይ ደግሞ ቅድስት ድንግል ማርያም ራሷ በዜግነት ኢትዮጵያዊት ነች ብለዋል። ለዚህም ስለ ማርያም የትውልድ ሐረግ ኢትዮጵያዊነት የሚናገር ከመጽሐፈ ነገሥት አስቀድሞ ምስጢረ ካህናት ዘኢያሱ በሚል ርዕስ 1500 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት የተጻፈ ጽሑፍ ይገኛል፤ ይሉና ቋንቋው ግን ከግዕዝ በፊት በነበረው ሳባዊ ነው ከማለት በስተቀር ማን ተርጉሞ እንዳስረዳቸው አልጠቀሱም።

በገጽ 33 ስለ ኃጢአት አጀማመር ሲገልጹ ... ዲያብሎስ (ሰይጣን) በእባብ ተመስሎ እባብ ደግሞ በሄዋን ተመስላ አዳም የእምላኩን ትዕዛዝ እንዲያፈርስ በውጤቱም በመከራና በፍዳ ውስጥ እንዲወድቅ ምክንያት እንደሆነ ይገልጻሉ። ይሁን እንጂ «እባብ በሄዋን ተመስላ ነበር» የሚል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስለሌለ ያሰፈሩት የግላቸው የሆነ የፈጠራ ተረት ነው። በቃሉ ግን (በዘፍ. 3፡1) ላይ የተጻፈው እባብም እግዚአብሔር አምላክ ከፈጠረው ከምድር አውሬ ይልቅ ተንኮለኛ ነበረ። ሴቲቱንም ፡- «በውኑ እግዚአብሔር ከገነት ዛፍ ሁሉ እንዳትበሉ አዞአልን?» አላት ... የሚል ነው። በዚሁ ገጽ 33

መጨረሻ ላይ በየሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 9 ጌታ ኢየሱስ በአይኑ ላይ ጭቃ አድርጎ ስለ ፈወሰው ዓይነ ሥውር ሲገልጹ ሰውየው ለጉድ የተፈጠረ ቅንድብና የአፍንጫ ቅርጽ የሌለው፤ አፍንጫው ከአፉ ጋር የተያያዘ በአፉ የሚተነፍስ የተደመጠ መጅ የሚመስል ደረቅ ግንባር ሆኖ፤ አራት አይና ጉሽ አይነ ልቡናው የሚያበራ አእምሮው በምስጢረ ተዋሕዶ የተሞላ ሰው ነበር ይላሉ። ይህንንም ሰው 25 ኪሎ ሜትር ርቀት ወዳለው ወደ ሰሊሆም መጠመቂያ ሄዶ እንዲታጠብ ላከው። አምናስ የተባለው ይህ የ25 ዓመት ጉልማሳ ዓይነ ሰው ልብሱን አወላልቆ በውሃ ውስጥ ገብቶ ተጠመቀ ድኖ ሲመለስም ግራ ጆሮው ላይ ምልክት ነበረውና ሌሎች ሰዎች እርሱ ነው? አይደለም? የሚል ንትርክ ፈጠሩ፤ በማለት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያልተጻፈውን የፈጠራ ድርሰት ስለ እርሱ ብቻ ከገጽ 33-41 ድረስ ጽፈዋል።

በገጽ 22 በመጀመሪያው አንቀጽ ላይ «እንደ አይሁዶች ስድባቸውን ሁሉ አስወግዶ የእናት ኢትዮጵያ ምርጥ ሕዝብ ላደረጋቸው ለጉራጊኛ ቋንቋ ተናጋሪዎች በሙሉ በኢትዮጵያውያን አምላክ በሕያው እግዚአብሔርና በንጽሕት ቅድስት እናቱ በድንግል ማርያም ስም ሳመሰግናቸው በጣም ከፍተኛ የሆነ የልብ ደስታ እየተሰማኝ ነው» ብለዋል። ይህንን ሲሉ ምን ማለታቸው ነው? ጉራጊኛ ተናጋሪዎች ምን ስድብ ነበረባቸው? አሁን እንዴት ተወገደላቸው? ለአንባቢያን ግልጽ ቢያደርጉ!

በገጽ 46 በክፍል 5 «የእምነት ልዩነቶች እንዴት ተፈጠሩ?» በሚል ሥር የሐሰትና የኑፋቄ ትምህርት በጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲገባና ልዩነት እንዲፈጠር ያደረጉ ኢትዮጵያውያን ናቸው ሲሉ፤

1ኛ) ከኢትዮጵያውያን ዘር በሊቢያ የተወለደው አርዮስ እግዚአብሔር ወልድ ፍጡር ነው በማለቱ 318ቱ አባቶች በኒቂያ አውግዘው ለዩት ይላሉ።

2ኛ) በእናቱ ኢትዮጵያዊ በአባቱ ግሪካዊ ሆኖ በካይሮ የተወለደው ዲዮስቆሮስ ኢየሱስ ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባህሪ ነው ብሎ በ442 (በ451) በመለየቱ ቤተ ክርስቲያን በሁለት ተከፈለች ብለዋል። ከዚያም ቀጥሎ በዘር ኢትዮጵያውያን ናቸው ያሉአቸው፤

3ኛ) ገጽ 45 ላይ ከኢትዮጵያውያን ዘር የሚወለደው ፊልጶስ አብን አሳየንና ይበቃናል ... ሲለው ኢየሱስ መልሶ ሃያ ሰባት ዓመት በሙሉ ከእናንተ ጋር ስኖር አላወቅኸኝም አለው ብለዋል። ለመሆኑ

ሐዋርያት ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ ጋር ለ27 ዓመታት አብረው ኖረዋል?

4ኛ) አብርሃም ነገሥታትን ገድሎ ሲመለስ የባረከውና አብርሃም ደግሞም ከሁሉ አሥራት ያካፈለው መልከጼዴቅ (ዘፍ. 14፥17-20፤ ዕብ. 7፥1-10) የተባለው ሰው ኢትዮጵያዊ ነው ይላሉ።

5ኛ) የንግሥተ ሕንዳኬ ታናሽ ወንድምና ባለሙሉ ሥልጣን ጃንደረባ አልጋ ወራሽ መልከጼዴቅ 2ኛ ሲሆን እርሱም ኢትዮጵያዊ ነው ይሉና በዓለም ላይ በመጀመሪያ የተጠመቀ እርሱ ነው በማለት ጽፈዋል። በመቀጠልም በገጽ 50 በመጨረሻው አንቀጽ ይኸው ኢትዮጵያዊ ሰው ከትንሳዔ በኋላ በ8ኛው ቀን ፀሐይ ሲጠልቅ ጋዛ እንደደረሰ ወዲያውኑ መንፈስ ቅዱስ ፊልጶስን ይህ ሰው በሥርዓቱ መሠረት ሊሰግድና የፋሲካን በዓል ሊያከብር መጥቶአልና ቀርቦህ አነጋግረው ብሎ አዘዘው የሚል በቅዱስ ቃሉ የሌለ ጨምረው ጠቅሰዋል።

እውነቱ ግን ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከትንሳዔው በኋላ አርባ ቀን እየታያቸው፤ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት ነገር እየነገራቸው በብዙ ማስረጃ ከሕማማቱ በኋላ ህያው ሆኖ ለእነርሱ ራሱን አሳያቸው። ትዕዛዝም ሲሰጣቸው ከላይ ኃይልን እስክትቀበሉ ድረስ በኢየሩሳሌም ከተማ ቆዩ ... እናንተ ግን ከጥቂት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ ... ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ በኢየሩሳሌም፤ በይሁዳ፤ በሰማርያ፤ እስከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ አለ። (ሐሥ. 1፥3-8) ከዚያም በዚሁ ምዕራፍ ከቁጥር 12-14 ባለው ክፍል ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው በጸሎት ይተጉ እንደነበረ፤ በምዕራፍ 2 ከቁጥር 1 ጀምሮ በመንፈስ ቅዱስ እንደተሞሉና መንፈስም ይናገሩ ዘንድ እንደሰጣቸው በሌላ ልሳኖች እንደተናገሩ ተጽፎአል። ይህም በዓለ ሃምሳ የተባለው ቀን ሲሆን ከትንሳዔው በኋላ ሃምሳኛ ቀን መሆኑ ነው። ስለዚህ ጸሐፊው ከትንሳዔ በኋላ በ8ኛው ቀን ያሉት ተሳስተው ከሆነ ቃሉን አንብበው ያርሙ፤ ካልሆነ ራሳቸው ተሳስተው አንባቢውንም የባሰ ስህተት ውስጥ መክተት በእግዚአብሔር ፊት የሚያስጠይቅ ጉዳይ ነው። ለራስህና ለትምህርትህ ተጠንቀቅ (1ጢሞ. 4፥16፤ 1ጢሞ. 6፥20-21)።

መንፈስ ቅዱስ የወረደው መጽሐፍ ቅዱስ እንደሚገልጸው ጌታ ባረገ በአሥር ቀኑ ሲሆን ከትንሳዔ ቀን ጀምሮ ሲቆጠር በሃምሳኛው ቀን መሆኑ ነው።

ከላይ እንደተጠቀሰው ስለ ጃንደረባው ሲገልጹ አንድ ጊዜ የአሪት መምህርና ካህን ነው ሲሉ ሌላ ጊዜ ደግሞ የንግሥቲቱ ወንድምና አልጋ ወራሽ ባለሙሉ ሥልጣን መልከጼዴቅ 2ኛ ነው ይሉታል። ያም ሆነ ይህ የኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ታሪክ በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 8፥26-39 ባለው ክፍል የተጠቀሰ ስለሆነ እውነቱን ከቃሉ አንብቦ መረዳት የሚቻል ጉዳይ ነው። ይህም ሰው ሐዋርያት ወንጌልን ሰብከው አሳምነውና አጥምቀው ብዙዎችን ደቀ መዛሙርት ካደረጉ በኋላ የተጠመቀ እንደሆነ ግልጽ ነው። ለምሳሌም ያህል በሐሥ. 2፥41 ቃሉን የተቀበሉም ተጠመቁ፤ በዚያን ቀን ሦስት ሺህ የሚያህል ነፍስ ተጨመሩ ... ይላል። እሳቸው ግን የመጀመሪያው ተጠማቂ ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ ነው ብለዋል።

ቀጥሎ ባለው ክፍል ደግሞ በኬልቄዶን ጉባኤ ላይ ከተሳተፉት 27 ኤጲስ ቆጶሳት መካከል 12ቱ ኢትዮጵያውያን ናቸው፤ ግን ኢትዮጵያዊው ዲዩስቆሮስ ክርስቶስ አንድ አካል አንድ ባህሪ በማለቱ ስብሰባውን ረገጦ ትቶ በመውጣቱ ቤተ ክርስቲያን ለሁለት ተከፍላለችም ብለዋል።

ከዚያም ከገጽ 60-64 ባለው ክፍል ስለ ቤተ ክርስቲያን መከፈል ሉተር ካቶሊክ ቤተ ክርስቲያን ዘጠና አምስት አርቲክሎችን አቅርቦ ተለየ ካሉ በኋላ ካቶሊክም ሆነ ሉተር ሃሰተኞች ናቸው ብለዋል። ጽሐፊው ካቶሊክንም ሆነ ሉተርን በደፈናው ሃሰተኞች ናቸው ያሉበትን ምክንያት ከቃሉ ጠቅሰው ማረጋገጫ ሊያቀርቡ አልቻሉም። በዚሁ ክፍል ስለ ቅዱስ ቁርባን አሰጣጥ ሲጠቅሱ ደግሞ በዓለም ላይ ትክክለኛው ቅዱስ ቁርባን የሚሰጠው በእናት ኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ብቻ ነውና ስለዚህ ከፍ ያለ ኩራት ይሰማኛል ይላሉ።

14.2.1 ከሰው አእምሮ ውጪ የሆነ የመናፍስት አሠራር ሲጋለጥ

ጽሐፊው አባ ሠይፈ ሥላሴ በገጽ 61 ላይ ከሰው አእምሮ ውጪ ወደ ሆነው ወደ ልዩ ዓለም ውስጥ በመግባት ከየትና እንዴት እንደተረዱት ባይገልጹትም ትዕዛዝ ተቀባዮች ናቸው የሚሉአቸውን እንደሚከተለው ያቀርባሉ፤

- 1) በመሬት ያለውን ትዕዛዝ የሚቀበል ሱርያኤል
- 2) በውሃ ያለውን ትዕዛዝ የሚቀበል ሰዳካኤል
- 3) በጸላት ያለውን ትዕዛዝ የሚቀበል ሰላታኤል

4) በጥፋስ ያለውን ትዕዛዝ የሚቀበል አናንያኤል ናቸው ይላሉ። ትዕዛዝ ሰጪው ማን እንደሆነና ተቀባዮቹም የጨለማ ወይስ የብርሃን መላዕክት እንደሆኑ በጽሑፋቸው አላብራሩም። ቀጥሎም በአራቱ ማዕዘን ያለውን ክፍት ቦታና በዓለም ዙሪያ ያለውን ሁሉ የሚቆጣጠር አፍኒናኤል ከ99ኙ ሠራዊት (ነገደ መላዕክት) ጋር ነው ብለዋል።

በአይን ሲታዩ የሚያስደንቁ ኃይሎች 1) የሰው መልክ 2) የበግ መልክ 3) የአምራ መልክ 4) የአንበሳ መልክ 5) የተኩላ መልክ ሲሆን እነዚህ ኃይሎች በዓለም ውስጥ በጣም አስደናቂ የሆኑ ሥራዎችንና ሥነ ጥበቦችን የሚሠሩና የሚያሠሩ መሆናቸውን የሥነ ከዋክብትና የሥነ ፍጥረት ተመራማሪዎች የሆኑት የጥንት የኢትዮጵያ ሊቃውንት ወይም አባቶች ጽፈዋል ብለው አስፍረዋል። ይህስ አባባል እውነት ነው? አንባቢ ያመዛዝን።

በገጽ 86 በክፍል 13 ደግሞ «በእናት ኢትዮጵያ መሬት ውስጥ የተቀበሩ የፒራሚድና ሌሎች ከተሞች ማን እንደሠራቸው» በሚል ርዕስ በኢትዮጵያ ውስጥ በመሬትና በባህር ሥር የተደበቁ ወይም የተቀበሩ ልዩ ልዩ ቅርጽ ያላቸው ህንፃዎችና የፒራሚድ ወይም የባለ ሦስት ማዕዘን ከተሞች መኖራቸውንና የተለያዩ ቅርጽ ያላቸው ሀውልቶች መኖራቸውን ጠቅሰዋል። እነዚህም እንዴትና በማን እንደተሠሩ አብዛኛው ምስጢር ከተሞች የተሠሩት በራሱ በራፋኤል እጅ በ9630 ዓመት ከክርስቶስ ከተሞች የተሠሩት በራሱ በራፋኤል እጅ በ9630 ዓመት ከክርስቶስ በፊት የኃይሉ ማረፊያ እንዲሆን ነው በማለት ጠቅሰዋል። በተራ ቁጥር 3 ደግሞ ከዙብል ራማ በሃዳር በአሰብ አፋር እስከ ጅቡቲ ድረስ የሚገኙ ከተሞች የተሠሩት በ9600 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት በራፋኤል ፈቃድ በኪሩቤልና በሱራፊል እጅ ነው ይላሉ። በገጽ 86 ላይ በራፋኤል ፈቃድ በኪሩቤልና በሱራፊልና በኪሩቤል የሚታዘዙ ስፍር ስለ እነዚህ ከተሞች ሲያብራሩ በሱራፊልና በኪሩቤል የሚታዘዙ ስፍር ቁጥር የሌላቸው ነገደ መላዕክት በገዛ ኃይላቸው እንዳይቃጠሉ የመሬት ስበት የሚያገኙባቸው ከተሞች ናቸው። መላዕክት እንደሌላው ፍጥረት ሁሉ የመሬት ስበት ያስፈልጋቸዋል። ይህ ባይሆን ግን በገዛ ኃይላቸው ይቃጠላሉ። ስለዚህ ለዘላለም ለመኖር እንዲችሉ ስበት ያስፈልጋቸዋል ብለዋል። ይህንን ሲሉ ምን ለማለት እንደፈለጉ ግልጽ ባይሆንም መላእክት ቅዱሳንም ሆኑ ርኩሳን ሥጋዊ አካል አላቸው ማለታቸው ነው? ጽሐፊው የጠቀሱአቸው እነዚህ መናፍስት የተባሉትን የፒራሚድ

ከተሞች ወይም አካባቢውን ፈጠሩ የሚሉት በቃላቸው «ይሁን» ብለው ነው ወይስ ግንቦኛ አናጺና መሃንዲስ ሆነው በእጃቸው ነው?

በቤተ ክርስቲያኒቱ በሚታወቀው የዘመን አቆጣጠር ከአዳም እስከ ክርስቶስ ልደት ድረስ አምስት ሺ አምስት መቶ ዘመን ነው የሚለውን እሳቸው ወደ ሳይንቲስቶቹ ሃሳብ በመመለስ አሻሽለው ነው ከላይ ያሰፈሩአቸውን ዘመናት ከክርስቶስ ልደት 9630 ዓመት በፊትና ወዘተ. ብለው የጻፉት?

14.2.2 «ሣጥናኤል ከተማ ሠርቶአል» ይላሉ ጸሐፊው

ጸሐፊው በመጽሐፋቸው በገጽ 87 ላይ ከሚሌ ዱፍቲ አንስቶ የአዋሽ ወንዝ መጨረሻ፤ ከፑንቲ በርበራ እስከ ሕንድ ባህር ድረስ ሦስት ፒራሚድ ከተሞች የተሠሩት በ8300 (B.C.) በሣጥናኤል እጅ ነው ብለዋል። ከእነዚህም ከተሞች ቅዱሳንና ርኩሳን መላዕክት እንዲሁም ሥጋ የለበሱ ርኩሳን የሆኑ መናፍስት የሚኖሩባቸው ናቸው። እነዚህ ለሰው ልጆች በጣም ጠቃሚ የሆኑ ልዩ ልዩ የሥነ ጥበብ ሥራዎችን መሥራት እንዲችሉ በአእምሮአቸው ውስጥ የሚሰሉና በቀዶ ጥገና የሚያስተካክሉ የጥበብ ኃይሎች ናቸው። ስለዚህ የፈጠራ ሥራ (ፍልስፍና) የሚመርጡአቸው ሰዎች ከማንኛውም እምነት የማይወጡትን ብቻ ነው፤ ይህም የሚሆነው በጥቁር ፒራሚድ ከተማ ነው። በነጩ ፒራሚድ ከተማ ተወስደው አመጽንና ግፍን ማንኛውንም ርኩሳት ሥራ እንዲፈጽሙ በቀዶ ጥገና በአእምሮአቸው ውስጥ የሚቀርጽላቸው ሰዎች ደግሞ ከአይሁድ ከክርስትና ጀምሮ የማንኛውም ሃይማኖትና እምነት ተከታዮች ከሆኑት ሰዎች ነው። ለምሳሌ፡ ጨካኞችና ደም አፍሳሾች የሆኑ ነገሥታትና ዲክታቶሮች የነበሩትና ወደፊትም የሚነሱት ከኢትዮጵያ መሆኑ የታወቀ ነው ብለው ውሉን ያጠፉታል።

ቡናማ የሆነ ፒራሚድ ከተማ ተወስደው የሚሠለጥኑት ከክርስቲያኖች ጀምሮ የማንኛውም ሃይማኖት ተከታዮች ሲሆኑ ሠልጥነው ሲወጡ ፍጹም መንፈሳውያን ሆነው ልዩ ልዩ የሃይማኖት መጻሕፍትን የሚጽፉና ልዩ ልዩ የሆኑ የሃይማኖት ተቋሞችን የሚሠሩ እንዲሁም በየቋንቋ ልዩ ልዩ በጣም የሚያስደስቱ መንፈሳዊና ሥጋዊ የሆኑ መዝሙሮችንና ጨዋታዎችን (ዘፈኖችን) የሚደርሱና የሚያዘጋጁ የጥበብ ኃይሎች ይሆናሉ ብለዋል። ደግሞም ሣጥናኤል ሠራቸው የሚሉአቸው የፒራሚድ ከተሞች የሚሰጡ ሥልጠናዎች ለሰው ልጅ የፈጠራ ሥራና ፍልስፍና እንዲሁም ለሥነ ጥበብ ሥራዎች በጣም ጠቃሚ ናቸው ከማለታቸው በስተቀር እነማን በየትኛው ሙያ እንደሠለጠኑ

አላብራሩትም። በመጽሐፋቸው ላይ እነዚህ የፒራሚድ ከተሞች በሰብዓዊ ፍጡር ዓይን የማይታዩ ናቸው ብለዋል። እሳቸው እንደጌት ወይም በምን ኃይል አይተው ሊጽፉ እንደቻሉ ለአንባቢያን ግልጽ ቢያደርጉ መልካም እንደሚሆን እንገምታለን።

14.2.3 ጸሐፊው በሰው ሬሳ ሽታ የሚታደሱ ናቸው የሚሉአቸው መናፍስት

በዓይን ሲታዩ በሚያስደንቁ ኃይሎች የተሠሩ ከ4300-3412 እና በ2780-2100 1510 (B.C.) የምስር (የግብፅ) ዓይነት የፒራሚድ ከተሞች የሚገኙት በላዕላይ ግብፅ፤ በኑቢያ፤ በናፓታ፤ በመርዌ እንዲሁም በታይታይ ግብፅ ሲሆኑ አሰራራቸው ባለሦስት ማዕዘን ወይም ትሪያንግል ሆኖ ያለ ሲሚንቶና ጭቃ ሰው ሊሸከመው በማይችል በትላልቅ ድንጋይ ተቀጣጥለውና ተነባብረው በሚያስደንቅ ሁኔታ የተሠሩ እንደሆኑ ገልጸዋል። ይሁን እንጂ እነዚህ ፒራሚዶች የተሠሩት በሰው ኃይልና ጥበብ ነው የሚሉ የዓለም ታሪክ ፀሐፊዎችና የክርስ ምድር ተመራማሪዎች (አርኪዎሎጂስቶች) እንዲሁም የግብፅ ተራኪዎች እንደሚያነበንቡት አይደለም ብለዋል። እነዚህ የግብፅ ፒራሚዶች የተሠሩት የሰው፤ የበግ፤ የአሞራ፤ የአንበሳ፤ የተኩላ መልክ ባላቸው በዓይን ሲታዩ በሚያስደንቁ 5 ኃይሎች እንጂ ታሪክ ጸሐፊዎችና የመላምት ተራኪዎች «የግብፅ ፈርዖኖች በትንሣኤ ሙታን ስለሚያምኑ መቃብር ቤት እንዲሆናቸው በሚሊዮን በሚቆጠሩ ሕዝቦች በሰው ኃይል አሠሩት» ተብሎ የተጻፈው ፍጹም ሃሳት መሆኑን ለአንባቢያን እገልጻለሁ፤ ካሉ በኋላ እነዚህ በሰው የሬሳ ሽታ ስለሚታደሱና ከወርቅ፤ ከዕንቁ፤ ከአልማዝ የተሠራ ልዩ ልዩ የሆነ ቅርጽ ቅርጽንና በሐውልቶች የተቀረጸ ልዩ ልዩ ሥዕልን ማየት ስለሚወዱ የኃይላቸው ማረፊያ እንዲሆኗቸው ነው ብለዋል። በመቀጠልም እነዚህን ሥራዎች እንዲያስበዘዘዩን ዘመን በዛሬውም ዘመን ቢሆን በሰው ኃይል መሥራት እንደማይቻል እሙን ነው ይላሉ።

ከላይ የተጠቀሱት በሰው ሬሳ ሽታ የሚታደሱት 5 ኃይሎች አሁንም ቢሆን በእናት ኢትዮጵያ እንዳሉ ነው፤ ለምሳሌም የደብረ ብርሃን የዓርብዓሐራ ምስጢር ምን ይሁን? ብለው በጥያቄ አበቁ እንጂ በሬሳ ሽታ መታደስ ማለት ምን እንደሆነና እርሳቸውም ከየት እንደተረዱት ለአንባቢያን ግልጽ አላደረጉም። ይህ የጥልቁና የጨለማው መንፈስ አሠራር ሳይሆን እንደማይቀር ስለሚገመት ፀሐፊው የሚያውቁትን ሊያብራሩ የሚችሉ ከሆነ ለንባብ ሊያበቁ ቢሞክሩ አይከፋም። ካልሆነ

ግን ግልጽ ያልሆነና የተምታታ ጽሑፍ አንባቢውንም ሆነ ሰሚውን ያደናግራል እንጂ ፍሬ ነገር አያስጨብጥም።

የአክሱም ወይም አክዝም ህንፃ ሥራ በሽሬ፣ በዋልድባ፣ በጎንደር፣ በጣና፣ በጎዛም፣ (በወዛም) በወለጋ፣ በመቀደሽ፣ (መቋደሻ) ወይም በመቀድሻ በርበራ ድረስ ያሉ ሰባት ሲሆኑ የተሠሩትም የጋይላቸው ማረፊያ እንዲሆናቸው በሱርያኤል፣ በሰዳካኤል፣ በሰላታኤል፣ በአናንያኤል በአራቱ ነው ብለዋል። የሥራቸውም ዓይነት ከአንድ ድንጋይ ወጥ ሆኖ በአስደናቂ ሁኔታ የታነጹ ሲሆን ባለ 8 ባለ 6 እና ባለ 4 ማዕዘን ሲሆኑ ጣራቸውና ግድግዳቸው ኅብሩ በማይታወቅ ሐረግና በልዩ ልዩ ሥዕል ያሸበረቀና ያጌጠ ነው ይላሉ። የግብፅንና የኢትዮጵያን ጥንታዊ ሥልጣኔና ዕድገት እድገት ጭራሽ በመሰረዝ በኢትዮጵያ ውስጥ ያሉትን የሥልጣኔ አሻራ ናቸው ተብለው የውጪ አገር ቱሪስቶች ጭምር እየገቡአቸው ያሉት ሐውልቶችና ህንፃዎች በሰው እጅ የተሠሩ ሳይሆኑ እሳቸው ከላይ በጠቀሱአቸው አማልክት የተፈጠሩ ናቸው በማለት እጅግ የሚያስገርም አደናጋሪ ሃሳብ በጽሑፋቸው አስፍረዋል።

በሌላ ክፍል ደግሞ ከላይ የተጠቀሰውን ዓይነት የመናፍስት አሠራር ሲጠቅሱ ሚካኤል፣ ገብርኤልና ሩፋኤል ለጋይላቸውና ለሠራዊታቸው ማረፊያ እንዲሆናቸው የሠሩአቸው ቤተ መቅደሶችና የቤተ መንግሥት አዳራሾች በልዩ ልዩ መስቀሎችና ሐረጎች እንዲሁም በተለያዩ ሥዕሎች የተዋበና ያሸበረቁ ናቸው ይሉና፤ እነዚህም የላሊበላ ዓይነት ተብለው በዘመዶ፣ በየጁ፣ በጋይንት፣ በሸዋ፣ በኤረር፣ በዝቋላ፣ በአዳዲ፣ በሐረር፣ በደብረ አሰቦት፣ በአሩሲ፣ በገመጉፋ እስከ ከፋ ድረስ የሚገኙ ታላላቅ ብቻ አሥር ሲሆኑ ገና ያላለቁና ትንንሾቹ በጣም ብዙ ናቸው ይላሉ። የአክሱም ዓይነቱም ሆነ የላሊበላው ዓይነት በጣም አስደናቂ ህንፃዎች በየትኛው ተራራ በስንት ሜትር አፈር ተቆፍረው እንደሚወጡ ምስጢሩ እንደተጠበቀ ነው። ለመግለጽ ገና ነው። አልተፈቀደም ይላሉ። ፈቃድ ሰጪው ወይም ምስጢር ሆኖ እንዲጠበቅ ያደረገው ማን እንደሆነ ካለመግለጻቸው በላይ እነዚህ ከላይ የተጠቀሱት ህንፃዎች በጭራሽ የሰው እጅ ያልነካቸውና እሳቸው በሰየሙአቸው ኃይሎች የተፈጠሩ እንደሆኑ አትተዋል።

ፀሐፊው ለመረጃ የተጠቀሙበት መጽሐፈ ምስጢር ዘአዶናይ የምስጢሩ ቁልፍና ምንጭ ስለሆነ ይህ የተባለው መጽሐፍ በሙሉ ቃል በቃል ቢተረጎም በጣም አስፈሪና አስደንጋጭ የሆነ ታይቶና ተሰምቶ የማይታወቅ ምስጢር ስላለው ጊዜ ይፍታው ብለዋል። መጽሐፉ በሰይጣን መንፈስ ወይስ በእግዚአብሔር መንፈስ የተጻፈ ቢሆን ነው?

14.2.4 ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ ይመጡ የነበሩት ጳጳሳት አቋም እንደ ጸሐፊው አባባል

ጳጳሳት ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ ይመጡ የነበሩት ለስለላ ነበር እንጂ ለሃይማኖታዊ ተግባር አይደለም ይላሉ በመጽሐፋቸው ገጽ 99 ላይ። በመቀጠልም ትምህርተ መለኮት ምስጢረ ሥላሴ በግብፅ ኮብቲክ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን በጭራሽ አይታወቅም በማለት ከሐምሌ 10-15/1995 እ.ኤ.አ በግብፅ እስክንድሪያ በተደረገው «ኦርቶዶክሶችና በወንጌላውያን መካከል ክርስቶስን እንዴት በአንድነት እንሰብካለን?» በሚል ርዕስ በተደረገው ስብሰባ እኚህ ጸሐፊ ከዚህ ተወክለው በሄዱበት ወቅት የግብፅ ኮፕቲክ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን ተወካዮች በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ላይ የተቃውሞ ሃሳብ ማቅረባቸውን ገልጸው ግብፃውያን መጻሕፍትን ሳይመረምሩ በድፍረትና በድንቁርና ተገፋፍተው አላዋቂነታቸውን ገለጹ ካሉ በኋላ፤ እንደ እኛ ወልድ ዋሕድ የሚሉ በዓለም ውስጥ ግብፃውያን አባቶች ብቻ ነበሩ ብለው ለሚያምኑ ለኢትዮጵያ አባቶች ሊቃውንት በሙሉ ይህ አስደንጋጭ የሆነ አዲስ ምዕራፍ ነው ብለዋል።

በመቀጠልም በገጽ 99 ላይ ጳጳሳት ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ የሚመጡበት ምክንያት የግብፅ ሀገርም ሆነ ፈርዖኖች በሙሉ እንዲሁም ከቅዱስ ማርቆስ ጀምሮ የግብፅ ፓትሪያርኮችና አብዛኛዎቹ ጳጳሳት ኢትዮጵያውያን ስለነበሩ ሥልጣኑም ሆነ አገሩ የኢትዮጵያ እንደሆነ ስለሚገመት ቀስ በቀስ አገሩን እንደገና እንይዛለን የሚል ዕቅድ ስለነበረና ይህም በኢትዮጵያ ካህናት ነገሥታትና መኳንንት ዘንድ ስለሚታመን መገናኛ መንገድ እንዲሆን ተብሎ ነው ይላሉ።

በማያያዝም ምንም ሥልጣን የሌለው ጳጳስ ከግብፅ ወደ ኢትዮጵያ ይመጣ የነበረው ግብፅ አገራችን ስለነበረ ከኢትዮጵያ ጋር አንድ ለማድረግና በእጃችን ለማስገባት ለስለላም እንዲረዳ በምስጢር በመወሰኑ ነው ብለው አስፍረዋል። ነገር ግን የቤተ ክርስቲያን ሰዎችና ታሪክ ጸሐፊዎች ይህንን ሃሳብ ምን ይሉታል?

ይህም የግብፅ ጳጳስ ወደ ኢትዮጵያ መምጣት የጀመረው በ260 ዓ.ም ሆኖ የተቋረጠው በ1952 ዓ.ም ነው በማለት የሚላከው ጳጳስ ቋንቋችንን አያውቅም፣ እኛም ቋንቋውን አናውቅም፣ የቤተ ክርስቲያናችንንም ሥርዓት ማወቅ ቀርቶ የራሱንም ቤተ ክርስቲያን እምነትና ሥርዓት ፈጽሞ የማያውቅ የለየለት መሃይም እንደነበረ የማይካድ ሃቅ ነው ብለዋል። ስለሆነም የሁለቱ አገሮች የመገናኛ መንገድ

ሆኖ ለሰላላ ከሚያገለግል በስተቀር መብት የሌለው ዝም ብሎ የተቀመጠ ጉልት ነበር። እንዲያውም ከግብፅ የሚላከው ጳጳስ ጨርሶ ችሎታ የሌለው ከመሆኑም በላይ ክርስቲያን መሆኑም ስለማይታመን ግንኙነታችን የሃይማኖት ብቻ ሳይሆን በውስጠ ታዋቂ የፖለቲካ ወይም ምስጢራዊ ጭምር ነበር ይላሉ አባ።

ግብፅን ከኢትዮጵያ ጋር አዋህደን እናስተዳድራለን የሚል ዕቅድ የነበራቸው የአክሱም፣ የላስታ፣ የአንኮበር፣ የጉንደር ነገሥታትና መኳንንት እንዲሁም መንፈሰ ጠንካራ የሆኑ የተዋህዶ ካህናትና ሊቃውንት በማለቃቸው ምክንያት ግንኙነቱ በአምባሳደር ደረጃ ስለሆነ ግብፅን እንደገና እንይዛለን የሚለው የኢትዮጵያ ነገሥታት ዓላማና ምኞት በ1953 ዓ.ም ተቋረጠ፤ የመጀመሪያው የኢትዮጵያ ፓትሪያርክ በመሾማቸው ከግብፅ ጋር የነበረን የረዥም ጊዜ ግንኙነትም ተበጠሰ ይላሉ። የነገሩን ጭብጥ አቅጣጫ ለማስያዝ ሊቃውንትና የቤተ ክርስቲያን ሰዎች ይህንን ይደግፋታል? ታሪክስ ምን ይላል?

14.2.5 ከነቢያት ከሐዋርያትና ከግብፅ ፓትሪያርኮች አብዛኛዎቹ ኢትዮጵያውያን ናቸው ይላሉ

የመጽሐፉ ደራሲ ገብርኤልና ሚካኤል ኢትዮጵያውያን ናቸው አላሉም እንጂ ከነቢያትም ሆነ ከሐዋርያት አብዛኛዎቹ ኢትዮጵያውያን ናቸው ከማለታቸውም በላይ ድንግል ማርያምም በዘር ሐረግ ኢትዮጵያዊት ናት ብለው መጻፋቸውን ከላይ ገልጸናል። ይሁን እንጂ የእነርሱ ኢትዮጵያዊ መሆን ወይም አለመሆን ለማናገስም በጽድቅና በቅድስና አንጻር የሚሰጠው ጥቅም ወይም ጉዳት የለውም። ሁሉም የየራሱን ዋጋ ይቀበላልና (ራዕ 22፥12) «እግዚአብሔር አይዘበትበትም ሰው የሚዘራውን ያንኑ ደግሞ ያጭዳልና» (ገላ. 6፥7)

እንግዲህ መጽሐፋቸው ከመጽሐፍ ቅዱስም ሆነ ከታሪክ መጻሕፍት ጋር ጨርሶ የማይተዋወቅ ባዕድ ጽሑፍ ሆኖ የቀረበ ድርሰት ነው። በተለይም እውነተኛውን ታሪክ የሚያፋልሰው ይህ መጽሐፋቸው በገጽ 102 ላይ ካተተው ስንመለከት የፍሬምናጦስና የአድስዩስን ወደ ኢትዮጵያ መምጣት ሁኔታ ሲያረጋግጥ በ210 ዓ.ም ነጋዴዎች በአዶሊስ ባህር በር ሲገቡ ተገድለው ሁለት ሕፃናት ተረፉ። ሕፃናቱም በዕድሜ የአንድ ዓመትና የሁለት ዓመት ነበሩ። እነርሱንም ለአክሱም ንጉሥ በባሪያነት እንዲገዛ አስረከቡ። ከዚያም ንጉሡ ትምህርት አስተምሮ አሳድጎአቸው አንዱን የቤተ መንግሥት ጠጅ አሳላፊና ባለሙሉ ሥልጣን ሲያደርገው 2ኛው ደግሞ ድቁና ምንኩስና እና ቅስና ተቀብሎ

የቤተ መቅደስ አገልጋይ ኃላፊ ባለሙሉ ሥልጣን ሆኖ ተሾመ። ይህም አባ ፍሬምናጦስ ወይም አባ ሰላማ ከሣተ ብርሃን የተባለ ነው ይልና አባ ፍሬምናጦስ በ210 ዓ.ም ከኢትዮጵያ መነኮሳት ጋር 12 ሆነው ወደ ኢየሩሳሌም ሄዱ ይላል። አባ ፍሬምናጦስ በ210 ዓ.ም የአንድ ዓመት ህፃን እያሉ ጳጳስ ሆኑ፤ ከዚያም የኢትዮጵያና የግብፅ ፓትሪያርክ በነበረው በኢትዮጵያዊው በቅዱስ አትናቴዎስ ሊቀመንበርነት ጉባዔ ተደርጎ ከምስር ሰዎች ጋር ስምምነት ከተደረገ በኋላ አባ ሰላማ (ፍሬምናጦስ) ብቻ በአስቸኳይ ወደ አገሩ ወደ ኢትዮጵያ ሲመለስ ሌሎች እዚያው ቀርተዋል ይላሉ። የሆነ ሆኖ የክርስትና ሃይማኖት ራሱ ወደ ኢትዮጵያ የገባው በ330 ዓ.ም መሆኑን አላወቁም?

ስለ ኢትዮጵያውያን የሃይማኖት አባቶችና ስለ ሐዋርያት ኢትዮጵያዊነት በገጽ 99 ላይ ሲጠቅሱ 1) ማቴዎስ 2) ማርቆስ 3) ፊልጶስ 4) ቶማስ ሙሉ በሙሉ ኢትዮጵያውያን ሲሆኑ 5) ያዕቆብ 6) ዮሐንስ 7) ባርናባስ ግማሽ ኢትዮጵያውያን ናቸው ይላሉ። ግን ናቸው? ቢሆኑስ ያስመካል?

በምስር የኢትዮጵያ ፓትሪያርኮች ነበሩ ያሉአቸው ደግሞ ከዚህ የሚከተሉት ናቸው።

- 1) ማርቆስ - ሙሉ በሙሉ ኢትዮጵያዊ ነው (በፓልስቲን የተወለደ)
- 2) አትናቴዎስ - ሙሉ በሙሉ ኢትዮጵያዊ ነው (በላዕላይ ግብፅ የተወለደ)
- 3) ቄሎስ - በእናቱ ኢትዮጵያዊ በአባቱ የግሪክ የአርመን ተወላጅ ነው።
- 4) ዲዮስቆሮስ - በእናቱ ኢትዮጵያዊ በአባቱ ግሪካዊ ነው ይላሉ።

እንግዲህ ይህንን ሁሉ የጠቀስነው አንባቢ እውነትን ከውሸት፣ ፍሬን ከገለባ ለይቶ ለመረዳት ትኩረት በመስጠት እንዲያገናዝብ ነው፤ ሐሰተኛው ማን እንደሆነም ለማወቅ ከትክክለኛው የዓለምና የቤተ ክርስቲያን ታሪክ መጻሕፍት ጋር ማገናዘብ የእውነትን ፍንጭ ያስጨብጣልና።

ማንኛውም ነገር በጥሞና ሳይታይ በግብታዊነት መቃወም ወይም በጭፍኑ መደገፍ ጉዳት ነው። ዋጋ የሚያስከፍል እንኳን ቢሆን እግዚአብሔርን ደስ ለማሰኘት፣ ለሰውም እውነትን ለመግለጽና ለውሸት ከመኖር ይልቅ ለእውነት ለመጎዳት መወሰንና እውነትን አጉልቶ ማሳየት ከእውነተኛ ሰው ይጠበቅበታል። እኚህ ጸሐፊ ተቃውሞ ያቀረቡበት «ኢትዮጲስ» የተሰኘው መጽሐፍ የአንድ ሰው አእምሮ ያፈለቀው

የፈጠራ ድርሰት ሳይሆን በአማርኛና በእንግሊዝኛ በብዙ ጥናትና ምርምር ከተጻፉት ከበርካታ የዓለምና የቤተ ክርስቲያን ታሪክ መጻሕፍት ተጨምቆ የወጣና የጠለለ ጽሑፍ መሆኑን በማንበብ ሚዛናዊ የሆነ የህሊና ፍርድ ይሰጡ ዘንድ እናሳስባለን። እውነት ምን ጊዜም እውነት ነው። ውሸት ግን ሌላ ቀለም ተቀብቶ፣ መልኩን ሊቀይር ቢሞክርና ለጥቂት ጊዜ ቢያደናግርም ውሸት ያው ውሸት ነው። እውነት ሲገለጥ ውሸት ተጋልጦ እርቃኑን ይቀራል።

ስለዚህ ከዚህ በላይ የተዘረዘረውን በማንናዘብ የቤተ ክርስቲያንን ታሪክ የሚያጉድፈው ኢትዮጵያን መጽሐፍ ነው ወይስ ቅዱስ ማርቆስ ኢትዮጵያዊ ነው ... የተባለው መጽሐፍ? የሚለውን ጥያቄ ለመመለስና ያለ አድልዎ እውነትን በእውነትነቱ ለመረዳት እንዲቻል የቀረበ ጽሑፍ መሆኑን ለክቡራን አንባቢዎች በትህትና አሳስባለሁ።

14.3 «መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሙሐመድ ምን ይላል?» የሚል መጽሐፍና ይዘቱ

የመጽሐፍ ቅዱስን ትክክለኛ አባባል በተሳሳተ መልክ በመተርጉም ከተቀነባበሩት መጻሕፍት መካከል በአህመድ ዲዳት ተጽፎ በዘካሪያ መሐመድ በ1985 ዓ.ም የተተረጎመ «መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሙሐመድ ምን ይላል?» የሚል መጽሐፍ ይገኝበታል።

በመጽሐፉ ላይ ጸሐፊው አህመድ ዲዳት «ቄስ ቫንቨርድን የተባለውን ሰው በስልክ አግኝቼው ቀጠሮ በመያዝ በግንባር ከተገናኘን በኋላ (መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሙሐመድ ምን ይላል?) ብዬ ጥያቄውን ደነቀርኩት» ይላሉ። ቀጥሎም መጽሐፍ ቅዱስ በዓለም ላይ ስለሚከሰቱት ስለ ብዙ ነገሮችና ስለ መጨረሻዎቹም ቀናት ሲተነትን እንዴት ዓለማችንን ላጥለቀቋት በሚሊዮን የሚቆጠሩ ምዕመናን መከሰት ምክንያት ስለሆኑት ስለ መሐመድ አልተጠቀሰም? በሰም ሳይሆን በትንቢት ተናግሯል በማለት አሪት ዘዳግም 18፥18 ከወንድሞቻቸው መካከል እንዳንተ ያለ ነቢይ አስነሳላቸዋለሁ፤ ቃሌን በአፋ አደርጋለሁ ያዘዝኩትንም ቃል ሁሉ ይነግራቸዋል የሚለው ስለ መሐመድ የተጻፈ ነው፤ በማለት የሙሴንና የመሐመድን የሕይወት ሁኔታ በማብራራት ሁለቱን አንድ ለማድረግ ይሞክራሉ። ለዚህም ማስረጃ ይሆናል በማለት ብዙ ሀተታ አቅርበዋል። እንደ አንተ ያለ ነቢይ ... የሚለውን ደረጃ

በደረጃ ለመግለጽ ከአንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ ጫፍ ወደ ሌላው ተወናጭፈዋል።

በዚህም መላ ምታቸውና በእርሳቸው መረዳት እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ ትንቢት የተነገረለት ሙሐመድ ነው። ኢየሱስ ግን በምንም መልኩ ሙሴን አይመስልም ብለው ደምድመዋል።

ቀጥሎም በመጽሐፋቸው በገጽ 21 ላይ ሁሉን መርምሩ በሚል ርዕስ ለክርስቶስ በጉች የምመክራችሁ አለኝ። ማንም ነቢይ ነኝ ብሎ ቢመጣባችሁ መምህሩ ራሱ ከፍሬያቸው ታውቋቸዋላችሁ ... (ማቴ. 7፥16-20) ብሎአልና ተጠንቀቁና መዝኑ። ታዲያ ለምንድነው የሙሐመድን ትምህርቶች ለመቀበል የምትፈሩት? ከፈጣሪ በተወረደው የመጨረሻው ኪዳን ቅዱስ ቁርኣን ውስጥ ዓለም በእጅጉ የሚናፍቃቸውንና ሰላምና ደስታ የሚያሰፍኑትን ታገኛላችሁ ብለዋል።

ጸሐፊው ለመሆኑ በመጽሐፍ ቅዱስ ያምናሉ? እንግዲያውስ በመጽሐፍ ቅዱስ የሚያምኑና የእግዚአብሔር እስትንፋሳዊ ቃል መሆኑን የሚቀበሉ ከሆነ ከላይ የጠቀሱት ዘዳግም 18፥18 የሚናገረው ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እንደሆነ እንደ እርሳቸው በይመስላል ሳይሆን ከራሱ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንግለጽላቸው።

እዚህ ላይ ለሁሉም ግልጽ ሊሆን የሚገባው በ2ኛ ጴጥሮስ ምዕ. 1፥20-21 እንደተጠቀሰው ይህን በመጀመሪያ እወቁ በመጽሐፍ ያለውን ትንቢት ሁሉ ማንም ለገዛ ራሱ ሊተረጎም አልተፈቀደም ትንቢት ከቶ በሰው ፈቃድ አልመጣምና፤ ...። የሚል መለኮታዊ ቃል ተጽፎ ይገኛል። በተጨማሪም በራዕይ 22፥18 በዚህ መጽሐፍ የተጻፈውን የትንቢት ቃል ለሚሰማ እኔ እመሰክራለሁ ማንም በዚህ ላይ አንዳች ቢጨምር እግዚአብሔር በዚህ መጽሐፍ የተጻፉትን መቅሰፍቶች ይጨምርበታል። ማንም በዚህ ትንቢት መጽሐፍ ከተጻፉት ቃሎች አንዳች ቢያጉድል በዚህ መጽሐፍ ከተጻፉት ከሕይወት ዛፍና ከቅድስቲቱ ከተማ እግዚአብሔር ዕድሉን ያጉድልበታል ይላልና ለግል አመለካከትና ጥቅም በማድላት ትዕዛዙን በመጣስ በቃሉ ላይ መጨመርም ሆነ መቀነስ ፈጽሞ ክልክል ነው።

14.3.1 «ከወንድሞቻቸው መካከል» የሚለው ቃል ትክክለኛው አባባል ከመጽሐፍ ቅዱስ፤

አህመድ ዲዳት በጠቀሱት በዘዳግም ምዕራፍ 18 ከቁጥር 1-18 ባለው ክፍል ብቻ «ወንድሞች» የሚል ቃል አራት ጊዜ ተጽፎ ይገኛል።

ሀ) ቁጥር 1-2 ለሌዋውያን ካህናት ... በወንድሞቻቸው መካከል ርስት አይሆንላቸውም የሚል፤

ለ) ቁጥር 6-7 አንድ ሌዋዊ ሰው ... በእግዚአብሔር ፊት እንደሚቆሙት እንደ ወንድሞቹ እንደ ሌዋውያን ሁሉ በአምላኩ በእግዚአብሔር ፊት ያገለግላል የሚል፤

ሐ) ቁጥር 16 አምላክህ እግዚአብሔር ካንተ መካከል ከወንድሞችህም እንደ እኔ ያለ ነቢይ ያስነሳልሃል፤ እርሱንም ታደምጣለህ የሚልና፤

መ) ቁጥር 18 ከወንድሞቻቸው መካከል እንደ አንተ ያለ ነቢይ አስነሳላቸዋለሁ ቃሌን በአፋ አደርጋለሁ ያዘዝኩትን ቃል ሁሉ ይነግራቸዋል ... የሚል ይነበባል።

ስለዚህ እነዚህ ክፍሎች በትክክል የሚያወሱት አህመድ ዲዳት እንዳሉት ስለ እስማኤልና ስለ ይስሐቅ ሳይሆን ወንድማማቾች ስለሆኑት ስለ አሥራ ሁለቱ ነገደ እስራኤል የተላለፉ ሕጎችና የትንቢት ተስፋዎች እንደሆኑ ግልጽና የማይታበል ሐቅ መሆኑን ከቃሉ መገንዘብ ያሻል። ለነገሩም በራዕይ 22፥18 ላይ እንደተጠቀሰው ... የተጻፈውን የትንቢት ቃል «ለሚሰማ» እኔ እመሰክራለሁ ነው የሚለውና የሚሰሙና እውነትን በእውነትነቱ ለመረዳት የሚፈልጉ ሆነው ከተገኙ ከላይ የተጠቀሰው ክፍል (ዘዳ. 18፥18) ስለ ሙሐመድ ሳይሆን ስለ ኢየሱስ ለመሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ ራሱ ምላሽ ይሰጣል። ይኸውም በአዲስ ኪዳን የሐዋርያት ሥራ ምዕ. 3፥17-26 ... እግዚአብሔር ግን ክርስቶስ መከራ እንዲቀበል አስቀድሞ በነቢያት ሁሉ አፍ የተናገረውን እንዲሁ ፈጸመው። እንግዲህ ከጌታ ፊት የመጽናናት ዘመን እንድትመጣላችሁ አስቀድሞም ለእናንተ የመረጠውን ኢየሱስ ክርስቶስን እንዲልክላችሁ ኃጢአታችሁ ይደመሰስ ዘንድ ንስሐ ግቡ ተመለሱም። እግዚአብሔር ከጥንት ጀምሮ በቅዱሳን ነቢያቱ አፍ የተናገረው ነገር ሁሉ እስከሚታደስበት ዘመን ድረስ ሰማይ ይቀበለው ዘንድ ይገባልና። ሙሴም ለአባቶች፤ ጌታ አምላክ እኔን እንዳስነሳኝ ነቢይን ከወንድሞቻችሁ ያስነሳላችኋል። በሚነግራችሁ ሁሉ እርሱን ስሙት። ያንም ነቢይ የማትሰማው ፍፁስ ሁሉ ከሕዝብ ተለይታ ትጠፋለች አለ። ሁለተኛም ከሣሙኤል ጀምሮ ከእርሱም በኋላ የተናገሩት ነቢያት ሁሉ ደግሞ ስለዚህ ወራት ተናገሩ። እናንተ የነቢያት ልጆችና እግዚአብሔር ለአብርሃም፤ በዘርህ የምድር ወገኖች ሁሉ ይባረካሉ ብሎ ከአባቶቻችን ጋር ያደረገው የኪዳን ልጆች ናችሁ። ለእናንተ አስቀድሞ እግዚአብሔር ብላቴናውን

አስነስቶ እያንዳንዳችሁን ከክፋታችሁ እየመለሰ ይባርካችሁ ዘንድ ሰደደው። ይላል።

ይህ በሐዋርያት አገልግሎት እግዚአብሔር ቀደም ሲል በሙሴ አማካይነት በዘዳግም 18፥18 የተናገረው የተስፋ ትንቢት በክርስቶስ ኢየሱስ መወለድ መፈጸሙ በገሃድ የተገለጠው ገና መሐመድ ከመወለዱ ከአምስት መቶ ሠላስ ስድስት ዓመታት ገደማ በፊት ከኢየሱስ ክርስቶስ ትንሣኤና ከመንፈስ ቅዱስ መውረድ በኋላ ነው። ምክንያቱም ሙሐመድ የተወለደው በ570 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በኋላ ነውና።

መጽሐፍ ቅዱስን የሚያነቡ ሰዎች ስለ መጽሐፍ ቅዱስ የተለያዩ የግል አመለካከትና የዕውቀት ደረጃ ሊኖራቸው ይችላል ይሆናል እንጂ መጽሐፍ ቅዱስን ማንም እንደገዛ ፈቃዱ እየቀለበሰ እንዳይተረጉም ከፍ ብሎ በራዕይ መጽሐፍ እንደተመለከተው በማስጠንቀቂያ የተዘጋ ነው። ስለዚህ የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል እየጠቀሱ ራሱን መጽሐፍ ቅዱስን መበረዝና አንባቢን ማደናገር ተገቢ ያልሆነ ጣልቃ ገብነት ነው።

ለአህመድ ዲዳት ጽሑፍና ለመሰል ጽሐፊዎች የማሳሰበው ከመጽሐፍ ቅዱስ አንድን አንቀጽ ወይም ቃልና ጥቅስ ብቻ ይዞ ሁለንተናው ይህ ነው ብሎ መደምደም የስህተት ትምህርት ስለሆነ በጥንቃቄ ምዕራፉ በሙሉ ምን እንደሚል በጥምና አንብቦ ትክክለኛውን ፍሬ ሃሳብ መጨበጥ ይጠቅማልና መጽሐፍ ቅዱስን ለመረዳት የመንፈስ ቅዱስን እገዛ በጸሎት ይጠይቁ። ይህ ካልሆነ ጽሐፊዎች ራሳቸው ስተው ሌሎችንም የሚያስቱ ይሆናሉ። «... በእኔም ከሚያምኑ ከእነዚህ ከታናናሾች አንዱን የሚያሰናክል ሁሉ የወፍጮ ድንጋይ በአንገቱ ታስሮ ወደ ጥልቅ ባህር መስጠም ይሻለው ነበር።» (ማቴ. 18፥6 ማር. 9፥42 ሉቃ. 17፥1-2)

«ነገር ግን ሃሰተኞች ነቢያት በሕዝቡ መካከል ነበሩ ... እነርሱም የዋጃቸውን ጌታ እንኳን ክደው የሚፈጥንን ጥፋት በራሳቸው ላይ እየሳቡ የሚያጠፋ ኑፋቄን አሹልከው ያገባሉ፤ ብዙዎችም በመዳራታቸው ይከተሉአቸዋል በእነርሱም ጠንቅ የእውነት መንገድ ይሰደባል» ይላል። (2ጴጥ. 2፥1-2)

ስለዚህ በዘዳ. 18፥18 የተሰጠው ትንቢታዊ ተስፋ ኢየሱስ ክርስቶስ በሥጋ ተገልጦ ሰው ሆኖ በመምጣቱ ስለ መፈጸሙ መጽሐፍ ቅዱስ ራሱ በማያሻማ ሁኔታ እውን ስላደረገው ሙሐመድን በኢየሱስ ቦታ ለማስገባት አህመድ ዲዳት ጥቅስ በመጥቀስ የሞከሩት መከራ አልተሳካላቸውም። ደግሞም ኢየሱስ ራሱ እኔ ብሄድ ይሻላችኋል እኔ

ባልሄድ አጽናኙ አይመጣም በማለት ለዘላለም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል ...። (ዮሐ. 14፡15-18) ያለው ስለ «መሐመድ» ነው የሚሉም አሉ። እነዚህ ደግሞ መሐመድን በመንፈስ ቅዱስ ቦታ ሊተኩ የሚጥሩ ናቸው። ጌታ ኢየሱስ ለዘላለም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ይላክላችኋል ያለውን ስለ አንድ ሥጋ ለባሽ ሳይሆን ስለ ትክክለኛውና ከሦስቱ የመለኮት አካላት አንዱ ስለሆነው ስለ አጽናኙ መንፈስ ቅዱስ ነው። ምክንያቱም እርሱ ዘላለማዊ አምላክ ነውና።

ስለዚህ መምህር ኪዳን ማርያም ጌታሁን መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መሐመድ የሚለው ምንም ነገር የለም ብለው በጸፉት መጽሐፍም እንደተገለጸው በእርግጥም መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ብዙ ነገሮች በግልጽ በምስጢር፣ በኃላፊና በትንቢት የሚናገር ቢሆንም ስለ መሐመድ ግን የሚለው ምንም ነገር የለም።

14.4 ሸህ አህመድ ዲዳት ስለ መጽሐፍ ቅዱስና ስለ ክርስትና እምነት ምን እንዳሉ ያውቃሉ?

14.4.1 የይሆዋ ምስክር ነኝ ከሚል ሰው ጋር ያደረጉት ክርክር

በዚግነታቸው ደቡብ አፍሪካዊ የሆኑትና እ.ኤ.አ በ1918 ዓ.ም የተወለዱት ሸህ አህመድ ዲዳት ባገኙት አጋጣሚ ሁሉ መጽሐፍ ቅዱስንና አማኞቹን «ከእግዚአብሔር አይደሉም» ለማለት ከጸፉት መጻሕፍት ውስጥ በእንግሊዝኛ ቋንቋ "IS THE BIBLE GOD'S WORD?" (መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው?) በሚል ርዕስ የተጻፈ ይገኝበታል። ተጠቃሹ ግለሰብ የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ እትሞችንና የሥነ መለኮት አስተማሪዎችን እንዲሁም አንዳንድ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ናቸው ያሉአቸውን ሰዎች ስም በመጥቀስ መጽሐፍ ቅዱስ የተለያዩ ግለሰቦች ያዘጋጁት የሰዎች የሃሳብ ውጤት ስለሆነ ቅዱስ መጽሐፍ ሊባል አይችልም ብለው በድፍረት ጽፈዋል። ለዚህ ጽሑፋቸው መነሻ ምክንያት ሲጠቅሱ በአሁኑ ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ እናምናለን የሚሉትንና የይሆዋ ምስክሮች የሚባሉት (WATCH TOWER) «መጠበቂያ ግንብ» "AWAKE" «ንቁ» በሚል ርዕስ ሴፕተምበር 8/1957 ባዘጋጁት መፅሄት በገፅ 13 ላይ መጽሐፍ ቅዱስ ሃምሳ ሺህ ስህተት አለበት ብለው ፅፈው ያሰራጩትን በመጥቀስ ነው። ይኸውም ከፅሁታት አንድ ቀን የዚሁ የመጠበቂያ ግንብ (Watch Tower) አባል የሆነ ግለሰብ በራቸውን አንኳኩቶ ከገባ በኋላ ስለ ሃይማኖቱ

ሊያስተምራቸው በመፈለጉ በእጁ ይዞት የነበረውን የድርጅቱን መጽሔት እንዲያነቡ ይሰጣቸዋል። ሰውየው የመጠበቂያ ግንብ አባል መሆኑን ሲረዱ ከሃያ ሶስት ዓመት በፊት በድርጅቱ የተዘጋጀውንና «ንቁ!» በሚል ርዕስ የተጻፈውን መጽሔት ካስቀመጡበት ቦታ እንዳመጡለትና በመጽሔታችሁ ላይ መጽሐፍ ቅዱስ ሃምሳ ሺህ ስህተት አለበት ብላችኋል አሁን ስለዚህ ልትነግረኝ ነው? ብዬ ጠየኩት ይላሉ። እርሱም መልሶ አሁን አብዛኛዎቹ ስህተቶች ተወግደዋል ሲላቸው መልሰው ታዲያ ስንቶች ስህተቶች ተወግደው ስንት ቀሩ ብለው ሲጠይቁት መመለስ አቅቶት ሌሎችም አባሉቻቸው እንደሚያደርጉት ይቅርታ ያድርጉልኝ ቀጠሮ ከሰጡኝ ከኔ የበለጠ የሚያውቁትንና ጥያቄዎን ሊመልሱ የሚችሉትን ሌሎች ሰዎች ይገር እመጣለሁ ብሎ እንደሄደና በዚያው ሳይመለስ እንደቀረ ጠቁመዋል።

ይህንኑ መሠረት በማድረግ ሸሹ መጽሐፍ ቅዱስ ስህተት ሆኖ ሳለ የመጽሐፉ ሊቃውንትና የሥነ መለኮት መምህራን ሕዝቡን ለማሳመን ሲሉ በጭፍን መጽሐፍ ቅዱስ የማይለወጥ የእግዚአብሔር ቃል ነው ይላሉ ብለዋል።

በአጠቃላይ የአህመድ ዲዳት ጽሑፍ ዋና ዓላማና ትኩረት የክርስትናን እምነት ከሥር ለመናድና መጽሐፍ ቅዱስን የሰው ሃሳብ ነው ለማለት እንደሆነ ግልፅ ነው። በመሆኑም እያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅስ ለመቃወም የተለያዩ የቁርዓን ጥቅሶችን በእንግሊዝኛና በዐረብኛ ቋንቋ ጽፈዋል። በተጨማሪም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስህተት ናቸው የሚሉአቸውንና ከመጠበቂያ ግንብ አባላት ስህተት አለበት ተብሎ በ«ንቁ» መጽሔት ላይ የተሰራጨውን በማግኘትም ከእርሳቸው የእምነት አመለካከት ጋር የማይጣጣመውን የእግዚአብሔር ሃሳብ ወይም የእግዚአብሔር ቃል አይደለም በማለት ተቃውመዋል።

14.4.2 ኢየሱስ ፈጣሪም አምላክም አይደለም ይላሉ ጸሐፊው

አህመድ ዲዳት «ኢየሱስ እውን ፈጣሪ ነው?» በሚል ርዕስ በጸፉት መጽሐፋቸው ደግሞ ኢየሱስ ፈጣሪና አምላክ አይደለም ለማለት የመጽሐፍ ቅዱስን ጥቅሶች እየቀነሟቸው ሥር ያልሰደደ ሰው ካገኙ ለማፍረስና ለመናድ መሠረተቢስ ሃሳብ ጠቅሰዋል። ይህንኑ መጽሐፍና የጸሐፊውን የተሳሳተ አመለካከት በመቃወም መምህር ኪዳን ማርያም ጌታሁን «አዎ ኢየሱስ ፈጣሪ ነው» በሚል ጽሑፍ ለአህመድ ዲዳት የተሰጠ መልስ በማለት በየርዕሱ ልብ ለሚል ተገቢ ምላሽ ሰጥተዋል። እንደ እውነቱ ከሆነ ስለ መጽሐፍ ቅዱስና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ የሚያውቁ የክርስቶስ ተከታዮች የሆኑት ክርስቲያኖች እንጂ አንድ ድንበር ዘለል

ሙስሊም ነኝ ባይ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ እኔ አውቅላችኋለሁ ለማለት ያስደራገብኩት የትኛው መንፈስ ነው? ለመሆኑ አንድ ክርስቲያን እርሳቸው እንዳደረጉት ከመጽሐፍ ቅዱስ ወይም ከሌላ መጽሐፍ እየጠቀሰ እስልምናና ቁርዓን ስህተት አለባቸው ብሎ ቢጽፍ ደስ ይላቸዋል? እንደዚህ ዓይነቱ የማፍረሻ ጽሑፍስ ወደ ፍቅር ወይስ ወደ ጥላቻ ያመራል? ብለው ከወዲሁ መገመት ነበረባቸው። አህመድ ዲዳት መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው ብለው የሚያምኑትን ሰዎች አጉል የዋህነት ያለባቸው ደንቆሮዎች፣ ዲዳዎችና እውሮች ሲሆኑ የእውነትን ብርሃን ይፈልጋሉ፤ ነገር ግን እናምንበታለን የሚሉት መጽሐፋቸው የእግዚአብሔር ቃል መሆን አለመሆኑን እንኳን አያውቁም ብለው፤ ቁርዓን 2:18ን ለመረጃ ጠቅሰዋል። በተጨማሪም የካቶሊክ የኦርቶዶክስና የፕሮቴስታንት እምነት ተከታዮች የሚያምኑበትን የክርስቶስን መለኮታዊነትና የሥላሴን (የአብ፥ የወልድና የመንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ) ትምህርት የሚቃወሙ ግንብ ጠባቂ የሚባለው (watch tower) ድርጅት አምላ ሺህ ስህተት አለበት ብሎ የጠቀሰው የመጽሐፍ ቅዱስ እትም የኪንግ ጀምስ ቨርቨንና ሪቫይዝድ ስታንዳርድ ቨርቨን ነው ብለዋል። ከዚህም በመቀጠል ሸኹ የዚህን የእምነት ክፍል ባህርይና የከፈተውንም ቀዳዳ በዚሁ አጋጣሚ በመጠቀም ተቃውሞአቸውን በመጽሐፍ ቅዱስና በክርስቲያኖች ላይ አነጣጥረዋል።

14.4.3 የመጽሐፍ ቅዱስን ሃሳብ በቁርዓን ጥቅስ ለማፍረስ ሲሞክሩ

የተቃውሞ ጽሑፍ አዘጋጁ የመጽሐፍ ቅዱስን ጥቅስ እየጠቀሱ በቁርዓን ሃሳብ በማፍረስ ለምሳሌ፡ «እነሆ ድንግል ትፀንሳለች ወንድ ልጅም ትወልዳለች ስሙንም አማኑኤል ብላ ትጠራዋለች» (ኢሳ. 7:14) ብሎ ነቢዩ ኢሳያስ ከክርስቶስ ልደት ሰባት መቶ አምሳ ዓመታት ገደማ በፊት የተነበየውንና «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወድክልና» (ዮሐ. 3:16) ተብሎ የተጠቀሰውን እንዲሁም በ 1ኛ ዮሐ. 5:7 ላይ ያለውን የአብን የወልድንና የመንፈስ ቅዱስን መለኮታዊ አንድነት በመቃወም ተቀባይነት ሊኖረው የሚገባው በቁርዓን 4:171 የተጻፈው ብቻ ነው ብለው ለክርስቲያኑ ሕዝብ ቁርዓንን ለማስተማር ይሞክራሉ።

ሺህ አህመድ ዲዳት የተለያዩ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችን ከብሉይ ኪዳንና ከአዲስ ኪዳን መጻህፍት እየጠቃቀሱና አንዱን ክፍል ከሌላው ጋር እያነፃፁሩ የቁጥርም ሆነ የሃሳብ ልዩነት አለ የሚሉበትን እያስፋፉ

ለተቃውሞአቸው ግጥሚያነት ተጠቅመዋል። በቁርዓን 2:79 ያለውን እንደ መረጃ በመጥቀስ «መጽሐፍ ቅዱስ በእውነት የእግዚአብሔር ቃል ነውን?» የሚለውን ክርስቲያኖች ራሳቸው ያስቡበት። ይልቅስ ቁርዓን ትክክለኛና የተአምሮች ተአምር ነውና ሰው ሁሉ ሊያነበው ይገባል በማለት ይህንኑ ሳይንሳዊ በሆነ መንገድ ሊተነትኑ እንደሚችሉ ዘግበዋል።

በማጠቃለያም መጽሐፍ ቅዱስ እንደ ቁርዓን ከሰማይ የወረደ ሳይሆን ሰዎች ከሃሳባቸው አውጥተው በእጃቸው የፃፉት ነው በማለት ደምድመዋል።

14.4.4 የኢትዮጵያ ሙስሊም ወጣቶች የተሰኘ ቡድን ያሠራጩ ፓምፍሌት ይዘት

ይህ በዚህ እንዳለ «የጁምአው መልዕክት» በሚል ርዕስ የኢትዮጵያ ሙስሊም ወጣቶች ተብሎ በሚጠራው ድርጅት የሚሠራው ነው የሚባለው ፓምፍሌት ቅጽ 1 ቁጥር 004/1985 እንደጠቀሰው ክርስቲያኖችን «በእርግጥ መጽሐፍ ቅዱሳችሁ ቅዱስ ነውን?» ብሎ ይጀምራል። ከዚያም በመቀጠል በጥያቄና መልስ በማስመሰል ሙስሊሙን ጠያቂ ክርስቲያኑን መልስ ሰጪ አድርጎ አቅርቦአል። በዚሁ ቲያትር መሰል ጥያቄና መልስ ሙስሊሙ ክርስቲያኑን በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት አኳያ እንደረታውና መልስ እንዳሳጣው ይገልጻል። ይህንንም ከአህመድ ዲዳት መጻሕፍት የቀሰሙት እንደሆነ ይታወቃል። አላማና ሃሳባቸውም አንድ ነው። በተለይም በ2ኛ ሳሙኤልና በ1ኛ ዜና መዋዕል የተጠቀሱትን ጦርነቶችና ለጦርነቱ የተሰለፉትን ሰረገላንና የፈረሶችን ቁጥር በማንፃፀር ቁጥሩ በሁለቱም መፃህፍት እኩል አህዝ ያልሆነው መጽሐፍ ቅዱስ «ቅዱስ» ባለመሆኑ ነው ይላል። የተጠቀሰው የወጣቶች ድርጅት ነው የተባለው የመጽሐፍ ቅዱስን ጥቅሶች ከአንድ ቦታ በመጥቀስና ከሌላው ክፍል ጋር ለማጋጨት በመሞከር መጽሐፍ ቅዱስ «ቅዱስ አይደለም» ካሉ በኋላ የመጨረሻው አሻንጉሊታዊ ጥያቄ «ብዙ ለማወቅ ትፈልጋለህ?» መጽሐፋችሁ ቅዱስ ያለመሆኑን ለማረጋገጥ ይህ አይበቃም? በማለት በማያገባቸው ገብተው በአንድ በኩል ለመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ትክክለኛነት የሚከራከሩ ተሟጋቾች ሲመስሉ በሌላ በኩል ደግሞ «መጽሐፋችሁ ቅዱስ አይደለም» ብለው የክርስትናን ሃይማኖት ከሥር ሊነቅሉ ይሞክራሉ። «በአለት ላይ የተመሰረተች ቤተ ክርስቲያን ግን የገሃነም ደጆች አይችሉትም።» (ማቴ. 16:18)

አንዳንድ መናፍቃን ወንጌልን ለራሳቸው ጥቅም ሲሉ እያጣመሙ በመተርጉም ሌሎች ደግሞ «ነገር ግን ክፉዎች ሰዎችና አታላዮች

እያሳቱና እየሳቱ በክፋት እየባሉ ይሄዳሉ» (2ጢ. 3:13) «ጀርአቸውን የሚያሳክክ ስለሆነ እንደገዛ ምኞታቸው ለራሳቸው አስተማሪዎችን ያከማቻሉ» (2ጢ. 4:3) ተብሎ እንደ ተፃፈ በወንጌል ሃሳብ ከመመራት ይልቅ የወንጌልን ሃሳብ በራሳቸው ሃሳብ ውስጥ መጨፍለቅ ይቃጣቸዋል። ስለዚህ ነው ሐዋርያው ጳውሎስ «እኛ ብንሆን ወይም የሰማይ መልአክ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ወንጌል ቢሰበክላችሁ የተረገመ ይሁን አስቀድመን እንዳልን እንዲሁ አሁን ሁለተኛ እላለሁ ከተቀበላችሁት የተለየውን ማንም ቢሰበክላችሁ የተረገመ ይሁን (ገላ. 1:8-9) ያለው።

አህመድ ዲዳት ከዚህ በላይ በተጠቀሱትና በሌሎች ጽሑፎቻቸው እንደጠቀሱት ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ቅዱስነትና ስለ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አምላክነት የተምታታባቸው መሆኑ ስለሚታወቅ እንደ እርሳቸው በጠማማ ትርጓሜ ሳይሆን በቀና መንፈስ ለማወቅ ለሚሻ እውነትን ለመግለጽ እንወዳለን።

መጽሐፍ ቅዱስ ማንም ተነስቶ እኔ አውቃለሁ፣ ያገባኛል ብሎ ሊቀይረው፣ ሊያሻሽለው ወይም ሊሸረው አይችልም። ከላይ እንደተጠቀሰው የሃይማኖት ድርጅትም ቢሆን መጽሐፍ ቅዱስ ይህንን ያህል ስህተት አለበት ብሎ መገምገም የሚችል የለም (ራዕ. 22:18) ቃሉ ህያውና ዘላለማዊ የሆነ የእግዚአብሔር እስትንፋሳዊ ቃል መሆኑን መገንዘብ ያሻል። ስለዚህ የኢትዮጵያ ሙስሊም ወጣቶች የተባለ ቡድንም ሆነ አህመድ ዲዳት ያስራጩአቸውን ዓይነት ጽሑፎች በተገላቢጦሽ ክርስቲያኑ ቢጽፍ ምን እንደሚሉ ከወዲሁ መገመት ይቻላል።

14.5 ክርስትናና እስልምና በኢትዮጵያ

በአገራችን በኢትዮጵያ የክርስትናና የእስልምና ሃይማኖት ለብዙ ዘመናት በአንድነት ኖረዋል። የሁለቱን ሃይማኖቶች መመሪያ መጻህፍት ማለትም መጽሐፍ ቅዱስና ቁርዓንን በምንመለከትበት ጊዜ ልዩነት መኖሩ የማይካድ ቢሆንም በሁለቱ መካከል ካለው ልዩነት ይልቅ ስምምነቱ ጎልቶ ይታያል።

መሐመድ ጣኦትን ማምለክ ትታችሁ በአንዱ አምላክ ብቻ እመኑ ብሎ የእስልምናን ሃይማኖት ማስተማር በጀመረበት ጊዜ በመካ ውስጥ የነበሩት የጣኦት አምላኪዎች ይህ ሰው እምነታችንን ሊያፈርስ ነው ብለው በእርሱና በተከታዮቹ ላይ ትልቅ ስደት ስላሰነሱ ህፃናት ሳይቆጠሩ

አንድ መቶ ሰባት የሚሆኑ ተከታዮቹንና ዘመዶቹን የክርስቲያን ንጉሥ ወደነበረበት ወደ ኢትዮጵያ በሦስት ዙር ልኮ በአገራችን ውስጥ በነፃነት የሚያመልኩበትና በሰላም ያለ ስጋት የሚኖሩበት ሥፍራ ተሰጥቶአቸው በኢትዮጵያ ውስጥ መቀመጣቸው ከዚህ በፊት ተገልጾአል።

በክርስትናና በእስልምና መካከል የጨለማና የብርሃን ያህል ልዩነት እንዳለ አስመስለው የሚያሳዩት አንዳንድ የሃይማኖት መሪዎች ናቸው እንጂ የሁለቱ ሃይማኖት መመሪያ የሆኑት ቅዱሳን መጻህፍት ይህንን አይናገሩም። ለምሳሌ በቁርዓን ውስጥ በሱራ (ምዕራፍ) 5:82 ከአይሁዳውያን ይልቅ ክርስቲያኖች ለእስልምና አማኞች የቀረቡ ወዳጆች እንደሆኑ ይናገራል። ይህም ለምን እንደሆነ ሲያብራራ «እነዚያንም እኛ ክርስቲያኖች ነን ያሉትን ለእነዚያ ለአመኑት (ለእስላሞች) በወዳጅነት በእርግጥ ይበልጥ የቀረቧቸው ሆነው ታገኛለህ። ይህ ከእነሱ (ከክርስቲያኖች) ውስጥ ቀሳውስትና መነኮሳት በመኖራቸውና እነሱም የማይኮሩ በመሆናቸው ነው» ይላል።

በቁርዓን ውስጥ ኢየሱስ ክርስቶስ ብዙ ጊዜ እንደተጠቀሰ እናያለን። የተጠቀሰበትም ዋነኛ ስሙ «ሂሳ» የሚል ነው። በተጨማሪም የማርያም ልጅ አልመሲህ፣ ከአላህ የመጣ ቃል፣ መንፈስ፣ ነቢይ፣ የተከበረ፣ ከአላህ ባለሟሉች የሆነ ወዘተ. የሚሉ ብዙ ስሞች ተሰጥተውታል። በተለይ «ከአላህ የመጣ ቃል» የሚለውን ስም በምንመለከትበት ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተሰጠው ስም እንደሆነ እናያለን። ሱራ 3:45 «መርየም ሆይ፣ አላህ ከእርሱ በሆነው ቃል ስሙ አልመሲህ ኢሳ የመርየም ልጅ በዚህ ዓለምና በመጨረሻው ዓለም የተከበረ ከባለ ሟሉቹም በሆነ (ልጅ) ያበሰርሻል» ይህንን ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ካለው ቃል ጋር ስናስተያየው አስደናቂ ስምምነት አለው። በዮሐ. 1:1 እና 1:14 «በመጀመሪያ ቃል ነበር ቃልም በእግዚአብሔር ዘንድ ነበረ ቃልም እግዚአብሔር ነበረ ቃልም ሥጋ ሆነ» ይላልና ሁለቱም መጻሕፍት ኢየሱስ ከእግዚአብሔር የመጣ (የሆነ) ቃል እንደሆነ ይመሰክራሉ። «በዚህ ዓለምና በመጨረሻው ዓለም የተከበረ» የሚለውን ሐረግ በምናነብበት ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥም ይህንን የሚደግፍ ቃል እንዳለ እናያለን። ኤፌ. 1:21 «በዚህ ዓለም ብቻ ሳይሆን ነገር ግን ሊመጣ ባለው ዓለም ደግሞ ከሚጠራው ስም ሁሉ በላይ» ይላል።

ቁርዓን ኢየሱስ ክርስቶስ ከድንግል ማርያም እንደተወለደና ምንም ጋጢኦት እንደሌለበት ይናገራል። መርየም (ማርያም) በሚለው በሱራ 19 ውስጥ በቁጥር 19 መልአኩ ጁብሪል «ንፁህን ልጅ ለአንቺ ልሰጥሽ የጌታሽ መልዕክተኛ ነኝ አላት» የሚል ቃል እናነባለን። ኢየሱስ ክርስቶስ

ከኃጢአት ፍፁም የነፃ እንደሆነ የሚያስረዳ ቃል ነው። በመጽሐፍ ቅዱስም «ከኃጢአት በቀር በነገር ሁሉ እንደ እኛ የተፈተነ ነው እንጂ በድካማችን ሊራራልን የማይችል ሊቀካህን የለንም» ዕብ. 4፥15 በማለት ኢየሱስ ክርስቶስ ምንም ኃጢአት እንደሌለበት ያስረዳናል። በተጨማሪም በቁርዓን ውስጥ ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ ስለ ሞቱና ከሞት ስለ መነሳቱ ይናገራል። በሱራ 19፥33 «ሰላምም በእኔ ላይ ነው፤ በተወለድሁ ቀን በምሞትበትም ቀን ህያው ሆኜ በምቀስቀስበትም ቀን» ይላል።

በቁርዓን ውስጥ (ተውራት ዘቡር ኢንጂል) አራት መዝሙረ ዳዊት ነቢያትና ወንጌል ከእግዚአብሔር የተሰጡ ቅዱሳት መጻህፍት እንደሆኑና እነርሱን ማመንና መከተል እንደሚያስፈልግ ያሳስባል። ከዚህ ቀጥሎ ይህንን የሚያረጋግጡ ጥቅሶች ከቁርዓን ቀርበዋል።

ሱራ 3፥3 «ከርሱ በፊት ያሉትን መፃህፍት የሚያረጋግጥ ሲሆን መፅሐፉን (ቁርዓን) ባንተ (በመሐመድ) ላይ ከፋፍሎ በውነት አወረደ። ተውራትንና (አራትን) ኤንጂልንም (ወንጌልን) አውርዶአል። ሱራ 5፥47 «የኢንጅልም ባለቤቶች (ክርስቲያኖች) በውስጡ አላህ ባወረደው ህግ ይፍረዱ አላህም ባወረደው የማይፈርድ ሰው እነዚያ አመፀኞች እነርሱ ናቸው። ሱራ 5፥44 «እኛ (አላህ) ተውራትን (አራትን) በውስጥ መምሪያና ብርሃን ያለባት ስትሆን አወረድን። ሱራ 5፥46 «በፈለጎቻቸውም (በነቢያቶቹ ፈለግ) ላይ የመርየምን ልጅ ኢሳን ከተውራት በስተፊቱ ያለውን አረጋጋጭ ሲሆን አስከተልን ኢንጂልንም በውስጡ ቀጥታና ብርሃን ያለበትን በስተፊቱ ያለችውን ተውራትንም (አራትን) የሚያረጋግጥ ለጥንቁቆችም መሪና ገሳጭ ሊሆን ሰጠነው» ሱራ 5፥48 «ወደ አንተም መጽሐፉን (ቁርዓንን) ከበፊቱ ያለውን መጽሐፍ (ኢንጅልን) አረጋጋጭና በርሱ ላይ ተጠባባቂ ሲሆን በውነት አወረድን»።

ይህ ጥቅስ በግልፅ እንደሚናገረው ቁርዓን ለመሐመድ የወረደው ተውራትንና ኢንጂልን ለመቃወም ሳይሆን ለማረጋገጥ ነው። ሱራ 41፥43 ካንተ (መሐመድ) በፊት ለነበሩት መልዕክተኞች የተባለው ቢጤ እንጂ ለአንተ ሌላ አይባልም። ሱራ 10፥94 «ወደ አንተም ካወረድነው (ቁርዓን) በመጠራጠር ውስጥ ብትሆን እነዚያን ከአንተ በፊት መጽሐፉን (አራትንና ወንጌልን) የሚያነቡትን ጠይቅ። በዚህ ጥቅስ መሠረት እስላሞች አራትንና ወንጌልን የምናነበውን ክርስቲያኖችን መጠየቅ ወይም ለራሳቸው አራትንና ወንጌልን አንብበው በውስጣቸው ያለውን ብርሃንና ምሪት መረዳት ይችላሉ ማለት ነው። ሱራ 5፥68 «እናንተ የመጽሐፉ

(የመጽሐፍ ቅዱስ) ባለቤቶች ሆይ ተውራትንና (አራትን) ኤንጂልን (ወንጌልን) ከጌታችሁም ወደ እናንተ የወረደውን እስከምትሰሩባቸው ድረስ በምንም ላይ አይደላችሁም በላቸው። መጽሐፍ ቅዱስም ይህንን ያስጠነቅቀናል። «ቃሉን የምታደርጉ ሁኑ እንጂ ራሳችሁን እያሳታችሁ የምትሰሙ ብቻ አትሁኑ» (ያዕ. 1፥22) እስላሞች በቁርዓን ብቻ ሳይሆን በመዝሙራት፤ በአራትና በወንጌልም ማመን እንዳለባቸው ቁርዓን ያዛል። ሱራ 3፥84 «በአላህ አመንን በኛ ላይ በተወረደውም (በቁርዓን) በኢብራሂምና በኢስማኤልም በኢስሃትም በያዕቆብም በነገዶችም ላይ በተወረደው ለሙሳና ለኢሳም ለነቢያትም ሁሉ ለጌታቸው በተሰጠው (አመንን) ከእነርሱ መካከል አንድንም አንለይም እኛ ለርሱ ታዛዦች ነን በል»።

ቁርዓን ብርሃንና ምሪት እንዳለበት የሚመሰክርለትንና የመርየም ልጅ ስለሆነው ንፁህ ልጅ የሚናገረውን ኢንጂልን (ወንጌልን) አንብበው በውስጡ ያለውን ብርሃን እንዲመለከቱ እና የዘላለም ህይወት ለማግኘት እውነትን እንዲረዱ እንጠቁማለን።

14.5.1 ኢንጂል (ወንጌል) የሚያስተላልፈው መልዕክት በአጭሩ

- 1) «ሁሉ ኃጢአትን ሰርተዋል የእግዚአብሔርም ክብር ጎድሎአቸዋል»። ሮሜ 3፥23 (ማለትም ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ ነው)
- 2) የኃጢአት መጨረሻው (ኃጢአት የሚያስከፍለው ዋጋ) የዘላለም ጥፋት (ገሃነመ እሳት) ነው። «የኃጢአት ደመወዝ የዘላለም ሞት ነው» ሮሜ 6፥23
- 3) እግዚአብሔር (አላህ) በኃጢአታችን እንድንጠፋ ስለማይወድ ለሰው ልጆች ሁሉ ኢየሱስ ክርስቶስን ላከልን። «ገና ኃጢአተኞች ሳለን ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ» ሮሜ 5፥8
- 4) ስለ ኃጢአታችን ንስሃ ገብተን ኢየሱስ ክርስቶስን ወደ ህይወታችን በእምነት ከተቀበልነው የዘላለም ህይወት እናገኛለን። ኢየሱስ በኢንጂል (በወንጌል) ውስጥ እንዲህ ይላል። «እነሆ በ(ልባችሁ) ደጅ ቆሜ አንኳኋለሁ ማንም ድምደን ቢሰማ ደጁንም (ልቡንም) ቢከፍትልኝ ወደ እርሱ እገባለሁ»። ራዕይ 3፥20 በተጨማሪም ኢየሱስ እንዲህ ይላል፤ እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ። እኔም አሳርፋችኋለሁ። ማቴ. 11፥28

14.6 «ሃይማኖት አይለያየንም» የሚል መጽሐፍ ይዘት

14.6.1 የሊቢያው የጋራ ጉባዔ ዋና ዓላማ

ሃይማኖት አይለያየንም የሚል መጽሐፍ ደራሲ የሆኑት መምህር ኪዳነ ማርያም ገ. ሕይወት በዚህ መጽሐፋቸው በእስልምናና በእርቶዶክስ ሃይማኖት ሊቃውንት መካከል በሊቢያ ዋና ከተማ በትሪፖሊ ውስጥ የአገሪቱ ፕሬዚዳንት መአመር ጋዳፊ በተገኙበት የተደረሰውን ስምምነት በማስመልከት የእርስ በእርስ መጠላላት እንዲወገድ አስተዋፅኦ ያደርጋል ብሎ የጋራ ስብሰባው የወሰነውን ውሳኔ አቀጥብረው አቅርበዋል።

በመጽሐፉ መቅደም ላይ ስለ ጽሑፉ ይዘት ሲያብራሩ የሁለቱ ሃይማኖት ተከታዮችም በሃይማኖት ምክንያት አንዱ ሌላውን በጥርጣሬ ይመለከተው እንደነበረ ገልፀዋል። ከዚህ ጋር ስለ ሁለቱ ሃይማኖቶች ቅዱሳት መፃህፍት ሲገልፁ ከመጽሐፍ ቅዱስና ከቁርዓን ጥቅሶችን መጥቀስ ሁለቱንም ሃይማኖቶች ከሚያራርቁ ይልቅ የሚያቀራርቡ ነጥቦች እንደሚበዙ ጽፈዋል።

ይህንኑ በተመለከተ የትንሣኤ ዘጉባኤ ማሳተሚያ ድርጅት ስለ መጽሐፉ ይዘትና በውስጡ ስለተፃፉት ሃሳቦች አስተያየታቸውን እንዲሰጡ ለሃጂ ሙሐመድ ሳኒ ሐቢብ የአኑዋር መስጊድ ይማም ሐምሌ 26/1968 ዓ.ም በተፃፈ ደብዳቤ በሊቢያ በተደረገው የሁለቱ ሃይማኖት መሪዎች ስብሰባ ወደ ስምምነት የተደረሰበትን የጋራ መግለጫና ጽሑፉን በሸኚ ደብዳቤ ልኮላቸው ነበር። ነገር ግን ሐጂ ሙሐመድ ነሐሴ 5/1968 ዓ.ም በተፃፈ የአስተያየት ደብዳቤ ለአንድነትና ለመግባባት ስንዳ የምናደርገው መከራችን የሌላውን ሃይማኖት መሠረት የሚንድና ምዕመናኑን የሚያናጋ እንዳይሆን ጥንቃቄ ማድረግ አለብን በማለት ጽፈዋል። በተጨማሪም የጽሑፉ አዘጋጅ ከቅዱሳት መጻሕፍትና ከቁርዓን እየጠቀሱ መፃፉ መልካም ሆኖ ሳለ ቁርዓን ከብሉያትና ከሐዲሳት ተውጣጥቶ የተፃፈ ነው ብለው ደጋግመው ጽፈዋል። ይህም ማለት ቁርዓን እስላሞቹ እንደሚያምኑበት ለነቢዩ ሙሐመድ የወረደ የአላህ ቃል መሆኑ ቀርቶ ከብሉያትና ከሃዲሳት በማጥናት ተውጣጥቶ በሰው የተፃፈ ነው ማለታቸው ነው። በሌላ አነጋገር ነቢዩ ሙሐመድ ቁርዓንን ከብሉያትና ከሃዲሳት አውጣጥተው ጽፈው ኩል እንጂ ከአላህ የተሰጣቸው አይደለም ማለት ነው። ይህ ሃሳብ በእስላሞች ዘንድ ተቀባይነት የሌለው

በመሆኑና ይልቁንም የሚያቃቅር ስለሆነ ጥንቃቄ እንዲደረግበትና ታርም እንዲታተም በማለት ስምምነታቸውን መግለጻቸው ተጠቅሰዋል።

14.6.2 በመጽሐፉ ላይ የተገለጸ ጉባዔው የተስማማበት ሃሳብ

የእስልምናና የእርቶዶክስ ሃይማኖት ሊቃውንት የተገኙበት የሊቢያው ጉባዔ ዋና ዓላማ ሁለቱም ሃይማኖቶች በአንድ አምላክ ፈጣሪነት የሚያምኑ ስለሆነ በመካከላቸው ያለውን ልዩነት ለማጥበብና በሰላማዊ መንገድ መቀራረብን ለመፍጠር እንደሆነ ተጠቅሰዋል።

ይህንኑ ስብሰባ በጊዜው በንግግር የከፈቱት የሊቢያ ፕሬዚዳንት ሙሐመድ ጋዳፊ ሲናገሩ «እኛ በክርስቶስ በኩል የነበረውንና ያለውን ያለ ጥርጥር እናምናለን። ይኸውም የማሪያም ልጅ ኢሳ (ኢየሱስ) ክብር ይግባውና ከእግዚአብሔር የወረደውን ያለ ጥርጥር እናምናለን። እንደዚሁም ኢየሱስ ራሱ የተናገረውን ቃል እናምናለን። ነገር ግን በእስላሞች ዘንድ እውነተኛ የነቢያት ቃልና እውነት ያልሆነውን በክርስቶስ ስም የተነገረ አስመስሎ የተፃፈ በመኖሩ የተለያየ ሃሳብ በሕዝቡ ዘንድ አሳድሮ ሕዝቡ ተለያይቶ ይገኛል በማለት ተናግረዋል ይላል።

የመጽሐፉ አዘጋጅ የፕሬዚዳንቱን ንግግር ሲያብራሩ በሃይማኖት ተጠግተው ወንድምን ከወንድም በመለያየት የሚጠቀሙ ሰዎች እንደ ነበሩና እንዳሉም በማወቅ ልንከላከላቸው ይገባናል ብለዋል። ነገር ግን ፕሬዚዳንቱ ተናገሩ የተባለውን ስንመለከት ሊገልፁ የፈለጉት እሳቸውም ሆኑ እሳቸው የሚከተሉት ሃይማኖት ተከታዮች በማሪያም ልጅ በኢየሱስና በቃሉ እንደሚያምኑ ቢገልፁም በብሉያትና በሃዲሳት መፃሕፍት ላይ ሰዎች የነቢያት ቃል አስመስለው እንደጨመሩ አድርገው መረዳታቸውን ለመገንዘብ ይቻላል። ይሁን እንጂ መጽሐፍ ቅዱስ (ብሉይና ሐዲስ) ቅዱሳን የእግዚአብሔር ሰዎች በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው እንደፃፉና ፀሐፊዎቹ ሰዎች ቢሆኑም እንኳን እንዲፀፉ ያደረጋቸው እግዚአብሔር ራሱ በመንፈስ ቅዱስ አማካይነት እንደሆነ በቃሉ ላይ የተገለፀና ክርስቲያን ሁሉ የሚያምንበት ነው። ስለሆነም ማንም ተነስቶ በቃሉ ላይ ምንም መጨመር ወይም መቀነስ እንደማይችል በመለኮታዊ ትዕዛዝ ተገድቦአል። ራዕይ 22፡18-19

ስለዚህ ፕሬዚዳንት ሙሐመድ ጋዳፊ እንደገመቱት በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ማንም ሰው በክርስቶስ ስም አስመስሎ የጻፈና የጨመረ ስለሌለና ሊያደርግም ስለማይችል ምክንያት ከመፍጠር ይልቅ ቃሉ የሚያዘውን በመቀበል መዳን ቢሆንላቸው መልካም ነበር።

በመጨረሻም በወጣው የጋራ መግለጫ ምሰረት የስምምነት አርማ እንዲዘጋጅ ተወስኖ በመፅሐፉ ሽፋን ላይ የመስጊድና የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ሆኖ እንዲታይ ተደርጎአል። አርማው የሚገልፀው በግራ ጎን በኩል መጽሐፍ ቅዱስ ከክርስቲያኖች ጋር እንደመሠረት ሆኖ ከጫፉ ወደ ቀኝ ያዘነበለ የቤተ ክርስቲያን ህንፃና እንዲሁም ከበስተቀኝ በኩል መሠረቱ ቁርዓንና እስላሞች ሆነው ወደ ግራ አዘንብሎ ጫፉ ላይ ከቤተክርስቲያን ጉልላት ጋር የተገናኘ የመስጊድ ጫፍ ይታያል። ሥዕሉም ከዚህ ቀጥሎ ያለው ሲሆን ይህም የሁለቱ እምነት ተከታዮች በአንድ እግዚአብሔር የሚያምኑ መሆናቸውን የሚያሳይ በመሆኑ ከዚህ በፊት በመካከላቸው የነበሩትን አለመግባባቶች አስወግደው በአንድ ላይ የሀገር አንድነት የሚጠበቅበትን መሻት አለባቸው በማለት የውሳኔ አስተያየታቸውን ሰጥተዋል።

ደራሲው

14.6.3 ጉባዔው አንዳንድ መጻሕፍትን ለማስወገድና ሌሎችን ለመቀበል የደረሰበት ውሳኔ

አዘጋጂው የክርስቲያኖችንና የእስላሞችን የእምነት መመሪያ መጻሕፍትን በተመለከተ ሲያብራሩ «የሰው ልጆች የሚከተሉትን ሦስት ቅዱሳት መጻሕፍት የሃይማኖታቸውና የሕይወታቸው መመሪያዎች ያደርጉአቸዋል» በማለት መጻሕፍቱ ፦

1ኛ) ብሉይ ኪዳን፡ ከጥንት የነበሩ በእግዚአብሔር የሚያምኑ ሰዎች ተቀብለው ለአምስት ሺህ አምስት መቶ ዘመን ያህል ሲጠቀሙበት የቆዩ ሲሆን ዛሬም እስላሞችና ክርስቲያኖች ይጠቀሙበታል ብለዋል።

2ኛ) ሃዲስ ኪዳን፡ እነዚህ መጻሕፍት እግዚአብሔር አብ የሰው ልጆች ከወደቁበት የኃጢአትና የሞት አዘቅት ለማዳን ሲል ልጁን ኢየሱስ ክርስቶስን አሳልፎ መስጠቱን የሚገልጽ ስለሆነ ሁለቱም ሃይማኖቶች ያምኑበታል ብለዋል።

3ኛ) ቁርዓን፡ ጽሑፉ ከብሉያትና ከሐዲሳት የሚመሳሰል ስለሆነ በተለይ የእስልምና ሃይማኖት ተከታዮች የእምነት መመሪያ በመሆኑ ከሰማይ የወረደ ነው ይላሉ፤ በማለት ከተራ ቁጥር 1-3 የተጠቀሱትን መጻሕፍት ሁለቱም ሃይማኖቶች በጋራ ለመጠቀም መስማማታቸውን ገልጸዋል።

እንግዲህ ክርስቲያኖችና እስላሞች ምንም የተለያዩ ቢመስሉ ቅዱሳት መጻህፍታቸውን ስንመረምር አንድ መሆናቸውን ለመረዳት እንሞክራለን በማለት የሊቢያውን ጉባዔ ዓላማና ውሳኔ ጨምቀው አቅርበዋል።

ይሁንና የሃይማኖት ጉዳይ የነፍስ ጉዳይ በመሆኑ በጉባዔ ተወስኖ እኔ አውቅልሃለሁ በኔ አይን እይ፤ በኔ ጆሮ ስማ የሚባል ሳይሆን መንፈስ ቅዱስ እንዲመራው መጸለይና ግንዛቤም የየግል ስለሆነ አንባቢ የራሱን አስተያየት ለራሱ ለመስጠት የሚችል መሆኑን የዚህ ጽሑፍ አዘጋጅ ይጠቁማል።

በስብሰባው ማጠቃለያ ወቅት የተደረገውን ስምምነት በቃልና በተግባር ለመግለጽ የሁለቱም ሃይማኖት ተወካዮች ከዚህ እንደሚከተለው ተናግረዋል።

ከእስላሞች ሊቃውንት እንዲሁም ከማቴዎስ ወንጌል ምዕራፍ 25 ከቁጥር 31-46 አውጥተው ተርቤ አላሰላችሁኝም ተጠምቼ

አላጠጣችሁኝም የሚለውን ማንበባቸው ተገልጾልኝ። ቀጥሎ ግን ከአርቶዶክስ ሊቃውንት አንዱ ተነስተው «አላህ ወአክበር!» በማለት እጅግ ከፍ ባለ ድምፅ አሳምረው በፀለዩ ጊዜ በስብሰባው አዳራሽ ውስጥ የነበሩት የጉባኤው አባላት በሙሉ ደስታቸውን በጋለ ጭብጨባ መግለፃቸውንና በመተቃቀፍ ሰላምታ መለዋወጣቸውን ፀሐፊው መምህር ኪዳነ ማርያም ገ.ሕይወት ጠቅሰዋል። በተጨማሪም ኢድ አልፈጥር (ረመዳን) ኢድ አል አድሐ (አረፋ) በዓላት ክርስቲያኑም ሊያከብራቸው የሚገቡ የጋራ በዓላት ናቸው በማለት የጉባኤው አባላት በሙሉ መስማማታቸውን በጽሑፋቸው ላይ አስፍረዋል።

በዚሁ መጽሐፍ ገጽ 33 2ኛው አንቀጽ ላይ «ለወደፊቱም ቢሆን የክርስቲያኖችና የአስላሞች የሃይማኖት መጻሕፍት እየተመረመሩ ልዩነትን ለማስፋፋት ምክንያት መሰለው የሚታዩትን ሁሉ ተባብረው ማስወገድ አለባቸው» በማለት መስማማታቸውን ይገልጻል። ስለዚህ ከዚህ በላይ እንደተገለጸው አህመድ ዲዳት በመጽሐፍ ቅዱስና በክርስትና ሃይማኖት ላይ እያነጣጠሩ ከአርባ ሁለት መጻሕፍት በላይ እንደጻፉ "IS THE BIBLE GOD'S WORD?" «መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነው?» በሚል መጽሐፋቸው ላይ በዝርዝር የገለጹአቸው መጻሕፍት በሙሉ ተሰብስበው በጋራ ውሳኔው መሠረት መወገድ ያለባቸው ሊሆን በተጨማሪም ከዚህ ቀጥሎ ጥቂት ገጾች በፎቶ ኮፒ የተመለከተውና በአባ ተስፋ ጊዮርጊስ የተጻፈ ተአምረ ማርያም የተባለው የዘርዓ ያዕቆብ መጽሐፍ በመባል የሚታወቀውም በዚህ ስምምነት መሠረት ተመሳሳይ እርምጃ የሚወሰድበት ይመስላል።

ለምሳሌ (ዘ። ተአምረ) (ከገጽ 129-133) ከተራ ቁጥር 1-38 ያለው እነሆ ሁለቱ ክርስቲያን ተርፈው በገንዘብ

ጽፎ ተአምረሃ፣ ለአግዛእትነት ቅድስት ድንግል፣ በደኤ ማርያም፣ ወለዲት፣ አምላክ፣ ጸሎት፣ ወበረከት፣ ደህሉም ስሌት፣ ለዓለሙ፣ ዓለም፣ አሜን።

የ፤ ስምው፣ ሕዝቡ፣ ክርስቲያን፣ ከሙ፣ ናይድዕከሙ፣ ዘንተ፣ ተአምረ፣ ንቢዮ፣ ወመድምሙ፣ ዘተገብረ፣ በቤተ፣ ክርስቲያን፣ አግዛእትነት ማርያም፣ ዘደብረ፣ ምጥማቅ።

የ፤ ወበአሐድ፣ ዕለት፣ እንዘ፣ ጉዕ፣ እን፣ ውቅተ፣ ቤተ፣ ክርስቲያን፣ ዘደብረ፣ ምጥማቅ፣ በዓለ፣ ይግበሩ፣ ክር

ጽፎ ለመናዋ፣ ከብረት፣ በ፤ ለዘሰዓለም፣ በውነት፣ ይደርብንና፣ አምላክን፣ የወለደች፣ በድንጋሌ፣ ሥጋ፣ በድንጋሌ፣ ነፍሱ የፀናች፣ ከብርት፣ እመቤታችን፣ ያደረገችው፣ ተአምር ይህ፣ ነው።

የ፤ የክርስቲያን፣ ወገኖች፣ በደብረ፣ ምጥማቅ፣ በተሠራች፣ በመቤታችን፣ ቤተ፣ ክርስቲያን፣ የተደረገውን የሚያስደንቅ፣ ናጺም፣ የሚሆን፣ ይህን፣ ተአምር፣ እንገራችሁ፣ ዘንድሱ።

የ፤ ከዕለታት፣ በጽድቅንም፣ በክርስቲያን፣ ከግርግርና፣ ከሶርያ፣ ከርም፣ ንጉሥና፣ ከአፍርጊ፣ ንጉሥ፣ ጋራ፣ እንዳስ

ስቲያን፣ ወንጉሡ፣ አፍርገጊ፣ ወንጉሡ፣ ሮም፣ ወሶርያ፣ ወማርን፣ በከሙ፣ ልማዶሙ፣ አሙ፣ ታስተርኢ፣ ሎሙ፣ እግዛእትነት ማርያም፣ ውስተ፣ ደብረ ምጥማቅ፣ ነሎሙ፣ ሰብእ፣ ይስአሉ፣ ኅቤሃ፣ እንዘ፣ ይብሉ፣ አምጽኢ፣ ለን እንሌሃ፣ ሰማዕተ፣ አው፣ ጸድቀ፣ አው፣ ነቢዮ፣ ወነሎ፣ ዘፈቀዱ፣ እስከ፣ ዓርከሙ፣ ወዘመዶሙ።

፪፤ ወትገብር፣ ሎሙ፣ ፍጡነ፣ ከሙ፣ ቅጽበተ፣ ዓይን፣ በከሙ፣ ሰአልዋ፣ ለድንግል።

፪፣ ወጽዱ፣ ሊቀ፣ ጳጳሳት፣ እምያዕቆብውያን፣ ደቤሎሙ፣ ለጉቡአን፣ ግበሩ፣ ጸሎተ፣ ዮም፣ ከሙ፣ ታምጽእ፣ ለን፣ መሐመድሃ፣ ነቢዮ፣ ሐሰት።

፪፤ ወሊቀ፣ ጳጳሳት፣ እንሥኡ፣ አዕይንቲሁ፣ ውስተ፣ ሰማይ፣ ወሰፍሐ፣ ዕደዊሁ፣ ወይቤብው፣ ዕየተ፣ ልብ፣ አእግዛእት፣ የቅድስት፣ ድንግል፣ በደኤ ማርያም፣ መስተሣህልት፣ ወሰማዲት፣ ለእለ፣ ያስተበቀው፣ ኅቤኪ፣ እስአለኪ።

፪፤ ወእትሚነይ፣ እምነ፣ ጌሩትኪ፣ አሰማዲት፣ ወእፈቅድ፣ ከሙ፣ ታርእዪ፣ መሐመድሃ፣ ነቢዮ፣ ሐሰት፣ ወነቢዮሙ፣ ለተንባላት፣ እስሙ፣ ደቤሎ፣ ተንባላት፣ ጌድቅ፣ ውእቱ፣ እንዘ፣ ኢየሐምሩ፣ ዘከሙ፣ አፎ፣ ውእቱ፣ ወዘከሙ፣ እፎ፣ አርአያሁ።

ለመዱ፣ በዓሉን፣ ያከብሩ፣ ዘንድ፣ በድብረ፣ ምጥማቅ፣ በተሠራች፣ ቤተ፣ ክርስቲያን፣ ውሥጥ፣ ተሰብበበው፣ ሳሉ፣ እመቤታችን፣ በደብረ፣ ምጥማቅ፣ ላይ፣ በተገለጸችላቸው፣ ጊዜ፣ እንገሌ፣ የሚባል፣ ሰማዕትን፣ ወይም፣ ጸድቅን፣ ወይም፣ ነቢይን፣ የሚሹትንም፣ ሁሉ፣ እስከ፣ ባልንጀራቸውና፣ አስከ፣ ዘመዳቸው፣ ድረስ፣ የሹትን፣ ሁሉ፣ አምጭልን፣ እያሉ፣ ሰው፣ ሁሉ፣ ወደፊት፣ ይለምኑ፣ ነበር።

፪፤ ድንግል፣ እንደ፣ ለመኑዋት፣ እንደ፣ ዓይን፣ ጥቅሽ፣ ፈጥና፣ ታመጣላቸው፣ ነበር።

፪፤ ከያዕቆብውያን፣ ወገን፣ የሚሆን፣ አንድ፣ ሊቀ፣ ጳጳሳት፣ የተሰበሰቡትን፣ የሐሰት፣ መምር፣ መሐመድን፣ በዛሬ፣ ቀን፣ ታመጣልን፣ ዘንድ፣ ጸሎትን፣ ጸልዩ፣ አላቸው።

፪፤ ሊቀ፣ ጳጳሳትም፣ ዓይኖቹን፣ ወደ፣ ሰማይ፣ አቅንቶ፣ እጁንም፣ ዘርግቶ፣ በድንጋሌ፣ ሥጋ፣ በድንጋሌ፣ ነፍሱ፣ የፀናሽ፣ ወዳንቹ፣ የሚለምኑትን፣ የምትሰሚ፣ ደቀር፣ ባዩ፣ ከብርት፣ እመቤቱ፣ ሆይ፣ እለምንሸሰሁ፣ አለ።

፪፤ የለመኑሽን፣ የማታስቀሪ፣ እመቤቱ፣ ሆይ፣ ከቸርነትሽ፣ ወገን፣ እመኛለሁ፣ የአስላሞችም፣ መምር፣ የሚሆን፣ የሐሰት፣ ነቢይ፣ መሐመድን፣ ታላዩኝ፣ ዘንድ፣ እወዳለሁ፣ እሱ፣ እንደምንም፣ እንደሆነ፣ (ሚለት) ጸድቅም፣ ኃጥእም፣ እንደሆነ፣ ሳያውቁ፣ እስላሞች፣ ደግነው፣ ይላሉና።

፳፻፲፱፡ ወሰብ፡ አስተባባሪ፡ ለድንገል፡
ከመዝ፡ ሰባ፡ አምጽአቶ፡ ለዝክ፡
ብይ፡ ርኩስ፡ መሐመድ፡ እንዘ፡
ውሎ፡ ይደግን፡ ገመለ፡ እንስትያ
ዊት።

፳፻፲፱፡ ወላዕላ፡ ከሣዱ፡ ተዕዲኖ፡ ሰይ
ብን፡ በአምሳሉ፡ ሆባይ።

፳፻፲፱፡ ወለሊሁ፡ እሠር፡ እደዊሁ፡ ወ
ላገሪሁ፡ በሰናሰሉ፡ እሳት።

፳፻፲፱፡ ወዲብ፡ ከሣዱ፡ ጋራ፡ ዘእ
ሳት።

፳፻፲፱፡ ወመላእክት፡ መፃት፡ ይዘብ
ጥም፡ በአብቲረ፡ እሳት።

፳፻፲፱፡ ወለሊሁ፡ ቁሱሉ፡ ርክስ።

፳፻፲፱፡ ወአልቦቱ፡ ጸጉር።

፳፻፲፱፡ ወጸሊም፡ ገጹ፡ ከመ፡ እቡሁ፡
ዲያብሎስ።

፳፻፲፱፡ ወእስኪቱኒ፡ እሠር፡ በሐብል።

፳፻፲፱፡ ወሐብሉኒ፡ እሠር፡ በከሣዱ፡
ናቃት።

፳፻፲፱፡ ወእንዘ፡ ትስሐብ፡ ገመል፡ አ
ንስቲያዊት፡ እንተ፡ ይከቲ፡ ብእሲቱ፡
መጽአ።

፳፻፲፱፡ ወሰብ፡ ርክሱ፡ ክርስቲያን፡ ዘ
ንት፡ ተፈሥሐ፡ ዓቢይ፡ ፍሥሐ።

፳፻፲፱፡ ወተንባላትሰ፡ ርክሱ፡ መ
ሐመድ፡ ነገረዮሙ፡ ጥፋሩ፡ ወላሥሩ።

፳፻፲፱፡ እስመ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ይብል
ምሙ፡ ነቢይ፡ ጸድቅ፡ ውሎቱ።

፳፻፲፱፡ ድንገልን፡ እንዲህ፡ ብሎ፡ በለ
መናት፡ ጊዜ፡ ያን፡ ጊዜ፡ ያንን፡ ርኩ
ስ፡ ሐሰተኛ፡ መምር፡ መሐመድን፡
በሴት፡ ገመል፡ እንደ፡ ተቀመጠ፡ አመ
ጣችው።

፳፻፲፱፡ በንጉቱ፡ ላይም፡ በዝንጀሮ፡ አም
ሳል፡ ሰይጣን፡ ተቀምጦበት፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ እሱም፡ እጁን፡ እግሩን፡ በእ
ሳት፡ ሰንሰለት፡ ታሥሮ፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ በንጉቱ፡ ላይም፡ የእሳት፡ ዛን
ጅር፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ ለመፃት፡ የታዘዘ፡ ውላእክ
ትም፡ በእሳት፡ በትር፡ ደመቁት፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ እሱም፡ ራሱ፡ የቄሰለ፡ ነው።

፳፻፲፱፡ ጸጉርም፡ አልነበረውም።

፳፻፲፱፡ ራቱም፡ እንደ፡ ገብር፡ አባቱ፡
እንደ፡ ዲያብሎስ፡ ጥቁር፡ ነው።

፳፻፲፱፡ አባሉ፡ ዘሩም፡ በገመድ፡ ታ
ሥሮ፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ ገመዱም፡ በገመል፡ አንገት፡
የታሠረ፡ ነው።

፳፻፲፱፡ ይህችውም፡ ሚስቱ፡ ናት፡
ሴት፡ ላመል፡ እየሳበችው፡ መጣ።

፳፻፲፱፡ ክርስቲያንም፡ ይህን፡ ባይ፡ ጊዜ፡
ፈጽሞ፡ ደስ፡ አላቸው።

፳፻፲፱፡ እስላሞች፡ ግን፡ መምራቸው፡
መሐመድን፡ እንዲህ፡ ሁኖ፡ ባይት፡
ጊዜ፡ አፈሩ፡ ተዋረዱ።

፳፻፲፱፡ መምራችን፡ ደግ፡ ነው፡ እያ
ሉ፡ ያደክሟቸው፡ ነበርና።

፳፻፲፱፡ ወደዕባወ-ያንሰ፡ ይብልዋ፡
ለድንገል፡ በአማን፡ ከሃሊት፡ አንቲ፡
ላዕላ፡ ዙሉ፡ ገብር።

፳፻፲፱፡ ወባሕቱ፡ አርአዩን፡ ማንደር፡
ለዝክ፡ ሐሳዊ፡ ነቢይ፡ ዘይት፡ ሚክሐ፡
ቦቱ፡ ዐላውያን፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ገነት፡
ማንደር።

፳፻፲፱፡ ወድንግልሰ፡ አሚሃ፡ አርአ
የቶሙ፡ ማንደር፡ ገነነመ፡ እሳት።

፳፻፲፱፡ ወሰብ፡ ራሱ፡ ይነውም።

፳፻፲፱፡ ወነፅሳቱ፡ ለመሐመድ፡ ም
ስሉ፡ ናቃት፡ ብእሲቱ፡ ነቢይ፡ ዙሉ፡
ዘለግለም።

፳፻፲፱፡ ወሰብ፡ ነበሩ፡ ክርስቲያን፡ በ
ነገር፡ ተንባላት፡ እንዘ፡ ደሰምዑ፡ ነገር፡
መሐመድ፡ ይብሉ፡ ጸድቅኑ፡ ወሚ
መ፡ ኃጥእ፡ ውሎቱ፡ እስመ ይደክም፡
ሃይማኖቶሙ፡ ለመሃይምናን።

፳፻፲፱፡ ወድንግልሰ፡ አርአየቶሙ፡
በደብረ፡ ምጥማቅ፡ ርኩስናሁ፡ ለመ
ሐመድ፡ ወማንደር።

፳፻፲፱፡ ወእምዝ፡ ተሠወረት፡ እምኔ
ሆሙ።

፳፻፲፱፡ ወሰብ፡ ርክሱ፡ እስላም፡ ዘንተ
ነገር፡ ሐሩ፡ ወአስተዋደይዎሙ፡ ለክ
ርስቲያን፡ ነቢይ፡ ሥልጣን፡ ምስር፡
ዘስሙ፡ አሸፈሩ።

፳፻፲፱፡ ወይቤሉሙ፡ አንትሙን፡
ትከውኑ፡ ስምዐ፡ በዘርአክሙ።

፳፻፲፱፡ ያዕባወ-ያን፡ ግን፡ ድንገል፡
እመቤታችንን፡ አንቺ፡ በሥራው፡
ሁሉ፡ ላይ፡ በውነት፡ የሠለጠንኾንኹ
ይሏት፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ አሕዛብ፡ ማደረው፡ ገነት
ነው፡ አያሉ፡ ሚክሐ፡ በት፡ የዚህን
የሐሰተኛ፡ መምር፡ ማደረውን፡ እሳ
ይን፡ ይሏት፡ ነበር።

፳፻፲፱፡ እመቤታችን፡ ግን፡ ያን፡ ጊዜ፡
ማደረው፡ ገነነመ፡ እሳትን፡ አሳየቻ
ቸው።

፳፻፲፱፡ በዚያም፡ የማያንቀላ፡ ትላ
አለ።

፳፻፲፱፡ ከሚሰቱ፡ ከናቃት፡ ጋራ፡ መ
ሐመድን፡ የዘለግለም፡ ፍጻሬ፡ ወዳለበ
ት፡ ወደገነነመ፡ እሳት፡ ጣለችው።

፳፻፲፱፡ ክርስቲያን፡ በእስላሞች፡ ጎ
ረቤት፡ በነበሩ፡ ጊዜ፡ የመሐመድን፡
ነገር፡ እየሰሙ፡ ደግ፡ ነውን፡ ወይስ፡
ኃጥእ፡ ነው፡ አያሉ፡ የምእመናን፡ ሃ
ይማኖታቸው፡ ይደክም፡ ነበረና።

፳፻፲፱፡ እመቤታችን፡ ግን፡ የመሐ
መድን፡ የርኩስናውን፡ ማደረ፡ ገነ
ነምን፡ አሳየቻቸው።

፳፻፲፱፡ ከዚህም፡ በኋላ፡ ከሳቸው፡
ተሠወረች።

፳፻፲፱፡ እስላሞችም፡ ይህን፡ ነገር፡ ባይ፡
ጊዜ፡ ስሙ፡ አሸፈሩ፡ ወደ፡ ሚባል፡
ወደ፡ ምስር፡ ጉሥሐደው፡ በክር
ስቲያን፡ ነገር፡ ሠሩባቸው።

፳፻፲፱፡ ያያችሁትን፡ እናንተ፡ ምስ
ክር፡ ትሆናላችሁን፡ አሳቸው።

ውቃሴ መለዕክት ኃጢአቷንና በደሷን ለጌታ ነግረው ጌታም ሰባት ቀን መንግሥተ ሰማያትን አዙራችሁ አስገብቻለትና በ8ኛው ቀን ወደ ሲኦል አግቧት ብሎ ያዛቸዋል። ከዚያም ውቃሴ መላእክቶቹ በ8ኛው ቀን ይዘው ወደ ሲኦል ሲሄዱ 13 ጊዜ ከምድር ወደ ሰማይ እንደ ኳስ እያጓዘች መከራ ሲጸናባት በየተራ ከዚህ በታች የተጠቀሱትን እየጠራች እንደምትማጸን ጽሑፋ ይተርካል።

1ኛ) በሥላሴ 2ኛ) በጻድቃን ሰማዕታት 3ኛ) በመድኃኔዓለም በተሰቀለው ስትላቸው እነሱን ማወቅ ቀድሞ ነበር በሰማቸው መዘከር በዓላቸውን ማክበር እንጂ አሁን ደርሰሽ እንዲህ ብትይ ይሆናልን? ይልቅስ በሷት ቀጥቅጧት በማለት መከራ ያጸነባታል። በአራተኛው ጊዜ እንደምንም ብላ «በእንተ እግዚአቲላን ማርያም ጥቂት አሳርፋኝ» ትላለች በዚህን ጊዜ ማርያም ስሟን ሲጠሯት ፈጥና ደራሽ ናትና ሄዳ ከልጅዋ እግር ወድቃ ልጇ ሆይ የሰጠኸኝን ቃል ኪዳን አስብ ይህች ነፍስ ከሲኦል ሆና ስሜን ጠርታለችና ትለዋለች። (ገጽ 26) እርሱም የእናት ልመና ፊት አያስመልስ አንገት አያስቀልስምና ጥቂት ጊዜ ስለ እናቱ ብላችሁ አሳርፏት ይላቸዋል ይላል።

በሌላ ክታብ (ትንሽ መጽሐፍ) ፀሎት በእንተ አይነጥላ ወጥላወጊ ወመስተፋቅር መግቢያው ላይ ደግሞ እንደ ሌሎች ሁሉ የሰውን ህሊና ለመሳብ የመስቀል ምልክት የተደረገበት ሲሆን «በስመ አብ ወወልድ ወመንፈስ ቅዱስ አሐዱ አምላክ» ብሎ ይጀምርና ወደ መሐል ሲደርስ «በስመ ላሂ በስመ ላሂ ወለጥላሂ ወለላሂ» ይላል። በመግለጫው ላይም ይህችን ኪታብ በአንገቱ ያሰረ በኪሱ የያዘ ... ቀጣፊ ሰላቢ ሌባ ሰይጣን ቡዳ አይነካውም ይላል። በተመሳሳይም ከላይ በተጠቀሱት ግለሰብ ማተሚያ ቤት በ1985 ዓ.ም የታተመች «መስጥመ አጋንንት ወመርበቢተ ሰሎምን ክታብ» የተሰኘች 304 ሳንቲ ሜትር የሆነች መጽሐፍ «ይህ መጽሐፍ አባቶቻችን ተላላፊና ድንገተኛ በሽታ እንዳይዛቸው በጸሎት እየተጠቀሙ በአንገታቸው አንግተው በኪሳቸው ይዘው ከልዩ ልዩ አደጋ የዳኑበት ስለሆነ ከአጋንንት ክርኩሳን መናፍስት ከሌጊምን ከጂን ከባስ ከደስክ ከኤድስ ከነቀርሳ ከትግራይ ከመጋኛ ከንዳድ ከምትሃት ከቡዳ ከቂመኛ ከቁርጥማትና ከኤድስ ህመም ... ይጠበቃሉ ብለዋል። (ገጽ 4-5) ለመሆኑ ስለ እውነት ለመናገር ኤድስ በሽታ በአባቶቻቸው ዘመን ነበር ማለት ነው? ይህችን መጽሐፍ በአንገት ማሠር ወይም በኪስ መያዝ ከኤድስ ያድናል ማለታቸው ነው? ይሁን እንጂ ይህንን አባባልና ሌሎችም ቁጥር ስፍር የሌላቸውን ተረቶች ጸሐፊው ከየትኛውም መጽሐፍ እንዳገኘባቸው በውል አልጠቀሱም። ስለዚህ ዛሬ

በሰው ዓይን ማየት በሰው ጀር መስማትና በሰው አንደበት መናገር እየቀረ ከመሆኑም በላይ እያንዳንዱ ሰው መጽሐፍ ቅዱስን በግሉ በማንበብ ላይ ስለሚገኝ እውነትንና ውሸትን ኃጢአትንና ጽድቅን እየለየ ወደ ሕይወት መንገድ እየገባ በመሆኑ እነዚህ ተራ የተረት መጻሕፍት ተሰብስበውና ተቃጥለው የሚወገዱበትና ለአንዱ ለመጽሐፍ ቅዱስ ስፍራ የሚለቁበት ጊዜ ሩቅ አይደለም።

ለምሳሌ በድርሳነ ሚካኤል ገጽ 27 ላይ ልጁን ገ/ሚካኤል ወለተ ሚካኤል ወዘተ. ብሎ በሚካኤል ስም የጠራ (የሰየመ) ሁሉ የጽድቅ ዋጋ ያገኛል የሚል አለበት። በተመሳሳይ ተአምረ ማርያም 12 ቁጥር 39-41 ወንድ ልጁን ወይም ሴት ልጁን በማርያም ስም የሰየመ በሰሚ ቤተ ክርስቲያን የሠራ ... በጉ ዋጋ ያገኛል ይላል። ክርስቶስ ሰምራ የተባለች ሴት ደግሞ የቡልጋ ተወላጅ ስትሆን ባለ ትዳር የብዙ ልጆች እናትና የቤተሰብ አስተዳዳሪ የነበረች በአንድ ወቅት መገለጥ አየሁ ብላ ልብሰ ምንኩስና አሰፍታ ቤቷንና ልጆቿን አገር ቤት ትታ ደብረ ሊባናስ ገዳም ገባች የተባለች ሲሆን በወቅቱም ሰይጣንን ከእግዚአብሔር ጋር ለማስታረቅ መከራ እንዳደረገችና እንዳልተሳካላት በተስፋ ማተሚያ ቤት በታተመ በገድለ ክርስቶስ ሰምራ መጽሐፍ ላይ ተገልጾአል። ነገር ግን የማስታረቁ ሂደት ባይሳካላትም በአንድ ጊዜ አንድ እልፍ ማለትም አስር ሺ(10000)ነፍሳት ከሲኦል አውጥታ በየቀኑ ደግሞ 3000 (ሦስት ሺ) ነፍሳት እንድታወጣ ኮታ (አስራት) የተሰጣት እንደሆነ ስለ እርሷ የተጻፈው ድርሰት ገድለ ክርስቶስ ሰምራ ገጽ 23 ላይ ይገልጻል። ይህም በውል ሲጤን ሰዎች የእግዚአብሔርን መንግሥት እንዳያገኙ መንገድ የሚዘጋ ሰይጣን የዘረጋው ወጥመድ እንደሆነ ግልጽ ነው። በመሆኑም መዳን በሌላ በማንም የለም እንድንበት ዘንድ ለሰዎች ሁሉ የተሰጠ ሌላ ስም የለም። (ሐዋ. 4፥12) የሚለውን ያላገናዘቡ ብቻ ያዘጋጁት መጽሐፍ እንደሆነ የታወቀ ነው። ስለሆነም እነዚህና የመሳሰሉት መጻሕፍት የዋሁን ሕዝብ በጨለማ እያደናበሩ ያሉ ሲሆን እውነተኛውን የብርሃን አምላክና ጌታ የሆነውን መድሃኔአለምን እንዳያይ እያደረጉ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ የሚገልጸው እውነት ግን ወደ እግዚአብሔር የዘላለም መንግሥት ለመግባት ፍጡር ለፍጡር ምንም ሊያደርግለት እንደማይችል ነው። ይልቅስ የዘላለም ሕይወት ኢየሱስ ክርስቶስን ጌታና መሪው አድርጎ በመቀበልና የእግዚአብሔር ልጅ በመሆን የሚገኝ ነው እንጂ። (ዮሐ. 1፥12፤ 3፥16፤ ማር. 16፥15)

መጻሕፍቶቹ እርስ በርሳቸው የሚቃረኑ ከእውነት የራቁ ሲሆኑ ከሌሎች ዘመዶቻቸው ከሆኑት የዲድስቅልያ መጻሕፍት ጋርም

በአንዳንድ ቦታ ይሰማሉ። ለምሳሌ ያህል ስለኖህ የተባለውን ስንመለከት ፡-

በመጽሐፈ ሄኖክ ምዕ. 41 ቁ. 2 ላይ «የላሜህ ልጅ ኖህ ሲወለድ እንደ እንቁ ነጭ ሆነ እንደ ጽጌረዳም ቀይ ነው የራሱ ፀጉርም እንደ ነጭ ብዝት ነው ... ዓይኖቹን በገለጠ ጊዜ ቤቱን ሁሉ እንደ ፀሐይ አበራ ቤቱም ሁሉ ፈጽሞ በራ ከአዋላጂቱም እጅ በተነሳ ጊዜ መናገር ጀመረ» ይልና አባቱ ላሜህ በሁኔታው ክስተት ተደናግጦ ለአባቱ ለማቱሳላ እንደነገረውና ማቱሳላ ደግሞ ለአባቱ ለሄኖክ ይህንኑ እንዳማከረው ይተርካል። ይህ ሃሳብ እውነት ቢሆን ኖሮ እንዲህ ዓይነት ህፃን ተወልዶና አድጎ ለ120 ዓመታት ያህል ወደ እግዚአብሔር ስለ መመለስ ሰብኩ ሰው ሁሉ ሳይሰማው ቀርቶ ተንቀሳቃሽ ፍጥረት ጭምር ከሰው ዘር ጋር በጥፋት ውሃ ያልቅ ነበር? በመጽሀፉ እንደተገለጸው የኖህ መልክስ እንደ ዕንቁ ነጭ ነው ወይስ እንደ ጽጌረዳ ቀይ ነው? ወይንስ ደግሞ ሁለቱም? በዘፍጥረት ምዕ. 5+21-31 ባለው ክፍል እንደምንመለከተው ሄኖክ 165 ዓመት ሲሆነው ማቱሳላን እንደወለደና ማቱሳላን ከወለደ በኋላ 200 ዓመት ኖሮ በድምሩ በ365 ዓመቱ አካሄዱን ከእግዚአብሔር ጋር ያደረገ ስለነበረ እግዚአብሔር እንደወሰደው ተጠቅሶአል። በተጨማሪም ማቱሳላ 187 ዓመት ሲሆነው የኖህን አባት ላሜህን እንደወለደና ከዚያ በኋላ 782 ዓመት ኖሮ በድምሩ 969 ዓመት መኖሩ ሲገለጽ ላሜህ ደግሞ 182 ዓመት ሲሆነው ኖህን እንደ ወለደና 565 ዓመት ኖሮ በጠቅላላው 747 ዓመት መኖሩ ተጽፎአል።

ከዚህ ክፍል በስሌት የምንረዳው ሄኖክ ወደ ሰማይ የተወሰደው በተወለደ በ365 ዓመቱ ሲሆን ኖህ የተወለደው ደግሞ ሄኖክ ወደ እግዚአብሔር ከተወሰደ ከአንድ መቶ ስድሳ ዘጠኝ ዓመት በኋላ መሆኑን ነው። ታዲያ ስለ ህፃኑ ስለ ኖህ ሁኔታ ለመጠየቅ ላሜህና ማቱሳላ ወደ ሄኖክ መሄድም ሆነ ማነጋገር እንዴት ቻሉ? እውነትን እውነት ነው ብሎ መናገር ዋጋ ሊያስከፍል ቢችልም ውሸት ግን እውነት ሊሆን ፈጽሞ አይችልም።

15.2 ወይራ፡ ነጭ ሽንኩርትና ዕጣን ስለ ማጤስ

አጭር የጸሎትና የሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ አዘጋጅሁ የሚሉት ግለሰብ «በሃይማኖትም አይፈሩ» «እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የኢትዮጵያ ጠባቂ ናት» ብለው በጻፉት መጽሐፋቸው ገጽ 13 ላይ «ስለ ዕጣን ማጤስ አውቀዋል?» በሚል ርዕስ ዕጣን ፈጣሪ እንጂ ፍጡር አይመስንበትም ዕጣን ማጤስ ከፈለጉ ስዕል ቤት ያዘጋጁ

በፀሎት ጊዜ ለስዕል ማጣን ይቻላል። ለቤትም ወይራ ያጤሱ ከአጋንንት ፈተና ይድናሉ አጋንንት ወይራና ነጭ ሽንኩርት አይወድም ቶሎ ብለው ይቅደሙት ይላሉ። ከመጽሐፉም ጀርባ ላይ የጸሐፊው የቁመና ፎቶ ግራፍ ይታያል እንዲሁም «ይህ ፎቶግራፍ ኢየሩሳሌም ቅዱስ ጊዮርጊስ መቃብር ላይ የተነሳሁት ነው። ሁሉም ሰው በኪሱ ይዞ ይጸልይ» ብለዋል።

ከአጋንንት ፈተና ለመዳንስ መፍትሄው ወይራና ነጭ ሽንኩርት ነው? መጽሐፉን በኪሳችን ይዘን መጸለይ ለምን ይጠቅማል? ለክርስቲያኖች ከጌታ የተሰጠ ሥልጣን ግን እባቡንና ጊንጡን ትረግጡ ዘንድ በጠላት ጋይል ሁሉ ላይ ሥልጣንን ሰጥቼአችኋለሁ የሚል ነው።

ያመትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሉአቸዋል ... በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ ... (ማር. 16፡16-21)

ስለ ወይራና ነጭ ሽንኩርት ከመጥቀስ ይልቅ ዲያብሎስን ተቃውሞ ከእናንተም ይሸሻል ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተም ይቀርባል። (ያዕ. 4፡7-8) የሚለውንስ ከመጽሐፍ ቅዱስ ምንው አልጠቀሱም?

ፎቶግራፍ ኢየሩሳሌም የቅዱስ ጊዮርጊስ መቃብር ላይ ልዩ የተነሳሁት ነው። ሁሉም ሰው በኪሱ ይዞ ይጸልይ

10፡፳

ባሕታዊ ገ/መስቀል ጋ/መስቀል

ዋጋው ብር 2.00 ነው

ከመጽሐፍ ቅዱስ (ዮሐ. 1፡9) ጋር የተገናኘ ርእሰ ጽሑፍ፡ ጠባቂ፡ ናት

በአንዳንድ ቦታ ይስማማሉ። ለምሳሌ ያህል ስለኖህ የተባለውን ስንመለከት ፡-

በመጽሐፈ ሄኖክ ምዕ. 41 ቁ. 2 ላይ «የላሜህ ልጅ ኖህ ሲወለድ እንደ እንቁ ነጭ ሆነ እንደ ጽጌረዳም ቀይ ነው የራሱ ፀጉርም እንደ ነጭ ብዝት ነው ... ዓይኖቹን በገለጠ ጊዜ ቤቱን ሁሉ እንደ ፀሐይ አበራ ቤቱም ሁሉ ፈጽሞ በራ ከአዋላጁቱም እጅ በተነሳ ጊዜ መናገር ጀመረ» ይልና አባቱ ላሜህ በሁኔታው ክስተት ተደናግጦ ለአባቱ ለማቱሳላ እንደነገረውና ማቱሳላ ደግሞ ለአባቱ ለሄኖክ ይህንኑ እንዳማከረው ይተርካል። ይህ ሃሳብ እውነት ቢሆን ኖሮ እንዲህ ዓይነት ህፃን ተወልዶና አድጎ ለ120 ዓመታት ያህል ወደ እግዚአብሔር ስለ መመለስ ሰብኩ ሰው ሁሉ ሳይሰማው ቀርቶ ተንቀሳቃሽ ፍጥረት ጭምር ከሰው ዘር ጋር በጥፋት ውሃ ያልቅ ነበር? በመጽሀፉ እንደተገለጸው የኖህ መልክስ እንደ ፅንቁ ነጭ ነው ወይስ እንደ ጽጌረዳ ቀይ ነው? ወይስ ደግሞ ሁለቱም? በዘፍጥረት ምዕ. 5፡21-31 ባለው ክፍል እንደምንመለከተው ሄኖክ 165 ዓመት ሲሆነው ማቱሳላን እንደወለደና ማቱሳላን ከወለደ በኋላ 200 ዓመት ኖሮ በድምሩ በ365 ዓመቱ አካሄዱን ከእግዚአብሔር ጋር ያደረገ ስለነበረ እግዚአብሔር እንደወሰደው ተጠቅሶአል። በተጨማሪም ማቱሳላ 187 ዓመት ሲሆነው የኖህን አባት ላሜህን እንደወለደና ከዚያ በኋላ 782 ዓመት ኖሮ በድምሩ 969 ዓመት መኖሩ ሲገለጽ ላሜህ ደግሞ 182 ዓመት ሲሆነው ኖህን እንደ ወለደና 565 ዓመት ኖሮ በጠቅላላው 747 ዓመት መኖሩ ተጽፎአል።

ከዚህ ክፍል በስሌት የምንረዳው ሄኖክ ወደ ሰማይ የተወሰደው በተወለደ በ365 ዓመቱ ሲሆን ኖህ የተወለደው ደግሞ ሄኖክ ወደ እግዚአብሔር ከተወሰደ ከአንድ መቶ ስድሳ ዘጠኝ ዓመት በኋላ መሆኑን ነው። ታዲያ ስለ ህፃኑ ስለ ኖህ ሁኔታ ለመጠየቅ ላሜህና ማቱሳላ ወደ ሄኖክ መሄድም ሆነ ማነጋገር እንዴት ቻሉ? እውነትን እውነት ነው ብሎ መናገር ዋጋ ሊያስከፍል ቢችልም ውሸት ግን እውነት ሊሆን ፈጽሞ አይችልም።

15.2 ወይራ፥ ነጭ ሽንኩርትና ዕጣን ስለ ማጤስ

አጭር የጸሎትና የሥርዓተ ቤተ ክርስቲያን መጽሐፍ አዘጋጀሁ የሚሉት ግለሰብ «በሃይማኖትዎ አይፈሩ» «እመቤታችን ቅድስት ድንግል ማርያም የኢትዮጵያ ጠባቂ ናት» ብለው በጻፉት መጽሐፋቸው ገጽ 13 ላይ «ስለ ዕጣን ማጤስ አውቀዋል?» በሚል ርዕስ ዕጣን ፈጣሪ እንጂ ፍጡር አይመስገንበትም ዕጣን ማጤስ ከፈለጉ ስዕል ቤት ያዘጋጁ

በፀሎት ጊዜ ለስዕል ማጠን ይቻላል። ለቤትዎ ወይራ ያጢሱ ከአጋንንት ፈተና ይድናሉ አጋንንት ወይራና ነጭ ሽንኩርት አይወድም ቶሎ ብለው ይቅደሙት ይላሉ። ከመጽሐፉም ጀርባ ላይ የጸሐፊው የቁመና ፎቶ ግራፍ ይታያል እንዲሁም «ይህ ፎቶግራፍ ኢየሩሳሌም ቅዱስ ጊዮርጊስ መቃብር ላይ የተነሳሁት ነው። ሁሉም ሰው በኪሱ ይዞ ይጸልይ» ብለዋል።

ከአጋንንት ፈተና ለመዳንስ መፍትሄው ወይራና ነጭ ሽንኩርት ነው? መጽሐፉን በኪሳችን ይዘን መጸለይ ለምን ይጠቅማል? ለክርስቲያኖች ከጌታ የተሰጠ ሥልጣን ግን እባቡንና ጊንጡን ትረግጡ ዘንድ በጠላት ኃይል ሁሉ ላይ ሥልጣንን ሰጥቼአችኋለሁ የሚል ነው።

ያመኑትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሉአቸዋል ... በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ ... (ማር. 16፡16-21)

ስለ ወይራና ነጭ ሽንኩርት ከመጥቀስ ይልቅ ዲያብሎስን ተቃውሞ ከእናንተም ይሸሻል ወደ እግዚአብሔር ቅረቡ ወደ እናንተም ይቀርባል። (ያዕ. 4፡7-8) የሚለውንስ ከመጽሐፍ ቅዱስ ምነው አልጠቀሱም?

ይጽግራፍ ኢየሩሳሌም የቅዱስ ጊዮርጊስ መቃብር ላይ ልዩ የተነሳሁት ነው። ሁሉም ሰው በኪሱ ይዞ ይጸልይ

ከመጽሐፍ ቅዱስ፡ ጳውሎስ፡ ማርያም፡ ሮኢተሮ፡ ጽፈ፡ ጠባቂ፡ ናት

ጋጅ ባሕታጂ ገ/መስቀል ኃ/መስቀል

ዋጋው ብር 2.00 ነው

16.1 የቀኖና ዲድስቅልያ መጻሕፍት በመጽሐፍ ቅዱስ ሚዛን

ሰማኒያ አህዱ በመባል የሚታወቀውና ተጨማሪ (ዲድስቅካናኒካል) የብሉይ ኪዳን ቀኖና መጻሕፍት ተብለው የተሰየሙ በትልቁ መጽሐፍ ቅዱስ ከገጽ 721 እስከ 1037 ማለትም ከመጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል እስከ መጽሐፈ ሄኖክ ድረስ አሥራ ስምንት መጻሕፍት በብሉይ ኪዳን መጨረሻ የተጨመሩበት ይገኛል።

አንዳንድ ሰዎች ይህንን እንደ ሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ ሲቆጠሩ እነዚህ ተጨማሪ መጻሕፍት የሌሉበትና ስድሳ ስድስቱን መጻሕፍት የያዘውን የዓለም ወንጌላውያን አብያተ ክርስቲያናት በሙሉ የሚጠቀሙበትን «ጉደሉ መጽሐፍ ቅዱስ» ብለው ሲጠሩት ይሰማል። ነገር ግን እነዚህ ተጨማሪ የሚባሉት (ዲድስቅካናኒካል) መጻሕፍት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር የማይስማሙባቸውንና እርስ በርሳቸውም የሚጋጩባቸውን ነጥቦች ስንመለከት፤ «... ሰውነትህ የምጽዋትህን ዋጋ ታገኛለች፤ ለሞተ ሰው ተዝካሮ ማውጣትን አትተው» (መጽሐፈ ሲራክ 7፡33) ለእያንዳንዱም እንደ ሥራው መጠን እከፍል ዘንድ ዋጋዬ ከእኔ ጋር አለ (ራዕይ 22፡12) ከሚለው ከመጽሐፍ ቅዱስ ሃላፊ ጋር ይቃረናል። ምክንያቱም ሰው ከሞተ በኋላ ቤተሰቡ በሚያደርገው ድግስ ነፍሱ ትድናለች ብሎ ስለሚናገር ነው። ሌላው ደግሞ «... ቁርጥ ፍርድ በሚደረግበት ቀን በልዑል ዘንድ ጻድቃን ለጋጥአን ማግለድ ... አንዱ ላንዱ መለመን ፈጽሞ የሚችል የለም ሁሉ ዋጋውን ይቀበላልና ሥራውም እየራሱ ነውና ማንም ማን የራሱን ጭንቅ ወደ ባልንጀራው የሚመልስ የለም ...» ይላል። ዕዝራ ሱቱኤል 6፡33-37 ከፍ ብሎ ከተጠቀሰው ከመጽሐፍ ቅዱስ ሃላብ ጋር ይስማማል።

16.1.1 ተረፈ ኤርምያስ

ተረፈ ኤርምያስ አምስት ምዕራፎች ለያዘው ለሰቆቃው ኤርምያስ ከስድስተኛ እስከ ዐሥራ አንደኛ ምዕራፍ ሆኖ ተዘጋጅቷል።

«ተረፈ» የሚለው ቃል ተርፈ፤ ተረፈ፤ ቀረ ከተባለው የግዕዝ ግሥ እንደ ወጣ ከተቆጠረ ትራፊ ፍርፋሪ፤ ጭላጭ፤ ቀፅ፤ ቅሪታ ... ማለት ነው። ተረፈ ኤርምያስ ተረፈ ያሰኘው ከጥራዝ ስለ ተረፈ፤ ከሰቆቃው

ኤርምያስ ጋር በሃሳብ ስላልተያያዘ በኤርምያስ ስም ቢመዘገብም ማረጋገጫ ባለመገኘቱ በዕብራይስጥ ከተጻፈው ከሰቆቃው ኤርምያስ ጋር ተጽፎ ባለመተላለፉ ወይም ሌላ ምክንያት ቢኖር መምህራን ጥያቄውን ይመልሱልናል።

ተረፈ ኤርምያስ ለሰቆቃው ኤርምያስ ከምዕራፍ 6 የሚጀምር ተቀጥላ ሆኖ ቢዘጋጅም እንደ አንድ መጽሐፍ ራሱን የቻለ ርዕስ ተበጅቶለታል። ኤርምያስ ለተማረኩ አይሁድ ወደ ባቢሎን የላከው መልዕክት እንደሆነ ርዕሱ ይገልጻል። ኤርምያስ ወደ ባቢሎን ደብዳቤ ከጻፈ በጠላት አለመማረኩን በመግለጹ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር በተስማማ ነበር። ግን ምን ያደርጋል! በምዕ. 8፡21 ኤርምያስ ተማርኮ ወደ ባቢሎን ተወሰደ ይላል እንጂ። ከዚህም ሌላ ጉልህ የሆኑና ያልተጨበጠ ትረካ መሆኑን የሚገልጹ ክፍሎች፤

1ኛ) በተረፈ ኤርምያስ ምዕ. 6፡1 «እስከ ሰባተኛ ትውልድ ድረስ በዚያ በባቢሎን ብዙ ዘመን ትኖሩ ዘንድ እግዚአብሔርን ስለበደላችሁበት ጋጢአታችሁ ማርከው ወደ ባቢሎን ወሰዷችሁ» ይላል። ነገር ግን በትንቢተ ኤርምያስ 29፡10 ላይ እንደተጠቀሰው በባቢሎን የሚቆዩበት ጊዜ ለሰባ ዓመት እንደሚሆን ተነግሮ ነበር። አይሁድም ሰባው ዓመት የሚፈጸምበትን ጊዜ ይጠብቁ ነበር። (ዳን. 9፡1-2፤ 2ዜና. 36፡21) ይህ ትክክለኛው የመጽሐፍ ቅዱስ አባባል ሲሆን በተረፈ ኤርምያስ የተጻፈው ግን ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ተቃርኖ ያለውና ግልጽ ያልሆነ ሃሳብ ነው። ታዲያ ሰባት ትውልድ የሚለው ቃል ለሰባ ዓመት ጊዜ ከሆነ እያንዳንዱ ትውልድ አሥር ዓመት ብቻ ይኖራል ማለት ነዋ!

2ኛ) በምዕ. 8፡13 «ባሮክና ኤርምያስ ወደ ቤተ መቅደስ ገቡ የሚያገለግሉበትንም ዕቃ ሁሉ ጌታ እንዳዘዛቸው ለምድር ሰጧት፤ ምድርም ያን ጊዜ ተቀብላ ዋጠችው» ብሎአል። ይሁን እንጂ በእግዚአብሔር ቤት የነበሩትን የወርቅ፤ የብር፤ ከነሐስ ዕቃዎች ሁሉ ወራሪዎች የከለዳውያን ሠራዊት ወደ ባቢሎን እንደ ወሰዱአቸው መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። 2ነገ. 25፡13-17፤ ኤር. 52፡12-23

3ኛ) በምዕ. 8፡18-20 «... ኤርምያስ የቤተ መቅደሱን መክፈቻ ይዞ ከከተማ ወደ ውጪ ወጣ። ... የቤተ መቅደሱን መክፈቻ ተቀበል ብሎ ከፀሐይ ፊት ማለው። ... እስከ ብዙ ዘመን ድረስ ይቆያው አለው» ይላል።

ከለዳውያን በውስጡ የነበሩትን የማገልገያ ዕቃዎች ከወሰዱ በኋላ ቤተ መቅደሱን አቃጠሉት እንጂ መቼ ተሰወረ? (2ዜና. 36፡17-19)።

እንደተባለው ዕቃዎችና ቤተ መቅደሱ ለብዙ ዘመን ተሰውረው ቆይተው ቢሆን ኖሮ ምርኮኞቹ ከሰባ ዓመት በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም በተመለሱ ጊዜ ፦

ሀ) የተማረኩትን ዕቃዎች ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም ማጓጓዝ ባለስፈለጋቸው ነበር። ዕዝራ 1፥7-11

ለ) በቀድሞው ቤተ መቅደስ ፍርስራሽ ላይ አዲስ ቤተ መቅደስ በመሥራት አይደክሙም ነበር። ዕዝራ 3፥1-13፤ 6፥14-16

የተረፈ ኤርምያስ ደራሲ የዮሐንስንም ራዕይ ያነበበ ይመስላል። ዮሐንስ በራዕይ (11፥19) «በሰማይ ያለው የእግዚአብሔር መቅደስ ተከፈተ የኪዳኑም ታቦት ታየ» በማለት በመንፈስ ሆኖ ያየውን በሥጋ ዓይን የተመለከተው ከእንጨት ተጠርቦ ከድንጋይ ተለዝቦ የተሠራ የምድራዊ ቤተ መቅደስ ሕንፃ ስለ መሰለው ለዚህ ለራዕይ ትርጓሜ ሁኔታዎችን ለማመቻቸት ያስበ ይመስላል።

ዮሐንስ በራዕይ ያየው ያን ጊዜ በኤርምያስ ዘመን የተሰወረውን መቅደስ ነው ለማሰኘት የተቀነባበረ ሳይሆን አይቀርም።

4ኛ) በምዕ. 8፥21 «ኤርምያስ ለወገኖቹ ሲያለቅስ እያዳፉ አወጡት» ከህዝቡም ጋር እስከ ባቢሎን ወሰዱት» የሚል ቃል ተጽፎአል።

ሳይማረኩ በይሁዳ የቀሩት አይሁድ ኤርምያስን አስገድደው የተናገረውንም እንሰማም ብለው ወደ ግብፅ ይዘውት ሸሹ እንጂ ኤርምያስን ከለዳውያን አልማረኩትም ነበር። በፈለገበት ቦታ እንዲኖር ወይም ወደፈለገበት ስፍራ እንዲሄድ ነፃነት ሰጥተውት ነበር (ኤር. 40፥1-6፤ 43፥5-13)።

5ኛ) በምዕ. 8፥11-12 «እግዚአብሔር ኤርምያስን ወደ ባቢሎን እስክትሄድ ድረስ ወደ ግብፅ ሄደህ ስታስተምር ኑር ሲል አዞት ነበር ይላል። ነገር ግን ኤርምያስ ወደ ግብፅ እንዲሄድ በእግዚአብሔር ቢታዘዝም በከለዳውያን ወደ ባቢሎን ተወሰደ ለማለት ይሆን? (8፥21)

በመጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ እንደተነገረው ኤርምያስንና ባሮክን አስገድደው ወደ ግብጽ የሸሹት በባቢሎናውያን አገዛዝ ስር በይሁዳ አንኖርም ወደ ግብፅ መሄድ ይሻለናል በማለት በእግዚአብሔር ትዕዛዝ ላይ ያመፁ አይሁድ ነበሩ። (ኤር. 42 እና 43)

6ኛ) በምዕ. 8፥12 እና 10፥2 ባሮክ በኢየሩሳሌም መቃብር ቤት ሆኖ የምርኮን ዘመን አላልፎአል ተብሎ ተጽፎአል። እንዲሁም፤

7ኛ) በምዕ. 11፥1-24 ባሮክ ከኢየሩሳሌም ወደ ባቢሎን ለኤርምያስ፣ ኤርምያስም ከባቢሎን ለባሮክ ደብዳቤ እንደተጻፉ ይናገራል። ነገር ግን በቁጥር 6 እና 7 የተገለጸው ሃሳብ ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ያለው ተቃርኖ በተራ ቁጥር 4 እና 5 ተጠቅሶአል።

8ኛ) በምዕ. 11፥25-34 ባሮክ በደብዳቤ ባሳሰበው መሠረት ኤርምያስ ምርኮኞቹን አይሁድ ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም እያጓዙ ዮርዳኖስ ሲደርስ ከአቤሜሌክና ከባሮክ ጋራ ሆኖ ከባቢሎናውያን ጋር የተጋቡትን አይሁድ በመለየት ወደ ኢየሩሳሌም አትገቡም በማለት እንደ ከለከሉአቸው የተከለከሉ ሰዎችም ወደ ባቢሎን ቢመለሱ በባቢሎናውያን ደግሞ አንዴ ከአገራችን ወጥታችኋልና አትመለሱም እንዳሉአቸው የተከለከሉት ሰዎችም ወደ ምድረ እስራኤል በመጓዝ አገር አቅንተው እንደኖሩ አገሩንም ሰማርያ ሲሉ እንደሰየሙት ይናገራል።

ይህ የተረፈ ኤርምያስ ትረካ በመጽሐፍ ቅዱስ ሚዛን ሲመዘን ሚዛን የማይደፋ ሆኖአል ምክንያቱም ፦

ሀ) ምርኮኞቹ አይሁድ ከባቢሎን በእነ ኤርምያስ መሪነት ወጡ የተባለበት ዘመን 66ኛው ዓመተ ምርኮ ነው ተብሎ በምዕ. 11፥15 መገለጹንና ከባቢሎን እንዲወጡ የሚፈቅድ አዋጅ ገና አለመውጣቱን በምዕ. 11፥11 ሲገልጽ በምዕ. 11፥35 ደግሞ ከላይ በተጠቀሰው ወቅት ዘሩባቤልና ጓደኞቹም ገና እንዳልተነሱ ተጠቅሶአል። በመጽሐፍ ቅዱስ ታሪክ እንደተመለከተው ሰባኛው የምርኮ ዓመት ሲፈጸም ከሚዶናዊው ዳሪዮስ ቀጥሎ የነገሰው ፋርሳዊው ቂርስ አይሁድ ወደ አገራቸው እንዲመለሱ ፈቀደ። የመጀመሪያው ተጓዥ ቡድን መሪዎች እነ ዘሩባቤል እንደ ነበሩ ተመዝግቦአል። ዕዝ. 1፥1-4፤ 2ዜና. 36፥21-23

ለ) ሰማርያ ስለ ተመሰረተችበት ሁኔታ መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስተምረው ከተረፈ ኤርምያስ ትረካ በጣም የተለየ ነው። በአሥሩ የእስራኤል ነገድ ላይ በቴርሣ ነግሞ የነበረ ዘንበሪ «ሳምር» ይባል ከነበረው ሰው መሬት ገዛና በመሬቱ ላይ የሰራውን ከተማ «ሰማርያ» ሲል ሰየመው። (1ነገ. 16፥23-24) የአሥሩ ነገደ እስራኤል መንግሥት በአሶር ንጉሥ በሰልሞናሶር እስከፈረሰበት ጊዜ ድረስ ሰማርያ መናገሻ ከተማ ሆና ቆይታለች። (1ነገ. 16፥29፤ 22፥51፤ 2ነገ. 3፥1፤ 10፥36፤ 13፥1-10)

እንግዲህ ሰማርያ የተከተሙት ትክክለኛ ዘመን በተረፈ ኤርምያስ ከተጻፈው ዘመን 385 ዓመት ያህል ቅድሚያ አለው።

9ኛ) በምዕ. 11÷40 የመጀመሪያውን የምርኮኞች ቡድን እየመራ ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሰ የተባለው ኤርምያስ ኢየሩሳሌም ሲደርስ (በ66ኛው ዓመት ምርኮ መሆኑ ነው) ወደ ቤተ መቅደስ ገብቶ ፀለየ ይላል። ነገር ግን ቤተ መቅደሱ ከተቃጠለ 66 ዓመታት አልፈዋል። (ኤር. 52÷12-13) የተተኪው ቤተ መቅደስ ሥራም የተጀመረው ከዚህ ጊዜ አምስት ዓመት ያህል ዘግይቶ ነው። ዕዝ. 3÷8-13

16.1.2 መጽሐፈ ዕዝራ ካልዕ

ምዕ. 1÷3-4 በሞሪያ ተራራ በጽዮን አምባ ላይ ንጉሥ ሰሎሞን ባሠራው ቤተ መቅደስ ውስጥ የእግዚአብሔር ሕግ ማደሪያ ታቦተ ጽዮን በይሁዳ ንጉሥ በኢዮስያስ ዘመን እንደነበረች ይናገራል። በአገላለጹ ከዚያ መዋዕል ካልዕ 35÷3 ጋር ይስማማል። ጊዜው የኢዮስያስ 18ኛ የግዛት ዓመት ስለሆነ (2ዜና. 35÷19) ሰሎሞን ከሞተ 359 ዓመት አልፎአል ማለት ነው።

ምዕ. 1÷54-55 ከለዳውያን የእግዚአብሔርን ማደሪያ ታቦት ማርከው ወደ ባቢሎን እንደ ወሰዱ ይናገራል። ትረካው ግን ፦

1ኛ) ታቦተ ጽዮን በሰሎሞን ዘመን ተሠርቃ ተወሰዳለች ባዮችን የሚያስደነግጥ እንጂ የሚደግፍ ሆኖ አልተገኘም። መሠረቋን ማወቅ ያልቻለ እንደ ዕዝራ ሱቱኤል ያለ ሰው ነው ካልተባለ በስተቀር። (ዕዝራ ሱቱኤል 9÷21-22)

2ኛ) የተረፈ ኤርምያስ ፀሐፊ ቤተ መቅደሱ በውስጡ ካለው ዕቃ ጋር ተሰወረ በሚለውም ሃሳብ የዕዝራ ካልዕ ፀሐፊ አልተስማማም። (ተረፈ ኤር. 8÷13)

ምዕ. 3÷4 እና 4÷1-13 ዘሩባቤል ከንጉሥ ዳርዮስ ጋሻ ጃግራዎች አንዱ እንደነበረ ያስረዳል። ከሁለት ጓደኞቹ ይልቅ አዋቂ ያሰኘውን የጥበብ ነገር ለንጉሥ ዳርዮስ ተንትኖ በመናገሩ ንጉሡ ደስ እንደተሰኘበት ይተርካል። ቀጥሎም ዘሩባቤልና ጓደኞቹ ወደ ኢየሩሳሌም በመሄድ በናቡከደነፆር ጊዜ የተቃጠለውን ቤተ መቅደስ እንዲሠሩ ንጉሥ ዳርዮስ የፈቀደላቸው መሆኑን ያብራራል። ዘሩባቤልም ምርኮኞቹን አይሁድ ይዞ በመመለስ የቤተ መቅደሱን ሥራ እንደ ጀመረ ይተርካል። በተጨማሪም የተጀመረው የቤተ መቅደስ ሥራ በቂርስ ዘመን እንዲቋረጥ መደረጉንና እስከ ዳርዮስ ሁለተኛ ዓመት ድረስ ሥራው መተንገሉን ከምዕ. 4÷13

እስከ ምዕ. 5÷73 ተተንትኖአል። ይሁን እንጂ ይህ የዕዝራ ካልዕ ትረካ ከ2ኛ ዜና መዋዕል ቀጥሎ የሚገኘውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል የሆነውን መጽሐፈ ዕዝራንና የዓለምን ታሪክ ይቃረናል። ይኸውም፤

ሀ) በናቡከደነፆር የፈረሰው ቤተ መቅደስ እንደገና እንዲሠራ የፈቀደው በዕዝራ ካልዕ ትረካ በንግሥ ዘመኑ የቤተ መቅደስ ሥራ እንዲቋረጥ ተደረገ የተባለውና አስቀድሞም ትንቢት የተነገረለት ፋርሳዊው ቂርስ ነውና (2ዜና. 36÷22-23፤ ዕዝራ 1÷1-4፤ ኢሳ. 44÷24-28) በዚህም ዕዝራ ካልዕ በምዕ. 2÷1-14 እንደ መጽሐፍ ቅዱስ ዕዝራ የተረከውን ያፈርስበታል።

ለ) የባቢሎኑን ብልጣሶር ያስወገደው ፋርሳዊው ቂርስ በፈቀደው መሠረት ብዙ አይሁድን አሰባስቦ ወደ ኢየሩሳሌም የአጓዘው የመጀመሪያው ቡድን መሪዎች እነ ዘሩባቤል እንደ ነበሩ የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፈ ዕዝራ ሲተርክ (ዕዝ. 2÷1-7) እነ ዘሩባቤል ኢየሩሳሌም ከደረሱ በኋላ በሁለተኛው ዓመት የቤተ መቅደሱን ሥራ እንደ ጀመሩ ይገልጻል። (ዕዝ. 3÷8-13)

የይሁዳ ጠላቶች የቤተ መቅደሱን ሥራ ለማስተንገል በቂርስ በተከታዩም በዳርዮስ ዘመን እየተከታተሉአቸው ከቆዩ በኋላ ቀጥሎ ለነገሠው አርጤክስስ ደብዳቤ በመጻፍ የቤተ መቅደሱ ሥራ እንዲቋረጥ ማድረጋቸውን ሲያስረዳ (ዕዝ. 4÷1-24)፤

ከአርጤክስስ ቀጥሎ በነገሠው በሚዶናዊው ዳርዮስ ዘመን እነ ዘሩባቤል ሥራውን በመቀጠልና በማጠናቀቅ የቤተ መቅደሱን ሥርዓት ማድረጋቸውን ሲናገር፤ (ዕዝ. 5÷1-5፤ 6÷15-18)

ከዳርዮስ በኋላ በዙፋን ላይ የተተካው ንጉሥ አርጤክስስ በነገሠ በሰባተኛው ዓመት ዕዝራ ሁለተኛውን ቡድን ይዞ ወደ ኢየሩሳሌም እንደደረሰ በታሪክ ሲያስከትል (ዕዝ. 7÷1-9) በተጨማሪም በአርጤክስስ 20ኛ ዓመት መንግሥት ሦስተኛው ቡድን በእነ ነህምያ መሪነት ከባቢሎን ወደ ኢየሩሳሌም እንደተጓዘ (ነህ. 2÷1-12) ከምርኮ የተመለሱትንም ሁሉ በማስተባበር የኢየሩሳሌም ቅጥር እንደ ታደሰ (ነህ. 2÷17) መጽሐፈ ዕዝራ ካልዕ ግን የመጽሐፍ ቅዱስን ዕዝራ የታሪክ ህንጻ እየናደ ከካልዕ መጻሕፍት የማይጠበቅ ያልነበረ ታሪክ እንደ ነበረ ያልሆነውን እንደሆነ አድርጎ ለማቅረብ ይሞክራል።

ካልዕ (2ኛ) የተባሉትን መጽሐፈ ሳሙኤልን መጽሐፈ ነገሥትን መጽሐፈ ዜና መዋዕልን ስንመለከት የገኛውን (የቀዳማዊውን) መጽሐፍ

ታሪክ ሲያጠናክርና ታሪኩም ተያይዞ ሲብራራ ይታያል እንጂ እንደ ዕዝራ ካልዕ ሲያፈርስ አይታይም።

ምዕ. 7÷3 በሐጌና በዘካርያስ የትንቢት ቅስቀሳ የተለየ ቤተ ክርስቲያን መሠራቱን ይተርካል። በዘመነ ብሉይ ኪዳን ቤተ መቅደስ እንጂ ክርስቲያንም ሆነ ቤተ ክርስቲያን አልነበረም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ቤተ ክርስቲያን የሚል ቃል ለመጀመሪያ ጊዜ የተጠቀሰው በማቴዎስ ወንጌል ምዕ. 16÷18 ነው።

መጽሐፈ ኩፋሌ ምዕራፍ 1 ቁጥር 1 ለሙሴ የተሰጡ የእግዚአብሔር ሕግና ሥርዓት የተጻፈባቸው ፅላቶች የዕንቁ እንደሆኑ ይገልጻል። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ስንመለከት ሁለቱ የቃል ኪዳን ፅላቶች የተጻፉት በድንጋይ ላይ እንደሆኑ ተጠቅሶአል። ዘዳ. 5÷22፤ ዘጸ. 32÷19-20፤ 34÷1-17፤ 1ነገ. 8÷9።

የኩፋሌን ዕንቁ የተባለውን ወይስ በሌሎች በተለያዩ ክፍሎች የተጠቀሰውን ድንጋይ የሚለውን እንቀበል?

16.1.3 ተረፈ ዳንኤል

ይህ ተረፈ ዳንኤል የተባለው መጽሐፍ ከዳንኤል የትንቢት መጽሐፍ የተረፈ ነው ለማለት በዳንኤል ስም የተሰየመ ቢሆንም ከትንቢተ ዳንኤል ጋር በሃሳብ፣ በቃላት አሰካካ፣ በሐረግ አሳሳብ፣ በዐረፍተ ነገር አቀራረጽ ... የማይመሳሰል ሆኖ ሳለ ተረፈ ወይም ትራፊ ብለው ለምን እንደሰየሙት ግልጽ አይደለም።

ይህም መጽሐፍ ለትንቢተ ዳንኤል 13ኛ ምዕራፍ ነው ተብሎ መዘጋጀቱና መጠረዙ ያስገርማል። የመጽሐፉ ስም ደግሞ ተረፈ ትንቢተ ዳንኤል ሳይሆን ተረፈ ዳንኤል መባሉ ሌላው አጠያያቂ ጉዳይ ነው።

ሕዝብና መንግሥታት ሀገርና ሰዎች የሚነቀሉበትና የሚፈርሱበትን የሚጠፉበትን የሚገለበጡበትን እንደገናም የሚቆሙበትንና የሚተክሉበትን የትንቢት ቃል ይናገሩ ዘንድ እግዚአብሔር በነቢያት ላይ የሚያስቀምጠው ጋላሬነት በትርጉሙ ተወስዶ ሸክም ይባላል። ይህም መልዕክቱን እንዲያደርሱ ለተሰጣቸውም ሆነ ለሰሚዎቹ ሸክም ነው። (ኢሳ. 13÷1፤ 15÷1፤ 17÷1፤ 19÷1፤ 21÷1÷13፤ 22÷1)

ሸክም የሚለው የአማርኛ ቃል በግዕዙ ብሉይ ኪዳን በተለይ በዕንባቆም 1÷1 እና በሚልክያስ 1÷1 ላይ (ራዕይ ወይም ያር) መባል ሲገባው ተረፈ እየተባለ ተተርጉሞአል። ዳሩ ግን በዚህ መመዘኛም ቢሆን

ተረፈ ዳንኤል ታሪኩን እንጂ ትንቢትን ወይም ራዕይን አልያዘም። ስለሆነም ሸክም ተብሎ የመነገር ብቃት የለውም። ይኸውም፤

በምዕራፍ 1 ቁጥር 1-2 «ንጉሡ ዳርዮስ ሞቶ ባባቶቹ መቃብር ከተቀበረ በኋላ የፋርሱ ንጉሥ ቂሮስ መንግሥቱን ይዞ ዳንኤልም የንጉሡ የቂሮስ የእልፍኝ አሸከር ነበር። ከባለ ሚሎቹም ሁሉ እርሱ ይከበር ነበር» ተብሎአል። ሆኖም ኢየሐቄም በነገሠ በ3ኛው ዓመት ናቡከደነፆር ወደ ይሁዳ ዘምቶ ከእግዚአብሔር ቤት ከፊል ዕቃዎችን ሲወስድ ወጣቱን ዳንኤልንና ሌሎችን እንደ እርሱ ያሉ የመሳፍንት ልጆችን ወደ ባቢሎን ይዞ መሄዱ ተረጋግጧል። (ዳን. 1÷1-7) የወጣቶቹ የእነ ዳንኤል ዕድሜ በተማረኩበት ጊዜ ስንት እንደ ነበረ ባይታወቅም ዳንኤል በራሱና በጓደኞቹ ስም ሆኖ አስተያየት ለመስጠት (ዳን. 8÷8-16) ሃሳብ ለማፍለቅና በእምነቱ ለመጽናት ያደረገውን ውሳኔ ስንመለከት የዚያን ጊዜ ዕድሜውን ለመገመት ፍንጭ ይሰጠናል። ዳንኤልና ጓደኞቹ በንጉሡ ቤት በሚበላው ጮማና በሚጠጣው ጠጅ ላለመርከስ መወሰናቸው የተጠቀሰ ስለሆነ የዕድሜው ግምት ቢያንስ ቢያንስ አሥራ አምስት ዓመት ይሆነዋል ለማለት ይቻላል። የኢየሐቄም ዘመነ መንግሥት አሥራ አንድ ዓመት ስለሆነ እነ ዳንኤል ወደ ባቢሎን የተማረኩበት ሦስት ዓመት ሲቀነስ ከዚያ በኋላ ኢየሐቄም የገዛበት ዘመን (2ዜመ. 36÷5) ስምንት ዓመት እንዲሁም ከኢየሐቄም ቀጥሎ የነገሠውን የዮአኪንን የግዛት ጊዜ ሦስት ወር (2ዜመ. 36÷9) በመተው ቀጥሎ የነገሠው የሴዴቅያስ የግዛት ዘመን (2ዜመ. 36÷11) አሥራ አንድ ዓመት ሲሆን የይሁዳ መንግሥት ከተደመሰሰ በኋላ ምድሪቱ ለሰባ ዓመታት እንድታርፍ በነቢዩ በኤርምያስ በተነገረው መሠረት ምርኮኞቹ ወደ አገራቸው እንዲመለሱ እስከ ታወጀበት እስከ ፋሪሳዊው ቂሮስ 1ኛ ዓመት ድረስ (2ዜመ. 36÷17-23) ሰባ ዓመት ሲደመር በዚህ ጊዜ የዳንኤል ዕድሜ 104 ዓመት ሆኖት ነበር ለማለት ነው። ዳንኤል በዚህ በአንድ መቶ አራት ዓመት ዕድሜ ላይ በሚገኝበት ወቅት የእልፍኝ አሸከርነት ይሠራ ነበር ብሎ ማቅረብ ከእውነት የራቀ ነው።

እንዲያውም ፋርሳዊው ቂሮስ በነገሠ በመጀመሪያው ዓመት ምርኮኞቹ አይሁድ ወደ አገራቸው ገብተው ቤተ መቅደሳቸውን ሠርተው እግዚአብሔርን እንዲያመልኩ የሚፈቅድ አዋጅ ባወጣቸው ጊዜ የተወሰኑ አይሁድ ወደ አገራቸው ተጉዘው ኢየሩሳሌም እንደደረሱ በሁለተኛው ዓመት የቤተ መቅደሱን ሥራ ሲጀምሩ (ዕዝ. 2÷8) ስለዚህ ጉዳይ ከፍተኛ ናፍቆት የነበረው ዳንኤል (ዳን. 9÷1-9) እስከ ፋርሳዊ ቂሮስ 3ኛ ዓመት ድረስ ወደ አገሩ ሳይመለስ እዚያው እከለዳውያን

ምድር መቆየቱ (ዳን. 10÷1) በእርጅናው ምክንያት ለመጓዝ ባለመቻሉ እንደሆነ ይገመታል።

ምናልባት የተረፈ ዳንኤል ደራሲ ነቢዩ ዳንኤል ባይሆንስ? እንደዚህ ከሆነ ለትንቢተ ዳንኤል 13ኛ ምዕራፍ በመሆን ተለጣፊ ከማድረግ ይልቅ ራሱን በቻለ ነበር። ስለዚህ እንደተባለው የትንቢተ ዳንኤል ተረፍ ነው ወደሚል ግምት እንኳን ቢገባ በጥንቃቄ ሁለቱን የሚያነብ ሰው ከታሪኩ ዘመንና ዕድሜ መፋለስ ሌላ ባቃላት አጠቃቀም፣ በሐረግ አስተሳሰብ፣ በዐረፍተ ነገር አቀነባበር በሃሳብ አቆሜጫት ... ሲያስተውል ሁለቱ ጨርሶ እንደማይገናኙ ሊገነዘብ ይችላል።

በተጨማሪም በተረፈ ዳንኤል 12÷27-42 ዳንኤል የባቢሎን ሰዎች ያመልኩት የነበረውን ዘንዶ በመግደሉ ምክንያት የጣዖት ካህናትና ሕዝቡ «ዘንዶው ከሞተ ንጉሡ መንግሥቱን ተቀማ!» እያሉ ወደ ንጉሡ በመሄድ ዳንኤል ይሰጠን ይህ ካልሆነ እንገድልሃለን፤ ገንዘብህንም እንዘርፋለን፤ ቤትህንም በእሳት እናቃጥለዋለን በማለት ንጉሡን ስላስጨነቁት ንጉሡ ዳንኤልን አሳልፎ ሰጣቸውና ወደ አንበሶች ጉድጓድ ጣሉት። በዚያም ሰባት ቀን ተቀመጠ። በሰባተኛው ቀን ዕንባቆም የወሰደለትን የምስር ንፍር እና እንጀራ በልቶ ሲነሳ ንጉሡም እያለቀሰ ሲመለከተው በአንበሶቹ መካከል ተቀምጦ ነበር። ንጉሡም ዳንኤልን ከአንበሶቹ ጉድጓድ አወጣው። ከሳቸቹን ግን በአንበሳ ጉድጓድ እንዲጣሉ አድርጎ አንበሶቹ በፊቱ በሉአቸው ብሎ ይተርካል። ነገር ግን በመጽሐፍ ቅዱስ በትንቢተ ዳንኤል ምዕ. 6÷7-23 ዳንኤል በአንበሶች ጉድጓድ የተጣለው ንጉሥ ዳርዮስ ባወጣውና ከንጉሡ በቀር ማንም እስከ ሠላሳ ቀን ድረስ ልመና ከአምላኩ ወይም ከሰው ቢለምን በአንበሶች ጉድጓድ ይጣላል ተብሎ በተላለፈው ትዕዛዝ መሠረት ሲሆን ራሱ ዳንኤል አዋጁንና ጽሕፈቱን እንደተጻፈ በሰማ ጊዜ በቤቱ መስኮቶቹን ከፍቶ ዘወትር እንደሚያደርገው በየዕለቱ ሦስት ጊዜ በጉልበቱ ተንበርክኮ ይፀልይ ስለነበረ ነው። በአንበሶች ጉድጓድ በተጣለ በሰባተኛው ቀን ሳይሆን ንጉሡ ወደ አንበሶች ጉድጓድ የሄደው ሌሊቱን እንቅልፍ አጥቶ ምግብም እንኳን አስጠልቶት አድሮ ዳንኤል በተጣል በማግሥቱ ሄዶ «የህያው አምላክ ባሪያ ዳንኤል ሆይ ...» ብሎ እንዳነጋገረው የእግዚአብሔር ቃል ያረጋግጣል (ዳን. 6÷18-23)። ነገር ግን ተረፈ ዳንኤል ዋናውን መልዕክት የሚቃረንና ያልተጨበጠ ሃሳብ ይዞ እውነት መስሎ ለመቅረብ የሚሞክር ነው። ስለሆነም ቃሉን ከእውነት ጋር ላገናዘበ ሰው ገና ንባቡን ሲጀምር ውሸት መሆኑ ግልጽ ሆኖ ይታየዋል። እውነቱን ለማወቅ የፈለገ ሰው ትንቢተ ዳንኤል ምዕራፍ ስድስትንና ተረፈ

ዳንኤልን ቢያነብበ መልካም ይሆናል። በምዕራፉ መጀመሪያ ይህ የተፈጸመው ንጉሥ ዳርዮስ ከሞተ በኋላ በንጉሥ ቂሮስ ዘመን እንደሆነ ተረፈ ዳንኤል ሲገልጽ በትንቢተ ዳንኤል ግን አዋጁን ያወጣውና ዳንኤልን በአንበሶች ጉድጓድ ውስጥ ያስጣለው በኋላም ያወጣው ቂሮስ ሳይሆን ዳርዮስ እንደሆነ ተብራርቷል። ለምን ያምታታል? ይህ ተረፍ ብዙ የዋሆችን ከእውነት እንዲቀ የሚያደርግና ራሱም ከእውነት የራቀ የፈጠራ ድርሰት ነው።

16.1.4 መጽሐፈ ባርክ

ባርክ ነቢዩ ኤርምያስ የሚናገረውን የትንቢት ቃል እየመዘገበ በጸሐፊነት እግዚአብሔርን ያገለገለ ሰው ነው። (ኤር. 36÷1-8፤ 27÷32)

በኤርምያስ አፍ እንደተነገረው የባቢሎን ንጉሥ ናቡከደነፆር የይሁዳን ምድር በመውረር የኢየሩሳሌምን ከተማ ከነቅጥሯ አፍርሶ የቤተ መቅደሱን መገልገያ ዕቃዎች ከወሰደና ቤተ መቅደሱን ካቃጠለ በኋላ የሕዝብ አለቆችንና ባለሙያዎችን ወደ ባቢሎን አፈለሰ። ስለደረሰው ጥፋት ቀደም ብሎ በሴዴቅያስ ዘመን ትንቢት በመናገሩ በግዙት ለነበረው ለነቢዩ ኤርምያስ በፈለገው ቦታ የመኖር መብት ተሰጠው። (ኤር. 38÷17-18፤ 39÷11-14፤ 40÷1-6)

ነገር ግን ለባቢሎናውያን መገዛትን ባልተቀበለና እስማኤል ተብሎ በሚጠራ ሰው የተመራ ቡድን የከለዳውያን ተሿሚ የነበረውን ጎዶልያስንና ተከታዮቹን ከገደለ በኋላ ኤርምያስንና ጸሐፊውን ባርክን በማስገደድ ወደ ግብፅ ይዞ ኮበለለ። (ኤር. 40÷7-16፤ 41፤ 42፤ 43÷1-7)

ነቢዩ ኤርምያስ በምድረ ግብፅ በነበረበት ጊዜ በግብፅና በመንግሥቷ በሕዝቧም ላይ ሊመጣ ያለውን ጥፋት ተነበየ። ወደ ግብፅ ተወስደው በመጡት ወገኖቹ ላይም የፈሩት ረሃብ በሽታ ጦርነትና ችግር እንደሚደርስ እንዲያውም ናቡከደነፆር ወረራውን በመቀጠል ወደ ግብፅ እንደሚደርስ በግልጽ ተናገረ። ከዚህም በቀር ሰደተኞች ወገኖቹ «ንግሥተ ሰማይ» እያሉ በሴት መንፈስ ስም ጠበልና ፀዲቅ የሚዘክሩትን ምስለ ጣዖት ማምለክን እንዲተውና ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ እያስተማረ በግብፅ ቆይቶ ነበር። (ኤር. 43÷8-13፤ 44÷1-30) እንግዲህ ባርክ የተባለው የኤርምያስ ፀሐፊ ከሆነ እውነተኛው ታሪክ በእግዚአብሔር ቃል አኳያ ይህን ሲመስል በመጽሐፈ ባርክ የተተረከው ግን ከእውነት ውጪ የሆነ የፈጠራ ታሪክ ነው።

በ1980 ዓ.ም በታተመውና በ66ቱ መጻሕፍት ላይ 18 መጻሕፍት በተጨማሪ በት የአማርኛ መጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከቀኖና መጻሕፍት አንዱ ሆኖ የቀረበው ይህ መጽሐፈ ባርክ ከግዕዙና ከእንግሊዝኛ ትርጉሞች የተለየ እንደሆነ በጮራ መጽሐፍት ቁጥር 7 በዝርዝር ተገልጿል። ለአማርኛው መጽሐፈ ባርክ በምንጭነት ያገለገለው በየትኛው ቋንቋና በምን ዘመን የታተመው መጽሐፍ እንደሆነ ስላልተጠቀሰ ስህተቱ ከአማርኛው ትርጉም ወይም ከምንጩ እንደሆነ ለማረጋገጥ አልተቻለም። ይኸውም፤

1ኛ) በአማርኛው መጽሐፈ ባርክ እንደተገለጸው ትረካ ደብዳቤው ተጻፈ የሚለው ወደ ባቢሎን ስለሆነ ጸሐፊው ባርክ በወቅቱ በኢየሩሳሌም ነበረ ለማለት ታስቦ ነው። በምዕ. 1፥1 እንዲሁም ወደ ባቢሎን ተማርኮ የነበረው የይሁዳ ንጉሥ የኢየሱስም ልጅ ኢኮንያንና (ዩክኪን ሌሎች ምርኮኞች በኢየሩሳሌም ወዳሉ ካህናት የጻፉትን ይህን መጽሐፍ (ደብዳቤ) ባርክ አነበበው ስለሚል ባርክ በኢየሩሳሌም ነበረ የሚለውን ሃሳብ ያጠነክራል።

ይሁን እንጂ በዚሁ መጽሐፍ ከምዕ. 1፥3 እስከ መጨረሻ ያለው ምርኮኛው ኢኮንያን (ዩክኪን) በኢየሩሳሌም ወደነበሩት ካህናት ጻፈ የሚለው ብቻ ነው እንጂ ባርክ ራሱ የጻፈው ነገር በመጽሐፉ ውስጥ ስፍራ አልተሰጠውምና ምናልባት የኢኮንያን ደብዳቤ በመጽሐፍ መልክ አዘጋጅቶ መጽሐፉን በስሙ እንዲሰየምለት አደረገ ለማለት ካልተፈለገ በስተቀር በውስጡ ባርክን የመጽሐፉ ባለቤት እንዲሆን የሚያደርገው ሃሳብም ሆነ ነጥብ የለም። ምናልባት በምዕ. 1፥1 እንደተነገረው ባርክ ወደ ባቢሎን ለኢኮንያን ደብዳቤ ጽፎ ከቆየ በኋላ ለዚያ መልስ ከኢኮንያን የተጻፈለት ደብዳቤ በመጽሐፈ ባርክ ስፍራ ሲሰጠው የባርክ ደብዳቤ ግን ባለመገኘቱ ሊመዘገብለት ሳይችል ቀርቶ ይሆናል። መጽሐፉ መቼም በባርክ ዘመን ቢጠረዝ ኖሮ የራሱ ደብዳቤ የመጀመሪያውን ደረጃ ይዞ ምናልባት ኢኮንያን የጻፈው የመልስ ደብዳቤ ደግሞ ተከታይ በሆነ ነበር።

በሌላ በኩል ደግሞ በምዕ. 1፥5 ናቡከደነፆር ኢኮንያንና የኢየሩሳሌምን ወገኖች ማርኮአቸው ወደ ባቢሎን ከወሰዳቸው በኋላ ሴዴቅያስ የብሩን ዕቃ አሠርቶ ከወርቁ ጋር ሰደደላቸው ተብሎአል።

ነገር ግን የይሁዳ ንጉሥ ዩክኪን (ኢኮንያን) ከተማረከ በኋላ ከለዳውያን በምትኩ ሴዴቅያስን አንግሠውት እንደነበረ በመጽሐፍ ቅዱስ ተጠቅሷል። (2ነገ. 24፥8-17) ሴዴቅያስም ስላመጸ ከለዳውያን

እንደገና ወደ ይሁዳ ዘመቱ በ11ኛው ዓመት ንጉሥ ሴዴቅያስን ማረኩት፤ ዓይኖቹን አውጥተውና በሰንሰለት አስረው ወደ ባቢሎን ወሰዱት፤ እስከ ዕለተ ሞቱም በወህኒ ቆየ። (2ነገ. 25፥6-7፤ ኤር. 52፥8-11፤ ሕዝ. 12፥10-13) ይህን ሴዴቅያስ ነው ንዋየ ቅድሳትን ወደ ኢየሩሳሌም ላከ እያለ መጽሐፉ የሚተርከው።

ኢኮንያንም (ዩክኪን) ከባቢሎን ወህኒ ቤት የወጣውና የንጉሠ ባቢሎን ተቀላቢ የሆነው ለ37 ዓመታት ከታሰረ በኋላ ነበር። (2ነገ. 25፥27-30፤ ኤር. 52፥31-34) ይህ ሰው ከምርኮኞች ወገኖቹ ጋር እየተገናኘ ደብዳቤ የመጻፍ ዕድል አግኝቶ ይሆን?

በምዕራፍ 1 ቁጥር 8 ላይ እንደተጠቀሰው ይህችን መጽሐፍ በእግዚአብሔር ማደሪያ በቤተ መቅደስ አንብቦአት አለ ተብሎአል። ነገሩ የሚያስደንቀው የመጽሐፈ ባርክ ደራሲ ጽሑፉን ሲያቀነባብር ቤተ መቅደስ ተቃጥሎ ስፍራው ወና እንደሆነ አለማስተዋሉና አለማጤኑ ነው።

2ኛ) በግዕዙና በእንግሊዝኛው መጽሐፈ ባርክ የመጽሐፉ ደራሲ በባቢሎን የነበረ ሰው እንደሆነ ጠቅሶታል። ይህም ከፍ ብሎ ከተገለጸው ከአማርኛው ትርጉም ጋር የሚቃረን ነው። ምርኮኛው ንጉሥ ኢኮንያ (ዩክኪን) ሌሎች ምርኮኞች በባቢሎን ሶዲ (ሱድ) በተባለ ወንዝ አጠገብ ሲሰበሰቡ ባርክ ያዘጋጀውን ይህን መጽሐፍ አነበበላቸው። የሰሙትም አለቀሱ ጸሙ ጸለዩ ገንዘብም አዋጡ ያዋጡትንም ገንዘብ እንዲሁም ቀደም ሲል ሴዴቅያስ ያሠራውንና ናቡከደነፆር ከቤተ መቅደስ የወሰደውን ንዋየ ቅድሳት በይሁዳ ወደሚገኙት ካህናት ከደብዳቤ ጋር ላከላቸው ይላል። በገንዘቡ ለመስዋዕትና ለቁርባን የሚሆነውን እየገዙ በተላከላቸው ንዋየ ቅድሳት እንዲገለገሉበት ስለ ንጉሥ ናቡከደነፆርና ስለ ልጁ ብልጣሶር ዕድሜና ስለ ምርኮኞቹ ኑሮ መቃናት ምሕላ (ፀሎት) እንዲደረግ ማሳሰቢያው እንደ መግቢያ ሆኖ በመጽሐፉ ቀርቦአል። መጽሐፉም በኢየሩሳሌም በቤተ እግዚአብሔር እንዲነበብ ያሳስባል። ምዕ. 1፥1-14

ሀ) ደብዳቤው (መጽሐፉ) የያዘው፤ 1) ምርኮኞች ስለ ራሳቸው ስለ ሕዝባቸው ኃጢአት ያደረጉትን ኑዛዜ 2) የእግዚአብሔር ይቅርታና ምህረት የጠየቁበትን ጸሎት 3) ስለ ጥበብ ታላቅነት 4) የእስራኤል ሕዝብ ስለሚመራበት መለኮታዊ ጥበቃ 5) ስለ ወደፊቱ ተስፋ ሲሆን ምናልባት ይህንን ደብዳቤ ከባቢሎን ይዞ ወደ ኢየሩሳሌም ያደረሰው ባርክ ይሆን?

ለ) ኢየሩሳሌም በተደመሰሰች በ5ኛው ዓመት ግለትም በናቡከደነፆር ዘመነ መንግሥት የቤተ መቅደስ ዕቃዎች ወደ ኢየሩሳሌም ስለ መመለሳቸውና ካህናቱ ሥርዓተ እምልኮ ስለ መፈጸማቸው በመጽሐፈ ባርክ የተጻፈው ትረካ በእጅጉ ከእውነት የራቀ ነው። ምክንያቱም፤

1ኛ) ኢየሩሳሌም ተደምስሳ ቤተ መቅደስ ሲቃጠል ታዋቂና ባለሙያ ሰዎች ወደ ባቢሎን እንዲማረኩ ሲደረግ ምድሪቱ 170 ዓመታት እንድታርፍ በእግዚአብሔር ተወስኖ ስለነበረ ፋርሳዊው ቂርስ እስከ ነገሠ ድረስ የቤተ መቅደስ ዕቃ እንዳልተመለሰ መጽሐፍ ቅዱስ ይመለከራል። (2ዜመ. 36፥17-23፤ ዕዝ. 1፥1-11)

2ኛ) በፋርሳዊው ቂርስ አዋጅ መሠረት ኢያሱና ዘሩባቤል ከምርኮኞች ወገኖቻቸው መካከል የመጀመሪያውን ተጓዥ ቡድን እየመሩ በፈራረሰችው የኢየሩሳሌም ከተማ ሲደርሱ መሠዊያ አላጋጠማቸውም ይልቁንስ ይህን ለማድረግ መሠዊያ መሥራት ነበረባቸው (ዕዝ. 3፥1-3)

«መጽሐፍ ቅዱሳችሁ ቅዱስ አይደለም!» እያሉ ከራሱ ከመጽሐፍ ቅዱስ ምዕራፍና ቁጥር እየጠቀሱ የመጽሐፍ ቅዱስ አማኝ የሆነውን ክርስቲያኖች በቀጥታና በተዘዋዋሪ ከሚዋጉን ሌላ አፈ ታሪክና ተረት የሚጨምሩ ወገኖች ትምህርታቸውን በቃሉ መሠረት ቢመረምሩ ራሳቸውንና የሚሰጧቸውን ያድናሉ። (2ጢሞ. 4፥3-5፤ መዝ. 12፥6፤ 18፥30፤ 19፥7፤ ምላ. 30፥5)

በተጨማሪም የባርክ መጽሐፍ በአማርኛው ትርጉም በአምስቱም ምዕራፎች ያሉት ቁጥሮች 83 ሲሆኑ በግዕዙና በእንግሊዝኛው በእያንዳንዳቸው 141 ቁጥሮች ይገኙበታል። በግዕዙና በእንግሊዝኛው ከተካተተው የመጽሐፈ ባርክ በአማርኛው ላይ 141-83 = ከ58 ቁጥሮች ጋር ሃሳቡን ጉደሎ አድርጎታል። ዳሩ ግን መጽሐፉ የእግዚአብሔር ቃል ስላልሆነ ቢገቡልም ቢጨመርም ጉዳትም ሆነ ጥቅም የለውም።

16.1.5 መጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል

ምዕ. 1፥1 አገራችን ኢየሩሳሌም በጠፋች በሠላሳ ዘመን ዕዝራ አባል የነበርኩ እኔ ሱቱኤል በባቢሎን ነበርኩ ይላል። ሆኖም መጽሐፉ ኢየሩሳሌም በጠፋች በሠላሳኛው ዓመት የተጻፈ ሆኖ እንዳይታመን የሚያደርጉ አያሌ ጉዳዮች በመጽሐፉ ውስጥ አሉ። ለምሳሌ ያህል በምዕ. 3፥25 ከአገሮች ሁሉ አንድ አገር መረጥህ በአገር ሁሉ ከታነጹ

ምክራባት አንድ ቤተ መቅደስን መረጥህ ይላል። በምዕ. 1፥4 ... ምድርን በፈጠርካት ጊዜ ... አዳምን በፈራሽ ሥጋ ታስገኘው ዘንድ ይህንን ብቻህን መሬትን ያዘዝካት አይደለምን ይላል። በዘፍጥረት ምዕ. 2፥7 እግዚአብሔር ሰውን ከምድር አፈር አበጀው በአፍንጫውም የሕይወት እስትንፋስን እፍ አለበት ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ ይላል። ነገር ግን የዕዝራ ሱቱኤል ድርሰት ከሌሎች እንስሳትና ዕልዋት ባልተለየ ሁኔታ በቃሉ እንደ ፈጠራቸው እንደ ፀሐይ ጨረቃና ከዋክብት ሁሉ ሰውንም እግዚአብሔር መሬትን በማዘዝ እንዳስገኘ ይተርካል። ይህ አባባል ከመጽሐፍ ቅዱስ መሠረታዊ እውነት ጋር አይጣጣምም። ይኸውም እግዚአብሔር አምላክም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው (ዘፍ. 2፥7) የሚለውን ይቃረናል።

በኢየሩሳሌም አንድ ቤተ መቅደስ እንዲኖር አስቀድሞ በእግዚአብሔር መመረጡና መታዘዙ በዚህም መሠረት መታነጹ በእግዚአብሔር ቃል ተገልጿል። (ዘዳ. 7፥14፤ 22-25፤ 16፥1-17፤ መዝ. 132፥13-14፤ 2ዜመ. 3፥1፤ 6፥1-11። ሆኖም ከቤተ መቅደስ መታነጽ በፊት ምክራባት መታነጻቸውና ለምርጫ መቅረባቸው በእግዚአብሔር ቃል የተደገፈ አይደለም። ቤተ መቅደስ ከተደመሰሰና ሕዝቡ በምርኮ ከተበታተኑ በኋላ ስለ ሃይማኖታቸውና ስለ ባህላቸው ሊወያዩ የምክራብ ማቋቋምን ሥርዓት እንደተለማመዱ ከታሪክ መረዳት ይቻላል።

የመጽሐፈ ዕዝራ ሱቱኤል ደራሲ በ30ኛው የምርኮ ዓመት ሳይሆን ቤተ መቅደስ እንደ ገና ታንጸ ከምክራባት ጋር አገልግሎት መሰጠት ከጀመረ በኋላ የጻፈው ቢሆን ነው እንዲህ ለማለት የበቃው ከሚሰኝባቸው ነጥቦች ቀጥሎ ያሉት ለአስረጅነት ተጠቅሰዋል።

ምዕ. 4፥5-6 የሚመጣው ዓለም የመንግሥተ ሰማይ ምስጢር ሳይታወቅ ሃይማኖትን የሚያፀናት ሰዎች በልበ ሥላሴ ሳይቆጠሩ የዚያን ጊዜ ፍጡር ያይደሉሁ እኔ ይህን ዓለም እጉበኝ ዘንድ አስቤአለሁና ቀድሞ በነቢያት አድሬ ኋላ እኔ ሰው ሁኜ ሥጋ ለብሼ አስተምራለሁ አለኝ፤ በማለት የመጽሐፉ ደራሲ ሥላሴ (አብ ወልድ መንፈስ ቅዱስ) የአማኞችን ቅድመ ሁኔታ ያላወቁበት ጊዜ እንደነበረና ዕውቀታቸው ደግሞ ከተወሰነ ጊዜ በኋላ እንደመጣ አስመስሎ ጽፎአል። የእግዚአብሔር ቃል ግን ይህንን አባባል በፍጹም አይደግፈውም። ሮሜ 8፥29-30፤ ኤፌ. 1፥4፤ 1ጴጥ. 1፥20-21። እግዚአብሔር አልፋና አሜጋ ሲሆን በባህርዩም የነበረ ያለና የሚኖር ህላዌው ዕውቀቱ

ፍጹምነትና ሙሉነት ያለው ነው። (ኢሳ. 44፥6፤ 48፥12፤ ዘፀ. 3፥14፤ መዝ. 139፥6)

ምዕ. 6፥9-32 ጻድቃንም ሆኑ ኃጥአን ሲሞቱ ነፍሶቻቸው ወደ ሲኦል ወይም ወደ ገነት እንደማይወርዱ፤ ነገር ግን በሥጋ ሕይወት በነበሩበት ጊዜ ስለ ሠሩት መልካም ሥራ እየተወደሱ ወይም ስለ ፈጸሙት ክፉ ሥራ እየተወቀሱ የሚያሳልፏቸው ነፃ ሰባት ቀናት እንዳሉ ይናገራል። ይህ ግን ከእግዚአብሔር ቃል ጋር ፈጽሞ የማይስማማ ተረታዊ አባባል ነው። ገነትና ሲኦል እስከ ፍርድ ቀን ድረስ ነፍሳት የሚቆይባቸው ቦታዎች ናቸው። ስለሆነም፤

1) ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ - ሉቃ. 23፥43

2) ድሃውም ሞተ መላዕክትም ወደ አብርሃም እቅፍ ወለዱት ባለጠጋውም ደግሞ ሞተና ተቀበረ። በሲኦልም በስቃይ ሳለ አሻቅቦ አብርሃምን በሩቅ አየ። (ሉቃ. 16፥23) ሲል ያስተምረናል።

16.1.6 መጽሐፈ ጦቢት

መጽሐፈ ጦቢት ከላይ እንደተገለጸው ከብሉይ ኪዳን የቀኖና መጻሕፍት ከሆኑት አንዱ ሲሆን በርዕሱ ትውልዱ ከነገደ ንፍታሌም የሆነው የጦቢት ልጅ ጦቢያ በፋርስ ንጉሥ በስልምናሶር ዘመን መማረኩን ይናገራል። ነገር ግን ስልምናሶር የአሦር ንጉሥ እንጂ የፋርስ ንጉሥ አልነበረም። ግዛቱንም በማስፋፋት የአሦርን ወሰነተኛ አገሮች ፋርስን ጨምሮ ማስገበሩን ለመግለጽ ይሆናል። አባባሉ ግን ከእውነት የራቀ ነው።

ምዕ. 1፥1 ወደ ነነዌና ወደ ፋርስ አገር ከእኔ ጋር ለመጡ ለወገኖቼ ብዙ ምዕዋት መጸወትሁ ይላል። የአሦር ንጉሥ ስልምናሶር ምርኮኞቹን እስራኤላውያንን በሚገዛቸው አገሮች ሁሉ ደልድሎአቸው ይሆናል።

ምዕ. 1፥2 ሕፃን ሆኜ ... አባቴና የንፍታሌም ወገኖች ሁሉ ... በኢየሩሳሌም ከተሠራው ሕግ ወጥተው ካዱ ይላል።

ነገደ ንፍታሌም ከሌሎቹ ዘጠኝ የእስራኤል ነገዶች ጋር በማበር ከዳዊት ቤት ተገንጥለውና አምልኮተ እግዚአብሔርን ትተው ሌላ መንግሥትና ልዩ ባዕድ አምልኮት ሲያቋቁሙ ጦቢት ሕፃን እንደ ነበረ ይገልጻል። በአማርኛው ትርጉም ግን በቁጥር 1 የተገለጸውን ሃሳብ በዚህ በቁጥር 2 በመድገም ሕፃን ሆኜ እመጸውት ነበር የሚል የሌለ ንባብ ታክሎበታል።

በዚህ ክፍል እንደተገለጸው አሥሩ ነገደ እስራኤል የራሳቸውን መንግሥት በለዩበት ጊዜ ጦቢት ሕፃን የነበረ ከሆነ የስለምን አገዛዝ ዘመን ከማክተሙ (930 ከክርስቶስ ልደት በፊት) አስቀድሞ ተወልዶ ነበር ማለት ነው የእስራኤል መንግሥት ከ241-261 ዓመት ያህል ከቆየ በኋላ በአሦር መንግሥት ሲፈርስ ጦቢት ከተማረከው ሕዝብ ጋር ወደ ነነዌ ተወሰደ። ከዚያም አስራዶን እስከ ነገሠበት (680 ከክ.ል. በፊት) ጦቢት በነነዌ ነበር። ቁ. 48 ተጠቃሹ ለምን ያህል ጊዜ እንደኖረ ባይታወቅም ከዚያ በኋላም ለብዙ ጊዜ በነነዌ እንደኖረ መጽሐፉ ይገልጻል። ከምዕ. 2 እስከ ምዕ. 14 ቁ. 11 ያለው ረዥም ታሪክ የሚገልጸው ሥራ የተሠራው አስራዶን ከነገሠ በኋላ መሆኑን ያስነብበናል። ታዲያ በዚህ ስሌት የጦቢት ዕድሜ ወደ 270 ዓመት ይጠጋል ማለት ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ በዘመኑ ትውልድ የዕድሜ ርዝማኔ ግምት አራት ትውልድን ወይም የ22 ነገሥታት የግዛት ዘመንን አሳልፎአል ማለት ነው።

ምዕ. 1፥15 ስልምናሶር በሞተ ጊዜ ሥራው ክፉ የሆነ ሰናክራም በእርሱ ፋንታ ነገሠ ይላል። ከስልምናሶር ቀጥሎ በአሦር የነገሠው ሰናክራም ሳይሆን ሰርጎን ነበር። ከዚያም ቀጥሎ ሰናክራም ነገሠ። የመጽሐፈ ጦቢት ደራሲ ሰርጎንን ለምን ዘለለው? የሚለው ጥያቄ ምላሽ ማግኘት አለበት።

ምዕ. 5፥12-14 ጦቢት ልጁን ጦቢያን ወደ ሜዶን ሊልከው ወሰነና አብሮት የሚሄድ ተቀጣሪ እንዲፈልግ አዘዘው። ልጁ ጦቢያም አብሮት የሚሄድ ሰው በመፈለግ ላይ እያለ ሩፋኤል የተባለውን መልአክ በሰው አምሳል አገኘውና ተነጋግረው ተስማሙ። እርሱንም ወደ አባቱ ወደ ጦቢት አመጣው። ጦቢትም ስሙንና ነገዱን እንዲነግረው ሩፋኤልን በጠየቀው ጊዜ የታላቅ ወንድምህ የአናንያ ልጅ አዛርያ ነኝ በማለት ዋሽቶ መለሰለት። እዚህ ላይ እንግዲህ ቅዱሳን መላዕክት የማይዋሹና ውሸትም በእነርሱ ላይ ሊገኝ የማይገባ ስለሆነ የውሸት አባት ሰይጣን ዲያብሎስ ብቻ ነውና በዮሐ. 8፥44-45 በተገለጸው መሠረት እውነት ከሆነ አዎ ውሸት ከሆነ አይደለም ነው። ከዚህ ያለፈ ከጠላት ነው። ማቴ. 5፥37፤ ዘፀ. 23። ስለዚህ ከላይ መልአክ ሩፋኤል ነው የተባለው ማን እንደሆነ ሊመረመር ይገባል። ምዕ. 13-15

ጦቢት በቅድሚያ በነገረው መሠረት ጦቢያ የነነዌን ጥፋት ሰማ ስልምናሶርና ናቡከደነፆርም የነነዌን ጥፋት ሰምተው ደስ አላቸው ይላል። እንደ እውነቱ ከሆነ ስልምናሶርና ናቡከደነፆር ምን አገናኛቸው!

ስልምናሶር (726-722 ክክ.አ. በፊት) በነገረ ሃይማኖት የአሦር ንጉሥ ሲሆን ናቡከደነፆር ግን (605-562 ክክ.አ. በፊት) የባቢሎን ንጉሥ ነበር። ይህም ከስልምናሶር የንግሥ ዘመን 117 (አንድ መቶ አሥራ ሰባት) ዓመታት በኋላ መሆኑ ነው። ነገረም የጠፋችው በናቡከደነፆር አባት በናቡፓላዘር የግዛት ዘመን ነበር። ስልምናሶርንና ናቡከደነፆርን ዘመን አገናኝቷቸው ባንድ ወቅት በየአገራቸው የነገሡ እንኳን ቢሆን ኖሮ የነገሩ ጥፋት ለናቡከደነፆር ብቻ ደስታ፤ ለስልምናሶር ግን አገሩ ነውና የልብ ስብራትና ሀዘን በሆነ ነበር። ስለዚህ ይህም መጽሐፈ ጦቢት ሲመረመር ከመጽሐፍ ቅዱስና ከእውነተኛው ታሪክ ጋር የማይጣጣም ሆኖ ተገኝቷል።

16.2 የአዋልድ መጻሕፍት አውራ የተባለውና ተከታዮቹ

16.2.1 ከዘመንፈስ ቅዱስ አብርሃ የተጻፈና «ተግላፅና ምክር» የተሰኘ መጽሐፍ እውነትና ሐሰት በሚል ስለ አዋልድ መጻሕፍት ሲጠቅስ የአዋልድ አውራቸው መጽሐፈ ሄኖክ የሚባለው መላዕክት ወደ ምድር ወርደው ሴቶችን እየመረጡ አግብተው እርስ በርሳቸው የሚባል ሶስት ሺህ ክንድ የሆነ ቁመታቸው ከነፋስ ጋር የሚረገጡ ማለትም ቁመታቸው (አንድ ሺህ አምስት መቶ ሜትር መሆኑ ነው) አንድ ዝሆን በአንድ እጃቸው አንስተው ከፀሐይ አቅርበው ጠብሰው የሚውጡ ወንዶች ልጆችን ወለዱ፤ የተወለዱትም እናት አባቶቻቸውን በሉ፤ እርስ በርሳቸውም ተባሉ፤ ስመ ነገዳቸው አዛኤልና አዛዝኤል ይባሉ ነበር ይላል። (ሄኖክ 2፥1-16) ሄኖክ ግን ከአዳም 7ኛው ትውልድ ሲሆን ሄኖክ ማቴሳላን፤ ማቴሳላ ላሜህን፤ ላሜህ ኖህን ወለደ። ከኖህ ዘመን በኋላ ከጥፋት ውሃ የዳኑት ኖህና ልጆቹ ስምንት ቤተሰብ እንደሆኑ መጽሐፍ ቅዱስ ይገልጽናል። (ዘፍ. 6፥13-22፤ 7፥1-24፤ 8፥15-22)

የእነ አዛኤልና አዛዝኤል ዘር ግን በዓለም ላይ ስለሌለ የባልቴቶች ተረት የመሰለ ፍጹም ውሸትና የፈጠራ ጽሑፍ ሲሆን ለመጽሐፈ ሄኖክ ጓደኛውና ምስክሩ ቁርዓት ወይም ማህዱስ ከሚባለው ዋናው የመሐመዳውያን መጻሕፍት መላዕክት ወርደው ሚስቶችን አግብተው ሂሩትና ማሩት (አዛኤልና አዛዝኤል) የሚባሉ ረጃጅሞች ሰዎች ወለዱ ይላል። ስለዚህ የመጽሐፈ ሄኖክም ጽሑፍ ከላይ እንደ ተጠቀሰው የፈጠራ ድርሰት ነው በማለት ከላይ በተጠቀሰው መጽሐፍ ተብራርቶአል።

ጦቢት 4፥15 «... ለመስከር ወይን አትጠጣ ከሰከሮች ጋር በጉዳና አትሂድ ይላል። ይህም ከምሳሌ 23፥18-35 ከተጠቀሰውና «ወደ ወይን ጠጅ አትመልከት» ከሚለው ጋር ይስማማል። ነገር ግን አንዳንድ እኛም ክርስቲያኖች ነን የሚሉ የመጠጥ ሱሰኞች ጳውሎስ ጢሞቴዎስን ወይን ጠጅ ጠጣ ብሎ ፈቅዶለታል በማለት ኪሳቸውን ሲያራቁቱና ቤተሰባቸውን ሲያስርቡ በየመንገዱም ሲወላገዱ ይታያሉ። ጳውሎስ የተናገረው የወይንን መድሃኒትነት በመጥቀስ ጢሞቴዎስ ውሃ ብቻ ሲጠጣ ሆዱን የሚያመው በመሆኑ እንጂ አልኮል እንዲጠጣ መፍቀዱ አይደለም። «ስለ ሆድህና ስለ በሽታህ ብዛት ጥቂት የወይን ጠጅ ጠጣ እንጂ ወደፊት ውሃ ብቻ አትጠጣ (1ጢሞ. 5፥23)

ጦቢት 6፥7 «... ጋኔን ያደረበት ወንድ ወይም ሴት ቢኖር የዓሣን ጉበትና ልብ ያጭሱላቸው ከዚያ በኋላ አይታመሙም» ይላል። ይህ አባባል ጨርሶ ባዕድ አምልኮን የሚያመለክትና ከዋናው የመጽሐፍ ቅዱስ ሃሳብ ጋር ፈጽሞ የሚቃረን ነው። ማር. 16፥16-21 «... ያመኑትን እነዚህ ምልክቶች ይከተሉአቸዋል በሰሜ አጋንንትን ያወጣሉ ...» ይላል። እንጂ በዓሣ ጉበት በጅብ ቅንድብ ወዘተ. እና በጠበል ውሃ አጋንንት ይወጣል አልተባለም። እነዚህ ከባዕድ አምልኮ የተወረሱ ባህሎች ናቸው እንጂ በመጽሐፍ ቅዱስ በጭራሽ አልተጠቀሱም።

1ኛ መቃብያን 23፥1-2 ቃየል በየዋህነት የተከተለውን ወንድሙን በሴት ቀንቶ ገደለው ይላል። በእውነቱ ቃየል ወንድሙን አቤልን የገደለው በየትኛዋ ሴት ቀንቶ ነው? ዘፍጥረት ምዕ. 4፥3-8 ባለው ክፍል በግልጽ የተጻፈው አቤል ከበጉቹ መንጋ መጀመሪያ የተወለደውን መስዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር በማቅረቡ እግዚአብሔር ደስ ተሰኘ ተቀበለውም ነገር ግን ወደ ቃየልና ወደ መስዋዕቱ አልተመለከተም። ቃየል ወንድሙን የገደለው በዚህ በመስዋዕት ምክንያት ነው እንጂ በሴት አይደለም።

ሲራክ 5፥1 ገንዘብ በቃኝ አትበል ይላል። የሲራክ ደራሲ 1ጢሞ. 6፥6፤ 11 «ያለኝ ይበቃኛል» የሚለውንና «ገንዘብን መውደድ የኃጢአት ሥር ነው» የሚለውን ያላነበበ ይመስላል።

ሲራክ 3፥28 ሥላሴ ከሰው ይልቅ የገለጡልህ ምስጢር የለምና ገብተህ ባህሪህ ሥላሴን አትመርምር ይላል። አብ፤ ወልድ፤ መንፈስ ቅዱስ አንድ አምላክ ከሰው ይልቅ ምስጢርን መግለጥ ተስኖታል ማለቱ ነው?

ሲራክ 20÷25 «ሀሰት ከመናገር መስረቅ ይሻላል ሀሰተኛ ሰው ይጉሰቁላል ፈጽሞም ያፍራል» ይላልና አንባቢ ይፍረድ። ዘፀ. 20÷4-17፤ ዘዳ. 5÷6-21 አሥርቱ ትዕዛዛት ተጠቅሰዋል። ከነዚህም 8ኛው ትዕዛዝ አትሰረቅ የሚል ነው። ኃጢአትን አንዱ ከሌላው ይሻላል ብሎ ማስተማር መጽሐፍ ቅዱስን መቃወም ነው። ኃጢአት ስሙንና መልኩን ሊቀይር ቢሞክርም ኃጢአት ነው። ስለዚህ ሀሰተኛ ሌብነት ሁለቱም ኃጢአት ናቸው እንጂ አንዱ ከአንዱ በሲራክ አባባል በምኑ ይሻላል?

ሲራክ 24÷3፤ 10 እኔ እግዚአብሔር አብ ተወለድኩ ... በእርሱ ፈቃድ በከበረ በማርያም ማኅፀን ሥጋን ተዋሐድኩ በምኩራብ አስተማርኩ ... ይላል። ለነገሩ የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ ነው ተብሎ ነው መጽሐፈ ሲራክ በብሉይ ውስጥ ደባል ሆኖ የገባው፤ ነገር ግን ስለ ክርስቶስ ስለ ማርያም ያወራል።

ሲራክ 35÷6 በወርቅ ዝርግፍ ያለ ዕንቁም ያማረ እንደሆነ መሰንቆና ዘፈንም እንደእርሱ በመጠጥ ቤት የተወደደ ነው። በማለት ዘፈንንና መሰንቆን ይፈቅዳል። ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ ዘፋኝነት እና ስካር ኃጢአት እንደሆነ በገላትያ 5÷21 ሲገልጽ ዘፋኞች የእግዚአብሔርን መንግሥት አይወርሱም ይላል።

የመጽሐፈ ኩፋሌ መግቢያ

በዚህ ዓለም በሚመላለሱት ዘመኖች ሁሉ ሰባት ተብለው የሚቆጠሩ የዘመኖችን ሥራ ለማወቅ አምልኮቱና ሕጉን የሚናገር መጽሐፍ ይህ ነው። ሕጉ ትዕዛዙ የተጻፈባቸውን ሁለቱን የዕንቁ ጽላት ይቀበል ዘንድ እግዚአብሔር ሙሴን ወደ ተራራ ራስ ውጣ እንዳለው በወጣ ጊዜ በደብረ ሲና ለሙሴ እንደተናገረው የዘመኑን አከፋፈል ነገር የሚናገር መጽሐፍ ይህ ነው ይላል። ሙሴ የተቀበለው ጽላት የድንጋይ መሆኑ ቀርቶ የዕንቁ ነው ይለናል።

ኩፋሌ 4÷8-9 አዳም በመጀመሪያይቱ ሱባዔ ተፈጠረ፤ ሄዋን ደግሞ በ2ኛ ሱባዔ ተፈጠረች፤ አዳም በ40ኛው ቀን ወደ ገነት ይገዛትም ይጠብቃትም ዘንድ አስገባነው ሚስቱንም በ80 ቀን አስገባናት ይላል። ይህ አባባል ዋናውን የመጽሐፍ ቅዱስ ሃሳብ ለመቃወም የተጻፈ የፈጠራ ድርሰት ነው።

ኩፋሌ 15÷16 መልዓክ ውቃቤ ለበጌ ነገር ይጠብቅሃልና ከምትና ከክፉ ነገርም ያድንህ ዘንድ መማለጃና እጅ መንሻ አትቀበል ይላል። ሰውን የሚጠብቅ ውቃቤ ነውን?

ሄኖክ 12÷7 ... በመላክ ውቃቤያቸው ቁጥር ሃይማኖታቸውን እርስ በርሳቸው ይጠብቃሉም ይላል።

ሄኖክ 12÷12፤ 14÷20-23 ስለ ክርስቶስ ደቀ መዛሙርት ተጽፎአል እንዲሁም በምዕ. 13÷4-6፤ 19-31 እና ምዕ. 14÷11 አስታራቂ ክርስቶስ ... ይላል ስለ መንፈስ ቅዱስም ተጠቅሶአል። ክርስቶስ ከሰው ተወልዶ ሰው ተባለ ስሙም ከስድስቱ ዕለታት ከምትበልጠው ከዕለተ እሑድ የቀደመ ተባለ ይላል። እንዲሁም ስሙ ብሉየ-መዋዕል ተባለ ይላል። ለመሆኑ ይህ ሁኔታ በአዲስም ሆነ በብሉይ ተጠቅሶአል?

ሄኖክ 17÷27፤ 34÷39፤ 47 ... የአዳምን ልጅ ክርስቶስን ተስፋ ያደርጉታል ... ይላል። መጽሐፍ ቅዱስ ግን መልአኩ ገብርኤል ከእግዚአብሔር ዘንድ ተልኮ ለማርያም ሲያበስር የሚወለደውም ቅዱሱ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል አላት እንጂ የአዳም ልጅ ይባላል አላላትም። ሉቃስ 1÷35

ሄኖክ 17÷39 ክርስቶስን ተስፋ ያደርጉታል ይማልዱታልም ይላል። ሄኖክ 20÷1-2፤ 18÷22-24 የአዳም ልጅ ክርስቶስ የተሰወረ ስሙ የክስብኤል ሁለተኛው ቤቃ ነው ይልና ስሙን ቅዱስ ሚካኤል ስለ ገለጠላቸው እርሱን አክብሩ ይላል። ነገር ግን በኢሳይያስ 7÷14 እና ማቴ. 1÷23 አማኑኤል እንደሚባልና በሉቃስ 1÷31 መልዓኩ ገብርኤል ለማርያም ወንድ ልጅ ትወልድያለሽ ካለ በኋላ ስሙንም ኢየሱስ ትይዋለሽ ነው ያለው።

ሄኖክ 33÷42-43 ከሐዋርያት ለይተው አንዱን የሐንስን ይዘው ገደሉት፤ ሐዋርያትንም ፈጽመው ገደሉአቸው።

ሄኖክ 33÷54 ሮማውያን እስራኤልን ለማጥፋትና የክርስቶስንም ሥልጣን ሊያጠፉ ተራዱ።

ሄኖክ 33÷58-59 ለሐዋርያት ታላቅ ሥልጣን ተሰጥቶአቸው ዕውቀት የሌላቸውን አሕዛብን ሊያጠፉአቸው ወጡ። በከፍታ የሚኖሩ አሕዛብም ሁሉ ከፊታቸው ሸሹ።

ሄኖክ 34÷17-18 ከሰማይ በታች ያሉ አሕዛብ ሁሉ ለሐዋርያት ወድቀው ይሰግዳሉ ይለምኑአቸዋል ... ይላል። ጌታችን

ኢየሱስ ክርስቶስ ተከታዮቹን ሕይወትን ስለ ማዳን እንጂ ሕይወትን ስለ ማጥፋትና ስለ ጦረኝነት አላስተማራቸውም። ማቴ. 26፥52 ጌታ ኢየሱስ ሰይፍን የሚያነሱ በሰይፍ ይጠፋሉ አለ።

ሄናክ በምዕ. 39፥13-15 አራትን አፍርሶ ነጢያትና ካህናቱን አስወጥቶ ጥሎ ወንጌልን አምጥቶ አስቀድሞ በፈረሰችው ቤት ቦታ አጸናው ይላል። ይህ አባባል ትክክል ነው መጽሐፍ ቅዱሳዊም ነው ግን ማን ተቀበለው?

ሄናክ 42፥12-13 የከበረ ስሜን የወደዱትን ሰዎች በበራ ብርሃን ከገሃነም አወጣቸዋለሁ ይላል። ስሙን የወደዱ ሰዎች በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ያመኑ ስለሆኑ ወደ ገሃነም ቀድሞውኑ ለምን ተጣሉ? በመጨረሻው ሄናክ 42፥1 ለልጁ ለማቱሳላ ከእሱም በኋላ ለሚመጡ ሰዎች በኋላ ዘመንም ሥርዓቱን ለሚጠብቁ ሰዎች ሄናክ የጻፈው 2ኛ መጽሐፍ ይህ ነው ይላል፤ ለመሆኑ በሄናክ ዘመን ሥነ ጽሑፍ ነበረ? (1ጢሞ. 1፥4) አንዳንድ ሰዎች ሃሰተኛ ትምህርት እንዳያስተምሩና ወደ ተረት መጨረሻም ወደሌለው ወደ ትውልዶች ቆጠራ እንዳይመለሱ ... የሚለው መጪን አለበት ማለት ነው።

ዕዝራ ሱቱኤል 5፥28-29 ልጅ ክርስቶስ ከፃድቃን ጋር ተገልጦ በዕለተ ዓርብ የጀመረውን አገልግሎት ይፈጽማል ... ይላል። ስለዚህ እነዚህ መጻሕፍት ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ጋር ለመቆጠር ሚዛን የሚደፉ ሆነው ያልተገኙና ዋናውን መሠረታዊ የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ለማፍረስ የሚጥሩ ስለሆኑ ማገናዘብ የሚችል አእምሮ ያለው ሰው በጭፍን ካልደገፋቸው በስተቀር ሊቀበላቸው አይችልም። (1ጢሞ. 6፥3-5)

16.3 የአንዳንድ መጻሕፍት ይዘት ከቤተ ክርስቲያን ተልዕኮ አንጻር

በቅርብ ጊዜ ከታተሙትና የጸሎት መጻሕፍት ናቸው ከሚባሉት ውስጥ በተስፋ ገብረ ሥላሴ ዘብሔረ ቡልጋ በ1976 ዓ.ም የታተመች «ሰይፈ ሥላሴ» በተባለች መጽሐፍ መግለጫ ላይ ጸሐፊው ይህችን መጽሐፍ በኪስ ለመያዝ በሚያመች ሁኔታ አዘጋጅቼ ስላቀረብኩላችሁ በጸሎቱ እንድትጠቀሙ አሳስባለሁ ብለዋል።

ከመቅድሙ ጀምሮ በገጽ 12፥ 14፥ 43፥ 46፥ 63፥ 64፥ 68 (ሁለት ጊዜ) 83፥ (ሁለት ጊዜ) 87፥ 116፥ 140 (ሁለት ጊዜ) 147፥ 162 (ሁለት ጊዜ) 169፥ 186፥ 195 በጠቅላላው ከሃያ ጊዜ በላይ በየክፍሉ ስለራሳቸው እንደሚከተሉ ጽፈው ያስነብባሉ።

- ጠላቶቹ ሁሉ በሲኦል መካከል ባለ ጨለማ ውስጥ ይጣሉ፤ እኔ አገልጋያችሁ ተስፋ ገብረ ሥላሴ በእናንተ በአብ በወልድ በመንፈስ ቅዱስ ተማዕኛለሁና እስከ ዘለዓለሙ አሜን። (ገጽ 12)

- ይቅርታቸውና ሀብተ ረድኤታቸው ለአገልጋያቸው ለተስፋ ገብረ ሥላሴ ይደረግለትና የሥላሴ ተአምራታቸው ይህ ነው። ... (ገጽ 43)

- ልዩ ሦስት ሆይ፥ እኔን ባሪያችሁን ተስፋ ገብረ ሥላሴን ከመከራ ሥጋ ከመከራ ነፍስ ጠብቁኝ አድኑኝ ለዘላለሙ በእውነት። ... (ገጽ 43)

- ይቅርታቸውና ሀብተ ረድኤታቸው በወዳጃቸው በተስፋ ገብረ ሥላሴ ላይ ይኑር ለዘላለሙ በእውነት ይሁን ይሁን። (ገጽ 195) ... በማለት የጸሎት መጽሐፍ ናት የተባለችውን ይህችን መጽሐፍ የሚጠቀም ሁሉ የእርሳቸውን ስም እየጠራ እንዲጻልይ ጽፈዋል።

ነገር ግን የዛሬን ሁኔታ ብቻ ሳይሆን በዛሬ ላይ ቆመን ነገን ማየት ብንችል እንዲህ ዓይነቱ ጽሑፍ ከቤተ ክርስቲያን ተልዕኮም ሆነ ከክርስትና መመሪያ፥ ከመጽሐፍ ቅዱስ አንጻር ምን ያህል ያስኬዳል? የሚመጣው ትውልድስ ምን ብሎ ሊፈርድ ይችላል ብሎ በመገመት አንባቢ የህሊና ዳኝነት ይስጥበት። ለነገሩ ሰውን የሚያጸድቀው ወይም የሚያስኮንነው በእግዚአብሔር ቃል መሠረት መኖር ወይም አለመኖር እንጂ ስም ስለተጠራ አይደለም። ገላ. 6፥7-8።

አምደ ሃይማኖት በሚል ርዕስ በተጻፈ መጽሐፍ ገጽ 35-37 ደግሞ ጸሐፊው 66ቱን መጻሕፍት በያዘ መጽሐፍ ቅዱስ ላይ በብሉይ ኪዳን 7 በአዲስ ኪዳን 8 በድምሩ 15 መጻሕፍት እንደተጨመሩ ሲጠቅሱ ከ66ቱ ጋር 81 ያደርጉታል። ይሁን እንጂ በተጠቀሱት ዝርዝር እርሳቸው ያልጠቀሱአቸው በሌሎች መጻሕፍት ግን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ናቸው የተባሉት ከብሉይ ኪዳን ቀኖናዎች ፡- 1) ዕዝራ ሱቱኤል 2) ዕዝራ ካልዕ 3) 1ኛ መቃብያን 4) 2ኛ መቃብያን 5) 3ኛ መቃብያን 6) ፀሎተ ምናሴ 7) ተረፈ ኤርምያስ 8) ሶስና 9) ባሮክ 10) መዝሙረ ሠለስቱ ደቂቅ 11) ተረፈ ዳንኤል ናቸው። እንግዲህ ሙሉ መጽሐፍ ቅዱስ የሚባሉት 81 ብቻ ሳይሆኑ 81 + 11 = 92 ናቸው ማለት ነው።

በተጨማሪም ጸሐፊው ድርሳናትም ሆኑ ገድላት ስለ እግዚአብሔር አዳኝነትና ታላቅነት የሚገልጹ የእግዚአብሔር መንፈስ ያለባቸው መሆናቸው የተረጋገጠ ስለሆነ ገደብ ሳይደረግ በቅዱሳን አባቶችም ሆነ በሌሎች ክርስቲያኖች የተጻፉትን መንፈሳዊ መጻሕፍት ሁሉ መቀበል እንደሚገባ ጽፈዋል። እነዚህ መጻሕፍት ሃሳባቸውና እምነታቸው ከመጽሐፍ ቅዱስ ያልወጣ አንድ ዓይነት ሃሳብና እምነት የሚገልጹ እንጂ ባዕድ አምልኮን የሚሰብኩ አይደሉም ይላሉ።

በአጠቃላይ መልኩ እውነትን ለማወቅና እውነት ከሚመስል ውሸት ለማምለጥ መፍትሔው መጽሐፍ ቅዱስን በጥሞናና በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ማንበብ ነው። እርሳቸው የጠቀሱአቸውንም ተአምሮች፣ ገድሎችና ድርሳኖች በጭፍኑ ያስፈልጋሉ ወይም አያስፈልጉም ከማለት ይልቅ ማየትና መመርመር በእርግጥም እነዚህ መጻሕፍት ከመጽሐፍ ቅዱስ ሀሳብ ጋር የሚጋጩ ናቸው ወይስ አይደሉም ለሚለው ጥያቄ መልስ ይሰጠናል። «መንፈስን አታጥፉ ትንቢትን አትናቁ ሁሉን ፈትኑ መልካሙንም ያዙ ...» ተብሎ ተጽፎአልና። (1ተሰ. 5፡19-22) ስለዚህ የክርስትና መጻሕፍት ሲጻፉ ከጌታ ከኢየሱስ ክርስቶስ አዳኝነትና ከወንጌል ተልዕኮ አንጻር ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር እየተገናዘበ ለነፍሳት መዳን በሚረዳ መልኩ መሆን አለባቸው እንጂ ስለ ግለሰቦች የሕይወት ታሪክና የኑሮ ሁኔታ መጻፍ አይገባቸውም።

ተበዳይ፡ በዳይና አማላጅ (ጠበቃ)

አማላጅ ማለት ሁለት የተጣሉ ወገኖችን ለማስታረቅ ለተበዳይ የበዳይን ሰው አቤቱታ ይዞ ይቅርታ ጠያቂን ወክሎ የሚቀርብ ወገን ነው። በተጨማሪም አንድ ተራ ሰው ሥልጣን ያለውንና የከበረን ሰው ለማግኘትና የደረሰበትን ችግር ወይም ብሶት ተናግሮ መፍትሄ ለመሻት አቅምም ሆነ መንገድ ስለማይኖረው አገናኝ ወይም አማላጅ ይፈልጋል። ይህም አማላጅ ከከበረውና ተራው ሰው ሊያገኘው ከማይቻለው ሰው ጋር በሥልጣን እኩል መሆኑ ወይም የቅርብ ግንኙነትና እውቀት ያለው መሆኑ በመጀመሪያ ይረጋገጣል። ከዚያም አማላጁ የግለሰቡን ሀሳብና ጥያቄ ከተረዳ በኋላ ለባለሥልጣኑ ሊያቀርብለትና ከችግሩ የሚላቀቅበትን መንገድ ሊያስተካክልለት ያነጋግረዋል። በጉዳዩም ጣልቃ በመግባትና መካከለኛ በመሆን ይፈጽማል ያስፈጽማልም።

ይህ ሁኔታ ወይም አቀራረብ በአንድ ሥልጣን ባለው የከበረ ሰው ፊት ብቻ ሳይሆን ሰዎች በእግዚአብሔርም ፊት በቀጥታ ለመቅረብና ችግራቸውን ለርሱ ለራሱ ነግረው መፍትሄ ለማግኘት ህሊናቸው ስለማይፈቅድላቸው ስለ እነርሱ ሆኖ ልመናቸውንም ሆነ አቤቱታቸውን እንዲሁም ስዕለታቸውን የሚያቀርብላቸውን አማላጅ ይፈልጋሉ።

17.1 ብቃት ያለው አማላጅ (ጠበቃ)ና የዘላለም ካህን

የክርስትና እምነት መመሪያ የሆነው መጽሐፍ ቅዱስ ስለ አማላጅም ሆነ አማላጅነት ከዚህ በላይ የተጠቀሰውን የሰውን ግምታዊ አስተያየት ሳይሆን እውነቱንና ሐቁን በትክክል ያስጨብጣል።

«አንድ አምላክ እግዚአብሔር አለና በእግዚአብሔርና በሰውም መካከል ያለው መካከለኛው (አማላጅ) ደግሞ አንድ አለ። እርሱም ሰው የሆነው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው» 1ጢሞ. 2፡5 «... የሞተው ይልቁንም ከሙታን የተነሳው በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው ደግሞም ስለ እኛ የሚማልደው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው» ይላል። (ሮሜ 8፡34) «... እርሱ ግን ለዘላለም የሚኖር ስለሆነ የማይለወጥ ከህጎች አለው። ስለ

እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራል። ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል። (ዕብ. 7፡24-25)

በሮሜ 3፡23 በተጠቀሰው መሠረት ደግሞ ሰው ሁሉ ኃጢአተኛ ከመሆኑ የተነሳ ከእግዚአብሔር ፍቅር በመለየቱ በኃጢአትና በሞት ግዞት ውስጥ ታስሮ ይገኛል። ከዚያ ጭንቀትና ሞት ለመውጣት የሚችለው በፍጡር ዋስትና ሳይሆን ኃጢአተኛ በሆነው ሰውና (አዳምና) ቅዱስ በሆነው በእግዚአብሔር መካከል መካከለኛ በመሆን ሁለተኛው አዳም የተባለውን አምላክ ሆኖ ሳለ እንደ እኛ ሥጋ ለብሶ ሰው በመሆን ከድንግል ማርያም የተወለደውን ጻድቅና ቅዱስ የሆነውን ጌታን ኢየሱስ ክርስቶስን የግል አዳኙና ጌታው አድርጎ በመቀበል ዳግም ሲወለድ ብቻ ነው።

በሩ እኔ ነኝ በእኔ የሚገባ ቢኖር ይድናል ...» ዮሐ. 10፡9።

የአማላጅነትና የአስታራቂነት ብቃት ያለው ጠበቃና ዋስ ከእርሱ ሌላ ለዓለም ሁሉ ደሙን ያፈሰሰ ማንም የለም።

«የተጠሩት የዘላለምን ርስት የተስፋ ቃል እንዲቀበሉ እርሱ የአዲስ ኪዳን መካከለኛ ነው። ዕብ. 9፡15

በብሉይ ኪዳን እግዚአብሔር ለሕዝቡ የገባው ቃል ኪዳን የአራት ሕግ ሲሆን ማንኛውም ሰው ከሠራው ኃጢአት ሊነፃ የሚችለውም በሕጉ መሠረት በካህን በተለይም በሊቀ ካህኑ አማካይነት የማስተሰሪያ ደም ይዞ በመቅረብ ብቻ ነበር። ዕብ. 7፡17-22፤ 8፡2-13፤ 9፡11-14።

«ተግሳጽና ምክር» መጽሐፍ በዮሐ. 10፡1 ያለውን በመጥቀስ ብዙ ሰዎች እውነተኛውን አማላጅ ትተው የስርቆሽ መንገድ አማላጅነት፣ የጻድቅ ሰውና የመልዓክ ነው የሚል የሰይጣን አሠራር ለራሳቸው አብጅተዋል ይላል። ቀጥሎም ይህ መንገድ ግን የሚያዋጣ አይደለም ሌባው ሊሰርቅ ሊያርድ ሊያጠፋም እንጂ ስለሌላ አይመጣም። ... በሁለተኛይቱ ግን ሊቀ ካህናት ብቻውን በዓመት አንድ ጊዜ ይገባታል፤ እርሱም ስለራሱና ስለ ሕዝቡ ስህተት የሚያቀርበውን ደም ሳይዝ አይገባም ...» ዕብ. 9፡7፤ ዘሌ. 16፡6 እነርሱም ያለ መሃላ ካህናት ሆነዋልና እርሱ ግን ጌታ አንተ እንደ መልክ ጼዴቅ ሹመት ለዘላለም ካህን ነህ ብሎ ማለ፤ አይፀፀትም ብሎ በተነገረለት ከመሃላ ጋር ካህን ሆኖአልና፣ ያለ መሃላ ካህን እንዳልሆነ መጠን እንዲሁ ኢየሱስ ለሚሻል ኪዳን ዋስ (ጠበቃ ወይም አማላጅ) ሆኖአል። ... ስለ እነርሱም ሊያማልድ ዘወትር በሕይወት ይኖራልና ስለዚህ ደግሞ በእርሱ

(በክርስቶስ ኢየሱስ) የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል። (ዕብ. 7፡20-25) በማለት ይገልጻል።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር አስገድዶት ከሰማየ ሰማያት ወርዶ፣ ከድንግል ማርያም ተወልዶ፣ ሥጋ ለብሶ ሰው ሆኖ ሰውን ለማዳን እንደ መጣ የታወቀ ነው። አባታችን አብርሃም የእግዚአብሔር ወዳጅ የእምነት አባት ተብሎ የሚታወቀውና «አብርሃም አመነ ጽድቅም ሆኖ ተቆጠረለት» ተብሎ የተነገረለት ሰው እንኳን ጽድቁ ከራሱ አልፎ ለሌላ ሰው አይተርፍም። (ዘፍ. 15፡6) ሙሴ የእስራኤልን ሕዝብ ለአራት መቶ ሠላሳ ዓመታት ከነበሩበት ከግብፅ የባርነት ቀንበር ተላቅቀው ወደ ቃል ኪዳን አገራቸው ወደ ከነዓን እንዲሄዱ እግዚአብሔር በምድረ በዳ በእሳት የተገለጠለት፣ ብዙ ድንቅና ተዓምር በእጁ በመፈጸም ድልንና ኃይል እየተቀዳጁ እንዲጓዙ ያደረገና በእግዚአብሔር ጣት የተጻፉትን የቃል ኪዳን ጽላቶች በሲና ተራራ የተቀበለ ሰው ከሞተ በኋላ ለማንኛውም ሊያማልድ አልቻለም አይችልምም። (ዘፀ. 3፡2-10)

እግዚአብሔርም ሙሴን እንዲህ ብሎ ተናገረው። «... ፍርዴን አድርጉ፣ በእርስዎም ትሄዱ ዘንድ ሥርዓቱን ጠብቁ እኔ እግዚአብሔር አምላካችሁ ነኝ። የሚሰራቸው ሰው በእነርሱ በሕይወት ይኖራልና፣ ሥርዓቱንና ፍርዴን ጠብቁ እኔ እግዚአብሔር ነኝ» ይላል ዘሌ. 18፡1-5።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «መንገድ እውነትና ሕይወት እኔ ነኝ በእኔ በቀር ወደ አብ የሚመጣ የለም» (ዮሐ. 14፡6)። እያለ በእርሱ በኩል ሳይሆን በሌላ ሰው ሠራሽ መንገድ ወደ እግዚአብሔር ልንገባ እንችላለን ማለት መጽሐፍ ቅዱስን መቃወም አይሆንምን? መጽሐፍ ቅዱስን እንዳለ ካልተቀበልንና ከሸራረፍነው ክርስትናችን ምኑ ላይ ነው? ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እኛ የማንፈልገውን ቃል ለቅመን የምናስወግድና ለሥጋዊ ጥቅማችን የምንፈልገውን ጽሑፍ ልንጨምርበት እንችላለን ብለን የምንሟገት ከሆነ «መጽሐፍ ቅዱሳችሁ ቅዱስ አይደለም» እያሉ ለሚጽፉ ለአንዳንዶች የበለጠ በር ከመክፈቱም በላይ በእግዚአብሔር ዘንድ መቅሰፍትን የሚያስከትል ነው፤ ራዕ. 22፡18።

17.2 ምልጃ በ«መልክአ ሥላሴ»

በተስፋ ማተሚያ ቤት ከተጻፉት ከብዙ መጻሕፍት መካከል በ1985 ዓ.ም በአማርኛ ቋንቋ በታተመች የጸሎት መጽሐፍ በምትባልና

እኔ : ለክብር ንፋሳዬ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 የሕያዋን : ፍጥረታት : ሁሉ : ሕይወት
 ለሚሆን : እስትንፋሳችሁ : ሰላምታ :
 ይገባል ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 ሥርየተ : ደማችሁ : ሥርየተ : ኃጢአት
 ነውና ። የነፍሴን : ቤት : መቃን : በሥር
 የት : ደማችሁ : እርጩት ። የእንስሳት :
 ደምና : የጣዖት : አምልኮት : እንደማይ
 ረባ : አስቀድሜ : ተመራምሬ : ፈትኜዋ
 ለሁኖ ።

እኔ : ለጥርካሌ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 ስለጥልቅ : ንስሐ : የተነሣሕያን : ስቲ
 አንብቦ : ደም : አስፈላጊው : ለሆነ :
 ጥርዲያችሁ : ሰላምታ : ይገባል ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 የባለሟልነት : ባለጸጋ : ናችሁና : ከባለሟ
 ልነታችሁ : አታውጡኝ ። ከባለሟልነት

አውጥታችሁ : በቸልታ : ከተመለከታች
 ሁኝግ ። ሚካኤል : ገሰገሶ : ሥጋዬን :
 ለማስገኘት : ይሆንለታልን :? ወይስ :
 ብርሃኔል : በከንፋሱን፤ የነፍሴን፤ ሕይ
 ወት : ሊሰጠኝ : ይቻለዋልን :? ከሂሉት
 የናንተ : ብቻ : ነው : እንጂ ።

እኔ : ለካሳዬ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 ከሣደ : አዳምን : ለፈጠረ : መለኮታዊ :
 ከሣዳችሁ : ሰላምታ : ይገባል ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 በቸርነታችሁ : ከኃይላችሁ : ኃይልን :
 አሳትፋኝና : በሥጋዬ : ጠፈር : ወይም
 ሰማይ : ላይ የአርሳንዮስ : ፀሐይ : ገድል
 ትቆም : ዘንድ : እዘዙ ። ቀድሞ : በታች
 በመራት : ያለ : ኢያሱ : በላይ : በሰማይ
 ያለ : ፀሐይን : በቸርነታችሁ : ኃይል :
 ሊያቆም : ትችላልና ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 ከከላውዴዎን : ይልቅ : የካሪንን : ምድር
 የመረጠ : አብርሃም : የሦስትነታችሁን :
 ትክክለኛ : ሦስትነት : ከተረፈ : በኋላ :
 ከድንኳኑ : በስተምሥራቅ : ወይም :
 ባሻገር : ሦስት : ሰዎች : አየተመለከተ ።
 ከሦስቱ : አንዱም : ከልጅ : ልጅህ : ተወ
 ልጀ : አድንሃለሁ : የሚል : ቃል :
 ኪዳን : ተቀበለ ።

እኔ : ለጥርካሌ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 ከውሳጣዊ : ባሕርያችሁ : የሚገኝ : ቸር
 ነታችሁን : ሰላም : እላለሁ ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 የትፋፋት : አበጋዝ : እንደመሆናችሁ :
 የገድል : ትፋፋትን : አጉናጽፋኝ ። ከገ
 ድላችሁ : ገድል : እሳተፍ : ዘንድ : በሂ
 ድኩ : ጊዜ : ጊዮርጊስ : ከደሙ : ጠብታ
 ሊሰጠኝ : አልፈቀደም ። ተከለ : የይግና

ቲዎ : ከሰባረ : ዐሐሙ : አንዲት : ለጋ
 ጥር : እንኳ : ከልክሎኛልና ።

እኔ : ለካሳዬ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 መታጠቂያው : የቸርነት : ሠቅ : ለሆነው
 ወግባችሁ : ሰላምታ : ይገባል ።

ሥላሴ : ቅዱስ : ሆይ :
 አምላክነታችሁ : በሰዓም : እንደሚያመ
 ልክበት : ጣዖት : ከንቱ : ያይደለ : የባ
 ሕርይ : አምላክነት : ነው : እኮን ።
 አቤቱ : የቸርነታችሁ : ምልክት : ወደ :
 ዕውነተኛ : ጠላታችሁ : መርቶ : ያደር
 ሳልና ። በዓለ : መሥዋዕቱ : አብርሃምና
 ለመሥዋዕት : የሚቀርበው : ይስሐቅ :
 ከመሠዊያው : ቦታ : ይደርሱ : ዘንድ : የሦ
 ስት : ቀንጉዝ : ለማድረግ : ተዘጋጁ ።

እኔ : ለካሳዬ።
 አብ : ወልድ : መንፈስ : ቅዱስ : ሆይ :
 በዓይን : ለማይታዩ : ህልውናችሁ :

ስለዚህ የብሉይ ሕግ በአዲስ መፈጸሙ የተጠቀሰው ከላይ ስሟ በተገለጸው መጽሐፍ ብቻ ሳይሆን የክርስትና ሕይወት መመሪያ በሆነው በመጽሐፍ ቅዱስ ነው። ከዚህ በላይ በኤርምያስ ትንቢት የተጠቀሰው ክፍል በዕብራውያን መልዕክት ምዕ. 8፥3-13 ተብራርቶ በ13ኛው ቁጥር «አዲስ በማለቱ ፈተኛውን አስረጅቶአል አርጌውና ውራጅ የሆነውን ሊጠፋ ቀርቦአል» ይላል። ዕብ. 7፥19 ደግሞ «... የማትጠቅም ስለሆነች የቀደመችው ትዕዛዝ ተሸራለች ...» ይላልና።

በዘመናችን ብዙ ሰይጣንና የጥልቁ መናፍስት «መላዕክት ነን» እያሉ በማታለል የቅዱሳን መላዕክትን ስም እየጠሩ ገብርኤል ነኝ፣ ሚካኤል ነኝ ወዘተ. በማለት ሕዝብን በማሳሳት እንዲያመልካቸው እያደረጉ በክፉት ሥራቸው እየጠቀሉለት ይገኛሉ። አብዛኛው ሕዝብም የመጽሐፍ ቅዱስ ጥልቅ ዕውቀት ስለሌለው ትክክለኛውን አምልኮት እንዳያመልክ እየገለበጡት ለእግዚአብሔር ሊሰጥ የሚገባውን አምልኮና ስግደትም ወደ ራሱ እያደረገ ሰይጣን በማታለል ላይ ነው። የቃሉ ዕውቀት ያለው ሰው ግን ለማንኛውም መንፈሳዊ ነገር መመዘኛ መጽሐፍ ቅዱስ እንደሆነ ይረዳል። በግልጽም ሆነ በስውር የሚሠሩትን የመናፍስት የክፉት ሥራ ለመለየት የሚጠቀመውም የግል ልምምዱን ወይም የባህልን ሥርዓት ሳይሆን ሁለት አፍ ካለው ሰይፍ ይልቅ ስለታም የሆነውን የእግዚአብሔርን ቃል ብቻ ነው።

አንዳንድ ግለሰቦች መላዕክት ጻድቃን ሰማዕታትና ቅዱሳን ያማልዳሉ ብለው ትምህርት ይሰጣሉ። ጥቂቶች በአዲስ ኪዳን ሳይሆን እግዚአብሔር በሲና ተራራ ለሙሴ በሰጠውና ከእስራኤል ሕዝብ ጋር በተዋዋለው የድንጋይ ጽላት (ብሉይ ኪዳን) ውል እስከ ዛሬ ለሚያምኑት ከላይ የተጠቀሰችው መጽሐፍ ምክር ልትሰጥ ጥረት አድርጋለች። በተጨማሪም አንዳንዶች እንጨትና ድንጋይ ጠርበውና አለዝበው ቤት ሠርተው በማስቀመጥ ሲሰግዱ ሌሎች ደግሞ ለተቆረጠና ለሞተ ሳይሆን ለቆመ ለምለም ዛፍና ጥያቄ ለማይመልስ ቋጥኝ ድንጋይ የሚሰግዱ በዚህች ምድር ዛሬም አሉ። ይኸውም አድባር፣ አውጋር፣ ጨሌ፣ ቆሌ፣ ቦረንትቻ ... እያሉ የሚያመልኩት በዛፍ ሥርና በወንዝ አጠገብ ሲሆን አንዳንዶችም ከብት አርደው በግንባራቸውና በየዛፉ ላይ ደም የሚቀቡ «እኛም ክርስቲያን ነን» የሚሉ ናቸው። እንዲህ ዓይነቱን ባዕድ አምልኮ ምዕመናኖቼ ናቸው የምትላቸው ሰዎች ሲከተሉ ቤተ ክርስቲያን ልታወግዝ ይገባል እንጂ በቸልታ ልታይ አይገባትም። (ኤር. 46፥10)

17.3 ሰው ከሞተ በኋላ በሕይወት ሥጋ ላለው ዋስ (ጠበቃ) ይሆናል ስለሚባለው

በብሉይ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሱት የእግዚአብሔር ሰዎች ከእግዚአብሔር ጋር የነበራቸው ግንኙነትና መልካም ሕይወት ለሌላው ትውልድ አርአያ ይሁን እንጂ ፍጡርን ከፈጣሪ ጋር የማስታረቅ ሥልጣን አልነበራቸውም። በእርግጥ በሕይወት ሥጋ እያሉ ስለሌላው ሰው ማማለድ (መጸለይ ወይም መለመን) ይችሉ ነበር እንጂ ከሞቱ በኋላ ማንንም ሰው ከገነት ወደ ሲኦል ወይም ከሲኦል ወደ ገነት የማዛወር ኃይልም ሆነ ሥልጣን እንደሌላቸው በመጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ሳይሆን በዲድስቅልያ መጻሕፍት ሳይቀር ተጠቅሶአል። ለምሳሌ ዕዝራ ሱቱኤል 6፥33-37 «... መለስኩለት እንዲህ አልሁት አቤቱ ጌታዬ በፊትህ ባለሟልነትን ካገኘሁ ለእኔ ለባሪያህ ዳግመኛ ይህንን ንገረኝ ቀርጥ ፍርድ በሚደረግበት ቀን በልዑል ዘንድ ጻድቃን ለጋጥአን ማማለድ ይችላሉን? አባቶች ለልጆቻቸው ልጆች ለአባቶቻቸው ወንድሞች ለወንድሞቻቸው ዘመዶች ለዘመዶቻቸው ማማለድ ይችላሉን? ብዬ ጠየኩት መለሰልኝም እንዲህ አለኝ በፊቱ ባለሟልነትን አግኝተሃልና ይህን እነግርሃለሁ። ቀርጥ ፍርድ የሚደረግበት ቀንስ አንድ ጊዜ ናት በፍጹም ትዕዛዝ የእውነተኛ ማህተሙን አብሮ ያሳያቸዋል። ዛሬ አባት ልጄን ባሪያ ጌታውን ወዳጅ ወዳጄን ስለርሱ ይታመም ዘንድ እንደማይልከው ... እንደዚሁ አንዱ ለአንዱ መለመን ፈጽሞ የሚችል የለም። ሁሉም ዋጋውን ይቀበላል። ሥራውም የየራሱ ነውና» በማለት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ይስማማል።

ኤልያስ ለእግዚአብሔር እጅግ ከመቅናቱ የተነሣ ሦስት ዓመት ከስድስት ወር ዝናብ እንዳይዘንብ ጸልዮ ሆኖለታል። ከባዳ ነቢያት ጋር ተወራርዶ እሳት ከሰማይ ወርዶ መስዋዕቱን በመብላት እግዚአብሔር ከርሱ ጋር መሆኑን አረጋግጧል። ከዚያም አራት መቶ ሃምሳ የባዳ ነቢያት በሙሉ በቂሶን ወንዝ ከታረዱ በኋላ እንደገና በግንባሩ ተደፍቶ ጸልዮ ዝናብ ሊዘንብ ችሎአል። ይሁን እንጂ እንዲህ ዓይነት እምነት ያለውና የእግዚአብሔር ታላቅ ተዓምር በእጁ የተከናወነለት ይህ ሰው ከሞተ በኋላ ለማንም ጠበቃ፣ ዋስና አማላጅ መሆን አልቻለም። 1ነገ. 17፤ 18፤ 19፤ ያዕ. 5፥17-18።

ከላይ በተጠቀሰው ዕዝራ ሱቱኤል ምዕ. 6፥38-46 ባለው ክፍል ደግሞ አብርሃም ስለ ሰዶምና ገሞራ፣ ሙሴ ስለ በደሉት የእስራኤል ሕዝብ፣ ኢያሱ በአካን ዘመን ስለ እስራኤል፣ ሳሙኤል ሳኦል በነገሠበት ወራት፣ ዳዊትም ስለ ቸነፈር፣ ሰለሞንም ስለ ቤተ መቅደስ፣ ኤልያስም ስለ ዝናብ፤ ሕዝቅያስም በሰናክራም ዘመን ስለ ሕዝቡ በሕይወት ሥጋ ሳሉ የለመኑት ልመና እንጂ ከሞቱ በኋላ እንደማይቻላቸው በመግለጽ ከመጽሐፍ ቅዱስ ሀሳብ ጋር ይስማማል።

እንግዲህ ከአዳም ጀምሮ ሥጋ የለበሰ ሰብዓዊ ፍጡር ለሌላው አማላጅ ዋስ ወይም ጠበቃ ሊሆን ስላልቻለ የሰው ልጅ በኃጢአት ስንሰለት ታስሮ በሞት ፍርድ ውስጥ መሆኑን ቃሉ በግልጽ ያሳያል። ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ «ቃሌን የሚሰማ የላከኝንም የሚያምን የዘላለም ሕይወት አለው ከሞት ወደ ሕይወት ተሻገረ እንጂ ወደ ፍርድ አይመጣም» ይላልና። ዮሐ. 5፥24 ሐዋርያው ጳውሎስ «በበደላችሁና በኃጢአታችሁ ሙታን ነበራችሁ ...» ይላል። ኤፌ. 2፥1 «ፀጋው በእምነት አድናክችኋል ይህም የእግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም ...» ይላል። ኤፌ. 2፥1-9።

ስለዚህ ሰው በልቡ ፈቃድ በእግዚአብሔርና በቃሉ በማመን መዳን ወይም ባለ ማመን መኩንን ከሚችል በስተቀር በሌላው ፍጡር ጽድቅ ወይም የአማላጅነት ዋስትና ከፍርድ ሊድን እንደማይችል መጽሐፍ ቅዱስ ያረጋግጣል። ሕዝ. 14፥13-20

17.4 ፍጡር የፍጡርን የኃጢአት ዕዳ ሊከፍል አለመቻሉ

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ራሱ የመረጣቸው ሐዋርያትም ሆኑ በኋላ በጌታ አምነው በመንፈስ ቅዱስ ተሞልተው ሕይወታቸውንም ለእርሱ በማስረከብ ለወንጌል አገልግሎት በሰማዕትነት ያለፉት ደቀ መዛሙርትና ቅዱሳን ከሞቱ በኋላ ለማንም ማማለድ አይችሉም። በራዕይ ምዕ. 6፥9-10 የተጠቀሰው «... ስለ እግዚአብሔር ቃልና ስለ ጠበቁት ምስክር የታረዱትን የሰዎች ነፍሳት ከመሠዊያ በታች አየሁ በታላቅ ድምፅም እየጮኹ ቅዱስና እውነተኛ ጌታ ሆይ፣ እስከ መቼ ድረስ አትፈርድም ደማችንን በምድር በሚኖሩት ላይ እስከ መቼ አትበቀልም? አሉ» ይላል። ይህም በግልጽ የሚያስረዳው ሥጋ የለበሱ ሰዎች ከሞቱ በኋላ ሌላው እንዲድን ያቀረቡትን የምልጃ ጥያቄ ሳይሆን

ይልቅስ በራሳቸው ላይ ስለ ደረሰው ግፍና ዐመጽ የበቀል እርምጃ እንዲወሰድ የጠየቁት ጥያቄ መሆኑን ነው።

«... ንጹህ ይሆን ዘንድ ሰው ምንድር ነው? ጻድቅስ ይሆን ዘንድ ከሴት የተወለደ ምንድር ነው? እነሆ በቅዱሳኑ ስንኳ አይታመንም፤ ሰማያት በፊቱ ንጹሐን አይደሉም፤ ይልቁንስ አጸያፊና የረከሰ ኃጢአትንም እንደ ውሃ የሚጠጣ ሰው ምንኛ ያንስ» ኢዮብ 15፥14-16።

ቸሩ አምላካችን ማናቸውም ፍጡር የአዳምን ዕዳ ከፍሎ ሰውን ከእርሱ ጋር ለማስታረቅና አማላጅ ሆኖ ፍጡር ለፈጣሪው ካሳ መካስ እንደማይቻለው ዐውቆ በገዛ ራሱ ታራቂና አስታራቂ አማላጅም ሆኖ ዕዳችንን በመስቀል ላይ ከፈለው እንጂ የአድገኖት ሰብእን ነገር ፍጡራንን ልኮ እንዳልፈጸመው በሃይማኖት አበውም ሆነ በቅዱስ ቃሉ በማያሻማ ሁኔታ ተገልጾልን። «... በሰው የሚታመን ሥጋ ለባሹን ከንዱ የሚያደርግ ልቡንም ከእግዚአብሔር የሚመልስ ሰው ርጉም ነው...» ኤር. 17፥5-8

መጽሐፍ ቅዱስ የፍጡር አማላጅ ሰውን ከፍርድ ለማዳን እንደማይችል ሲያብራራ «... የሰው ልጅ ሆይ፤ ምድር በማመፅ በእኔ ላይ ኃጢአት ስትሰራ፤ እኔም እጄን ስዘረጋባት የእንጂራዋንም በትር ስሰብር ራብም ስሰድድባት፤ ሰውንና እንስሳውንም ከእርስዋ ሳጠፋ እነዚህ ሦስት ሰዎች ኖህና ዳንኤል ኢዮብም ቢኖሩባት በጽድቃቸው የገዛ ነፍሳቸውን ብቻ ያድናሉ ይላል ጌታ እግዚአብሔር። ... እነርሱ ብቻቸውን ይድናሉ እንጂ ወንዶችና ሴቶች ልጆቻቸውን አያድኑም ምድሪቱም ባድማ ትሆናለች ይላል ጌታ እግዚአብሔር ...» ሕዝ. 14፥13-20።

ከዚህ በላይ የተጠቀሰውን ክፍል ስንመለከት የእግዚአብሔር ሰዎች የሆኑት ጻድቃን እንኳንስ ሌላውን የማያውቁትን ቀርቶ ልጆቻቸውንም ሊያድኑና ከፍርድ ነፃ ሊያወጡ እንደማይችሉ ነው።

አንዳንድ ሰዎች የአማላጅነትን ነገር ከዓለማዊ ሥርዓት ጋር በማያያዝ በታላቁ በእግዚአብሔር ፊት ቀርቶ በሰው ፊትም ቢሆን ለመቅረብ አማላጅ ያስፈልገናል ይላሉ። ስለዚህም እግዚአብሔር እንደ አንድ ምድራዊ ንጉሥ ወይም ባለ ሥልጣን በመቀጠር ወደ ንጉሡ ወይም ወደ ባለ ሥልጣኑ ለመቅረብና ችግሪን ነግሪው መፍትሄ ለማግኘት ስተት ብዬ መቅረብ ስለማይሆንልኝና ስለማልችልም አማላጅ (አገናኝ) ፈልጌ በእርሱ አማካይነት እቀርባለሁ እንጂ በቀጥታ እገባለሁ ማለትማ የድፍረት

ድፍረት ይሆንብኛል ይላሉ። ነገር ግን ለተቀበሉት ሁሉ በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው። (ዮሐ. 1፥12) ተብሎ እንደ ተጻፈ እንዲሁም በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና። (ሮሜ 8፥14) በቃሉ መሠረት ዕርቅ መፈጸሙን አምነን በመቀበል የእግዚአብሔር ልጆች ከሆንን ወራሾች ነን ብሎ ቃሉ ሥልጣን ስለሚሰጥ የእግዚአብሔር ልጆች ለመሆን ጌታን ኢየሱስ ክርስቶስን የግል መድሃኒታቸው አድርገው የተቀበሉት ያለአንዳች ጥያቄ ወደ አባታቸው ሲገቡ ሌሎች ግን ልጆች ስላልሆኑ አይችሉም። ቃሉ የሚለውን ባለማወቃቸውና ይህንኑ እውነት ባለ መቀበላቸው አንዳንድ የቃሉ ዕውቀት የሌላቸው ሰዎች የሚነግሩአቸውን የባልቴቶች ተረት ተቀብለው ፍጡራን እነ እገሌና እነ እገሊት ያማልዱልኛል በማለት በኃጢአትና በአመጽ ውስጥ የሚመላለሱ ያሉበትን ተረድተው በቃሉ መሠረት ወደ አምላካቸው በንስሐ ቢመለሱ እርሱ መሃሪና ይቅር ባይ ነውና ይቀበላቸዋል። በመንፈስ ከእግዚአብሔር ከተወለዱ በኢየሱስ ክርስቶስ አማካይነት ወደ እግዚአብሔር የመቅረብ መብት እንደ ቃሉ ይገናጻፋሉ። «በክርስቶስም በኩል ወደ እግዚአብሔር እንዲህ ያለ አምነት አለን» 2ቆሮ. 3፥4።

ስለዚህ በእርግጥ ከምድራዊ ሥርዓትም ሁኔታ ስንመለከት ወደ ንጉሡ ወይም ወደ ትልቁ ባለ ሥልጣን ማንም ተራ ሰው ዘው ብሎ ሊገባ አይችልም። ስለዚህም ንጉሡን ወይም ባለ ሥልጣኑን የሚያገኝበትን መንገድ ይፈልጋል ቀጠሮም ይይዛል። ከተሳካለት ብቻ አግኝቶ ያነጋግረዋል። ይሁን እንጂ ወደ ንጉሡ ወይም ወደሚፈራው ባለ ሥልጣን ግቢ መግባት የሚፈልገው ሰው የራሱ የንጉሡ ወይም የባለ ሥልጣኑ ልጅ የሆነ እንደ ሆነ ወደ አባቱ ግቢ እንዳይገባ የሚከለክለው የለም። የቤተ መንግሥት ክቡር ዘበኞችም ሆኑ የትልቁ ሰው ግቢ ዘበኞች የንጉሡን ወይም የባለ ሥልጣኑ ታማኝ ልጅ ሰላምታ ሰጥተው በክብር ወደ አባቱ እንዲገባ ያደርጉታል እንጂ እነርሱን «አባካችሁ ከአባቱ ጋር ለመገናኘት ስለምፈልግ አማልዱኝ» ብሎ አይጠይቃቸውም። እነርሱም ቢሆኑ እኛ አማልደን ወደ አባትህ ልትገባ ትችላለህ አይሉም። ምክንያቱም ልጅ የሆነ ወራሽም ነውና።

ስለዚህ የሰማዩ ሥርዓት ሰዎች ካወጡት ከምድር ሥጋዊ ሥርዓት ጋር ምንም ግንኙነት የለውም። በሰማያዊ መንግሥት ሥርዓት ወደ እግዚአብሔር መንግሥት መግባት የሚቻለው በዮሐ. 1፥12 «ለተቀበሉት ሁሉ በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች

ይሆኑ ዘንድ ስልጣንን ሰጣቸው» ተብሎ እንደተጠቀሰው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አምኖ ዳግም በመወለድና በመንፈስ የእግዚአብሔር ልጅ በመሆን ብቻ እንጂ እንደፈለገ በሥጋ በዓለምና በሰይጣን ቁጥጥር ሥር ሲጨፍር ቆይቶ ሥጋ ለባሽ በሆኑ ሰዎች ወይም በመላዕክት አማላጅነት ወደ ጽድቅ (መንግሥተ ሰማያት) መግባት ይቻላል ብሎ ማመንና ለሌሎችም ይህንን ማስተማር፤ መጻሕፍትንና የእግዚአብሔርን ኃይል አታውቁምና ትስታላችሁ፤ ማቴ. 22፥29 ተብሎ በተጻፈው መሠረት የእግዚአብሔርን ቃልና ኃይል አለመረዳት እንደሆነ ይታወቃል። ስለዚህ እንዲህ ዓይነቱ ሰው እውነት በሚመስል ውሸት የገባና በስህተት ትምህርት ውስጥ የተዘፈቀ መናፍቅ ሆኖ ሌሎች ተከታዮቹንም በባስ ስህተትና የዘላለም ፍርድ ውስጥ የሚዘፍቅ የወንጌል ዕንቅፋት ይሆናል።

ለራስህና ለትምህርትህ ተጠንቀቅ፤ በእነዚህ ጽና ይህን ብታደርግ ራስህንም የሚሰሙህንም ታድናለህ። (1ጢሞ. 4፥16)

17.5 ማስታረቅና ማማለድ

ማስታረቅና ማማለድ በሁለት ተጣዮች መካከል ገብቶ በመገላገል በጥላቻ ፈንታ ፍቅርን፤ በመለያየት ፈንታ ኅብረትን ማደስ ስለሆነ ሁለቱም አንድ ናቸው። የሚለያዩት ግን በማስታረቅ ሦስቱም ሰዎች እኩል ሊሆኑ ይችላሉ። በማማለድ ግን አማልዱኝ ባዩ ያንሳል። ነገር ግን አማላጅና ተማላጅ እኩል ናቸው። ስለሆነም አማላጅና ተማላጅ አብና ወልድ እኩል ናቸው። የሚያንሰው አማላጅ ፈላጊ አዳም (ሰው) ነው። የእግዚአብሔር ልጅ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ሥጋ ለብሶ ከድንግል ማርያም በመወለዱ አምላክም ሰውም ነው። በመሆኑም በጋጢአተኛው በአዳምና በተበዳዩ በአብ መካከል መካከለኛ ሆኖ ለእርቅ ሊገባ ችሎአል። በመለኮቱ እኩያው ከሚሆን ከአባቱና ከራሱ ከመንፈስ ቅዱስም ሕይወቱ አማልዶ፤ ለምኖ፤ ጸልዮ ራሱን ሰውቶ ሊያስታርቅ ችሎአል። ይህንንም የማማለድና የማስታረቅ ሥራ መፈጸሙ ከአባቱ በመለኮቱ ያንሳል ማለት አይደለም፤ ክብሩም አይቀንስም። አንዳንድ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍቅር በሰው አእምሮ ለመገደብ ይሞክራሉ። እግዚአብሔር ፍቅሩ ከአእምሮ በላይ ነው። በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወዶአልና። ዮሐ. 3፥16

አቶ ዓለማየሁ ሞገስ ደርሶ «ሁሉም ሁሉን ይወቅ» በሚል ርዕስ በ1987 ዓ.ም. በጻፉት መጽሐፋቸው ስለ ክርስቶስ አማላጅነት በዝርዝር ሲያብራሩ፤ ክርስቶስ ለደቂቀ አዳም አዳኝ፤ አስታራቂ፤ ጠበቃ፤ አማላጅ፤ ጸላይ፤ በለበሰው ሥጋ ደግሞ በአባቱና በአዳም መካከል ገብቶ (ሆኖ) ዘላለም ተከራካሪ፤ መሆኑን ከዚህ በታች እንደተጠቀሰው ይገልጻሉ።

ሀ) ከእግዚአብሔር አብ አባቱ ፡- እኔ ግን ንጉሤን ሾምሁ በተቀደሰው ተራራዬ በጽዮን ላይ። ትዕዛዙን እናገራለሁ እግዚአብሔር አለኝ አንተ ልጄ ነህ እኔም ዛሬ ወለድኩህ፤ ለምነኝ አህዛብን ለርስትህ የምድርንም ዳርቻ ለግዛትህ እሰጥለሁ። መዝ. 2፥6-8፤ 109፥4። እንዲሁም ክርስቶስ እንደ መልክ ጼዴቅ ሥርዓት አንተ ለዘላለም ካህን ነህ ብሎ እግዚአብሔር ማለ አይጸጸትም። ደግሞ ሊቀ ካህናት ሊሆን ራሱን አላከበረም ነገር ግን አንተ ልጄ ነህ እኔ ዛሬ ወለድኩህ ያለው እርሱ ነው። እንዲሁም በሌላ ስፍራ ደግሞ አንተ እንደ መልክጼዴቅ ሹመት ለዘላለም ካህን ነህ ይላል። ከዚህ አያይዞ ደግሞ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እርሱም በሥጋው ወራት ከሞት ሊያድነው ወደሚችል ክብርቱ ጩኸትና ከእንባ ጋር ጸሎትና ምልጃን አቀረበ እግዚአብሔርንም ስለ መፍራቱ ተሰማለት ይላል። ዕብ. 5፥5

ለ) ራሱ ወልደ እግዚአብሔር (የእግዚአብሔር ልጅ) ኢየሱስ ክርስቶስ፤

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብትወዱኝ ትዕዛዜን ጠብቁ እኔም አብን እለምናለሁ ለዘላለም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ (አማላጅ) ይሰጣችኋል። ዮሐ. 14፥15-16። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስለ ሰው ልጅ አማላጅነት፤ ጸላይነት፤ ከአብ ስለ መላኩ ራሱ የተናገረውን ለማስረዳት ዮሐ. 17 በሙሉ ደጋግሞ ማንበብ ሃሳቡን ለመረዳት ይጠቅማል።

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ለደካማ ያማልዳል፤ ይጸልያል፤ ጸልዮአልም፤ «ሰምዖን ሆይ፤ እነሆ ሰይጣን እንደ ስንዴ ሊያበጥራችሁ ለመነ እኔ ግን እምነትህ እንዳይጠፋ ስለ አንተ አማላድሁ አንተም በተመለስህ ጊዜ ወንድሞችህን አጽና» አለ። ሉቃ. 22፥32

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መንፈስ ቅዱስ እንዲላክም ያማልዳል፤ ብትወድዱኝ ትዕዛዜን ጠብቁ እኔም አብን እለምነሃለሁ ከናንተ ጋር

ለዘላለም ይኖር ዘንድ ሌላ አጽናኝ (አማላጅ) ይሰጣችኋል። ዮሐ. 14፥15-16

ለቤተ ክርስቲያን ይጸልያል፤ ያማልዳል፤ እኔ ስለ እነዚህ እለምናለሁ፤ ስለ ዓለም አልለምም፤ ስለ ሰጠኸኝ እንጂ ያንተ ናቸውና። ዮሐ. 17፥9

ከነፍሱ ብርሃን ያያል ደስም ይለዋል፤ ጻድቅ ባሪያዬም በዕውቀቱ ብዙ ሰዎችን ያጸድቃል ኃጢአታቸውንም ይሸከማል። ስለዚህ እርሱ ብዙዎችን ይወርሳል። ከኃያላንም ጋር ምርኮን ይካፈላል ነፍሱን ለሞት አሳልፎ ሰጥቶአልና ከአመፀኞችም ጋር ተቆጥሮአልና፤ እርሱ ግን የብዙ ሰዎችን ኃጢአት ተሸከመ ስለ አመፀኞችም ማለደ። ኢሳ. 53፥11-12

ሐ) ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ የአማላጅነት ሥራ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ከጠቀሰው፤

1) ጠላቶቹ ሳለን ከእግዚአብሔር ጋር በልጁ ሞት ከታረቅን ይልቁንም ከታረቅን በኋላ በልጁ ሞት እንድናለን፤ ይህም ብቻ አይደለም አሁን መታረቁን ባገኘንበት በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል በእግዚአብሔር ደግሞ እንመካለን። ሮሜ 5፥9-10

2) እግዚአብሔር የመረጣቸውን ማን ይከሳቸዋል? የሚያጸድቅ እግዚአብሔር ነው የሚኩንንስ ማነው የሞተው ይልቁንም ከሙታን የተነሳው በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው ስለ እኛ የሚማልደው ክርስቶስ ኢየሱስ ነው። ሮሜ 8፥34

ፍጡር ከሞተ በኋላ ያማልዳል የሚሉትን የባልቴቶች ተረት ይህ የቅዱስ ጳውሎስ አነጋገር ውድቅ ያደርገዋል። ምክንያቱም በመንፈስ ቅዱስ እየተቃኘ የሚጽፈው ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ በእግዚአብሔር ቀኝ ያለው ስለ እኛ የሚማልደው ኢየሱስ ክርስቶስ ነው ብሎ ጌታ ኢየሱስ የዘላለም አማላጅ መሆኑን ገልጾ አስተምሮናል።

3) እርሱ ግን ለዘላለም የሚኖር ስለሆነ የማይለወጥና የማይሻር ክህነት አለው። ስለ እነርሱ ለማማለድ በሕይወት ይኖራል። ስለዚህ ደግሞ በእርሱ ወደ እግዚአብሔር የሚመጡትን ፈጽሞ ሊያድናቸው ይችላል። ክርስቶስ በእጅ ወደ ተሠራች የእውነተኛይቱ ምሳሌ ወደምትሆን ቅድስት አልገባምና፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ፊት ስለ እኛ አሁን ይታይ ዘንድ

(ይከራከር፤ ያማልድ ዘንድ) ወደ እርሷ ወደ ሰማይ ገባ። ዕብ. 7፥25

ሠ) «ዘመንፈስ ቅዱስ አብርሃ» በ1942 ዓ.ም በታተመው ተግሳጽና ምክር የተሰኘ መጽሐፍ ስለ አማላጅ ሲያብራሩ ከዚህ እንደሚከተለው ገልጸዋል ፡-

የአማላጅነት ነገር የክርስቶስ ሥራና የብቻው ገንዘብ በመሆኑ ይህንኑ የማያሳስት እውነተኛ የሕይወት መንገድና እርግጠኛ አማላጅ ትተህ ሌላ የስርቆሽ መንገድ የማይጠቅም ባዕድ የፍጡር አማላጅ ይዘህ ራስህ የፈጠርከው ጠማማና ወደ ሕይወት የማያሳልፍ መንገድ ስህተት ክህደት፤ ድንቁርና ልማድ ፍጻሜው (መድረሻው) የዘላለም ጥፋት ይባላል። ዮሐ. 10፥1፤ ኤር. 5፥7፤ 17፥13፤ 18፥15፤ ማቴ. 7፥13)

የኃጢአት ዕዳህን ሊከፍል በቀራጊዮ መስቀል ላይ እርቃኑን ተሰቅሎ የዋለውና አባት ሆይ የሚያደርጉትን አያውቁምና ይቅር በላቸው (ሉቃ. 23፥34) ያለው እውነተኛ አማላጅ ከቅድስት ድንግል ማርያም የተወለደው ጻድቁ መድሃኔ ዓለም ክርስቶስ ብቻ ነው። (ዮሐ. 3፥13-18)

ሰው ሰውን ለማዳን የሚችል ቢሆን ኖሮ የእግዚአብሔር ወዳጅ ተብሎ ከተጠራው ከአብርሃም የበለጠ ጻድቅ አልነበረም። ነገር ግን የእርሱ ጽድቅ ከራሱ አልፎ ለሌሎች ሊተርፍ አልቻለም። (ዘፍ. 15፥16፤ ዘፀ. 3፥2-10)

አንዳንድ ሰዎች ጻድቃን ስለ ኃጥአን ለምነው አማልደው ኃጥአንን ከሲኦል እጅ ያድናሉ፤ ሰማቸውን አንስቶ ጠላ ስለተጠጣ ሁሉም ከገሃነም ይወጣሉ ጻድቀው ያጸድቃሉ። ከሞቱ በኋላም ልመናችንን ሊያስፈጽሙልን ይችላሉ ሥልጣን ተሰጥቶአቸዋልና የፈቀዱትን ይሠራሉ እያሉ ሥጋቸውን ለመጠገን አስመስለው ቢሰብኩህ እውነት መስሎህ እንዳትቀበል ተጠንቀቅ፤ ይልቁንስ ከእግዚአብሔር ቃልና ከክርስትና ሃይማኖት መመሪያ መጽሐፍ ቅዱስህ ጋር የማይጣጣም ነውና አስብበት።

በሌላ አቅጣጫም ይህ ሕዝብ በከንፈሩ ያከብረኛል ልቡ ግን ከእኔ የራቀ ነው ተብሎ በነቢያት እንደተነገረ ፍሬ የሌለው ቅጠሉ የለመለመ ግን የተረገመ በለስ መስለህ የስም ክርስቲያን በተግባር ስትታይ ደግሞ አረመኔና አመፀኛ ሆነህ እንዳትገኝ ተጠንቀቅ። (ማቴ. 21፥18-20)

ስለ ጽድቅ ግን በእግዚአብሔር ቃል የተጻፈው መዳን በሌላ በማንም የለም እንደንበት ዘንድ የሚገባን ለሰዎች የተሰጠ ስም ከሰማይ በታች የለምና ሐ.ሥ 4:12። አትሳቱ እግዚአብሔር አይዘበትበትም ሰው የሚዘራውን ሁሉ ያንኑ ደግሞ ያጭዳልና። በገዛ ሥጋው የሚዘራ ከገዛ ሥጋው መበስበስን ያጭዳል ...። ገላ. 6:7-8 በማለት በቃሉ መሠረት ለሰው ሁሉ አስታራቂ አማላጅ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው በማለት አስረድተዋል።

18.1 ቅድስት ድንግል ማርያም በመጽሐፍ ቅዱስና በሌሎች መጻሕፍት

የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ እናት ቅድስት ድንግል ማርያም በሕይወት እያለች በየሐንስ ወንጌል ምዕራፍ 2:1-11 ላይ እንደምናነበው በሦስተኛውም ቀን በገሊላ ቃና ሠርግ ነበረ፤ የኢየሱስ እናት በዚያ ነበረች ኢየሱስም ደግሞ ደቀመዛሙርቱም ወደ ሠርተ ታደሙ። የወይን ጠጅም ባለቀ ጊዜ የኢየሱስ እናት «የወይን ጠጅ እኮ የላቸውም» አለችው። ኢየሱስም «አንቺ ሴት ካንቺ ጋር ምን አለኝ? ጊዜዬ ገና አልደረሰም» አላት እናቱም ለአገልጋዮች የሚላችሁን ሁሉ አድርጉ አለቻቸው። አይሁድም እንደሚያደርጉት የማንጸት ልማድ ስድስት የድንጋይ ጋኖች በዚያ ተቀምጠው ነበር፤ እያንዳንዳቸውም ሁለት ወይም ሦስት እንስራ ይይዙ ነበር። ኢየሱስም ጋኖቹን ውሃ ሙሉ አላቸው። እስከ አፋቸውም ሞሉአቸው። አሁን ቀድታችሁ ለአሳዳሪው (ለግብዣው ጋላፊ) ሰጡት አላቸው ሰጡትም አሳዳሪውም የወይን ጠጅ የሆነውን ውሃ በቀመሰ ጊዜ ከወዴት እንደ መጣ አላውቅም ውሃውን የቀዱት አገልጋዮች ግን ያውቁ ነበር። ... ኢየሱስ ይህንን የምልክቶች መጀመሪያ በገሊላ ቃና አደረገ ክብሩንም ገለጠ፤ ደቀመዛሙርቱም በእርሱ አመኑ። ይላልና ማርያም የሚላችሁን አድርጉ በማለት ጠቃሚ የሆነ ምክር ያስተላለፈችውን ከእግዚአብሔር ቃል በማስተዋል ጌታ ኢየሱስ አድርጉ ያለንን ማድረግና አታድርጉ ያለንን ደግሞ መተው እለብን።

ከዚህ በላይ የተጠቀሰው «ወንጌላችን የተከደን እንኳን ቢሆን የተከደነባቸው ለሚጠቁት ነው። ለእነርሱም የእግዚአብሔር ምሳሌ የሆነ የክርስቶስ የክብሩ ወንጌል ብርሃን እንዲያበራላቸው የዚህ ዓለም አምላክ የማያምኑትን አሳብ አላወረ።» ተብሎ በ2ቀሮ. 4:3-4 እንደተጻፈው ካልሆነ በቀር አባባሉና ቋንቋው ግልጽ ነው። ማርያምም ያለቻቸው «የሚላችሁን ሁሉ አድርጉ» ነው እንጂ እኔ ለዚህ ጉዳይ አማላጅ ነኝ አላለችም። እርሷስ በፅዕት ቅድስትና ከሌቶች ሁሉ የተባረከች እንደሆነች የተመሰከረላት «ትውልድ ሁሉ በፅዕት ይሉኛል» ሉቃ. 1:48 ያለች አይደለችምን?

ይህ ቃል የግርማን ቅድስናና ብዕሪና የማይቀበል ማንም ቢኖር ትክክል እንዳልሆነ በግልጽ የሚያሳይ ነው። ምክንያቱም ትውልድ ሁሉ ሲል የኛንም ትውልድ ያጠቃልላል። እንግዲህ የግርማን ብዕሪና ማወቅ ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔር ቃል ስለ ማርያም የሚናገረውን ከመጽሐፍ ቅዱስ በማንናዘብ ማስተዋል ይገባል። «ቃሉ በሙላት ይኑርባችሁ» ይላልና። ቆላ. 3፡16

ማርያም የኢየሱስ እናት ብትሆንም እንዲህ ብላ ጸለየች፤ «ነፍሴ ጌታን ታከብረዋለች መንፈሴም በአምላኬ በመድሃኒቴ ሐሴት ታደርጋለች» ሉቃ. 1፥47 ከዚህ ክፍል እንደምንረዳው ኢየሱስ ክርስቶስ ጌታዋና መድሃኒቷ መሆኑን ማርያም ራሷ መስክራለች። ስለ ምርያም በተጻፉ አንዳንድ መጻሕፍት ላይ ግን ከላይ በእግዚአብሔር ቃል ከተጠቀሰውና እርሷም ከተናገረችው ውጪ ያላደረገችውን አደረገች፤ ያልሆነችውንም ሆነች በማለት ስሟን ሲያጠፉ ይስተዋላል።

በተጨማሪም ሰባ ስምንት ሰው የበላውን «በላዔ ሰብዕ» በመባል የሚታወቀው ሰው ጥርኝ (እፍኝ) ውሃ በማርያም ስም ለአንዱ ለግኝ በመስጠቱ የተሰጠው አንድ ጥርኝ ውሃና ሰባ ስምንቱ የተበሉ ሰዎች ነፍሳት በሚዛን ተመዝነው በማርያም ስም የተሰጠው ጥርኝ ውሃ ስለ መዘነ ሰው በላው ሰው በማርያም አማላጅነት ወደ መንግሥተ ሰማያት ሊገባ ቻለ ብሎ ይተርካል። (ተአምር 12 ቁጥር 91-125)

ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ እናንተ ደካሞች ሽክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ እኔም አባርፋችኋለሁ (ማቴ. 11፥28) በማለት የኃጢአት የኑሮና የባህል ተፅዕኖ ሽክም የከበደው ሁሉ ለመፍትሄና ለዕረፍት ወደ እርሱ ብቻ እንዲሄድ ወደ እኔ ኑ ካለና ማርያም ደግሞ የሚላችሁን አድርጉ ካለች በቀጥታ መሄድ ያለብን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። በሩ እኔ ነኝ በእኔ የሚገባ ቢኖር ይድናል። (ዮሐ. 10፥9)

ሰለ ግርያም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የተጻፈውን ለግል ጥቅም ሲሉ ግዛባት ትልቅ ኃጢአት ነው። ተአምር 11 ገጽ 66 ቁጥር 20 ላይ የተአምሯን መጽሐፍ የጻፈውን የባሪያዋን የተስፋ ጊዮርጊስን ስም በውነት ለዘላለም በሕይወት መጽሐፍ ትጻፍለት ይላል። በተጨማሪም ፡- ከንጉሥ ልጅዋ ጉን በፈሰሰ ደሟ እኛን ንጹሐን አድርጋ እንደ ሰሟ ትርጓሜ ወደ ልጅዋ ባሮች አባቶቻችን ፍጹምነት መርታ ... በኃጢአት ያደፈውን ከኃጢአት ታንጻዋለችና ወደ መንግሥተ ሰማያትም ታደርሰዋለች ይላል። (ተአምር 12 ገጽ 73 ቁጥር 54)

ከኃጢአት የሚያነጻው በመጽሐፍ ቅዱስ እውነተኛ ቃል መሠረት የኢየሱስ ክርስቶስ ደም መሆኑ ቀርቶ ወይም ተሠርዞ የማርያም ደም ነው የሚለውን መጽሐፍ ምን ይሉታል? «... የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነጻናል።» 1ዮሐ. 1፡7 ይላል። ምናልባት በዚህ አንጻር የማርያም ደም ከኃጢአት ያነጻል የሚል በመጽሐፍ ቅዱስ ተጽፎ እንደሆነ በዚህ አኳያ የሚሟገቱ ሰዎች ቢገለጹ መልካም ነው።

18.2 ርግማንና ፍርድ በአጼ ዘርአ ያዕቆብ የሥርዓት መጽሐፍ

በአጼ ዘርአ ያዕቆብ ዘመነ መንግሥት ተዘጋጀ በሚባለውና በ1924 ዓ.ም በታተመው ተአምረ ማርያም የዘወትር መቅድም ከቁጥር 33-36 ባለው ክፍል «እመቤታችን ማርያም በፍጥረት አንደበት ትመሰገናለችና የቤተ ክርስቲያን ልጆች አክብሯት፤ ለእናንተ ለጋጥአን መድሃኒታችሁ ስለሆነች፤ በጐ አገልግሎትም ለሚያገለግላት ዋጋውን ትሰጠዋለች ላትጠራጠሩ በፍጹም ልቡናችሁ እመኑባት እርሷ መድሃኒታችሁ ናትና። በሰዕሏም ፊት ስገዱ ለሥዕሏ ያልሰገደ ግን ከቆመበት ቦታ ይጥፋ ስም አጠራሩም አይታወቅ። በሰማይ ያሉት መላዕክትም ይደረግ፤ ይሁን፤ ይበሉ» ይላል። ስለ ስግደት በዘፀአት 20፥4-5 እና በዘጸግም 5፥8-10 ከተጻፈው ጋር እንዲያገናኙብዎት ክፍሉ እነሆ ፦

150

የዘወትር መቅደም።

ገጠኑ እግዛአትን፡ ማርያም፡ ወ፡ ድ፡
ስት፡ በልሳን፡ ነሉ፡ ፍጥረት፡ እነቸን
ርዋ፡ ውሉድ፡ ቤት፡ ከርስቲያን፡ እስ
ጤ፡ ይለቲ፡ ቤዛከሙ፡ ለጎጥአን።

ወወገብተ፡ ጸጋ፡ ይአት፤ ለህ
የመኖሩ መልእክተተከመ
በሰለ፡ ልብክሙ፤ ለንዝ፡ ኢትና
ናቱ፡ አስመ፡ ይአት፤ መድኃኒትክሙ።
ጧ፤ ወቅድሙ፡ ሥዕላ፡ ስማዲርዘ
ኢሰንደሰ፡ ላት፡ ይደምስሰ፡ እምቅ
ዋሙ፡ ወኢይትዐወቅ፡ ዝከረሰሙ።
ጧ፤ ወይበሉ፡ መላእክተ፡ ሰማይ
ነሉሙ፡ አሜን።

ግድግዳ አመራሮችን ማርያም፣ በፍጥረት፣ አንደበት፣ ትመሰገናለችና፣ ያሴት፣ ክርስቲያን፣ ልጆች፣ አከባሪዎች፣ ለናንተ፣ ለኃጥኣን፣ መድኃኒታችሁ፣ በአሁኑኛ።

ማዕፈር ግንኙነት ልዩነትም፣ ለሚያገ
 ለግላት ቀጋመጭነት ስጠዋለት፣ ስትጠ
 ራጠሩ፣ በፍጹም፣ ልቡናት ሁሉን አመኑ
 ባትገኝሱ፣ መድኃኒታችሁ፣ ናትና።
 ማጽገን ሀላፊም፣ ፊት ስገዱ፣ ለሥዕ
 ሊ፣ ያልሰገዱ፣ ግንኙነቱ መበት፣ ቦታ
 ይጥፋሉም፣ አጠራርታ፣ አይታወቅ።
 ማጽገን፣ በለማይ፣ ያሉ፣ መላእክትም
 ያደረጉ፣ ይሁን፣ ይበሉ።

የሰንበት መቅደም ከተራ ቁጥር 7-37 ባለው ክፍል ደግሞ ቴስተሞኒያል የተባለ ንጉሣችን ዘርአ ያዕቆብ በነገሠ በሰባት ዓመት የሥርዓታቸው መጽሐፍ እንዲህ ይላል ፡- በየሳምንቱ እሑድ እሑድ በእመቤታችንም ሠላሳ ሦስቱ በዓላት ሁሉ በቤተ ክርስቲያን በፍጹም ክብር በብዙ ደስታ የእመቤታችንን ታምሯን ማንበብ አያስታጉሉ ... በዓላቱም እኒህ ናቸው፤

ነሐሴ 7 ቀን የተጸነሰችበት

ነሐሴ 16 ቀን ሥጋዋ የፈለሰበት ከአሥራ ስድስት ጀምረው እስከ ሃያ አንድ ቀን ድረስ እንደ ልጅዋ ትንሣዔ በዓል አድርገው ያክብሩ።

መስከረም 10 ቀን የእመቤታችን ሥዕል የመሪና ቦታ ወደምትሆን ጌዴንያ ወደምትባል አገር ገብታ የተቀመጠችበት ነው። ይህችም ሥዕል ሥጋን የለበሰች ትመስላለች ከፈቷም ወዝ ሲወጣ ይታይ ነበር በዚሁም በሃያ አንድ ቀን ትከበራለች።

ጥቅምት 21 ቀንም ትከበራለች

በኅዳር 6 ቀን ቁስቋም በምትባል አገር ገብታ የተቀመጠችበት ነው። በኅዳር 21 ቀንም ዘካርያስ የመቅደስ ፋና ሲያበራ ያየበት ነው።

በታህሣሥ 3 ቀንም ወደ ቤተ መቅደስ የገባችበት ነው በዚህ ወር በ21 ቀንም ትከበራለች፤ በ22 ቀንም ደቅለዮስ የሚባል ኤጲስ ቆጶስ በዓሏን ያከበረበት ቀን ነው። በዓሏን ባከበረላት በዚህ ቀን በሰው እጅ ያልተሠራ ሰማያዊ ልብስ፣ ሌላ መምህር የማይቀመጥ ቦታ ላይ ወንበር ሰጠችው።

በ28 ቀንም ጌታን የወለደችበት ነው፤ በ29 ቀንም መድሃኒታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን የወለደችበት ነው። ጥር 21 ቀን ያረፈችበት ነው። የካቲት 16 ቀን ተዝካሯን ላደረገ ስሟን ለጠራ የምህረት ቃል ኪዳን ልጅዋ የሰጠበት ቀን ነው በዚሁ ወር 21 ቀንም የምትከበርበት ነው።

መጋቢት 21 ቀን በዓሏ ነው። በዚህ ወር በ29 ቀንም መድሃኒታችንን ኢየሱስ ክርስቶስን የፀነሰችበት ነው።

ሚያዝያ 21 ቀንም በዓሏ ነው።

ግንቦት 1 ቀን የተወለደችበት መስከረም 11 ቀን ልደቷ ነው የሚሉም አሉ። እኛ ግን በተረዳ ነገር አባቶቻችን ሊቃውንት እንዳስተማሩን ልደቷን ግንቦት 1 ቀን ነው እንላለን።

ግንቦት 21 ቀን በግብፅ አገር ደብረ ምጥማቅ በምትባል በተሠራች ቤተ ክርስቲያን ከምሥራቅ እስከ ምዕራብ ከሰሜን እስከ ደቡብ ያሉ ሰዎች ይሰባሰባሉ ከያገሩም ሁሉ ይመጣሉ። ከግንቦት 21 ቀን እስከ ግንቦት 25 ቀን ድረስ ድንግል ሳታቋርጥ በነዚህ በአምስቱ ዕለታት ከመላዕክት ከፃድቃን ከሰማዕታት ጋራ ትገለጽላቸው ነበር። ክርስቲያንም እስላምም በነፃ ደኑ ተገልጿ ያዩአት ነበር። በፍጹም ክብር በፍጹም ደስታ በዓሏን ያክብሩ ነበር። በ21፣ በ22፣ በ23 ቀን ከሳቸው ጋራ። በ24 ቀንም ወደ ግብፅ አገር የገባችበት ታላቅ በዓል ነው።

በዚሁ ወር በ25 ቀን ልጅዋ የደረቁ በትሮችን ተክሉ ያለመለመበት ነው።

በሰኔ 8 ቀን ለህመማን ደህንነት ሊሆን ልጅዋ ውሃን ከዐለት ያፈለቀበት ነው።

ሰኔ 20 ቀንም ሐዋርያት የተሰበሰቡበት ልጅዋም ቤቷን ለመሥራት የወረደበት ነው። 21 ቀንም ቤቷን ያከበረበት ነው።

ሐምሌ 21 ቀንም ትከብራለች። አምላክን የወለደች በድንጋሌ ሥጋ በደንጋሌ ነፍስ የጸናች የክብርት እመቤታችን በዓላቶችዋ ሁሉ ሠላሳ ሦስት ናቸው። እኒህን በዓላት እንደ እሁድ ሰንበት አድርገው ያክብሩአቸው። «እመቤታችን ማርያም ታምሯን የሚናገር መጽሐፍ ሲነበብ የሚሰሙትን ወንዶችንና ሴቶችንም ሁሉ ቢሆን ትባርካቸዋለችና» ቁጥር 37 «ሥጋ ወደሙን መቀበል ያልቻለ «ተአምሯን ሰምቶ ወደ ቤቱ ይሂድ ሥጋውን ደሙን እንደተቀበለ ይሆንለታል» ቁጥር 45 «ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ካረገ በኋላ የካቲት 16 ቀን ጀምሮ ከተሰቀለበት ቦታ (ጉልጉታ) እየሄደች በመቃብሩ ላይ መጸለይዋን አላቋረጠችም፤ ልጅዋም በየቀኑ ይጉበኛትና የምትሻውንም ይፈጽምላት ነበር» ይላል።

ይህ መጽሐፍ ማርያም ወደ መቃብር ሄዳ ፀለየች የሚለው ጌታ ሞትን ድል አድርጎ መቃብር ፈንቅሎ መነሳቱን አላወቀችም ለማለት ይሆን?

በዚሁ ከላይ በተጠቀሰው የአጼ ዘርአ ያዕቆብ የሥርዓታቸው መጽሐፍ በተባለው ላይ «... የግርድም ስም ሲጠራ ሰማይና ምድር እስከ ሲዋል ድረስ ይኖርባሉ፤ የመላዕክትም ከንፋቸው ልርገፍ ልርገፍ ይላል። የሁሉ ሥልጣን በጁ የሆነ ልጅዋ ኢየሱስ ክርስቶስ እንኳን የበቀል ፍርድ ሊፈርድባቸው በፊቱ የቆሙትን ኃጥአን በቃል ኪዳን ቀለም የተጻፈ የድንግል ስም ሲጠራ የአደባባዩን ፍርድ ትቶ ይነሣል፤ በኃጥአን ላይም አይፈርድም። ስለዚህ እንደ እኔ ያላችሁ ኃጥአን ወንድሞቼ ሆይ፤ ከእንግዲህስ ወዲያ 16ቱን ሕግጋት (አሥርቱን ቃላት አሪትና ስድስቱን ቃላት ወንጌል) ለመፈጸም የእግዚአብሔር ባሮች መሆንን እንሻ ይላል። (ገጽ 73 ተአምር 12 ቁጥር 49-52)

እንግዲህ ከላይ በርዕሱ እንደተጠቀሰው በአጼ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመን ተዘጋጁ ከሚባሉት ከበርካታ መጻሕፍት አንዱ በሆነው በዚህ መጽሐፍ እንደተገለጸው በአሪትና በአዲስ በተጻፈው መሠረት የእግዚአብሔር ባሮች ተብለን ልንጠራ አያስፈልገንም። ምክንያቱም የግርድም ስም ሲጠራ ከዘላለም ፍርድ ነፃ መሆን ይቻላልና የሚል ነው።

ይህ ከመጽሐፍ ቅዱስ አባባልና ከክርስትና መሠረተ ሀሳብ ጋር የማይጣጣም ሰዎች ንስሐ ገብተው ከኃጢአትና ከበደላቸው ተጸጽተው በመመለስ ከእግዚአብሔር ጋር እርቅን እንዳይፈጽሙ የሚያደፋፍር ክፍል ስለሆነ ለጉዳዩ ትኩረት ተሰጥቶበት ቢጤን መልካም ነው።

መጽሐፉ የሃይማኖት (የእምነት) መመሪያ ሳይሆን የሥርዓት መጽሐፍ እንደሆነ በመቅድም ገጽ 3 ቁጥር 1 ላይ ተጠቅሶአል፤ በገጽ 4 ቁጥር 8 ላይም በተመሳሳይ ሁኔታ ይህ የሥርዓት መጽሐፍ እንደሆነ ይገልጻል።

ምንጊዜም ሃይማኖት አይለወጥም አይሻሻልምም ሥርዓት ግን የማይጠቅምና ከእውነት የራቀ ከሆነ በሃይማኖቱ መሪዎች እየተጠና በየጊዜው ሊለወጥና ሊሻሻል ይችላል። የማይለወጥ መጽሐፍ ቅዱስ ብቻ ነው። መጽሐፉ የተጻፈው ከላይ ስሙ በተጠቀሰውና ቆስጠንጥናስ በመባል በሚታወቀው በአጼ ዘርዓ ያዕቆብ ዘመን መንግሥት (1426-1460) መሆኑ ነው። ይህም ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ ከገባ ወደ 1100 ዓመታት ገደማ በኋላ ነው ማለት ነው። ከዚያ በፊት ግን ይህ የሥርዓት መጽሐፍ በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያን ያልነበረ ነው።

ጻድቃን ሰማዕታት

19.1 የሞቱ ጻድቃንና ጽድቃቸው

በመጽሐፈ መክብብ 9፡4-6 እንዲህ ይላል ፡- «ያልሞተ ውሻ ከሞተ አንበሳ ይሻላልና ሰው ከሕያዋን ሁሉ ጋር በአንድነት ቢኖር ተስፋ አለው። ሕያዋን እንደሚሞቱ ያውቃሉና ሙታን ግን አንዳች አያውቁም ሙታስቢያቸውም ተረስቶአልና ከዚያ በኋላ ዋጋ የላቸውም። ፍቅራቸውና ጥላቻቸው ቅንዓታቸውም በአንድነት ጠፍቶአል ከፀሐይ በታችም በሚሰራው ነገር ለዘላለም ዕድል ፈንታ ከእንግዲህ ወዲህ የላቸውም።»

የእምነት አባትና የእግዚአብሔር ወዳጅ በመባል የሚታወቀው አብርሃም በሕይወት እያለ ስለ ሰዶምና ገሞራ ሲማልድ በዘፍጥረት ምዕራፍ 18 ላይ እናነባለን። ከሞተ በኋላ ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በየትም ስፍራ ሲማልድ አናገኝም። ሰዎችም ስለሰሩት ኃጢአትና በደል ወይም መተላለፍ ይቅርታ ለመቀበል ወደ ሞቱት ጻድቃን ሰማዕታት አማልዱን ብለው አልጸለዩም። ጻድቃን የገዛ ነፍሳቸውን እንጂ ሌላውን የግዳንና ከፍርድ ነፃ የማውጣት ሥልጣን እንደሌላቸው በሕዝቅኤል 14፡12-20 በግልጽ ተብራርቶአል።

በሕይወት ያለ የእግዚአብሔር ሰው ለሌሎች መጸለይና ማግለድ እንደሚችልና ከሞተ በኋላ ግን ምንም ማድረግ እንደማይችል የእግዚአብሔር ቃል (መጽሐፍ ቅዱስ) ያስረዳናል። ታዲያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሞቱ ጻድቃን እንደማያማልዱ ከፀሐይ በታች በሚሠራው ነገር ዕድል ፈንታ ከእንግዲህ ወዲህ የላቸውም እያለ ሰዎች ግን የሞቱ ጻድቃንና ሰማዕታት ያማልዱናል ብለው ባልሆነና በማያዋጣ መንገድ መንከራተታቸው የእግዚአብሔርን ቃል ካለማወቅና ምናልባትም ለማወቅም ካለመፈለጋቸው የተነሳ ነው። አንዳንዶቹም ቃሉን እያወቁ ከእግዚአብሔር ቃል ይልቅ የግል ጥቅምን በመፈለግ ወይም ወግንና ሥርዓትን ለማክበር ብቻ ሲሉ የዐዋቂ አጥፊ የሆኑም አሉ። እነዚህ ሰዎች ራሳቸው ብቻ ሳይሆኑ ተከታዮቻቸውንም ከእውነት መንገድ አስተው እውነትን በሚመስል ፍጹም ሐሰት በሆነ የጥፋት ጉዳይ ይመሩአቸዋል።

ጌታ ኢየሱስ እንደ እነዚህ ያሉትን ሰዎች «እናንተ ስለ ወጋችሁ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ትተላለፋላችሁ» ይላቸዋል። ማቴ. 15፥3

ማንም ሰብዓዊ ፍጡር ለዓለም ኃጢአት ቤዛና መድሃኒት በሆነው በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አምኖ የነፍስ ደህንነት ካላገኘ ሌሎች በሠሩት የጽድቅ ሥራ እድናለሁ ብሎ ተስፋ ማድረግ ማለት የዋህነት ሳይሆን ሞኝነት ነው። የሰው ልጆች ከንቱ እንደሆኑና ሐሰተኞች በመሆን በሚሳኑ እንደሚበድሉ (በመዝ. 62፥9) ተጠቅሶአል።

አንዳንድ ሰዎች እግዚአብሔርም እርዱኝ እረዳችኋለሁ ብሎአል በማለት እግዚአብሔርን ደካማና ደጋፊ ፈላጊ እንደሆነ አድርገው ያቀርባሉ። ከየት እንደሚጠቅሱ ግልጽ ባይሆንም ከዚህ የባሰ ደግሞ ሰዎች እውነትን አውቀው ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዳይገቡ ግድግዳ ሆኖ የጋረደ የሰው ሥርዓትና ወግ ሰርተው «እናንተ ግብዘኛ ጻፎችና ፈሪሳውያን መንግሥት ሰማያትን በሰው ፊት ስለምትዘኑ ወዮላችሁ እናንተም አትገቡም የሚገቡትንም እንዳይገቡ ትከለክላላችሁ» (ማቴ. 23፥13) ተብሎ እንደተጻፈ ስተው ያስታሉ።

ምህረትንና ይቅርታን ጠይቆ ወደ እግዚአብሔር ለሚመለስ ሰው «በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ እንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን እስኪሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወደአልና። (ዮሐ. 3፥16) በተጨማሪም ከአዳምና ከሄዋን በደምና በሥጋ ከወረሰው ኃጢአትና በምድር ላይም በምኞት በድርጊትና በተግባር ከፈጸመው ከተገለጠና ከስውር ኃጢአት ሊያነፃው የሚችለው የክርስቶስ ክቡር ደም ብቻ ነው። ከአብ አባቱ ጋር ለማስታረቅ የመጣ እርሱ ክርስቶስ ብቻ ስለሆነ የአማላጅነት ሥራም የእርሱ ብቻ ነው። (ማቴ. 11፥28፤ 28፥18፤ ዕብ. 2፥17-18፤ 4፥14-16፤ ራዕይ 1፥5-8፤ 5፥1-14) ሐዋርያው ዮሐንስም ልጆቹ ሆይ፤ ኃጢአትን እንዳታደርጉ ይህን እጽፋችኋለሁ። ማንም ኃጢአትን ቢያደርግ ከአብ ዘንድ ጠበቃ (አማላጅ) አለን እርሱም ጻድቅ የሆነ ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። ይላል። (1ዮሐ. 5፥10)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ፍቅር አስገድዶት የአዳምን ዕዳ ለመክፈል ወደ ዓለም እንደ መጣ ከላይ ተደጋግሞ ተገልጿል።

እርሱም ኃጢአታችንን ተሸክሞ መከራን ታግሦ እጆቹ በምስማር፤ ጐኑ በጦር ተወግቶ ሞቶ ተቀብሮ ሞትን ድል አድርጎ ተነስቶ ከአባቱ ጋር አማልዶ ከጥፋት ያዳነን መድሃኔዓለም ክርስቶስ ኢየሱስ ነው።

(ማቴ. 27፥22-50፤ ሮሜ 5፥5-11፤ ኤፌ. 2፥4-18፤ ቆላ. 1፥10-23፤ 1ዮሐ. 4፥14)

19.2 ፍጡራን ከሞቱ ወዲያ ሌሎችን ሊረዱ አይችሉም

ፍጡራን ከሞቱ በኋላ ስለ ሕያዋን ጥቅም ወይም ጉዳት ማሰብና መሥራት መገናኘትና መረዳዳት እንደማይችሉ የታወቀ ነው። ለምሳሌ ኤልያስ በእሳት ሠረገላ ወደ ሰማይ ከመወሰዱ በፊት ለኤልሳዕ የተናገረውን ብንመለከት ከአንተ ከተለየሁ በኋላ ልሰጥህ አልችልምና አሁን ሳንለያይ የሚያስፈልግህን ጠይቀኝ ማለቱ ሰዎች ካረፉና ካንቀላቁ በኋላ ምንም እንደማይሠሩ ያሳያል። (2ነገ. 2፥9-14፤ ኢዩ. 3፥11-18፤ 14፥1-22)

ስለዚህ ጽድቅና ደህንነት በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ አማላጅነት ካልሆነ በቀር ከቶ በፍጡራን ስም አይገኝም። እውነትን በውሸት ለመሸፈን ካልተፈለገ በቀር የመዳንና የጽድቅ መንገድ አንድ ሲሆን እርሱም ነፍሱን ስለ ብዙዎች ቤዛ የሰጠ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። ሙታንን ተስፋ አድርጎ በእነርሱ ስም እየበሉና እየጠጡ መኖር ምናልባት ለሥጋ ጠገን ለጥቂት ነገር ይጠቅም ይሆናል እንጂ በእግዚአብሔር ቃል መሠረት ባዶ ነው።

ተግሳፅና ምክር ገጽ 61 ላይ ከላይ የተጠቀሰው ሀሳብ ሲጠቃለል ወንድሜ አንባቢ ሆይ፤ እንደ አገራችን ባህልና ልማድ እምነታችን ተስፋችንና መታመኛችንም ምንም ከማይሰሙ ሙታን ጻድቃን ሰማዕታት፤ ቅዱሳን እያልን ሰዎች ለራሳቸው ጥቅም ባወጡት ሥርዓትና የስህተት መንገድ ሄደን እንዳንታለል ጥንቃቄ እናድርግ። ማቴ. 7፥13-19፤ ቆላ. 2፥8 ይላል።

ሰው ሁሉ ኃጢአተኛና በደለኛ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ሁሉ ኃጢአትን ሠርተዋልና የእግዚአብሔርም ክብር ጐድሎአቸዋል፤ በኢየሱስ ክርስቶስ በሆነው ቤዛነት በኩል እንዲያው በጸጋው ይጻድቃሉ። ሮሜ 3፥23-24

የኃጢአታችንን ይቅርታ ለማግኘት ከፈለግን ተደጋግሞ እንደተገለጸው ያለው አንድ መንገድ ነው። እርሱም እኛን ኃጢአተኞችን ለማዳን ክብሩን ትቶ ከሰማየ ሰማያት ወርዶ ከድንግል ማርያም ተወልዶ ሥጋ ለብሶ በመጣው በጌታችንና በመድሃኒታችን በኢየሱስ ክርስቶስ

በግሙን ብቻ ነው። እርሱ ብቻውን መድሃኒትና ቤዛ ነው። መድሃኒባለም ግለት የዓለም መድሃኒት ግለት እንደሆነ ብዙዎች በስም ብቻ ያውቁታል። እንግዲህ ከላይ እንደተጠቀሰው የሰው ልጅ ወደደም ጠላ በዘር ሐረግ በሥጋና በደም የውርስ ኃጢአት አለበት። በተጨማሪም በምድራዊ የሥጋ ሕይወቱ በሃሳብ፣ በምኞትም ሆነ በድርጊት ኃጢአተኛ ነው። ስለዚህ ነው መጽሐፍ ቅዱስ በበደላችሁና በኃጢአታችሁ ሙታን ነበራችሁ ...። (ኤፌ. 2፥1) የሚለው። የእግዚአብሔርን ጽድቅ ሳያውቁ የራሳቸውንም ጽድቅ ሊያቆሙ ሲፈልጉ ለእግዚአብሔር ጽድቅ አልተገዙም። የሚያምኑ ሁሉ ይጸድቁ ዘንድ ክርስቶስ የሕግ ፍጻሜ ሆነ። ሮሜ 10፥3-4 ለተቀበሉት ሁሉ በስሙ ለሚያምኑ ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ ሥልጣንን ሰጣቸው። ዮሐ. 1፥12

የዓለም በሽታዋ ኃጢአት ነው የኃጢአት ደመወዝ ደግሞ ሞት ነው። ሮሜ 6፥23 ከኃጢአት አንጽቶ ወደ ጽድቅ የሚያገባ ሌላ መድሃኒት ከፍጡር ሊገኝ ባለ መቻሉ ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በመስቀል ላይ ተቸነከረ፣ ሞተ፣ ተቀበረ፤ መቃብርን ፈንቅሎ ሞትን ድል አድርጉ ተነሣ ወደ ሰማይም አረገ፣ ለእያንዳንዱ እንደ ሥራው ይከፍል ዘንድ ዳግም ይመለሳል።

20.1 መላእክትና አገልግሎታቸው

መልአክ ግለት ትርጉሙ መልእክተኛ (ተላላኪ) ግለት ነው። ስለዚህ ቅዱሳን መላእክት የእግዚአብሔር ተላላኪዎች ናቸው። በእግዚአብሔር ቃል ውስጥ መላእክት ራሱን የቻለ ተግባር ሲፈጽሙ እንደሚገኙ እናነባለን።

ቃሉን የምትፈጽሙ ብርቱዎችና ኃያላን፣ የቃሉን ድምፅ የምትሰሙ መላእክቱ ሁሉ እግዚአብሔርን ባርኩ። (መዝ. 103፥20) በማለት የመላእክት ዋና ተግባር የእግዚአብሔርን ድምፅ መስማትና የእርሱን ትዕዛዝ መፈጸም መሆኑን ይነግረናል። በጉልህ እንደተቀመጠው መላእክት የእግዚአብሔርን መልእክት ወደ ሰው ማምጣት ነው እንጂ የሰውን አቤቱታ መቀበል ወይም ወደ እግዚአብሔር ማድረስ አይደለም። ቃሉን የምትፈጽሙ ... ሲል የእግዚአብሔርን ቃል እንደሆነ እንጂ የሰውን ቃል እንደሆነ አይናገርም።

መላእክት የእግዚአብሔርን መልእክት ለአብርሃም፣ ለሕዝቅኤል፣ ለዳንኤል፣ ለዘካርያስ፣ ለሶምሶን አባት ለማኑሄ፣ ለቅድስት ማርያም፣ ለሐዋርያው ዮሐንስ ወዘተ. እንዳስተላለፉና ሰግደት ግን እንዳልተቀበሉ እናነባለን። ነገር ግን ከእነዚህ ቅዱሳን ወደ እግዚአብሔር መልእክትን ወይም ምልጃን ይዘው ሲሄዱ አልታዩም። ዘፍ. 18፥1-8፤ ዳን. 10፥10-21፤ ሉቃ. 1፥8-23፥26-38

የመላእክት ተግባር በእግዚአብሔር የሚያምኑትን ሰዎች መጠበቅ ነው። በመንገድህም ሁሉ ይጠብቁህ ዘንድ መላእክቱን ስለ አንተ ያዛቸዋልና እግርህም እንዳትሰናከል በእጆቻቸው ያነሱሃል። (መዝ. 91፥11-12)

መላዕክት መዳንን ይወርሱ ዘንድ ስላላቸው ለማገዝ የሚላኩ የሚያገለግሉም መናፍስት አይደሉምን? (ዕብ. 1፥14) የሚላኩ ሲል ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ሰው መሆኑ ግልጽ ነው።

መላእክት ከዚህ አገልግሎታቸው ሌላ ለመቅሰፍም ይላካሉ። ሐሥ. 12፥20-23 ስንመለከት ንጉሡ ሄሮድስ በእግዚአብሔር ላይ ስላመጸና

ክብርም ስላልሰጠው የጌታ መልአክ መታው በትልም ተበልቶ ሞተ ይላል።

ሐዋርያው ጳውሎስ ለቆላስይስ ክርስቲያኖች በጻፈው መልእክቱ «እንግዲህ በመብል ወይም በመጠጥ ወይም ስለ በዓል ወይም ስለ ወር መባቻ ወይም ስለ ሰንበት ማንም አይፍረድባችሁ፤ እነዚህ ሊመጡ ያሉት ነገሮች ጥላ ናቸውና አካሉ ግን የክርስቶስ ነው። ትህትናንና የመልእክትን አምልኮ እየወደደ ባላየውም ያለ ፈቃድ እየገባ በሥጋዊም አእምሮ በከንቱ እየታበየ ማንም አይፍረድባችሁ፤ እንደዚህ ያለ ሰው ራስ ወደሚሆነው (ወደ ኢየሱስ) አይጠጋም ... (ቆላ. 2፥16-19) ከዚህ ክፍል እንደምንመለከተው እንደ እግዚአብሔር ፈቃድና ሀሳብ ለመኖርና የዘላለምን ሕይወት ለመውረስ መንገድ እውነትና ሕይወት ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ ነው። ዮሐ 14፥6 ስለሆነም ከእግዚአብሔር ቃል በላይ ሥልጣን ያለው ማንም ምንም ስለሌለ በቃሉ ላይ ፡-

1. የሞቱ ጻድቃን ሰማዕታትም ሆኑ መላዕክት እንደማያማልዱ በግልጽ ይነግረናል (መክ. 9፥4-6፤ ሕዝ. 14፥12-20፤ ራእ. 22፥8-9፤ 12)
2. በእኛና በእግዚአብሔር መካከል ያለው አማላጃችንና አስታራቂያችን ስለ እኛ ኃጢአት በመስቀል ላይ የሞተው የተቀበረውና ከሙታን በሦስተኛው ቀን ተነስቶ ወደ ሰማይ ያረገው በታላቅ ክብርና ግርማ የሚመለሰው ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ብቻ እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። ሮም 8፥34፤ ዋስ - ዕብ. 7፥20-21፤ ጠበቃ - 1ዮሐ. 2፥1፤ አስታራቂ - 2ቆሮ. 5፥17-25፤ ኤፌ. 2፥13-22፤ 7፤125።

ጌታ ኢየሱስ የማልድልናል ሲባል እርሱ ከአብ ያንሳል ወይም ማዳን አይችልም ማለት ሳይሆን የእኛን ሥጋ ለብሶ በባህሪያችን ያለውን ድካም የሚረዳ በመሆኑ በድካማችን ሊራራልን የሚችል ሊቀ ካህናችን (አስታራቂያችን) እርሱ ብቻ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ በግልጽ ያስረዳናል (ዕብ. 4፥15)።

ስለዚህ ሌላ ፍጡር አማላጅ ይሆናል ተብሎ አልተጻፈም አልተነገረም። ጌታ ኢየሱስ ራሱ ሲናገር እናንተ ደካሞች ሸክማችሁ የከበደ ሁሉ ወደ እኔ ኑ እኔም አሳርፋችኋለሁ ቀንበሬን በላያችሁ ተሸከሙ ከእኔም ተማሩ እኔ የዋህ በልቤም ትሁት ነኝና ለነፍሳችሁም ዕረፍት ታገኛላችሁ ቀንበሬ ልዝብ ሸክሜም ቀሊል ነውና አለ። ማቴ.

11፥28፤ ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ። ዮሐ. 7፥33

ከእነዚህና ከሌሎችም የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ስንረዳ ወደ ኢየሱስ ለመቅረብ ልዩ የሆነ የቢሮክራሲ አሠራር ተበጅቶ መላዕክትንና ጻድቃንን አማላጅ በማድረግ ደጅ ካልጠናችሁ አትገቡም ተብሎ አልተጻፈም። የሰውን ሥጋዊ ሥርዓትና የእግዚአብሔር መንግሥት ዘላለማዊ የፍቅር ሥርዓት ማደባለቁ ወይም ለይቶ አለመረዳቱ ጉዳት ነው። «እንግዲህ በክርስቶስ ኢየሱስ ላሉት ኩነቴ የለባቸውም። በክርስቶስ ኢየሱስ ያለው የሕይወት ሕግ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶኛልና»። ሮም 8፥1-2

«የልጁም የኢየሱስ ክርስቶስ ደም ከኃጢአት ሁሉ ያነፃናል» 1ዮሐ. 1፥9 ተብሎ እንደ ተጻፈ ኃጢአታቸውን በንስሐ በደሙ ታጥበውና ነጽተው በእግዚአብሔር መንፈስ ፈቃድ የሚመሩ ናቸው እንጂ፤ «ጌታ ሆይ፤ ጌታ ሆይ፤ በስምህ ትንቢት አልተናገርንምን? በስምህስ ተአምራት አላደረግንምን? ይሉኛል። የዚያን ጊዜም ከቶ አላውቃችሁም እናንተ አመጸኞች ከእኔ ራቁ ብዬ እመሰክርባቸዋለሁ ይላቸዋል። (ማቴ. 7፥22-23)

እያንዳንዱ ሰው በእግዚአብሔር የፍርድ ዙፋን ፊት የሚቆምና የራሱን የሥራና የአገልግሎት ዋጋ የሚቀበል እንደሆነ መጽሐፍ ቅዱስ እየገለጸ ኃጢአተኛው ቶሎ ንስሐ እንዳይገባና እንዲቆይ ለማበረታታት የሚደረገው ከእግዚአብሔር ፈቃድና ቃል ውጪ የሆነ ማንኛውም ነገር በራሱ ተጨማሪ ወንጀል ነው።

ከላይ በዝርዝር እንደተገለጸው በሰው ልጆች ሁሉ ላይ ያለውን ኃጢአት የሰማይ መላዕክት ሊያስወግዱ ሊያማልዱና የኃጢአትን ዕዳ ሊከፍሉ እንዳይችሉ መላዕክት መናፍስት ስለሆኑ ደም የላቸውም። ያለ ደም ደግሞ ሥርየት የለም። «... ደምም ሳይፈስ ሥርየት የለም።» ዕብ. 9፥22

20.2 የመላዕክት ተልዕኮ

የመላዕክትን ተልዕኮ ከመጽሐፍ ቅዱስ እንመልከት ፡-

መላዕክት ቀንና ሌሊት ለእግዚአብሔር ክብር ይሰጣሉ፤ ያመሰግናሉ (ኢዩ. 6፥3-4፤ ራእ. 5፥11-12፤ 7፥11-12)

መላዕክት ለማዳንም ሆነ ለማጥፋት ከእግዚአብሔር የሚላኩ ናቸው።
(ዘፍ. 19፥1-28፤ 24መ. 24፥15-16፤ ዳን. 6፥19-22)

መላዕክት ምዕመናንን ለመጠበቅ ይታዘዛሉ። (መዝ. 34፥7፤
91፥10-12፤ ዕብ. 1፥14)

መላዕክት ከእግዚአብሔር የሚላኩ መልእክቶችን ለሰዎች ያደርሳሉ።
(ዳን. 8፥15-19፤ 9፥22-23፤ ሉቃ. 1፥26-28፤ ራእ. 22፥16)

መላዕክት የሰዎች መልዕክተኞች ሆነው ወደ እግዚአብሔር
የተላኩበት ጊዜ የለም። ከሰው ስግደትና አምልኮም ለመቀበል ፈቃደኞች
አይደሉም። (መላ. 13፥15-20፤ ራእ. 19፥10፤ 22፥8-9)

በስም የታወቁት መላዕክት ሚካኤልና ገብርኤል ናቸው። (ዳን.
10፥10-15፤ 18፥16፤ 9፥21፤ ሉቃ. 10፥26፤ ይሁዳ 9) ነገር ግን
ሱራፌል (ኢሳ. 6፥2-3) ኪሩቤል (ሕዝ. 1፥4-28፤ 10፥9-22)
የተጠቀሱ መላዕክት ሲሆኑ ከእነዚህም ሌላ እጅግ ብዙ አልፎ አእላፋት
ሠራዊተ መላዕክት እንዳሉ መጽሐፍ ቅዱስ ይነግረናል። የወደቁ
መላዕክትም ገብርኤልና ሚካኤል ነን እያሉ አንዳንዶችን የሚያታልሉ
ሰላሉ መላዕክት የሚያመጡልንን መልዕክት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር
አመዛዝንና መርምረን እንጂ መልዕክት ነኝ ያለንን ሁሉ እሺ ብለን
ልንቀበል አልታዘዝንም። «ወዳጆች ሆይ፤ መንፈስን ሁሉ አትመኑ ነገር
ግን መናፍስት ከእግዚአብሔር ሆነው እንደሆነ መርምሩ ብዙዎች
ሐሰተኞች ነቢያት ወደዚህ ዓለም ወጥተዋልና» 1ዮሐ. 4፥1።

አንዳንድ ጊዜ የተጣሉ መላዕክትም (ርኩሳን መናፍስት)
«የእግዚአብሔር መላዕክት ነን» በማለት የሐሰት ሥራቸውን ሊያከናውኑ
ስለሚችሉ ግንዛቤ በመውሰድ ጥንቃቄ ልናደርግና በሁኔታዎቻችን ሁሉ
በመጸለይ ከቃሉ መንፈሳዊ መረዳትን ማግኘት አስፈላጊ ይሆናል።
(ሕዝ. 28፥11-19፤ ይሁዳ 6፤ ራእ. 12፥7-9) እነዚህ መናፍስቶች
የዚህ የጨለማው ዓለም ገዥ በመባል የሚታወቁ ሲሆን ዓለማዊውን
ሥርዓት የመምራትና ያለ ክርስቶስ የሚኖሩትንም የዓላማቸው ተገዥ
የማድረግ ውስን ሥልጣን አላቸው። (ሉቃ. 4፥5-6፤ ዮሐ. 12፥36፤
16፥31፤ ኤፌ. 2፥2፤ 6፥12) ይሁን እንጂ የወደቁ መላዕክት ያለ
እግዚአብሔር ፈቃድ አማኞችን ሊጎዱ ፈጽሞ አይችሉም። (ኢዮ.
1፥6-12፤ 2፥1-9፤ ሉቃ. 22፥31-32)።

እነዚህ ርኩሳን መናፍስት ለዘላለም በገሃንም እንዲኖሩ የተወሰነባቸው
ሲሆኑ ሰዎችንም ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዳይገቡ በተለያየ

የሃይማኖት ስርዓትና የባህል ተጽዕኖ በመጫን በማታለልና በማባበል ወደ
እነርሱ የጥፋት ዓላማ እየላቡ ተከታዮች በማድረግ ላይ ይገኛሉ። (ማቴ.
25፥41፤ ዘዳ. 31፥17፤ 2ነገ. 21፥5፤ 2ዜና. 11፥13፤ መዝ.
106፥35፥38፤ ራእ. 9፥20-21።

የተለያዩ የክርስትና ሃይማኖት ተከታዮችም ሆኑ ግለሰቦች መላዕክትን
በሚመለከት ረገድ ልዩ ልዩ አስተሳሰብና እምነት ሊኖራቸው ይችላል።
ይሁን እንጂ ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የተገናዘበና ትክክለኛውን ፈር
የተከተለ ሃሳብ ማቅረብ ለሚፈጠረው አለ መግባባት ተገቢውን ምላሽ
ይሰጣል። ለዚህም ዓላማ መላካት በሰብዓዊ ምርምርና በፍልስፍና ወይም
መጨበጫ በሌለው ተረት ሳይሆን በመንፈስ ቅዱስ መሪነትና በመጽሐፍ
ቅዱስ እውነት ላይ መደገፉ ግዴታ ይሆናል።

ከላይ እንደ ተጠቀሰው መላዕክት በእግዚአብሔር ፊት የሚቆሙ
የሰማይ ሠራዊት ሲሆኑ የማይጨበጡና የማይዳሰሱ ረቂቃን መናፍስት
ናቸው። (ዕብ. 1፥14)። በክብር ከሰው ጥቂት ይበልጣሉ (መዝ.
8፥5)። የተፈጠሩት ቅዱሳን ሆነው ነው (ዘፍ. 1፥31)። ቁጥራቸው
... ብዙ ሺህ ... ወይም አእላፋት ... ነው (መዝ. 68፥17፤ ዕብ.
12፥23)። ሰዎች ያገባሉ ይጋባሉ። መላዕክት ግን አያገቡም
አይጋቡምም (ሉቃ. 20፥34-36)። ተፈጥሮአቸውና ባህሪያቸው ከሰው
የተለየ ነው። ሰው ሥጋ ለባሽ ሲሆን እነርሱ ግን ቀደም ሲል
እንደተገለጸው መናፍስት ወይም የማይዳሰሱና የማይጨበጡ ፍጡራን
ናቸው። ይሁን እንጂ በሚያስፈልገበት ጊዜ እንደ ሰው ለመታየት
የሚያስችል ኃይል አላቸው። ምግባቸው ከሰው ምግብ የተለየ ሰማያዊ
እንጀራ እንደሆነ በመዝ. 78፥25 ተገልጿል። በኢዮብ 1፥6 ላይ
የአምላክ ልጆች የሚል ስያሜም ተሰጥቶአቸዋል።

20.3 የመላዕክት ባሕርይ

መላዕክት ከፋና መልካም ተብለው ይለያያሉ። አንዳንዶቹ
በእግዚአብሔር ላይ በማመጸቸው ወይም ኃጢአት በመሥራታቸው ወደ
ገሃንም ተጥለው በጨለማ ጉድጓድ ፍርዳቸውን ይጠባበቃሉ። 2ኢጥ.
2፥4፤ ይሁዳ 6 የቀሩት ከፋዎች መላዕክት ደግሞ በምድር ላይ
የእግዚአብሔርን ሥራ ይቃወማሉ፤ ፈቃዱንና ዕቅዱን ይጻረራሉ። ነገር
ግን በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ድል እንደሚሆኑና በአማኞች ላይ ሥልጣን
እንደሌላቸው ተጽፎአል። መልካሞቹ መላዕክት ግን እግዚአብሔርን
ያመልካሉ፤ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ይረዳሉ፤ ይጠብቃሉ (ዘፍ.
19፥11፤ መዝ. 91፥11)።

የመላዕክት ዓይነት የተለያዩ ነው። ሱራፊል፣ ኪሩቤል፣ ሊቃነ መላዕክትና ጠባቂ መላዕክት የተባሉት ይገኙባቸዋል።

ሱራፊል ስድስት ክንፍ ያላቀው ሊሆን የእግዚአብሔርን ቅድስና የሚናገሩ ናቸው (ኢሳ. 6፥1-8)።

ኪሩቤል፣ አራት ክንፍ ሲኖራቸው ሥራቸውም የእግዚአብሔርን ዙፋን መጠበቅ ነው። (ሕዝ. 1፥4-25፤ ዮና 1-22፤ ራዕ. 4፥6-8)

ሚካኤል፣ ከሊቃነ መላዕክት ታላቁና አንዱ ነው። በታላቁ መከራ ጊዜ ለእስራኤል ልጆች በመቆም ተዋግቶላቸዋል። (ዳን. 12፥1-2) እንዲሁም በመጨረሻው ቀን ከዲያቢሉስ ጋር በሰማይ ታላቅ ውጊያ ያደርጋል (ራዕ. 12፥7-9)።

ሌላው ሊቀ መላዕክት ገብርኤል ነው። እርሱም የእግዚአብሔርን የማዳን ሥራ ያከናውናል፤ ያበስራልም። በሚከተሉት ክፍሎች ስለ እርሱ ተጽፎአል፤ (ዳን. 8፥15-17፤ 9፥20-27፤ ሉቃ. 1፥11-20)።

የመጨረሻው የወደቀው ሊቀ መላዕክት የነበረው ሰይሚን ነው። እርሱም ዘንዶ፣ ዲያቢሉስ፣ የቀደመው እባብ፣ ክፉው፣ አላች፣ የወንድሞች ክላሽ፣ ብዔልዚቡል፣ ቤልሆር፣ አብዶንና አጵልዮን፣ ባላጋራ፣ ነፍሰንዳይ፣ የሃስት አባት ወዘተ. ተብሎም ይጠራል። ዲያቢሉስና ተከታዮቹ የሆኑት ሌሎች መላዕክት ከሰማይ ወደ ምድር የተጣሉ በእግዚአብሔር ላይ በማመጻቸው እንዲሁም አምልኮና ስግደትን ለራሳቸው በመፈለጋቸው ነው። ኢሳ. 14፥12-16

በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን ስለ መልካሞቹና ስለ ክፉዎቹም መላዕክት በሰፊው ተገልጿል። ስለሆነም የክፉዎቹን መላዕክት የክፋትና የጥፋት ዓላማ በመገንዘብ እነርሱን መቃወምና ሥራቸውንም በክርስቶስ ስም ማፍረስ ይገባል። መልካሞቹ መላዕክት የእግዚአብሔር መልዕክተኞች ናቸው። መልዕክተኛ ሲባል ከአንድ ሰው ወደ ሌላ ሰው ወይም ወደ ሌላ ቦታ የሚላክ በቃልም ሆነ በጽሑፍ አንድን መልዕክት የሚያደርስ አካል ማለት ነው። የመልዕክቱ ዓይነት ብዙውን ጊዜ ይለያያል። መልዓኩ የምስራችን፣ መርዶን፣ ምስጋናን፣ ወቀሳን፣ ምክርን፣ ተግዛጽንና ፍርድን የሚመለከት ነገር ሲናገርና ሲፈጽም በሁኔታው አያዝንም ወይም አይደሰትም። በዚሁ ዓይነት መላዕክት ከእግዚአብሔር የተላኩበትን ጉዳይ ለሰው ሲያደርሱ ስሜታቸውና አቀራረባቸው በመልዕክቱ አፈጻጸም ላይ የተመሠረተ ይሆናል።

20.4 መላዕክት ለተለያዩ ሰዎች ያስተላለፉት መልዕክት

በብሉይ ኪዳን ውስጥ መላዕክት ከእግዚአብሔር ዘንድ ወደ ተለያዩ ሰዎች ተልከው መልዕክት እንዳደረጉ ተጠቅሷል። ይኸውም ፦

ግብፃዊቷ አጋር ከጌታዋ ከአብራም ባረገዘች ጊዜ እመቤትዋን ሦራን በዓይንዋ አቃለለች፤ በዚህም ምክንያት ሦራ አጋርን አሠቃየችት አጋርም ለቃይ ስለበዛባት ኮበለለች።

የእግዚአብሔር መልዓክም በበረሃ በሚገኝ አንድ የውሃ ምንጭ አጠገብ አገኛት፤ ምንጩ የሚገኘው ወደ ሱር በሚወስደው መንገድ አጠገብ ነው። መልዓኩም የሦራ ባሪያ አጋር ሆይ ከወዴት መጣሽ? ወዴትስ ትሄጃለሽ? አላት። አጋርም እኔ ከእመቤቴ ከሦራ የኩበለለሁ ነኝ አለች። መልዓኩም ወደ እመቤትሽ ተመለሼ ከእጅዋም በታች ሁነሽ ተገዥ ... እነሆ አንቺ ፀንሰሻል ወንድ ልጅንም ትወልዳለሽ ስሙንም እስማኤል ብለሽ ትጠራለሽ እግዚአብሔር መቸገርሽን ሰምቶአልና። እርሱም የምድረ በዳ እህያን የሚመስል ሰው ይሆናል እጁ በሁሉ ላይ ይሆናል የሁሉም እጅ ደግሞ በእርሱ ላይ ይሆናል ... አላት፤ ዘፍ. 16፥7-12።

ከዚህ በላይ እንደተጠቀሰው ለአጋር በጭንቀቷ ወቅት እግዚአብሔር መልዓኩን ልኮላት (1ኛ) ከኖረችበት ቤት ኩብልላ በመንከራተትና በሀዘን ላይ ለዘረች ለአጋር የማጽናኛ መልዕክት ነግሮአት ወደ ወጣችበት ወደ አብራምና ወደ ሦራ ቤት እንድትመለስ ነገራት፤ (2ኛ) የምሥራች ያዘለ የተስፋ ቃል ይኸውም የምትወልደው ወንድ ልጅ እንደሆነና እግዚአብሔርም መቸገሯን ማየቱን መልዓኩ ገልጿላት አጋር ወደ አብራምና ሦራ ቤት ተመልሳ በተነገራት መሠረት እስማኤልን ወለደች።

አብርሃም ልጁን ይስሐቅን መስዋዕት አድርጎ ለእግዚአብሔር ሊሰዋ በሞሪያ ተራራ ላይ ቢለዋ ባነሣ ጊዜ የእግዚአብሔር መልዓክ ከሰማይ ጠራውና አብርሃም አብርሃም ... በብላቴናው ላይ እጅህን አትዘርጋ አንዳችም አታድርግበት አንድ ልጅህን ለእኔ አልከለክልክምና እግዚአብሔርን የምትፈራ እንደሆንህ አሁን አውቄአለሁ አለ። በዚህ ጊዜ አብርሃም አንድ በግ በፍር ውስጥ አግኝቶ በልጁ ፈንታ ሠዋው። የእግዚአብሔር መልዓክ ከሰማይ ሁለተኛ ጊዜ ጠራው እንዲህም አለው እግዚአብሔር በራሴ ማልሁ ይላል ይህን ነገር አድርገሃልና አንድ ልጅህንም አልከለክልክምና በእውነት በረከትን እባርክሃለሁ። ዘርህንም እንደሰማይ ከዋክብት በባህር ዳር እንዳለ አሸዋ አበዛዋለሁ፤ ዘርህም

የጠላቶችን ደጅ ይወርሳል የምድር አሕዛብ ሁሉም በዘርህ ይባረካሉ ቃሌንም ስምተሃልና (ዘፍ. 22፡11-18)።

አብርሃም በልቡ እግዚአብሔርን እንደሚፈራና ጽኑ እምነት እንዳለው የእግዚአብሔር መልዕክተኛ አረጋገጠለት። ቀጥሎም ስለዘፋ ያለውን የዘላለም ተስፋ ነገረው። ተስፋውም የማያወላውልና ውሸት የሌለበት ነበር።

20.5 መልዕክት ለእግዚአብሔር ሕዝብ ሲቆም

የሞግብ ንጉሥ የነበረው የሴፎር ልጅ ባላቅ አገሩ በእስራኤላውያን መከበቡን አይቶ በመፍራቱ እስራኤልን እንዲረግምለት ወደ ነቢዩ ወደ በለዓም መልዕክተኞችን ላከ። መልዕክተኞቹም የምዋርቱን ዋጋ ይዘው ወደ በለዓም ከሄዱ በኋላ ከባላቅ የተላኩትን ቃል ነገሩት በለዓም ግን ከእግዚአብሔር ጋር ከተማከረ በኋላ አብሮአቸው ለመሄድ ፈቃደኛ አለመሆኑን ገለጸላቸው። ምንም ከአሕዛብ ወገን ቢሆን ስለ እስራኤል አምላክ በጥቂቱ ሰምቶ ነበርና ባላቅ ከመጀመሪያዎቹ የሚበልጡ መልዕክተኞችን ልኮበት ሲነጋ አህያውን ጭና ከሰዎቹ ጋር ሄደ። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ተቆጣ የእግዚአብሔርም መልዕክት በመንገድ ላይ ቆመ። አህያይቱም የእግዚአብሔርን መልዕክት በመንገድ ላይ ቆሞ የተመዘዘም ሰይፍ በእጁ ይዞ አየች። ከመንገዱም ፈቀቅ ብላ ወደ እርሻ ውስጥ ገባች። በለዓምም ወደ መንገድ ይመልሳት ዘንድ አህያይቱን መታት። የእግዚአብሔርም መልዕክት ከወይን ቦታዎች መካከል በወዲያና በወዲህ ወገን ግንብ በነበረበት በጠባብ መንገድ ላይ ቆመ። አህያይቱም የእግዚአብሔርን መልዕክት አየች፤ ከበለዓምም በታች ተኛች በለዓምም እጅግ ተቆጣ አህያይቱንም በበትሩ ደበደባት። እግዚአብሔርም የአህያይቱን አፍ ከፈተ በለዓምንም ሦስት ጊዜ የመታኸኝ ምን አድርጌብህ ነው? አለችው። በለዓምም አህያይቱን ስላላገጥሽብኝ ነው በእጄስ ሰይፍ ቢኖር አሁን በገደልኩሽ ነበር አላት። አህያይቱም በለዓምን፤ ከብዙ ዘመን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ የምትቀመጥብኝ አህያህ አይደለህምን? በውኑ እንዲህ አደርግ ዘንድ ልማዴ ነበርን? አለችው፤ እርሱም እንዲህ አላደረግሽብኝም አላት።

እግዚአብሔርም በበለዓምን ዓይኖች ከፈተ የእግዚአብሔርን መልዕክት በመንገድ ላይ ቆሞ የተመዘዘም ሰይፍ በእጁ ይዞ አየ። ሰገደም በግንባሩም ወደቀ። የእግዚአብሔርም መልዕክት አህያህን ሦስት ጊዜ ለምን መታህ? እነሆ መንገድህ በፊቱ ጠማማ ነውና እቋቋምህ ዘንድ መጥቻለሁና አህያይቱም አይታኝ ከፈቱ ሦስት ጊዜ ፈቀቅ አለች፤

ከፊቱስ ፈቀቅ ባትል በእውነት አንተን አሁን በገደልኩህ እርስዋንም ባዳንኳት ነበር አለው። በለዓምም የእግዚአብሔርን መልዕክት በድያለሁ አንተ በመንገድ ላይ እንደቆምክብኝ አላወቅሁም እንግዲህም አሁን አትወድድ እንደሆነ እመለሳለሁ አለው። የእግዚአብሔር መልዕክትም በለዓምን ከሰዎቹ ጋር ሂድ ነገር ግን የምነግርህን ቃል ብቻ ትናገራለህ አለው በለዓምም ከባላቅ አለቆች ጋር ሄደ፤ ዘጉ. 22፡22-35።

ከዚህ በላይ የተጠቀሰው የበለዓም ታሪክ እጅግ አስገራሚ ነው። የባላቅ ምኞት እስራኤላውያንን ወግቶ ለማሸነፍና ከአገሩ ለማባረር ስላልቻለና ስለፈራ በበለዓም ለማስረገም ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር በእስራኤል ሕዝብ ላይ ጉዳት እንዲደርስ ስለማይፈልግ መልዕክትን ልኮ አህያዋን በማናገር የበለዓምን ዓላማና ሀሳብ ለወጠው። የበለዓም ዓይኖች ተከፈቱ። እርግማኑ ወደ ምርቃትና በረከት ተለወጠ። እንዲያውም ስለ መሲሁ ስለ ክርስቶስ ሳይቀር ትንቢት ተናገረ። በለዓም በመልዕክት ፊት የወደቀውና የሰገደው በድንጋጤ ከመዋጡ የተነሣ እንጂ ሊያመልከው እንዳልሆነ ግልጽ ነው።

20.6 የመላዕክት መመሪያ ለእግዚአብሔር ሕዝብ

የእስራኤል ልጆች ለብዙ ዓመታት በግብፅ አገር በባርነት ከሚኖሩበት እግዚአብሔር በፀናች እጅ በበረታችም ከንድ አውጥቶአቸው ሳለ እነርሱ ግን የእግዚአብሔርን ስም አረከሱ አስታሮትንና በዓልንም አመለኩ። ከዚህም የተነሳ እግዚአብሔር አዘነ በተለያዩ መንገዶችም ጥፋታቸውን ይነግራቸው ነበር። የእግዚአብሔርም መልዕክት ከጌልጌላ ወደ ቦኪም ወጥቶ ጥፋታቸውን ሁሉ በነገራቸው ጊዜ የእስራኤል ልጆች ድምፃቸውን ከፍ አድርገው አለቀሱ፤ መላ. 2፡1-5።

የእስራኤል ልጆች በከፋ ሥራቸው እግዚአብሔርን በማሳዘናቸው ለጠላቶቻቸው ለምድያማውያን አሳልፎ ሰጣቸው። እነርሱም ለሰባት ዓመታት በብዙ ዓይነት ጭቆናና ሥቃይ ገዙአቸው። በኋላም ጥፋታቸውን ተገንዝበው ወደ እግዚአብሔር ሲጮኹ እግዚአብሔር መልዕክትን ልኮ ጌዴዎንን «አንተ ጽኑፅ ኃያል ሰው እግዚአብሔር ካንተ ጋር ነው» አለው ጌዴዎንም ጌታዩ ሆይ እግዚአብሔር ከእኛ ጋር ከሆነ ይህ ነገር ሁሉ ለምን ደረሰብን? ... እግዚአብሔር ትቶናል በምድያማውያንም እጅ አሳልፎ ሰጥቶናል አለው። እግዚአብሔርም ወደ እርሱ ዘር ብሎ በዚህ በጉልበትህ ሂድ እስራኤልን ከምድያም እጅ አድን እነሆ ልኪሃለሁ አለው። ... ጌዴዎንም አቤቱ አምላክ ሆይ፥ ወዮልኝ

የእግዚአብሔርን መልዓክ ፊት ለፊት አይቻለሁና አለ። እግዚአብሔርም ሰላም ላንተ ይሁን አትፍራ፤ አትሞትም አለው። መሳ. 6፥11-24

በሌላ ጊዜ ደግሞ የእስራኤል ልጆች በእግዚአብሔር ፊት ክፉ ሥራ ስለ ሠሩ እግዚአብሔር በፍልስጥኤማውያን እጅ አርባ ዓመት አሳልፎ ሰጣቸው።

ማቴ 23 የሚባል ከዳን ወገን የሆነ አንድ የጸርዓ ሰው ለሚሰቱ የእግዚአብሔር መልዓክ ተገልጦላት «እነሆ አንቺ መካን ነሽ ልጅም አልወለድሽም ተጠንቀቂ የወይን ጠጅን የሚያሰክርም ነገር አትጠፈርኩስም ነገር አትበዱ። ልጁም ከእናቱ ማገፍን ጀምሮ በእግዚአብሔር የተለየ ናዝራዊ ይሆናል በራሱ ላይ ምላጭ አይደርስበትም እርሱም እስራኤልን ከፍልስጥኤማውያን እጅ ግዳን ይጀምራል። ሴቲቱም ወደ ባልዋ መጥታ «አንድ የእግዚአብሔር ሰው ወደ እኔ መጣ መልኩ እንደ እግዚአብሔር መልዓክ የሚያስደነግጥ ነበር ከወደት እንደ መጣ አልጠየኩትም እርሱም ስሙን አልነገረኝም» በማለት መልዓኩ የነገራትን ሁሉ ነገረችው።

ማቴ 23 ሆይ፤ የላከሽው የእግዚአብሔር ሰው እባክህ እንደገና ወደ እኛ ይምጣ ለሚወለደውም ልጅ ምን እንድናደርግ ያስገንዝበን ብሎ ወደ እግዚአብሔር ለመገኘት እግዚአብሔር የማቴ 23 ድምፅ ሰማ፤ የእግዚአብሔርም መልዓክ እንደገና ለሴቲቱ በእርሻው ውስጥ ተቀምጣ ሳለች ተገለጠላት ባልዋ ማቴ 23 ከእርሷ ጋር አልነበረም። ሴቲቱም ፈጥና ርጠች ለባልዋም እነሆ በቀደም ዕለት ወደ እኔ የመጣው ሰው ደግሞ ተገለጠልኝ ብላ ነገረችው። ማቴ 23 ተነስቶ ሚስቱን ተከተለ ወደ ሰውየውም መጥቶ ከዚህች ሴት ጋር የተነጋገርህ አንተ ነህን? አለው። እርሱም እኔ ነኝ አለ። ማቴ 23 ቃልህ በደረሰ ጊዜ የልጁ ሥርዓት ምንድነው? የምናደርግለትስ ምንድነው? አለው የእግዚአብሔርም መልዓክ ማቴ 23 ሴቲቱ ከነገርኳት ሁሉ አትብላ ያዘዝኳትንም ሁሉ ትጠብቅ አለው። ማቴ 23 የእግዚአብሔርን መልዓክ የፍየል ጠቦት እስክናዘጋጅልህ ድረስ እባክህን ቆይ አለው። የእግዚአብሔርም መልዓክ ማቴ 23 አንተ የግድ ብትለኝ መብልህን አልበላም፤ የሚቃጠለውንም መስዋዕት ማዘጋጀት ብትወድስ በእግዚአብሔር አቅርበው አለው። ማቴ 23 የእግዚአብሔር መልዓክ መሆኑን አላወቀም ነበር፤ መሳ. 13፥3-23።

ከዚህ በኋላ የማቴ 23 ሚስት ወንድ ልጅ ወለደች ስሙንም ሶምሶን ብላ ጠራችው። ሶምሶን ባደገ ጊዜ ከሰው ሁሉ የተለየ ኃይለኛና ብርቱ

ሆነ። የእግዚአብሔር ዕቅድ እስራኤላውያንን እንዲታደግና ነፃ እንዲያወጣቸው ነበር። ስለዚህ መንፈሱን ከሶምሶን ላይ በኃይል አወረደ። ሶምሶንም ፍልስጥኤማውያንን ያጠቃ ጀመር። በእነርሱና በንብረታቸው ላይ ከፍ ያለ ጉዳት አደረሰ። የሚቋቋመው ሰው ጠፋ። ከዚህም የተነሳ በፍልስጥኤማዊት ጋለሞታ ፍቅር ተነደፈ የእግዚአብሔርንም ዓላማ ሳተ። ይህችን ደሊላ የምትባለውን ጋለሞታ አገባ። እርሷም ሶምሶንን ለወገኖች አሳልፋ ለመስጠት ፈልጋ ከብዙ ጊዜ ሙከራ በኋላ ራሱን ላጪችው። ከዚህ በኋላ የእግዚአብሔር መንፈስ ተሰየው። ሶምሶንም እንደ ማንኛውም ተራ ሰው ሆነ፤ ጠላቶቹም ይዘው ዓይኖቹን ካወጡ በኋላ እስር ቤት አግብተው ወፍሮ አስፈጡት እንደፈለጋቸውም መዘባባቻ አደረጉት።

እግዚአብሔር መልዓኩን ልኮ መልዕክቱን የሚያስተላልፈውም ሆነ መንፈሱን ለሰዎች የሚሰጠው እንደሚገባ እንዲይዙትና እንዳያስመርቱት ነው። የእግዚአብሔር መንፈስ ከኃጢአት ወይም ከጣዖት ጋር አብሮ በሰው ልብ ውስጥ ሊኖር አይፈቅድም። ሰዎች እግዚአብሔርን ሲበድሉና ሕይወታቸውን በዓለም ነገር ሲያረክቡ ያዝናል። መንፈስ ቅዱስ ሰዎች ኃጢአት መሥራትን ቢቀጥሉና ንስሐ ባይገቡ ትቶአቸው ይሄዳል። ከዚህ በኋላ ያለው ሕይወታቸውና ኑሮአቸው በጣም የሚያስከፋ ይሆንባቸዋል።

20. 7^ኛ ገብርኤል የምስራች ተናጋሪ መልዓክ

ሄሮድስ ይሁዳን ይገዛ በነበረበት ዘመን ዘካርያስ የተባለ ካህን ነበር። ለእርሱም ኤልሳቤጥ የምትባል ሚስት ነበረችው። የሁለቱም ዕድሜ የገፋ ከመሆኑም በላይ ልጅ አልነበራቸውም።

አንድ ጊዜ ዘካርያስ የአገልግሎት ተራው ስለ ደረሰ ለማጠን ወደ ቤተ መቅደስ ገባ። በዕጣኑ ሥነ ሥርዓት ላይ ሕዝቡ በውጭ ቆመው ይፀላዩ ነበር። የጌታም መልዓክ በዕጣኑ መስዋዊት ቀኝ ቆሞ ታየው። ዘካርያስም ባየው ጊዜ ደነገጠ ፍርሃትም ወደቀበት። መልዓኩም እንዲህ አለው ዘካርያስ ሆይ ፀሎትህ ተሰምቶልሃልና አትፍራ፤ ሚስትህ ኤልሳቤጥም ወንድ ልጅ ትወልድልሃለች ስሙንም የሐንሰ ትለዋለህ። ደስታና ተድላም ይሆንልሃል፤ በመወለዱም ብዙዎች ደስ ይላቸዋል። በጌታ ፊት ታላቅ ይሆናልና የወይን ጠጅና የሚያሰክር መጠጥ አይጠጣም ገናም በእናቱ ማገፍን ሳለ መንፈስ ቅዱስ ይሞላበታል፤ ከእስራኤልም ልጆች ብዙዎችን ወደ ጌታ ወደ አምላካቸው ይመልሳል። እርሱም የተዘጋጁትን ሕዝብ ለጌታ እንዲያሰናዳ የአባቶችን ልብ ወደ ልጆች የማይታዘዙትን ወደ ጸድቃን ጥበብ ይመልስ ዘንድ በኤልያስ መንፈስና

ኃይል በፊት ይሄዳል። ዘካርያስም መልዓኩን እኔ ሽማግሌ ነኝ ሚስቴም በዕድሜዋ አርጅታለችና ይህን በምን አውቃለሁ? አለው። መልዓኩም መልሶ እኔ በእግዚአብሔር ፊት የምቆም ገብርኤል ነኝ። እንድናገርህም ይህችንም የምሥራች እንድሰብክልህ ተልኬ ነበር፤ እነሆም በጊዜው የሚፈጸመውን ቃሉን ሰላላመንህ ይህ ነገር እስከሚሆን ቀን ድረስ ድዳ ትሆናለህ መናገርም አትችልም አለው። (ሉቃ. 1፡8-20) ከዚህም የተነሣ መጥምቁ የሐንሰ እስኪወለድ ድረስ አባቱ ዘካርያስ ዲዳ ሆኖ ቆየ።

ዘካርያስ የሰብዓዊ ተፈጥሮን ሁኔታ በማየት ማመን ቢያቅተውና ቢጠራጠርም እግዚአብሔር መልዓኩን ገብርኤልን ልኮ ያስተላለፈው የምሥራች ቃል እንደተፈጸመ በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ ያመነ ክርስቲያን እግዚአብሔር የተናገረውን የሚፈጽም አምላክ መሆኑን በማመን መጠበቅ ይገባል።

ከዘካርያስና ከኤልሳቤጥ ታሪክ ጋር የተያያዘው ሌላው ጉዳይ የጌታችንን የኢየሱስ ክርስቶስን መወለድ የሚመለከት ነው። «በስድስተኛው ወር መልዓኩ ገብርኤል ናዝሬት ወደምትባል ወደ ገሊላ ከተማ ከዳዊት ወገን ለሆነው የሴፍ ለሚባል ሰው ወደታጩት ወደ አንዲት ድንግል ከእግዚአብሔር ዘንድ ተላከ፤ የድንግሊቱም ስም ማርያም ነበረ። መልዓኩም ወደ እርሷ ገብቶ ደስ ይበልሽ ፀጋ የሞላብሽ ሆይ፤ እግዚአብሔር ካንቺ ጋር ነው አንቺ ከሴቶች መካከል የተባረክሽ ነሽ አላት። መልዓኩም ማርያም ሆይ በእግዚአብሔር ፊት ጸጋ አግኝተሻልና አትፍሪ። እነሆም ትፀንሻለሽ ወንድ ልጅም ትወልዳለሽ ስሙንም ኢየሱስ ትይዋለሽ። እርሱም ታላቅ ይሆናል የልዑል ልጅም ይባላል፤ ጌታ አምላክም የአባቱን የዳዊትን ዙፋን ይሰጠዋል፤ በያዕቆብ ቤትም ላይ ለዘላለም ይነግሣል፤ ለመንግሥቱም መጨረሻ የለውም። ማርያምም መልዓኩን ወንድ ስለማላውቅ ይህ እንዴት ይሆናል? አለችው። መልዓኩም መልሶ እንዲህ አላት ፡- መንፈስ ቅዱስ በአንቺ ላይ ይመጣል፤ የልዑልም ኃይል ይጸልልሻል፤ ስለዚህ ደግሞ ከአንቺ የሚወለደው ቅዱሱ የእግዚአብሔር ልጅ ይባላል። እነሆም ዘመድሽ ኤልሳቤጥ እርሷን ደግሞ በእርጅናዋ ወንድ ልጅ ፀንሳለች ለእርሷም መካን ትባል ለነበረችው ይህ ስድስተኛ ወር ነው ለእግዚአብሔር የሚሳነው ነገር የለምና። ማርያምም፤ እነሆኝ የጌታ ባሪያ እንደ ቃልህ ይሁንልኝ አለች። መልዓኩም ከእርሷ ሄደ። (ሉቃ. 1፡26-38)

ከዚህ በላይ የተመለከትነው ቃል መላዕክት በምድር ላይ ለሰዎች ካበሰሩአቸው መላዕክቶች ሁሉ የተለየና ብልጫም ያለው ነው።

ምክንያቱም ስለ ዓለም መድሀን መወለድ የሚያበስር ነውና። የማርያም ለዚህ ከፍተኛ ጉዳይ መመረጥም ሌላው አስገራሚ ነገር ነው። እግዚአብሔር ልጁን በሌላ መንገድ ለመላክ ይችላል ነበር። ነገር ግን የሰዎችን ኑሮና ችግር እንዲካፈል ብሎ ሰውን መረጠ።

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ በቤተልሄም በተወለደ ጊዜ ለሰዎች ለመጀመሪያ ጊዜ ያበሠሩ መላዕክት ናቸው። በዚያም ምድር መንጋቸውን በሌሊት ሲጠብቁ በሜዳ ያደሩ እረኞች ነበሩ። እነሆም የጌታ መልዓክ ወደ እነርሱ ቀርቦ የጌታ ክብርም በዙሪያቸው አበራ፤ ታላቅ ፍርሃትም ፈሩ። መልዓኩም እንዲህ አላቸው። እነሆ ለሕዝቡ ሁሉ የሚሆን ታላቅ ደስታ የምስራች እነግራችኋለሁና አትፍሩ። ዛሬ በዳዊት ከተማ መድሃኒት እርሱም ክርስቶስ ጌታ የሆነ ተወልዶላችኋል፤ ሕፃን ተጠቅልሎ በግርግምም ተኝቶ ታገኛላችሁ። ድንገትም ብዙ የሰማይ ሠራዊት ከመልዓኩ ጋር ነበሩ። እግዚአብሔርንም እያመሰገኑ ክብር ለእግዚአብሔር በአርያም ይሁን ሰላምም በምድር ለሰውም በጉ ፈቃድ አሉ።

መላዕክትም ከእነርሱ ተለይተው ወደ ሰማይ በወጡ ጊዜ እረኞቹ እርስ በርሳቸው ፡- እንግዲህ እስከ ቤተልሄም ድረስ እንሂድ እግዚአብሔርም የገለጠልንን ይህን የሆነውን ነገር እንይ ተባብሩ። ፈጥነውም መጡ ማርያምንና የሴፍን ሕፃኑንም በግርግም ተኝቶ አገኙ። ... እረኞችም እንደተባለላቸው ስለ ሰሙትና ሰላዩት ሁሉ እግዚአብሔርን እያመሰገኑና እያከበሩ ተመለሱ። (ሉቃ. 2፡8-20)

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የምናገኘው ታላቅ የምስራች የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሞትን ድል አድርጎ መነሳት ነው። የእርሱ ትንሣዔ የተከታዮቹ ማለት የክርስቲያኖች ትንሣዔ ነው። ወደ መቃብር እንደ ወረደ ሞት ይዞ ቢያስቀረው ኖሮ የዘላለም ሕይወት ጉዳይ ተረት በሆነ ነበር። እግዚአብሔር አምላክ ከሞት በኋላ ሕይወት መኖሩን ለመግለጽና ለማረጋገጥ ልጁን ከሞት አስነሳው። የትንሣዔውንም የምሥራች መጀመሪያ ያበሠረው የእግዚአብሔር መልዓክ ነው።

በሰንበትም መጨረሻ የመጀመሪያው ቀን ሲነጋ መግደላዊት ማርያምና ሁለተኛይቱም ማርያም መቃብሩን ሊያዩ መጡ። እነሆም የጌታ መልዓክ ከሰማይ ስለ ወረደ ታላቅ የምድር መናወጥ ሆነ፤ ቀርቦም ድንጋዩን አንከባሉ በላዩ ተቀመጠ። መልዓኩም እንደ መብረቅ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ ነበር። ጠባቆችም እርሱን ከመፍራት የተነሣ ተናወጡ እንደ ሞቱም ሆኑ። መልዓኩም መልሶ ሴቶቹን አላቸው ፡- እናንተስ

አትፍሩ የተሰቀለውን ኢየሱስን እንድትሹ አውቃለሁና እንደ ተናገረ ተነስቶአልና በዚህ የለም፤ የተኛበትን ስፍራ ኑና እዩ። ፈጥኛችሁም ሂዱና ከሙታን ተነሣ እነሆም ወደ ገሊላ ይቀድማችኋል በዚያም ታዩታላችሁ ብላችሁ እደቀመዛሙርት ንገሩአቸው። እነሆም ነገርኳችሁ። (ማቴ. 28፥1-7፤ ማር. 16፥5-7፤ ሉቃ. 24፥4-7፤ ዮሐ. 20፥11-13)

20.8 መልዓክ የደህንነትን መንገድ ሲገልጥ

በቂሣሪያ ኢጣሊያ ለሚሉት ጭፍራ የመቶ አለቃ የሆነ ቆርኔሌዎስ የሚሉት አንድ ሰው ነበር። እርሱም ከቤተሰቦቹ ሁሉ ጋር እግዚአብሔርን የሚያመልክና የሚፈራ ለሕዝብም እጅግ ምጽዋት የሚያደርግ፤ ወደ እግዚአብሔርም ሁልጊዜ የሚጸልይ ነበር። ከቀኑ በጠጣች ሰዓት ያህል ቆርኔሌዎስ ሆይ፤ የሚለው የእግዚአብሔር መልዓክ ወደ እርሱ ሲገባ በራዕይ በግልጽ አየው። እርሱም ትኩር ብሎ ሲመለከተው ደንግጦ ፡- ጌታ ሆይ ምንድነው? አለ። መልዓኩም አለው ፡- ጸሎትህና ምዕዋትህ በእግዚአብሔር ፊት ለመታሰቢያ ዐረገ። አሁንም ወደ ኢየሱስ ሰዎችን ልከህ ጲጥሮስ የሚባለውን ስምያንን አስመጣ። እርሱ ቤቱ በባሕር አጠገብ ባለው በቁርበት ፋቂው በስምያን ዘንድ በእንግድነት ተቀምጦአል፤ ልታደርገው የሚገባህን እርሱ ይነግርሃል አለው። (ሐሥ. 10፥1-7)

እግዚአብሔር መልዓኩን ወደ ሰዎች የሚልከው ለሥጋዊ ጉዳይ ብቻ ሳይሆን ለነፍሳቸው ደህንነትም ጭምር እንደሆነ የቆርኔሌዎስ ታሪክ ያስረዳል። ምክንያቱም ለቆርኔሌዎስ የሚያስፈልገው የመዳን ትምህርትና ስለ ጌታችን ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ እዳኝነት መንገር ያለበት በሐዋርያው በጲጥሮስ በኩል እንደሆነ መልዓኩ አቅጣጫውን አሳየው። ቆርኔሌዎስም በቅንነት በመስማቱ ለራሱ ለቤተሰቡና ለጉረቤቶቹ ጭምር መዳን ምክንያት ሆነ።

አንድ ጊዜ አይሁድ ጳውሎስን ለምን ስለ ክርስቶስ ትናገራለህ? ለምንስ ስለ እርሱ ታስተምራለህ? ብለው በመታሰብ ከንጉሥ አግሪጳ ፊት እንዲቀርብ አደረጉ። ነገር ግን ጉዳዩ በቀላሉ ሊፈጸም ባለ መቻሉ ጳውሎስ ወደ ቂሣሪ ይግባኝ አለ። በዚሁ መሠረት ከሌሎች እስረኞች ጋር በመርከብ ተሳፍሮ ጉዞውን ወደ ኢጣሊያ ቀጠለ። በባህር ጉዞው ላይ እርሱና አብረውት የነበሩት ሁሉ ከባድ ጭንቀት አጋጠማቸው። ይኸውም ተሳፍረውበት የነበረውን መርከብ ኃይለኛ አውሎ ነፋስ ተነስቶ እየደጋገመ አናወጠው። መንገደኞቹ ሕይወታቸውን ለማዳን የተለያዩ

አሳብ አቀረቡ። ከጭንቀቱም ወደ ባህር ጣሉ። ነገር ግን ለመዳን የነበራቸው ተስፋ ተሟጠጠ። ሳይበሉ ብዙ ቀን ከቆዩ በኋላ ያን ጊዜ ጳውሎስ በመከከላቸው ቆሞ እንዲህ አለ ፡- እናንተ ሰዎች ሆይ፤ ሰምታችሁኝ በሆነ ኖሮ ከቀርጤስ እንዳትነሱ ይህንም ጥፋትና ጉዳት እንዳታገኙ ይገባችሁ ነበር። አሁንም አይዞአችሁ ብዬ እመክራችኋለሁ ይህ መርከብ እንጂ ከእናንተ አንድ ነፍስ እንኳ አይጠፋምና። የእርሱ የምሆንና ደግሞ የማመልከው የእግዚአብሔር መልዓክ በዚህች ሌሊት በአጠገቤ ቆሞ ነበርና። እርሱም ጳውሎስ ሆይ፤ አትፍራ በቂሣሪ ፊት ልትቆም ይገባሃል፤ እነሆም እግዚአብሔር ካንተ ጋር የሚሄዱትን ሁሉ ሰጥቶሃል አለኝ። ስለዚህ እናንተ ሰዎች ሆይ፤ አይዞአችሁ እንደተናገረኝ እንዲሁ እንዲሆን እግዚአብሔርን አምናለሁና። ነገር ግን ወደ አንዲት ደሴት እንድንወድቅ ያስፈልገናል። (ሐሥ. 27፥21-26)

ስለሆነም መላዕክት ከእግዚአብሔር ተልከው የእግዚአብሔርን ሰዎች በሚያስፈልጋቸው ቦታና ሁኔታ ሲያገለግሉአቸው በብሉይም ሆነ በአዲስ ኪዳን እንመለከታለን።

20.9 መላዕክት ለጥበቃ ሲታዘዙ (ጠባቂ መላዕክት)

የእስራኤል ልጆች ከግብፅ አገር ባርነት ወጥተው ወደ ተስፋይቱ አገር ለመግባት በምድረ በዳ ይጓዙ በነበሩበት ጊዜ ፈርዖንና ሠራዊቱ ሊያጠፉአቸው ያሳድዱአቸው ነበር። ወደ ኤርትራ ባህር እንደቀረቡ በፈታቸው ይሄድ የነበረው የእግዚአብሔር መልዓክ ፈቀቅ ብሎ በኋላቸው ሄደ። (ዘፀ. 14፥19)። መልዓኩ በመጀመሪያ የሚጓዙበትን መንገድ እንዳይሰቱ ሲመራቸው ቆየና ከጠላቶቻቸው ሊያድናቸው ወደ ኋላቸው ዞረ። እግዚአብሔርም ሕዝቡን ለመጠበቅ የገባው ቃል ኪዳን «በመንገድህ ይጠብቅህ ዘንድ ወዳዘጋጀሁትም ስፍራ ያገባህ ዘንድ እነሆኝ እኔ መልዓክን በፊትህ እሰድዳለሁ። በፊቱ ተጠንቀቁ፤ ቃሉን አድምጡ፤ ስሜም በእርሱ ስለሆነ ኃጢአት ብትሠሩ ይቅር አይልምና አታስመርሩት። አንተ ግን ቃሉን ብትሰማ ያልሁህንም ሁሉ ብታደርግ ጠላቶችህን እጥላቸዋለሁ፤ የሚያስጨንቁህንም አስጨንቃቸዋለሁ። መልአኪ በፊትህ ይሄዳልና ወደ አምራውያንም፤ ወደ ኪጢያዊያንም፤ ወደ ፈርዛውያንም፤ ወደ ከነዓናውያንም፤ ወደ ኤዊያውያንም፤ ወደ ኢያቡሳውያንም ያገባሃል እኔም አጠፋቸዋለሁ። (ዘፀ. 23፥20-23)

የእስራኤል ሰዎች የርዳናስን ከተሻገሩ በኋላ በጌልጌላ ሠፍረው ነበር። መሪያቸው ኢያሱ በኢያሪኮ አጠገብ ሳለ ዓይኑን አንስቶ ተመለከተ፤ እነሆም የተመዘዘ ሠይፍ በእጁ የያዘ ሰው በፊቱ ቆሞ ነበር።

ኢያሱም ወደ እርሱ ቀርቦ ከእኛ ወገን ወይስ ከጠላቶቻችን ወገን ነህ? ብሎ ጠየቀው። እርሱም መልሶ፤ «አይደለሁም እኔ የእግዚአብሔር የሠራዊት አለቃ ሆኜ መጥቻለሁ» አለ ... እርሱንም አንተ የቆምህበት ስፍራ የተቀደሰ ነውና ጫማህን ከእግርህ አውልቅ አለው። ኢያሱም እንዲሁ አደረገ። (ኢያሱ 5፥13-15)

ኤልያስ አራት መቶ ሃምሳ የባዓል ነቢያት በሰይፍ ማስገደሉን የአክዓብ ሚስት ኤልሃቤል በሰማች ጊዜ ልትበቀለው ፈልጋ መልዕክተኛ ላከችበት። ኤልያስም ሕይወቱን ለማዳን ወደ ምድረ በዳ ሸሸ። ደክሞትም ከአንድ ክትክታ ዛፍ ሥር ተጋደመ እንቅልፍም አንቀላፋ። እነሆም የእግዚአብሔር መልዓክ ዳሰሰውና ተነስተህ ብላ አለው። ነቅተም ሲመለከት በራሱ አጠገብ የተጋገረ እንጉቻና በማሰር ውሃ አገኘ። በላ ጠጣም፥ ተመልሶም ተኛ። የእግዚአብሔር መልዓክ ሁለተኛ ጊዜ መጥቶ ዳሰሰውና የምትሄድበት መንገድ ሩቅ ነውና ተነሥተህ ብላ አለው። ተነሥተም በላ ጠጣም፥ በዚያም ምግብ ኃይል እስከ እግዚአብሔር ተራራ እስከ ኮሬብ ድረስ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ሄደ። (1ኛ. 19፥5-8)

ዳዊት በመንገድህ ሁሉ ይጠብቁህ ዘንድ መላዕክቱን ስለ አንተ ያዘዛቸዋልና እግርህም በድንጋይ እንዳትሰናከል በእጆቻቸው ያነሡሃል ይላል። (መዝ. 91፥11-12)

ናቡከደነፆር መልአኩን ልኮ ሲድራቅን ሚላቅንና አብድናጉን ከእሳት ያዳናቸውን አምላክ አመሰግን። (ዳን. 3፥28)

እንደዚሁም እግዚአብሔር በመልዓኩ አማካይነት በአናብስት ጉድጓድ ተጥሎ የነበረውን ዳንኤልን እንዳዳነ ተጽፎአል። (ዳን. 6፥22)

የእግዚአብሔር መልዓክ በሚፈሩት ሰዎች ዙሪያ ይሰፍራል ያድናቸውማል። (መዝ. 34፥7)

አንድ ጊዜ የሶሪያ ንጉሥ ሠራዊቱን ሰብስቦ እስራኤልን ለመውጋት በሰዋራ ቦታ ሰፈረ። በዚያን ጊዜ ነቢዩ ኤልሳዕ ወደ እስራኤል ንጉሥ እንዲጠነቀቅ ላከበት። የሶሪያ ንጉሥ ኤልሳዕ ያደረገውን ስለ ሰማ ሊያስይዘው ፈልጎ ያለበትን ቦታ አይተው እንዲመለሱ ሰዎችን ላከ። መልዕክተኞቹ ያለበትን ቦታ ከነገሩት በኋላ የሶሪያ ንጉሥ ፈረሶችንና ሠረገሎችን እጅግም ብዙ ጭፍራ ሰደደ። በሌሊትም መጥተው ከተማይቱን ከበቡ። የእግዚአብሔር ሰው (የኤልሳዕ) ሎሌ ማለዳ ተነስቶ በወጣ ጊዜ እነሆ በከተማይቱ ዙሪያ ጭፍራና ፈረሶች ሠረገሎችም ነበሩ። እርሱም ጌታ ሆይ ወዮ ምን እናደርጋለን? አለው። ኤልሳዕ ግን ከእኛ ጋር

ያሉት ከእነርሱ ጋር ካሉት ይበልጣሉና አትፍራ አለው። ዓይኖቼንም እግዚአብሔር እንዲገልጥለት ኤልሳዕ ለመነ የብላቴናውም ዓይኖች ተገለጡ አየም እነሆ በኤልሳዕ ዙሪያ ያሉት የእሳት ፈረሶችና ሠረገሎች ተራራውን ሞልተውት ነበር። (2ኛ. 6፥15-17)

መላዕክት ከሰው ማስተዋል በላይ የሆኑ አንዳንድ ድንቅ ነገሮችን እንዲያደርጉ ወይም የእግዚአብሔርን ሀሳብ ለሰው እንዲገልጡ ወይም እንዲያስረዱ ከእግዚአብሔር ይላካሉ። ዘካ. 1፥9፤ 19፤ 21፤ 2፥4፤ 4፥5-6፤ 6፥4-5።

20.10 የመላዕክት አገልግሎት በአዲስ ኪዳን

እስካሁን የተመለከትነው መላዕክት በብሉይ ኪዳን ዘመን ለእግዚአብሔር ሰዎች ይሰጡ የነበረውን የአገልግሎት ዓይነት ነው። በአዲስ ኪዳን ዘመንስ?

የእግዚአብሔር መልዓክ በሕልም ለዮሴፍ ታይቶ ሄሮድስ ሕፃኑን ሊገድለው ይፈልገዋልና ተነሣ ሕፃኑንና እናቱንም ይዘህ ወደ ግብፅ አገር ሸሽ እስከነግርህም ድረስ በዚያ ተቀመጥ አለው። (ማቴ. 2፥13)

ሄሮድስ ከሞተ በኋላ እነሆ የጌታ መልዓክ በግብፅ ለዮሴፍ በሕልም ታይቶ ፦ የሕፃኑን ነፍስ የፈለጉት ሞተዋልና ተነሣ ሕፃኑንና እናቱን ይዘህ ወደ እስራኤል አገር ሂድ አለው። (ማቴ. 2፥19-20)

ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ አርባ ቀንና አርባ ሌሊት ከጦመና በዲያብሎስ ከተፈተነ በኋላ መላዕክት ቀርበው ያገለግሉት ነበር። (ማቴ. 4፥11)

ኢየሱስ ተይዞ ወደ መስቀል ሞት ከመሄዱ በፊት በጌቱሴማኒ በሚጸልይበት ጊዜ የሚያበረታው መልዓክ ከሰማይ መጥቶ ታየው። (ሉቃ. 22፥43)

በሐሥ. 5፥17-19 እንደምናነበው የአይሁድ ሃይማኖት ሊቀ ካህናትና ሰዱቃውያን ልባቸው በቅንዓት ስለ ተሞላ የኢየሱስ ክርስቶስን ተከታዮች (ሐዋርያትን) ወደ ወህኒ ጨመሩአቸው። የጌታ መልዓክ ግን በሌሊት የወህኒውን ደጅ ከፍቶ አወጣቸው።

ፊልጶስ ኢትዮጵያዊውን ጃንደረባ ወደ ክርስቶስ ያመጣው በጌታ መልዓክ አማካይነት ነው። በደቡብ በኩል ከኢየሩሳሌም ወደ ጋዛ ወደሚያወርደው ምድረ በዳ ሂድ አለው። (ሐሥ. 8፥26) ንጉሥ ሄሮድስ ሐዋርያትን ሲያሳድድ አንዳንዶቹንም ሲያስገድል ጴጥሮስን

ወህኒ አገባው። ጴጥሮስ በወህኒ ይጠበቅ ነበር። ሄሮድስም ሊያወጣው ባለበ ጊዜ በዚያች ሌሊት ጴጥሮስ በሁለት ሠንሰለት ታስሮ በሁለት ወታደሮች መካከል ተኝቶ ነበር። ጠባቂዎችም በደጁ ፊት ሆነው ወህኒውን ይጠብቁ ነበር። እነሆም የጌታ መልዓክ ቀረበ። በቤቱም ውስጥ ብርሃን በራ፡ ጴጥሮስንም ጉድኑን መትቶ አነቃውና ፈጥነህ ተነሣ አለው። ሰንሰለቶቹም ከእጁ ወደቁ። መልዓኩም ታጠቅና ጫማህን አግባ አለው። እንዲሁም አደረገ። ልብስህንም ልበስና ተከተለኝ አለው። ወጥቶም ተከተለው፤ ራዕይንም የሚያይ ይመስለው ነበር እንጂ በመልዓኩ የሚደረገው ነገር እውነት እንደሆነ አላወቀም። የመጀመሪያውንና የሁለተኛውንም ዘብ አልፈው ወደ ከተማ ወደሚያወጣው ወደ ብረቱ መዝጊያ ደረሱ። እርሱም አውቆ ተከፈተላቸው። ወጥተውም አንዲት ስላች አለፉ ወዲያውም መልዓኩ ከእርሱ ተለየ። ጴጥሮስም ወደ ልቡ ተመልሶ ፡- ጌታ መልዓኩን ልኮ ከሄሮድስ እጅና የአይሁድ ሕዝብ ይጠብቁት ከነበረው ሁሉ እንደ አዳኝ አሁን በእውነት አወቅሁ አለ። (ሐሥ. 12፡6-11)

በዓለም ፍጻሜ መላዕክት ሰዎችን ወደ እግዚአብሔር እንደሚሰበሰቡ በምሳሌያዊ አነጋገር ተጽፎአል። በመግለጫውም መሠረት እንክርዳዱም የክፉው ልጆች ናቸው፤ እንክርዳዱን የዘራውም ጣላት ዲያብሎስ ነው። መከሩም የዓለም መጨረሻ ነው። አጫጆቹ መላዕክት ናቸው። «... የሰው ልጅ መላዕክቱን ይልካል፤ ከመንግሥቱም እንቅፋትን ሁሉ አመግንም የሚያደርጉትን ይለቅማሉ ወደ እቶን እሳትም ይጥሉአቸዋል። ... በዓለም መጨረሻ እንዲሁ ይሆናል። መላዕክት መጥተው ኃጢአተኞችን ከፃድቃን መካከል ይለዩአቸዋል። ወደ እቶን እሳትም ይጥሉአቸዋል፤ መላዕክቱንም ከታላቅ መለከት ድምፅ ጋር ይልካቸዋል ይሰበስባሉ ይላል። (ማቴ. 13፡39-41፤ 49፤ 24፡31)

ስለ መላዕክት በክርስቲና ሃይማኖት መመሪያ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ተጽፎ በምናገኘው በማንኛውም ክፍል ማለትም በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን አማላጅ ናቸው የሚል አልተጻፈም። በአንዳንድ የእምነት ክፍሎች ግን መላዕክት አማላጅ ናቸው በማለት (ማቴ. 18፡10፤ ራዕ. 8፡2፤ ሉቃ. 1፡19፤ ዘክ. 1፡12-26) ይጠቅሳሉ። ይሁን እንጂ በእነዚህም ክፍሎች በትክክል የተጠቀሰው መላዕክት ከእግዚአብሔር ተልከው ወደ ሰዎች እንደሚመጡ እንጂ ራሳቸው አማልክት ሆነው ሊሰገድላቸው እንደሚገባ አይደለም።

ሊመለከቱና ሊሰገድሉት የሚገባው (አብ፡ ወልድና መንፈስ ቅዱስ) አንድ አምላክ ብቻ እንጂ ለሌሎች ፍጡራን መሰገድም ሆነ ወደ እነርሱ

መጸለይ የእግዚአብሔርን ቃል (መጽሐፍ ቅዱስን) መጻረር ወይም መቃወም ነው። እግዚአብሔር በመላዕክት ወይም በሌሎች ፍጡራን በኩል ወደ እኔ ፀልዩ አላለም። እርሱ ያለውና በግልጽ በቃሉ ላይ የተጻፈው «ወደ እኔ ጩኸ እኔም እመልስልሃለሁ አንተም የማታውቀውን ታላቅና ኃይለኛ ነገርን አሳይሃለሁ» (ኤር. 33፡3) የሚል ነው።

20.11 ለቅዱሳን መላዕክት ይሰገዳልን?

ቅዱሳን መላዕክት ስግደትን ለጌታ እንጂ ለራሳቸው አይቀበሉም፤ ምክንያቱም በብሉይ ኪዳንም ሆነ በአዲስ ኪዳን የተጠቀሱት ቅዱሳን የእግዚአብሔር ሰዎች እግዚአብሔርን ሲለምኑ ወደ እርሱ የልመና የምልጃም ሆነ የምስጋና ፀሎት ሲያደርጉ ወይም ሲያመልኩና ሲሰግዱ በቀጥታ መስመር ከራሱ ከእግዚአብሔር ጋር ይገናኙ ነበር እንጂ በተዘዋዋሪ ወይም በሰማ በለው ሲያመልኩ ወይም ሲጸልዩ አናይም። ስለዚህ ማናችንም ብንሆን ለራሳችን ሃሳብ ይመቻል ብለን የእግዚአብሔርን ቃል በማጣመም የማይሆነውን ይሆናል በማለት ራሳችንንም ሆነ ሌሎችን ወደ ጥፋት ጉዳና ልንመራ አይገባም። ሐዋርያው ጳውሎስም (በሮሜ 8፡14-17) በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና። አባ አባት ብለን የምንጮኸበትን የልጅነትን መንፈስ ተቀበላችሁ እንጂ እንደገና ለፍርሃት የባርነትን መንፈስ አልተቀበላችሁምና። የእግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን ያ መንፈስ ራሱ ከመንፈሳችን ጋር ይመስክራል ይላል። «እግዚአብሔር ለሚጠሩት ሁሉ በእውነት ለሚጠሩት ሁሉ ቅርብ ነው።» መዝ. 145፡18 ስግደት፤ አምልኮ፤ ክብር፤ ምስጋና የሚገባው እርሱ ብቻ ነው። ሰዎች እውነተኛውን የእግዚአብሔርን መንገድ ትተው በሰው ሠራሽ ሰፊ ጉዳናና እውነት በሚመስል ውሸት እንዲመሩ ማድረግና የክርስቶስን ቤዛነት ተረድተው ወደ ነፍሳቸው አዳኝ እንዳይመለሱ በመንገድ ላይ ቆሞ መዝጋት ራሱ ትልቅ ስህተት ነው። «እናንተ ግብዞች ጻፎችና ፈረሳውያን መንግሥተ ሰማያትን በሰው ፊት ስለምትዘጉ ወዮላችሁ፤ እናንተ አትገቡም የሚገቡትንም እንዳይገቡ ትከለክላላችሁ» ማቴ. 23፡13።

«ከእኔ በቀር ሌሎች አማልክት አይሁንልህ፤ በላይ በሰማይ ካለው በታችም በምድር ካለው ከምድርም በታች በውኃ ካለው ነገር የማናቸውንም ምሳሌ የተቀረጸውንም ምስል ላንተ አታድርግ፤ አትሰገድላቸው አታምልካቸውምም በሚጠሉኝ እስከ ሦስተኛና እስከ አራተኛ ትውልድ ድረስ የአባቶችን ኃጢአት በልጆች ላይ የማመጣ

ለሚወዱኝ ትዕዛዜን ለሚጠብቁ እስከ ሺህ ትውልድ ድረስ ምህረትን የማደርግ እኔ እግዚአብሔር አምላክህ ቀናተኛ አምላክ ነኝና» (ዘፀ. 20÷3-6፤ ዘጳ. 5÷7-10)።

እግዚአብሔር እኔ ቀናተኛ ነኝ ለሌሎች ፍጡራንም ሆነ ለእጅህ ሥራ አትሰገድ እያለ በልዩ ልዩ መልክ የአምልኮትና የሰግደት መመሪያ አውጥቶ ለፍጡራን መስገድ ይገባል ብሎ ማስተማር የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ መጋፋት አይደለም? ይልቅስ ከእግዚአብሔር ቃል እውነት ጋር በመታረቅ ከሰህተት በንስሐ መመለስ ከጥፋት መዳን ነው።

ለራስህና ለትምህርትህ ተጠንቀቅ በእነዚህም ፅና ይህን ብታደርግ ራስህንም የሚሰሙህንም ታድናለህና» (1ጢሞ. 4÷16)

ሰዎች እውነትን እያወቁና ቃሉንም እያነበቡ ሲያጣምሙ እግዚአብሔር ያዘንባቸዋል። «... ነገር ግን እኛ ብንሆን ከሰግደ መልዓክ ከሰበክንላችሁ ወንጌል የሚለይ ወንጌልን ቢሰብክላችሁ የተረገመ ይሁን አስቀድመን እንዳልን እንዲሁ አሁን ሁለተኛ እላለሁ ከተቀበላችሁት የተለየውን ማንም ቢሰብክላችሁ የተረገመ ይሁን» (ገላ. 1÷8-9)።

የእግዚአብሔርን መላዕክት ማምለክና በሰማቸው ዝክር ማድረግ ወይም ስዕለት ማግባት የሰውን ነፍስ የሚያድንና የእግዚአብሔርን ውሳኔ የሚለውጥ ሳይሆን ሰው ሠራሽና ከእግዚአብሔር ያልሆነ ምድራዊ ሥርዓት ሰይጣናዊም ተግባር ነው። በአንዳንድ ስፍራ በመላዕክት ስም የሚገባው ስዕለት ዓይነት የሚደነቅና የሚያሳፍር ነው። ለምሳሌ፤ አይጥ፥ ቅማል፥ እንዲሁም ሌላ የሚያሳፍር ተግባር ... መፈጸም እንደ ልማድ እየተወሰደ ነው። እውነተኛው የእግዚአብሔር መልዓክ ስግደትን ለራሱ በመውሰድ ፈንታ ሊሰግድለት በእግሩ ፊት የወደቀውን የሐንሰን እንኳን «ይህንም ያየሁትና የሰማሁት እኔ የሐንሰ ነኝ። በሰማሁትና ባየሁትም ጊዜ ይህን ባሳየኝ በመልዓኩ እግር ፊት እሰግድ ዘንድ ተደፋሁ። እርሱም እንዳታደርገው ተጠንቀቅ ካንተ ጋር ከወንድሞችህም ከነቢያት ጋር የዚህንም መጽሐፍ ቃል ከሚጠብቁ ጋር አብራ ባሪያ ነኝ ለእግዚአብሔር ሰገድ አለኝ» (ራዕ. 22÷8-9) ብሎ መሰከረ። ይህም አምልኮትና ስግደት የሚገባው ለእግዚአብሔር ብቻ እንደሆነ ያሳየናል። ነገር ግን በተቃራኒው አምልኮትና ስግደት ፈላጊ ከነሠራዊቱ ወደ መሬት የወደቀው የጨለማው መልዓክ ክፉው (ሰይጣን) ነው። እርሱም ሆነ ተከታዮቹ ሕዝብ እንዲሰግድላቸው እያደረጉ በተዘዋዋሪም ሆነ በቀጥታ እውነተኛ መልዓክ መስለው በብዙ ሕዝብ እየተመለኩ ናቸው።

ተግባራቸውና የማሳሳቻ መንገዳቸውም ጥሩ ሥነ ምግባር በማስመሰል እንዲሁም የመላዕክትን ስምና የሃይማኖት መልክ በማስያዝ ስለሆነ እውነት ፈላጊ የሆነ ሰው ሁሉ መንፈስ ቅዱስ እንዲመራው እየተማፀነ መጽሐፍ ቅዱስን ማጥናትና በቃሉም መሠረት መመራት ከጥፋት ያድነዋል። (2ዮሐ. 2÷1)

«ተዐቀቡኬ እምሐሳውያን ነቢያት» በሚል መጽሐፍ ገጽ 34 ላይ ለመላዕክት ስለሚገባው ስግደት በሚል ርዕስ ከእግዚአብሔር ቃል ውጪ ለፈጣሪና ለፍጡር የሚቀርበው ስግደት እንዳለ በመግለጽ ለፈጣሪ የሚቀርበው የአምልኮት ስግደት እንደሆነና ለፍጡር ደግሞ የሚቀርበው የጸጋና የአክብሮት ስግደት ነው ይላል። በአስረጅነትም የተጠቀሰው ዘፍ. 22÷31፤ ዳን. 8÷15-18 ነው።

በለዓም የተመዘዘ ሰይፍ በእጁ የያዘ መልዓክ አይቶ ደንግጦ በፊቱ መውደቁንና መስገዱን እንዲሁም ኢያሱ በኢያሪኮ አጠገብ የተመዘዘ ሰይፍ የያዘ የሠራዊት አለቃ (የመላዕክት አለቃ) ባየ ጊዜ በግንባሩ ተደፍቶ የሰገደ መሆኑን ይገልጻል። (ኢያሱ 5÷13-15)

ነገር ግን ከላይ የተጠቀሱት በለዓምም ሆነ ኢያሱ በሁኔታው ደንግጠው መውደቃቸው ስግደት ነው አያሰኝም። ስግደት ማለት ትርጉሙ ሰው በአምላኩ ፊት አክብሮትን ለመግለጽ ከውስጥ ልቡ በሙሉ ፈቃደኝነት ሲጉነበስ (ራስን ማዘንበል፥ አጽኖን) ኢሳ. 46÷2)፤ በጉልበቱ ሲንበረከክ (አስተበርኮ) 2ዜና 6÷13 ወይም በግንባሩ በመሬት ላይ ሲወድቅ ስግደት ይባላል። (ዳን. 2÷46) እንደ ሙሴ ሕግ ዐሥርቱ ቃላት ኦሪት ስግደት ለእግዚአብሔር ብቻ የሚሰጥ አክብሮት ሲሆን የአምልኮት መግለጫ ነው። (ዘፀ. 20÷4-6)

መርዶክዮስ ለሐማ አልሰገደም (አስ. 3÷2-4) ሌሎች ዘበኞች ግን ለሐማ ሲገባም ሆነ ሲወጣ ይሰግዱለት ነበር። ጳውሎስና በርናባስም ስግደትን አልተቀበሉም ሐሥ. 14÷13-18። የእግዚአብሔር መልዓክ በራዕይ 19÷10 እና 22÷8-9 «... እንዳታደርገው ተጠንቀቅ ...» ብሎ ለየሐንስ እንደ ተናገረው እንዲሁ ጴጥሮስም የመቶ አለቃ ቆርኔሌዎስ ከእግሩ በታች ወድቆ ሲሰግድለት «ተነሣ! እኔ ራሴ ደግሞ ሰው ነኝ» ብሎ አስነሣው። (ሐሥ. 10÷25-26) ክርስቶስ ግን አምላክ ስለሆነ የሰዎችን ስግደት ተቀብሎአል። (ማቴ. 28÷9) የሚሰግድለት እና አምልኮት የሚገባው እግዚአብሔር ሲሆን ስግደትም በመንፈስና በእውነት እንጂ ለሥርዓትና ለወግ ብቻ እንዳልሆነ በዮሐ. 4÷24 ተጠቅሶአል።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በአንዳንድ ቦታ ለሰዎችና ለመላዕክት ስግደት እንደ ተደረገ ብናገኝም በወቅቱ በተፈጠረው ድንገተኛ ክስተት በድንጋጤ ወይም በፍርሃት እንጂ ለማምለክ አስበውበትና አቅደው ያደረጉት እንዳልሆነ ልናስተውል ይገባል (ኢያሱ 5÷14፤ ዳን. 2÷46፤ 2ነገ. 4÷37 ሐሥ. 10÷26፤ 16÷29)። ምክንያቱም ሰውን ሊያስደነግጥና ከቁጥጥሩ ውጭ በሆነ ሁኔታ በመሬት ላይ እንዲደፋ የሚያደርግ ክስተት ለምሳሌ እንደ ነጉድጓድ፣ ኃይለኛ ፍንዳታ ወይም ጩኸት ... ሰምቶ በድንገት የወደቀ እንደሆነ ለዚያ ነገር ነው የሰገደው ብንል ትልቅ ስህተት ነው።

ቅዱሳን መላዕክት ከእግዚአብሔር ዘንድ የሚላኩ ስለሆነና ተልዕኮአቸውም ለእርዳታ ማለትም የእግዚአብሔርን ሰዎች ለማገዝ፣ ከታሰሩበት ለማውጣት ወይም በመከራ ጊዜ ለማበረታታት ሲሆን በሌላ አንጻር ደግሞ በእግዚአብሔር የፍርድ ውሳኔ መሠረት ለማጥፋት፣ ለመገደልና ለመደምሰስም ነው።

መላዕክት እግዚአብሔር አድርጎ ያላቸውን ብቻ የሚፈጽሙ የእግዚአብሔር ታዛዥ አገልጋዮች ናቸው። «... ሁሉ መዳንን ይወርሱ ዘንድ ስላላቸው ለማገዝ የሚላኩ የሚያገለግሉም መናፍስት አይደሉም?» ዕብ. 1÷14። መላዕክት ያለ ማቋረጥ እግዚአብሔርን ያመሰግናሉ። (ራዕይ 4÷8፤ ኢሳ. 6÷2-3፤ ራዕ. 5÷11-12)

ከላይ እንደተገለጸው እውነተኛ ቅዱሳን መላዕክት አምልኮንና ስግደትን ለራሳቸው አይቀበሉም። ምክንያቱም የጨለማው መላዕክት አለቃ ዲያብሎስ ከእግዚአብሔር በላይ ለመሆን በመመኘቱና ስግደትንና አምልኮን ለራሱ በመፈለጉ ከክብር ስፍራው ወደ ምድር ተወርውሮ እንደ ተዋረደ ያውቃሉና። ዛሬም እግዚአብሔር ከክብር ስፍራው የጣለው ሰይጣን (ዲያብሎስ) ስሙን በመቀየርና የብርሃን መልአክም በመምሰል ራሱን እየለዋወጠ በማሰገድ ላይ ስለሆነ የሰው ልጅ ከእግዚአብሔር ጋር እንዳይጣላ መጠንቀቅ ይኖርበታል።

20.12 «ጂን» እንደ መልአክና «ጃንሆይ» እንደ ማዕረግ ስም

የኢትዮጵያ ነገሥታት የሰይጣንን ስም እንደ ትልቅ ማዕረግ በመውሰድ «ጂን» ተብለው ይጠሩ ነበር። ይህም ጃንሆይ የተባለ ስም በዐረብ ቋንቋ አጋንንት የሚጠሩበት ስም ነው። ዐረቦች ጋኔን ሲሉ «ጂን» ይላሉ። ስለዚህ ሰማያዊ ንጉሥ ሰውንና መላዕክትን አጋንንትንም ጨምሮ እንደሚገዛ ምድራዊ የኢትዮጵያ ንጉሥም ሰውንና አጋንንትን ቀጥቅጦና

አንቀጥቅጦ በግርማ መንግሥቱ ይገዛል በማለት ነገሥታት ጃንሆይ በሚል ስመ መንግሥት መጠራት ጀመሩ። በዚህም መሠረት ድግና ጂን፣ ግዳ ጂን፣ ጃን ሥዩም፣ ጃን አሰግድ የተባሉ ነገሥታት በዚህ ስመ ግርማ ይጠሩበት ነበር። እንደዚሁም አውሮፓውያን በመካከለኛው ዘመን ስለ ኢትዮጵያ መንግሥት ታሪክ ሲጽፉ በኢትዮጵያ ላይ የነገሠ ንጉሥ ዣን (ጃን) ተብሎ ይጠራል ብለዋል። (የኢትዮጵያ ታሪክ ከአባ ጋስፓሪኒ)።

ለመሆኑ ሕዝቡ ነገሥታቱን ጃንሆይ ብሎ የሚጠራቸውና እነርሱም ጃንሆይ ተብለው መጠራቱን የመረጡት የስሙን ትርጉም አውቀው ነበር? ወይስ ሳያውቁና ሳያስተውሉ ዝም ብለው?

ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች

እግዚአብሔር ለኢትዮጵያ ስለገባው የተስፋ ቃል ኪዳን ስንመለከት በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ከእስራኤል ቀጥሎ ለብዙ ጊዜያት የተጠቀሰው የኢትዮጵያ ስም እንደሆነ ቀደም ሲል ተገልጿል። ከተጠቀሱትም ከእነዚህ ተስፋዎች አንዱ «በመዝ. 68÷31» ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች የሚል ቃል ይገኝበታል። ይህም የሚገልጸው ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ ፈጣሪዋ እንደምታነሳ ነው። እጅ ማንሳት ወይም እጅን ወደ ላይ መዘርጋት መማረክንና መሸነፍን የሚያመለክት ሁኔታ ነው። ስለሆነም ይህ ኢትዮጵያ ለእግዚአብሔር ሀሳብና ፈቃድ ለመገዛትና ለመታዘዝ እጅ የምትሰጥበት ዘመን እንደሚመጣ የሚያሳይ ክፍል ነው።

ክርስትና ወደ ኢትዮጵያ በገባበት ዘመን የነበረው ንጉሥ ኢዛና የክርስትናን እምነት ከተቀበለ በኋላ ባሠራቸው ገንዘቦች ላይ ቀድሞ አሕዛብ ሳለ ባሠራቸው ላይ የነበረውን የጣዖት ምስል አስወግዶ በምትኩ የመስቀል ምልክት በአርማነት ተጠቅሞአል። በድንጋይ ሐውልትና በተለያዩ ጽሑፎች እግዚአብሔር ብርታትና ኃይል እንደሰጠው ገልጾ በማስቀረጽ ለትውልድ አስተላልፎአል።

ከኢዛና በኋላ የነገሡት ሌሎች ክርስቲያን ነገሥታትም በዘመነ መንግሥታቸው ባሠሩአቸው ገንዘቦች ላይ የተለያዩ የመስቀል ምልክት አስቀርጸዋል። ከዚህም ጋር በገንዘቦቹ ላይ ያሠሩት ጽሑፍ ለእግዚአብሔር ያላቸውን አክብሮትና ለሕዝቡም የሚመኙለትና በጉ ነገር የሚገልጽ ለመሆኑ ከዚህ በላይ በክፍል ሦስት በዝርዝር ተገልጿል።

21.1 ኢትዮጵያ የማንንም አጋዥነት አትሻም (ዳግማዊ ምኒልክ)

አጼ ምኒልክ «ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ ዳግማዊ ምኒልክ ሥዩመ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ» ተብለው የነገሡት ከ (1881-1908) ዓ.ም ባለው ጊዜ ነበር። ይህም የሆነው ለሰባ ዓመታት ገደማ አንድነቷ ፈራርሶ የተበታተነችውን ኢትዮጵያን አጼ ቴዎድሮስ

አንድ ለማድረግ ያደረጉት ጥረት ዳር ሳይደርስ ሞተው ከርሳቸውም በኋላ የነገሡት አጼ ዮሐንስም አንድነቷን ሊያናጉ ከተነሱበት ጠላቶች ጋር ሲፋለሙ ሕይወታቸው ካለፈ በኋላ ነው።

ከአንድ ሺህ ዓመታት ገደማ በፊት የራሷን ገንዘብ አሠርታ ትገበያይ የነበረች አገር ኢትዮጵያ በትልቅ የኢኮኖሚና የፖለቲካ ውድቀት ውስጥ ተዘፍቃ ሥልጣኔው ተንኮታኩቶ ወድቆ ብዙ ቆይቶ ለመጀመሪያ ጊዜ የመገበያያ ገንዘብ ያሠሩ ንጉሥ አጼ ምኒልክ ናቸው። እርሳቸውም በጽሑፍና በንግግር ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች የሚል ቃል ይጠቀሙ እንደነበረ በአውሮፓ ኃያላን መንግሥታት ጉባዔ ላይ ካደረጉት ንግግር እንረዳለን። ንጉሠ ነገሥቱ ከጣሊያን መንግሥት ጋር የተፈራረሙት የውጫ ልውል አንቀጽ 17 በኢጣሊያ ቋንቋና በአማርኛ ትርጉሙ የተለያየ ነበረ። ይኸውም የአማርኛው ትርጉም «የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ከአውሮፓ ነገሥታት ለሚፈልጉት ጉዳይ በጣሊያን መንግሥት አጋዥነት መላላክ ይቻላቸዋል።» ሲል በጣሊያንኛ ደግሞ «የኢትዮጵያ ንጉሠ ነገሥት ለሚፈልጉት ጉዳይ የጣሊያን መንግሥት መልካም ፈቃድ ከሆነ መላላክ ይቻላቸዋል» ይላል።

ከላይ እንደተጠቀሰው አጼ ምኒልክ በመንግሥታቱ ጉባዔ ላይ «ኢትዮጵያ የእግዚአብሔርን እንጂ የማንንም አጋዥነት አትሻም «ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» በማለት ተናግረዋል።

ንጉሡ ባሠሩአቸው ገንዘቦችና በማህተም ላይ አስቀርጸው የተገለገሉበት አርማ አንድ አንበሳ ባለ መስቀል ዘውድ በራሱ ላይ ያጠለቀ፣ ሰንደቅ ዓላማ ያለበትን ባለ መስቀል ዘንግ በቀኝ የፊት እግሩ ከፍ አድርጎ በትከሻው ላይ የተሸከመ አንገቱን ቀና አድርጎ የቆመ ይታያል። ይህ ምልክትና አርማ በዘመኑ በተሠሩት ልዩ ልዩ የመጠቀሚያ ዕቃዎችም ላይ ተመልክቶአል ወይም ተቀርጾአል። በማህተሙም ዙሪያ «ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ ምኒልክ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ» የሚል ተጽፎበታል።

ሚያዝያ 14 ቀን 1883 ዓ.ም አጼ ምኒልክ «ለንግሥት ቪክቶሪያ የብሪታንያና የአይርላንድ ንግሥት የሃይማኖት ረዳት የሕንድ ነገሥታት ንግሥት» በሚል አድራሻ በጻፉት ደብዳቤ ቀደም ሲል መስከረም 25 ቀን 1883 ዓ.ም ተመሳሳይ ደብዳቤ መጻፋቸውን ጠቅሰው በድጋሚ ለአውሮፓ ነገሥታት በዚያ የችግር ወቅት የኢትዮጵያ ድንበር ነው የሚሉትን ክልል በዝርዝር ለንግሥቲቱ ገልጸውላቸዋል። በዚህም

220

221

21.2 «እግዚአብሔርና ታሪክ ለምትሰጡት ፍርድ ምስክር ሆነው ይመለከታሉ» (ቀ.ኃ.ሥ)

ሐምሌ 16/1884 ዓ.ም. የተወለዱት ቀ.ኃ.ሥ (ተፈሪ መኮንን) በባለ ሙሉ ሥልጣን እንደራሴነት መስከረም 17/1909 ዓ.ም፥ የኢትዮጵያ ንጉሥ ተብለው መስከረም 27/1921 ዓ.ም፥ እንዲሁም አጼ ተብለው ዘውድ የጫኑበት መጋቢት 24/1922 ዓ.ም የዘውድ በዓል ያከበሩበት ጥቅምት 23/1923 ዓ.ም ሲሆን በጦር ኃይሎች በፖሊስ ሠራዊትና በብሔራዊ ጦር «ደርግ» ከሥልጣን እስከ ወረዱበት እስከ መስከረም 2/1967 ዓ.ም ድረስ ኢትዮጵያን ለ59 ዓመታት ያስተዳደሩ ንጉሠ ነገሥት ነበሩ።

ከኢትዮጵያ ነገሥታት የመጨረሻው ባለ ዘውድ ቀ.ኃ.ሥ ዘውድ ጭነው ግርማዊ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ከኢትዮጵያ ሞት አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ ሥዩመ እግዚአብሔር የነገሥታት ንጉሥ የራሶች ራስ በሚል ስያሜ ከነገሡ ከአምስት ዓመታት ገደማ በኋላ በ1928 ዓ.ም ኢትዮጵያ በኢጣሊያ መንግሥት ተወረረች። የአገሪቱ አርበኞች የመጣባቸውን በዘመናዊ የጦር መሣሪያ የተደራጀ የጠላት ወራሪ ጦር ለመመከት አቅም ስላልነበራቸው ወደ ዱር ገደሉ ተሰደዱ።

ቀ.ኃ.ሥ ቤተ መንግሥታቸውን በጊዜያዊነት ወደ ጐራ በማዛወር ሚያዝያ 23/1928 ዓ.ም ወደ ድሬዳዋ ተሰፍረው በጅቡቲ በኩል በኢየሩሳሌም አድርገው እንግሊዝ አገር በመሄድ ለአምስት ዓመታት በስደት ቆይተዋል። ይህም የሆነበት ምክንያት ዘመናዊ መሣሪያ የታጠቀው ፋሺስት የጣሊያን ጦር በማይጨው ላይ የኢትዮጵያን ሠራዊት በብዙ ስለ ፈጀና የሰው ኃይልም እያለቀ ስለሄደ የወሰዱት የመጨረሻው እርምጃ ነው። በስደቱም ወቅት ለጄኔቭ የመንግሥታት ማህበር ጉባዔ ግንቦት 11/1928 ዓ.ም በኢየሩሳሌም ሆነው በኢትዮጵያ ላይ ያደረሰውን የጣሊያንን የግፍ ጦርነት እንዲገታ እንዲደረግ መልዕክት አስተላለፉ። ከኢየሩሳሌምም ተነስተው ወደ ሉንደን በመሄድ ጥቂት ቆይተው ሰኔ 23/1928 ዓ.ም የማህበሩ አባል ስላልነበረች ዩናይትድ ስቴትስ ብቻ ስትቀር ሌሎች የሰለጠኑ 52 የመንግሥታት እንደራሴዎች በተገኙበት በጄኔቭ የመንግሥታት ማህበር (ሊግ ኦፍ ኔሽንስ) የጣሊያን መንግሥት በግፍ ተነስቶ ዘር ለማጥፋት ጦርነት በኢትዮጵያ ላይ መክፈቱን ገለጹ። በመግለጫቸውም ጣሊያን በ1908 ዓ.ም የተደረገውን የወዳጅነት ውል አፍርሶ ለአሥራ አራት ዓመታት ለጦርነት ሲዘጋጅ

ቆይቶ የከፈተው ወረራ መሆኑን አመለከቱ። በ1915 ዓ.ም ኢትዮጵያ በመንግሥታቱ ማህበር ከገባች በኋላ ጦርነት ከሕግ የወጣ ነገር ለመሆኑ በፓሪስ ላይ በ1920 ዓ.ም የተፈረመውን ውል ጥሶ አርባ ሁለት ሚሊዮን ሕዝብ የሚገዛ መንግሥት አሥራ ሁለት ሚሊዮን ሕዝብ ያለውን አገር የወረረ ስለሆነ በስምምነቱ መሠረት ለተጠቂው መንግሥት ተፈርዶ ሳለ የተደረገልን እርዳታ ግን የለም። በማለት ንግግራቸውን ሲያጠቃልሉ «ከእግዚአብሔር መንግሥት በቀር የፍጡር መንግሥት አንዱን ከአንዱ የሚያበላልጥ ሥራ የለውም ... እግዚአብሔርና ታሪክ ለምትሰጡት ፍርድ ምስክር ሆነው ይመለከታሉ» ... ለሕዝቤስ ምን ምላሽ ልውሰድለት?» በማለት ተናግረዋል።

ከላይ የተገለጸውን ንግግር ካደረጉ ከዘጠኝ ወራት በኋላ የካቲት 12/1919 ዓ.ም በቀድሞ ቤተ መንግሥት አሁን (አ.አ. ዩኒቨርሲቲ) ግራዚያኒ ንግግር በማድረግ ላይ እያለ ሁለት ኢትዮጵያውያን (የኤርትራ ተወላጆች) አብርሃም ደበጭና ሞገስ አስገዶም በወረወሩት የእጅ በምብ ተናጋሪውን ግራዚያኒን አቁስለውት ስለ ወደቀና ሦስት የጣሊያን ወታደሮችም ስለ ሞቱ እንዲሁም በርካታ ሰዎች ስለ ቆሰሉ በአዲስ አበባ ከተማ ከሰላሳ ሺህ ሕዝብ በላይ ተጨፈጨፈ። ይህንንም የግፍ ጭፍጨፋ ንጉሡ በድጋሚ ለመንግሥታቱ ማኅበር ዋና ፀሐፊ ለሙሴ ጥሴፍ አቫናስ መጋቢት 6/1929 ዓ.ም አቀረቡ።

ይህ በዚህ እንዳለ ፈረንሳዊው ፕሮፌሰር ጋስቶን ጅዝ በፖለቲካው ረገድ ሁኔታዎችን በመተንተን ንጉሡ ለመንግሥታቱ ማኅበር ስለ ወረራው እንዴት ቢያመለክቱ እንደሚያዋጣቸው በመምከር እገዛ እንዳደረጉና ዶር. ፍራንክ ጉድማን የተባሉት እንግሊዛዊ ደግሞ በእግዚአብሔር ቃል በምክርና በማጽናናት ይቀርቡአቸውና ይረዱአቸው እንደነበረ ይነገራል።

በዚያን ወቅትም ንጉሠ ነገሥቱ መጽሐፍ ቅዱስ ማንበብና እንደ እግዚአብሔር ቃል መጸለይ እንደሚገባቸው ተመስክሮላቸው በመንፈሳዊ ሕይወት አኳያ ለውጥ አሳይተዋል። በዚህም ምክንያት ሃይማኖታቸውን ለውጠዋል የሚል ወራ በኢትዮጵያ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና በአርበኞች ጆሮ ገባ። ይህንን ለመሸፈን በበኩላቸው ከዚህ ቀጥሎ የተመለከተውን የአዋጅ ጽሑፍ አስተላለፉ፡-

ከግርግርግ፡ ገጥሠ፡ ነገሥት፡ ቀዳማዊ፡ ኃይለ፡ ሥላሴ
የተነገረው፡ እውነተኛው፡ የአዋጅ፡ ጽሑፍ፡

«የኢጣሊያ መንግሥት ኢትዮጵያን ከያዘ ወዲህ ለደሃው ስላዘነለት ምንም ግብር ሳያስከፍል ሙሉ ምህረት አደረገለት። ቀድሞ የነበረበትን ግብር ፋቀለት» ከቶም ዘር ላጣ ዘር፣ በሬ ላጣ በሬ እየሰጠ ደሃው ደስ እንዲለው አደረገ። ዓለም ሆነ፣ ደስታ ሆነ ሁሉን ደስ አሰኘው ሁሉን አከበረ።

በአጤ ምኒልክ ጊዜ አራሽ ከሚያመርተው እህል ተአሥር አንድ ይከፈል የሚል ደንብ ወጣ። ሕዝቡ ተጨንቆ ሳለ በመሐሪው፣ በወለላው፣ በቸሩ፣ የጣሊያን መንግሥት እንደ ቀድሞ ታሥር አንድ እህል መስጠት ማር መቅዳት እህል መፍጨት፣ ዱቄት መጫን፣ አጥር ማጠር፣ ድንኳን መጫን ታንዱ አገር ወዳንዱ አገር ሠራዊት እየተከተሉ በፀሐይና በውርጭ መዝመት፣ ያዳፋኝ መቀጫ መክፈል፣ ምጣድና ረጀት ተሸክሞ ተሠራዊት ጋር መንከራተት መጨነቅ መዋረድ ዛሬ ቀረ። አሁን ግን በአሥራት ፋንታ ገንዘብ ይለገሰዋል። ይኸውም ለሕዝቡ ጥቅም ለመንገድ ለድልድይ ለማናቸውም አገርና ሕዝብ ለሚከብርበት ሁሉ መሥሪያ መግዣ ያደርገዋል። ዋናው የሥራ ማስኬጃ ገንዘብ ከኢጣሊያ የሚመጣ ነው። ደሃ እህል ታገኘና እህል ከተቆጠበለት ሀብታም ይሆናል። ስለዚህ ገንዘብ አያጣም። ታሥር አንድ እህል ከመስጠት ገንዘብ መስጠት በጣም ቀላል ነገር ነው።» በማለት ከላይ ስማቸው የተጠቀሰው ጸሐፊ ገልጸዋል ይላል መጽሔቱ።

በቤተ ሃይማኖት በኩል ደግሞ የእስላሞች አረፋ በዓል በወሎ ዋና ከተማ በደሴ በተከበረበት ዕለት በዓሉን ለማክበር ለተሰበሰቡት ሰዎች ንግግር ያደረጉት የደሴ የእስላሞች ቃዲ ንግግራቸውን ሲያጠቃልሉ «... በሙሉ ታማኝነትና ከልብ ሆናችሁ ታላቁንና ደጉን የኢጣሊያን መንግሥት ማገልገል የሚገባ ነውና ... የኢጣሊያ መንግሥት ሃይማኖትን በየወገኑ ስለሚያከብር ሁሉም ደስ ብሎት እያመሰገነው ውለታውን በታማኝነት ሲገልጥ ይኖራል» ብለዋል ይላል ጽሑፉ።

በጅማ ከተማ በወቅቱ ስለ ተሠራው የኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን ህንፃ የቤተ ክርስቲያኒቱ ተጠሪ ሲናገሩ «... ዳዊት ሊሠራ ያልቻለውን ቤተ መቅደስ ሰለሞን አሳምርና አስጊጦ እንደ ሠራው ሁሉ በኢትዮጵያም ከአብርሃ አጽብሐ ጀምሮ የነገሡ ነገሥታት ሁሉ ቤተ ክርስቲያንን ለማጎጽ ሲመኙ ኖሩ እንጂ አልሠሩም። ደጉ የጣሊያን መንግሥት ግን ይህንን ቤተ ክርስቲያን ሠርቶልናል» በማለት መናገራቸው በመጽሔቱ ላይ ሰፍሮአል። በኢየሩሳሌምም የኢትዮጵያ ቤተ ክርስቲያን ገዳም ንጉሣችን ቄሣር እንጂ ኃ.ሥላሴ አይደለም

በማለት አንዳንድ የገዳሙ መሪዎች ለኢጣሊያ መንግሥት ታማኝነታቸውን ገልጸዋል።

ከዚህ የምንመለከተው በየዘመኑ የነበሩ አንዳንድ ጽሐፊዎችና የሃይማኖት መሪዎች ለመጣው መንግሥት ሁሉ ያለ አግባብ መገብደዳቸውንና ለጥቅሙ ማስከበሪያ ዘብ መቆማቸውን ነው። ይህም ሲባል በእግዚአብሔር ቃል 1ጢሞ. 2+1-2 «... ልመናና ጸሎት ምልጃም ምስጋናም ስለ ሰዎች ሁሉ ስለ ነገሥታትና ስለ መኳንንትም ሁሉ እንዲደረጉ ከሁሉ በፊት እመክራለሁ»። የሚለው እንደ ተጠበቀ ሆኖ አግባብ በሌለው መንገድ ውሸትን እውነት ነው ብለው ሕዝቡን ማታለልና ራሳቸውንም ለጊዜያዊ ሥልጣንና ሥጋዊ ጥቅም መሸጥ እንደሌለባቸው ለማሳየት ነው።

ቀ.ኃ.ሥ. በድል አድራጊነት ወደ መንበረ መንግሥታቸው ከተመለሱ በኋላ ደግሞ ነገሩ ተገልብጦ በተለያዩ የጸሎት መጻሕፍትና በድርሳናች ላይ ስማቸው ተጽፎአል። እርሳቸውን የተቃወመውን በእጁ ጭብጥ! በእጉሩ ርግጥ! አድርጎ መልክኑ እንዲይዝላቸው ከበርካታ ድርሳናች በአንዱ ላይ ተጽፎላቸዋል። መልክክ ኃይለ ሥላሴ የሚል ድርሳንም ተጽፎላቸዋል ተብሎ ይወራል። ከዚህም ሌላ በተአምረ ማርያም ገጽ 9ሀ ላይ «ይህንን መጽሐፍ ከግዕዝ ወደ አማርኛ አስተርጉሞ ያሳተመ ንጉሣችን ቀዳማዊ አጼ ኃይለ ሥላሴ ንጉሠ ነገሥት በሆነ በ2ኛው ዓመት ... በማለት በግዕዝ የሌላውን ዘር ልንጨምርበት ይገባል ብለው አስፍረዋል። ከላይ እንደ ተጠቀሰው ጸሐፊዎቹ ወይም ተርጓሚዎቹ ለመናር ሲሉ የሚያደርጉት አድርባይነት እንደሆነ የማይታበል ነው። የዚህ ዓይነቱ ተግባር በደርግ ዘመንም አልጠፋም። ምክንያቱም ቀድሞ እግዚአብሔርን አመልካለሁ ሲል ከነበረው ሕዝብ አብዛኛው በዘመኑ ፖለቲካ ውስጥ ካልገባ የማይሸምና የማይሸለም በመሆኑ አውቆም ሆነ ሳያውቅ የደርግ አገልጋይ ሊሆን ችሎአል።

ዛሬም አንዳንድ ሰው ከጉስቱልና ለመሸሸና ኑሮውን ለማሸነፍ ሲል የግል መጠሪያ ስሙን እንኳን እየቀየረ ወደ ተለያዩ አገሮች ለዕለት እንጀራ ፍለጋ መፍለሱ መፍትሔ መስለው እንጂ የሚያዋጣው አይደለም። ይልቅስ ከተንኮል ከምቀኝነት ከእርስ በርስ ክፋትና ከተለያዩ ኃጢአት ንስሐ ገብቶ ወደ ሁሉን ቻዩ ጌታ ቢመለስ መፍትሔው ከፈጣሪ ዘንድ እንደሚመጣ አምና መቀበል ይገባዋል።

ቀ.ኃ.ሥ. በዘመኑ መንግሥታቸው ቀደም ሲል በደብዳቤ አርማነት ይጠቀሙበት የነበረው በመዝ. 68፥31 የተጻፈውና ከላይ ተደጋግሞ

የተጠቀሰው ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች የሚል የተሰፋ ቃል ነበር። ባሰሩአቸው ዝርዝር ሳንቲሞችና የወረቀት ብርች እንዲሁም በማግኘትም አርማነት ዳግማዊ ምኒልክ እንዳስቀረጹት ዓይነት ባለ መስቀል ዘውድ በራሱ ላይ ያጠለቀ፣ በጫፋ ላይ መስቀልና ሰንደቅ ዓላማ ያለበት ዘንግ በፊት እግሩ ከፍ አድርጎ በትከሻው የተሸከመና አንገቱን ቀና አድርጎ የቆመ አንድ አንበሳ ይታያል። በክብ ማህተሙ ዙሪያ «ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ» የሚል ተጽፎበት ይገኛል።

በአሁኑ ጊዜ ብዙ ኢትዮጵያውያንና የውጪ ዜጎችም ሳይቀሩ ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር አንስታ የምትባረክበትንና ለሌሎችም የምትተርፍበትን ጊዜ ለማየት በጉጉት ላይ ናቸው። አሁንም ቢሆን ሕዝቡም ሆነ መሪዎች ይህንን ከፈጣሪ የተሰጠውን የተሰፋ ቃል ትተው በራሳቸው ግትር ሃሳብና የግል ጥቅም ፍለጋ እንደፈቀዳቸው እየሄዱ በቸልታ የሚያልፉት ከሆነ አገሪቱ እንደ ልማዷ የጉስቁልና ዘመን መቀጠሏ የማይቀር ነው። እሺ ብትሉ ለእኔም ብትታዘዙ የምድርን በረከት ትበላላችሁ እንቢ ብትሉ ግን ብታምጹም ሰይፍ ይበላችኋል የእግዚአብሔር አፍ ይህን ተናግሮአልና። (ኢሳ. 1፡19-20)

በየዘመናቱ የተነሱት የኢትዮጵያ ነገሥታትና መሪዎች ለአገር ልማትና ለሕዝብ ዕድገት የራሳቸው የሆነውን የተለያየ ሙከራ አድርገዋል። ከእነርሱ በፊት በሥልጣን ላይ የነበረው መንግሥት ያቆመውን ሥርዓት በማፍረስና አዲስ ጅምር በመመሥረት ሥር ነቀል ለውጥ ለማምጣት ጥረት ማድረጋቸው በታሪክ የተመዘገበ ነው። ነገር ግን የመፍትሔ ቁልፉ በእግዚአብሔር እጅ ሆነና የሰው ጥረት አገሪቱን ካለችበት ፈቀቅ ሊያደርጋት አልቻለም። የአገር መሪዎች ብልህ አመራርም ሆነ ለልማት ትኩረት መስጠት ተፈላጊና አንገብጋቢ መሆኑ ቢታመንም ወደ ምህረትና ወደ ሰላም ጌታ ወደ እግዚአብሔር መመለሱ ግን አማራጭ የሌለው ጉዳይ ነው።

በቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ዘመን መንግሥት በሰንደቅ ዓላማ መስቀያ ጫፍ ላይ የመስቀል ምልክት ያለበት ሲሆን «አምላክ ነሰ አምላክ አድጎና» «አምላካችን የሚያድን አምላክ ነው» የሚል ጽሑፍ የሚነበብበት ነበር። በኋላ ቆይቶ ግን የመስቀያው ጫፍ ጦር መሳይ ሹል ሆነና ጽሑፉም ተቀይሮ «ቅንት ሠይፍከ ኃይል ውስተ ሐቆኤከ» «ጎበዝ ሠይፍህን በወገብህ ታጠቅ» በሚል ተለወጠ።

ቀ.ኃ.ሥ. ከእንግሊዝ አገር ከስደት ከተመለሱና ወደ ቤተ መንግሥታቸው ገብተው ከተረጋጉ በኋላ በደብዳቤ ላይ ቀድሞ እንደሚያደርጉት ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች የሚለውን ቃል መጠቀም አላዘወተሩም። ለምሳሌ ገነተ ልዑል ቤተ መንግሥታቸውን ለዩኒቨርሲቲ በሰጡበት ወቅት በጻፉት ደብዳቤ ፊርማቸው ብቻ እንጂ የተሰፋ ቃሉ አልተጠቀሰበትም። ደብዳቤውም እነሆ ፦

ሞዓ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ
እኛ ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ
ሥዩሙ እግዚአብሔር ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ
ተወደፁ ሕዝባችን በሥልጣኔ ከፍ እንዲልና አገራችንም
እንድትበላጽግ እስካሁን ከደረሳነው ጋር አሁን ደግሞ የሌሎች እን
ሮች ወጣቶች ከደረሱበት የዕውቀት ደረጃ የኢትዮጵያውያን ወጣቶች
ደርሰው አገራቸውን በበለጠ እንዲያገለግሉ በማሰብ፣ በፊቃዲን
የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ቀረጽርሷት እንዲሠራበት ገዝቶቻችን ገልፀል
ራሱ መጡን፣ የወረሰነውን የጥል ርስታችን የሆነውን ገነተ ልዑል
ገብተው ጋር ርስት አድርገን ስንተናል ማጽዘፉ ልንገኝ ሲገኝ
ዳግተ ሥራራት

21.4 የቀ.ኃ.ሥ. ጅማሬና ፍጻሜ

በዲፕሎማሲ በእርቅና በሌሎች ዓለም አቀፍ ጉዳዮች ትልቅ ቦታ የነበራቸው ቀ.ኃ.ሥ. የአፍሪካ አንድነት ድርጅትም እንዲቋቋም አስተዋፅኦ ካደረጉት መሪዎች ግንባር ቀደም ናቸው። እኚህ ንጉሠ ነገሥት መጋቢት 22/1922 ዓ.ም የንግሥ በዓል ሲያከብሩ በልዩ ጌጥና ክብር የተንቆጠቁ ባለ መስቀል ዘውድ በራሳቸው ላይ በማድረግ ነበር።

የይሁዳ አንበሳ ?

የተፈሪ መኩንን የንግሥና ሰያጌ ገርግዊ ቀዳማዊ ኃይለሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ፤ ጥፃ አንበሳ ዘለም ነገደ ይሁዳ ሥደው እግዚአብሔር፤ የነገሥታት ንጉሥ፤ የራሶች ራስ የግል ነው።

ንጉሠ ነገሥቱ በደርግ ተገድለው በምኒልክ ቤተ መንግሥት ውስጥ በስውር ሦስት ሜትር ጥልቀት ባለው ጉድጓድ ከተቀበሩበት አጽማቸው የወጣው የደርግ መንግሥት ግንቦት 20/83 ዓ.ም ከወደቀ በኋላ በኢሕአዴግ የሽግግር መንግሥት ከተመሠረተ በኋላ በየካቲት ወር 1984 ዓ.ም ነበር። በተጨማሪም በራዕይ 5፥5 ላይ «... ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ እርሱም የዳዊት ስር መጽሐፉን ይዘረጋ ዘንድ ሰባቱንም ማህተም ይፈታ ዘንድ ድል ነስቶአል ...» ተብሎ የተጻፈው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሥራና አገልግሎት ያለ በታው ለአንዳንድ የኢትዮጵያ ነገሥታት ተሰጥቶ እነርሱም ይህንኑ አሜን ብለው ተቀብለው «ሞአ አንበሳ ዘለም ነገደ ይሁዳ (ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ) ንጉሥ እገሌ እየተባሉ መጠራታቸው የሚታወስ ነው።

የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጅግራኦቸው ከላይ እንደተገለጸው በታላቅ ግርግና ክብር ነበር። ነገር ግን ፍጻሜያቸው በውርደት ሆነ እንጂ። ይኸውም መስከረም 2/1967 ዓ.ም ለረዥም ዘመናት ከቆዩበት ቤተ መንግሥት በአንዲት አርጌ ሸልስ ጥገን መኪና ወደ 4ኛ ክፍለ ጦር ተወሰደው እዚያው በአስታቂ ሁኔታ ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተዋል።

ንጉሠ ነገሥቱ በተጠቀሰው እስር ቤት ውስጥ ሲግትቱ የነበሩበትን ሁኔታ የሚያሳይ ፎቶግራፍ ከዚህ ቀጥሎ ያለው ሲሆን ባለ ሥልጣንም ሆነ ግንኛውም ተራው ሰው እግዚአብሔርን በመፍራት የሰውን ጅግራና ፍጻሜን በሚያውቅ በእርሱ ፊት በቅንነትና በእውነት ሊቃሉ 'መታዘዝና ህብረተሰቡን ማገልገል እንዳለበት መረዳት ይኖርበታል። በተጨማሪም ከጅግራዩ ይልቅ ፍጻሜዩን አሳምርልኝ በማለት በንስሐ የሕይወት መታደስ ማግኘት ይገባዋል።

የይሁዳ አንበሳ ?

የተፈሪ መኩንን የንጉሥና ስያሜ ግርማዊ ቀደማዊ ኃይለሥላሴ ንጉሠ ነገሥት ዘኢትዮጵያ፤ ሞት እንደሚከተለው ይሁዳ ሥዊድን እንዲሰጥ፤ የነገሥታት ንጉሥ፤ የራሶች ራስ የሚል ነው።

ንጉሠ ነገሥቱ በደርግ ተገድለው በምኒልክ ቤተ መንግሥት ውስጥ በሰውር ሦስት ሜትር ጥልቀት ባለው ጉድጓድ ከተቀበሩበት አጽማቸው የወጣው የደርግ መንግሥት ግንቦት 20/83 ዓ.ም ከወደቀ በኋላ በኢሕአዴግ የሽግግር መንግሥት ከተመሠረተ በኋላ በየካቲት ወር 1984 ዓ.ም ነበር። በተጨማሪም በራዕይ 5፥5 ላይ «... ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ እርሱም የዳዊት ስር መጽሐፉን ይዘረጋ ዘንድ ሰባቱንም ማህተም ይፈታ ዘንድ ድል ነስቶአል ...» ተብሎ የተጻፈው የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ሥራና አገልግሎት ያለ በታው ለአንዳንድ የኢትዮጵያ ነገሥታት ተሰጥቶ እነርሱም ይህንኑ አሜን ብለው ተቀብለው «ሞአ አንበሳ ዘእምነገደ ይሁዳ (ከይሁዳ ነገድ የሆነው አንበሳ) ንጉሥ እገሌ እየተባሉ መጠራታቸው የሚታወስ ነው።

የቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ጅግራዊነት ከላይ እንደተገለጸው በታላቅ ግርማና ክብር ነበር። ነገር ግን ፍጻሜያቸው በውርደት ሆነ እንጂ። ይኸውም መስከረም 2/1967 ዓ.ም ለረዥም ዘመናት ከቆዩበት ቤተ መንግሥት በአንዲት አሮጌ ሸልስ ዋገን መኪና ወደ 4ኛ ክፍለ ጦር ተወስደው እዚያው በአስቃቂ ሁኔታ ከዚህ ዓለም በሞት ተለይተዋል።

ንጉሠ ነገሥቱ በተጠቀሰው እስር ቤት ውስጥ ሲማቅቁ የነበሩበትን ሁኔታ የሚያሳይ ፎቶግራፍ ከዚህ ቀጥሎ ያለው ሲሆን ባለ ሥልጣንም ሆነ ማንኛውም ተራው ሰው እግዚአብሔርን በመፍራት የሰውን ጅግራና ፍጻሜን በሚያውቅ በእርሱ ፊት በቅንነትና በእውነት ለቃሉ መታዘዝና ህብረተሰቡን ማገልገል እንዳለበት መረዳት ይኖርበታል። በተጨማሪም ከጅግራዊ ይልቅ ፍጻሜዩን አሳምርልኝ በማለት በንስሐ የሕይወት መታደስ ማግኘት ይገባዋል።

21.5 ከሁሉም በላይ አብዮቱ (ደርግ-ኢሠፓአኮ)

የጦር ኃይሎች የፖሊስ ሠራዊትና የብሔራዊ ጦር ደርግ ቀ.ኃ. ሥላሴን መስከረም 2 ቀን 1967 ዓ.ም ከሥልጣን ካስወገደ በኋላ ቀደም ብሎ የቻይናን ቀጥሎም የራሺያን ኮሚኒስት ርዕዮተ ዓለም በመቀበሉ «እግዚአብሔር የለም» የሚል ትምህርት መስጠት ተጀመረ። በዓለም ላይ ያለው ኢምፓትና ግዙፍ ፍጡር እንዲሁም ዓለም ራሷ ከቁስ አካል የተገኘ እንጂ ፈጣሪ የላቸውም ተብሎም ነበር። በደርግ ዘመን መንግሥት እንኳን «ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» የሚል ቃልና አርማ ይቅርና «እግዚአብሔር ይመስገን» ለማለትም ራሱ እግዚአብሔር የሚባል የለም በሚል ጠማማ ትምህርት የተካኑ መሪዎች ይሾሙ ነበር። የወቅቱ መፈክሮችም «ኢትዮጵያ ትቅደም» «ፊውዳሊዝም ኢምፔሪያሊዝም ቢሮክራሲያዊ ካፒታሊዝም ይውደም!» «አብዮታዊት እናት አገር ወይም ሞት!» ሁሉም ነገር ወደ ጦር ግንባር! «ከአብዮታዊ መሪዎችን አመራር ጋር ወደፊት!» «እናሸንፋለን!» አንጠራጠርም! ሳይንሳዊ ሐቅ ነው ወደፊት!» «የሃይማኖት እምነት ለአብዮቱ ጠንቅ ነው!» የሚሉና ሌሎች በርካታ የቃላት ጋጋታዎች ነበሩ። እነዚህንም መፈክሮች ሕዝቡን በየቀበሌው እየተሰበሰቡ እንዲያስተጋባ ያስገድዱት ስለነበረ ይህንን ለማለት ፈቃደኛ ያልሆኑና ርግማን ኃጢአት ነው ያሉ ጥቂት ክርስቲያኖች ለብዙ ዓመታት በእስር ቤት ማቆቀዋል።

«ዓመተ ምህረት» የሚለው ሐረግ በተለያዩ ጽሑፎችና በመሥሪያ ቤት ደብዳቤዎች እንዳይጻፍ በውስጥ መመሪያ ታገደ። ይህም ከ1974 ዓ.ም እስከ 1984 ዓ.ም ከአሥር ዓመታት በላይ በጋዜጦች በመጽሔቶችና በደብዳቤዎች ላይ ሳይጻፍ ቆይቶ ኢሕአዴግ ግንቦት 20 ቀን 83 ዓ.ም የአዲስ አበባን ከተማ በመቆጣጠር የደርግን መንግሥት ገልብጦ ሥልጣን ከያዘ በኋላ በ1984 ዓ.ም በአንዳንድ ወገኖች ጥቆማ እንደገና በአዲስ ዘመንና በዛሬይቱ ኢትዮጵያ ጋዜጣዎች መጻፍ ተጀመረ። የእግዚአብሔርን ስምና የምህረቱን ተስፋ ያልፈለገ መንግሥት ብዙ ችግር ሳይፈጠርና ጊዜም ሳይፈጅ ተንኮታኩቶ ወደቀ።

ስለዚህ ማንኛውም ባለ ሥልጣን የሚሾመው በእግዚአብሔር ፈቃድ ሲሆን የሚወድቀውም ጽዋው ሲሞላና ራሱ ፈጣሪ «በቃህ!» ሲለው መሆኑን መገንዘብ ተገቢ ይሆናል። ካልሆነ ግን ጉልበቴና ብርታቴ ወይም በዙሪያዬ ያለው ሠራዊቱ ይህንን ሥልጣን ሰጠኝ በማለት

የእግዚአብሔርን ሥልጣን ሲጋፋና በትዕቢት ልቡ ሲወጠር በሰው ዕቅድ ሳይሆን በራሱ ፈቃድ ባልተገመተ ሁኔታ ጌታ ራሱ ያወርደዋል። ለዚህም ምሳሌ የሚሆነው በቁጥር ከሰባት መቶ ሺህ በላይ መደበኛና ሚሊሺያ ሠራዊት የነበረው በአየርና በምድር ጦር በብቃት የተሟላ መሣሪያ የነበረው የደርግ መንግሥት ውድቀት ነው። ደርግ ከሁሉም በላይ የሆነውን እግዚአብሔርን ክዶ ሌሎችንም በማስካድ «ከሁሉም በላይ አብዮቱ!» አሰኘ። ነገር ግን እግዚአብሔር ከሁሉም በላይ መሆኑን በተጨማሪ አሳየ።

ስለ ኢትዮጵያ በተለያዩ ነቢያት የተተነበየ የተስፋ ቃል ኪዳን

«ኢትዮጵያ» የሚል ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ሰፋ ባለ ሁኔታ እንደተጠቀሰ በተለያዩ የታሪክ መጻሕፍት ተመዝግቦ እንደሚገኝ ተደጋግሞ የተገለጸ ጉዳይ ነው። ከነዚህም ክፍሎች አንዱ በትንቢተ አምፅ ምዕራፍ ዘጠኝ ከቁጥር ሰባት እስከ ስምንት ያለው ይገኝበታል።

ክፍሉም «የእስራኤል ልጆች ሆይ እናንተ ለእኔ እንደ ኢትዮጵያ ልጆች አይደላችሁምን? ይላል እግዚአብሔር። ... እነሆ የጌታ የእግዚአብሔር ዓይኖች በኃጢአተኛ መንግሥት ላይ ናቸው፤ ከምድርም ፊት አጠፋታለሁ።» የሚል ነው።

ነቢዩ አሞጽ የነበረበት ዘመን ከ783-743 ዓመት ከክርስቶስ ልደት በፊት ሲሆን በዘመኑ በእስራኤል ላይ ነግሦ የነበረው ዳግማዊ ኢየሩብሳም ነበር። የአሞጽ ዕድገት እንደ ማንኛቸውም የነቢያት ልጆች ሳይሆን እግዚአብሔር ለነቢይነት ሳይጠራው በፊት ላም ጠባቂ (እረኛ) እና የወርካ ፍሬ ለቃሚ እንደነበረ የእግዚአብሔር ቃል ይነግረናል። የተወለደበት ከቤተልሔም አሥር ኪሎ ሜትር ርቃ በምትገኝና ቴቂሔ በምትባል የገጠር መንደር ነው።

በነቢዩ በኩል ስለ ኢትዮጵያ እግዚአብሔር የተናገረውን ከማየታችን በፊት ራሱ ነቢዩ በሚኖርበት አካባቢ ያሉት እስራኤላውያንም ሆኑ አሕዛብ የሠራዊትን ጌታ የእግዚአብሔርን ትዕዛዝ ጥሰው በግድየለሽነትና በጉልበታቸው ትምክህት የሚመላለሱበትን ሁኔታ መገሰጹን እንመለከታለን።

የሰማርያ ሰዎችም ግፍንና ጣዖት ማምለክን ትተው ጽድቅን እንዲሹና ወደ እግዚአብሔር በቅን ልብ እንዲመለሱ አስጠንቅቆአቸዋል። ወደ ፍጻሜ ዘመን ግን ለእስራኤልም ለአሕዛብም የደህንነትና የሰላም ጊዜ እንደሚመጣ በመጽሐፉ መጨረሻ የተነገረ ሲሆን የነቢዩ ትንቢት በአብዛኛው የፍርድ ቃል ነው። ይኸውም ፦

1ኛ) ፍርድ በእስራኤል ጐረቤት አገሮች (1፡1-5)

2ኛ) ፍርድ በእስራኤል (2፡6-16)

3ኛ) ፍርድ በእስራኤል ኃጢአት ምክንያት (3፡1-6፥ 14)

4ኛ) ፍርድ በአምስት ዓይነት መንገድ (7፡1-10)

5ኛ) በፍጻሜ ዘመን ስላለው ተስፋ (9፡11-15) ተናግሯል።

ነቢዩ አሞጽ በትውልድ ሐረግ የነቢያት ወገን ባይሆንም እግዚአብሔር ለዓላማውና ለሀሳቡ ሊጠቀምበት ፈለገ። በመሆኑም ይህን ላም ጠባቂና ወርካ ለቃሚ አስነስቶ በዘመኑ እግዚአብሔርን ከመስማት የተመለሱትንና ልባቸውን ያደነደኑትን ሕዝቦች ሊገስጻቸውና ሊመልሳቸው ወደደ። እግዚአብሔር በኃያል ክንዱ ቀብቶ ያስነሳው ስለሆነ ይህ ሰው ከነቢያት ወገን አይደለምና እግዚአብሔር በእኛ በኩል እንጂ በእርሱ በኩል አይናገርም የሚሉ ተቀናቃኞች ዛሬም እንዳሉ ሁሉ በዚያን ዘመንም ቢኖሩ የእግዚአብሔርን ሀሳብ ሊገታ የሚችል ማንም እንዳልነበረ ዛሬም የለም። በእግዚአብሔር ቃል እንደተጠቀሰው ... የጥበበኞችን ጥበብ አጠፋለሁ የአስተዋዩችን ማስተዋል እጥላለሁ ... (1ቆሮ. 1፡19) ባለው መሠረት እግዚአብሔር ለሥራው ካልታሰበና ካልተገመተ በታ አስነስቶ መጠቀም ይቻለዋልና አደረገው።

ስለሆነም ከላይ እንደተመለከተው በመጽሐፍ ቅዱስ ስለ ኢትዮጵያ ለበርካታ ጊዜያት የተጠቀሰው እውነተኛ የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል ኪዳን አገሪቱ በእግዚአብሔር ምህረት የተጠበቀች የወደፊት ተስፋዋና መሰረትዋ በእግዚአብሔር ብቻ መሆኑን የሚገልጽ ነው።

ነቢዩ አሞጽ ከእግዚአብሔር ዘንድ ለእስራኤል ሕዝብ የተላለፈውን መልዕክትና የፍጻሜ ዘመን ተስፋ ሲገልጽ እግዚአብሔር የእስራኤልን ልጆች እንደ ኢትዮጵያ ልጆች እንደሚወዳቸው በመገንዘብ ወደ ፈጣሪያቸው እንዲመለሱ ከኃጢአት ከአመጽና ካለ መታዘዝ እንዲታቀቡ አስጠንቅቋል። (አሞጽ 9፡7-8) ከዚህ የምንረዳው በእግዚአብሔር ዘንድ የቀለምና የዘር ልዩነት የሌለ መሆኑንና ሁሉንም በእኩል እንደሚወድድ የሚገልጽ ሲሆን ሁሉም የሰው ዘር ደግሞ አምላኩን እግዚአብሔርን ሊወድ ሊያመልክና ሊገዛለት እንደሚገባ ነው። በሌሎችም የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች በጠቅላላው ለ41 ጊዜያት ስለ ኢትዮጵያ ተጠቅሶአል። ስለሆነም የአገርና የሃይማኖት መሪዎች እግዚአብሔርን ከሚያሳዝንና ሕዝብን ከሚበድል ሀሳብና ከሥጋዊ ትምክህት ተለይተው በቅንነትና በበገነት ቢያስተምሩ ቢመሩና ቢያስተዳድሩ እንዲሁም ልባቸውን ወደ ፈጣሪ ቢመልሱ ሕዝቡም ባንድነት ለእግዚአብሔር ቢገዛ «ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር ትዘረጋለች» ተብሎ በመዝሙረኛው ዳዊት አማካይነት ስለ ኢትዮጵያ የተነገረው የእግዚአብሔር የተስፋ ቃል (መዝ.

68:31) ይፈጸማል ማለት ነው። እጅ መዘርጋትም የሚገልጸው መማሪክን መገዛትንና መሸነፍን እንደመሆኑ መጠን ኢትዮጵያ እጆችዋን ወደ እግዚአብሔር በመዘርጋት ለእርሱ ብቻ ለመገዛት መማሪክና መሸነፍ ይኖርባታል። ለአገሪቱ ልማት ዕድገትና ሰላም መፍትሔው ይህ መንገድ ብቻ እንደሆነ እንድናውቅና ለእግዚአብሔር ክብርና ለዜጎች ጥቅም የሚሆን ሥራ እንድናከናውን ፈጣሪ ይርዳን አሚን።

ዋቢ መጻሕፍትና መጽሔቶች

1. ከጣዖት አምልኮ ወደ ክርስትና - ከተክለ ጻድቅ መኩሪያ
2. የዓለም ታሪክ - ከዮሐንስ ወልደማርያም
3. ሁሉም ሁሉን ይወቅ - ከዓለማየሁ ሞገስ
4. ተግማፅና ምክር - ከመንፈስ ቅዱስ አብርሃ
5. የኢትዮጵያ ሥልጣኔ - ከበላይ ግደይ
6. ፍትሐ ነገሥት - በብርሃንና ሰላም ቀዳማዊ ኃይለ ሥላሴ ማተሚያ ቤት 1961 ዓ.ም
7. የታሪክ ማስታወሻ - ከደጃ. ከበደ ተሰማ
8. የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ባጭሩ - በቃለ ሕይወት ሥነ ጽሑፍ ድርጅት
9. ዜና ኢትዮጵያ - በኮከበ ፅባሕ ማተሚያ ቤት (አሥመራ) 1952
10. የአክሱም ጥንታውያን ገንዘቦችና ያሠሩአቸው ነገሥታት - ከአዝማች ክንፉ ኪዳኔ ዘሀገረ አክሱም በ1960 ዓ.ም
11. አዎ ኢየሱስ ፈጣሪ ነው - ከመምህር ኪዳነ ማርያም ጌታሁን
12. መጽሐፍ ቅዱስ ስለ መሐመድ ምን ይላል? - ከአህመድ ዲዳት
13. መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ነውን? (Is the Bible God's word?) - ከአህመድ ዲዳት
14. ሃይማኖት የለየንን መቃብር አንድ አያደርገንም - በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ቤተ ክርስቲያን
15. ተዐቀቡኪ አምሐሳውያን ነቢያት - በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን
16. የኢትዮጵያ የገባር ሥርዐትና ጅምር ካፒታሊዝም - ከዶር. ላጲሶ ጌደሌዎ
17. ባሃኡላህና አዲሱ ዘመን

18. ከሰማኒያ አሐዱ (የዲድስቅልያ መጻሕፍት)
19. ንጉሠ ነገሥቱ - ከጌታቸው መኮንን ሐሰን በ1984
20. ነጭ ጥለት በጥቁር ላይ -
21. የኢትዮጵያ ታሪክ - ከአባ ጋስፓሪ ገብረ ማርያም
22. እስልምና እና ታላቁ ነቢይ የመሐመድ ታሪክ - ከሐጂ መሐመድ ሰኢ ሐቢብ
23. ሃይማኖት አይለያየንም - በመምህር ኪዳነ ማርያም ገብረ ሕይወት
24. አምደ ሃይማኖት - ከብርሃኑ ጉበኛ
25. የተለያዩ ድርሳኖችና ገድሎች - ከተስፋ ገብረ ሥላሴ
26. ጮራ መንፈሳዊ መጽሔት - ከማህበረ በኩር
27. መብሩክ ጋዜጣ
28. ነጸብራቅ መጽሔት
29. ቃለ ሕይወት መጽሔት
30. ኢትዮጵያ - ከግርማ ዘውዴ

ስለመጽሐፉ ጥያቄ ወይም አስተያየት ካለዎት
በፖስታ ሳጥን ቁጥር 26718
አዲስ አበባ ብለው ይጻፉልን።